

Mageia Контролни Центар

Алати за подешавање Mageia система

Текстови и снимци екрана у овом упуство су доступни под условима
CC BY-SA 3.0 лиценце <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/3.0/>.

Ово упуство је креирано уз помоћ [Calenco CMS](http://www.calenco.com) [http://www.calenco.com]
развијеног од стране [NeoDoc](http://www.neodoc.biz) [http://www.neodoc.biz]-а.

Написана је од стране волонтера у њихово слободно време.
Контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/
Documentation_team], уколико желите да унапредите ово упуство.

Магеіа Контролни Центар

Садржај

.....	1
1. О Упуству за Mageia Контролни Центар	1
2. Подешавање Софтвера	1
2.1. Управљање Софтвером (Инсталирај и Уклони Софтвер)	2
2.2. Надоградња софтверских пакета	6
2.3. Подесите учесталост ажурирања	7
2.4. Подеси Медиј	7
3. Дељење	13
3.1. Подеси FTP	13
3.2. Подеси веб сервер	20
4. Мрежни сервиси	29
4.1. Подеси DHCP	29
4.2. Подеси DNS	37
4.3. Подеси прокси	37
4.4. Подеси време	48
4.5. Подешавање OpenSSH демона	51
5. Хардвер	62
5.1. Подешавање Хардвера	63
5.2. Подешавање звука	64
5.3. 3D Десктоп ефекти	65
5.4. Подесите графички сервер	67
5.5. Подешавање Распореда Тастатуре	70
5.6. Подесите уређаје за контролу курсора (миш, табла)	71
5.7. Инсталирај и подеси штампач	72
5.8. Подесите скенер	78
5.9. Подесите UPS за праћење енергије	86
6. Мрежа и Интернет	87
6.1. Центар за мрежу	88
6.2. Подесите нови мрежни интерфејс (LAN, ISDN, ADSL, ...)	95
6.3. Уклони конекцију	105
6.4. Прокси	106
6.5. Поделите Интернет конекцију са другим локалним рачунарима	107
6.6. Управљајте различитим мрежним профилима	109
6.7. Подесите VPN конекцију да би осигурали приступ мрежи	112
6.8. Дефиниције Домаћима	116
7. Систем	117
7.1. Аутентификација	118
7.2. Управљајте системским сервисима њиховим укључивањем и искључивањем	118
7.3. Управљајте, додајте и уклоните фонтове. Увезите Windows(TM) фонтове	119
7.4. Уредите датум и време	121
7.5. Управљање локализацијом за ваш систем	122
7.6. Погледај и претражи системске логове	123
7.7. Отворите конзолу као администратор	125
7.8. Корисници и групе	126
7.9. Увезите Windows(TM) документе и подешавања	131
7.10. Резервне копије	136
8. Дељење преко мреже	138

8.1. Приступите Windows (SMB) дељеном уређају и директоријумима	138
8.2. Делите директоријуме и уређаје са Samba-ом	141
8.3. Приступите NFS дељеним уређајима и директоријумима	149
8.4. Делите уређаје и директоријуме коришћењем NFS-а	152
8.5. Приступите WebDAV дељеним уређајима и директоријумима	156
9. Локални дискови	159
9.1. Управљајте диск партицијама	159
9.2. CD/DVD резач	162
9.3. Подеси штампач(е), редове за штампу,	164
10. Сигурност	165
10.1. MSEC: Сигурност и провере система	166
10.2. Подесите свој лични заштитни зид	176
10.3. Подеси аутентификацију за Magia алате	179
10.4. Напредно подешавање мрежних интерфејса и заштитног зида	182
10.5. Родитељска контрола	182
11. Boot	185
11.1. Поставите аутопријаву за аутоматско пријављивање	185
11.2. Постављање покретања система	186
11.3. Подесите менаџер приказа	194
12. Остали Magia Алати	195
12.1. Magia Алат за пријављивање грешака	196
12.2. Прикупља Записе и Системске информације везане за Извешаје о грешкама	196
12.3. Прикажи доступна NFS и SMB дељења	198
12.4. Приказује информације о вашим PCI, USB и PCMCIA	198

Списак слика

1. Изаберите порт	81
-------------------------	----

Списак табела

1.	4
---------	---

1. О Упуству за Mageia Контролни Центар

Mageia Контролни Центар (МСС) има осам различитих опција или табова за избор у левој колони, или чак десет уколико је инсталиран drakwizard пакет. Сваки од ових табова нуди другачији сет алата који се могу изабрати на већем десном панелу.

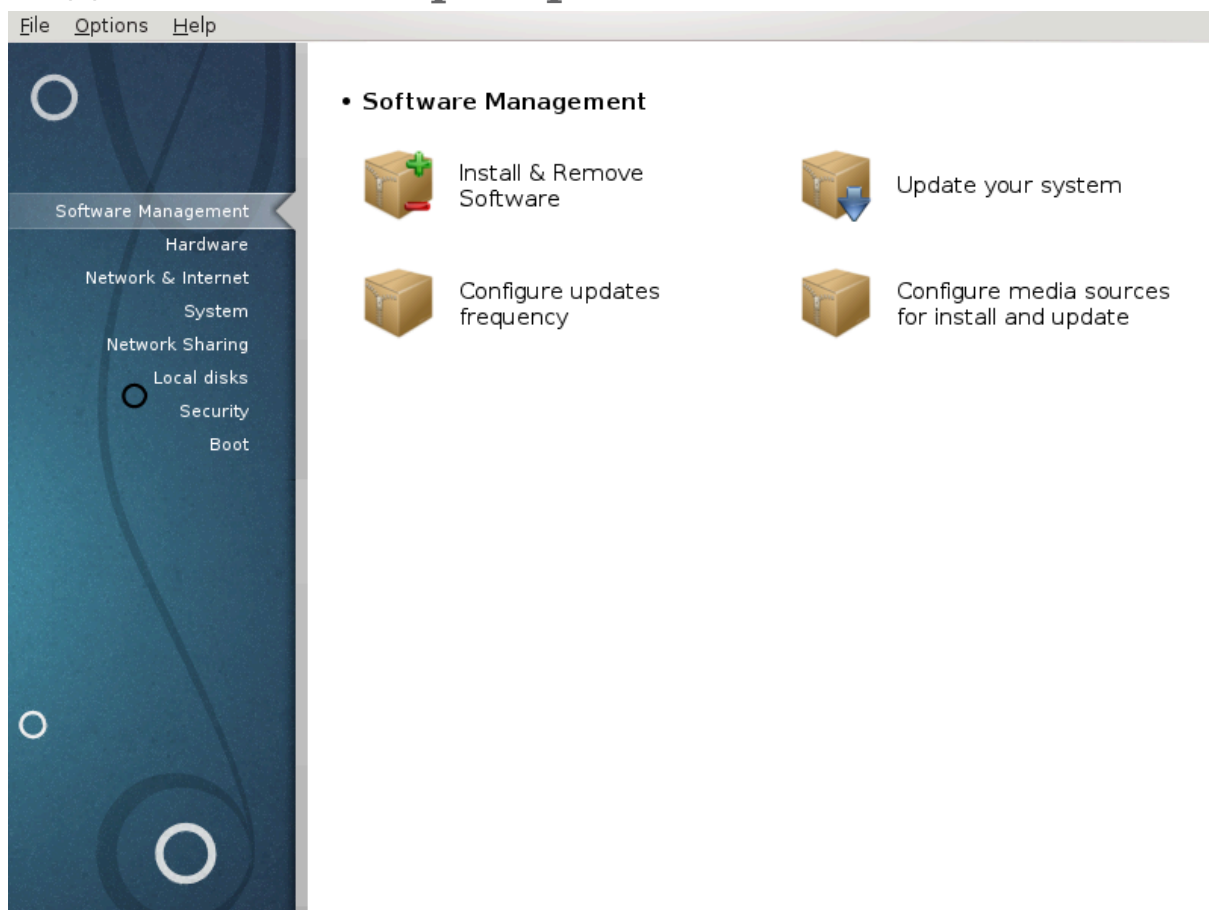
Десет следећих поглавља је о тих десет опција и повезаним алатима.

Последње поглавље је о неким другим Mageia алата, који не могу бити изабрани у једном од МСС табова.

Наслови страница ће често бити исти као и наслови на екранима алата.

Постоји и трака за претраживање, којој можете приступити кликом на таб "Претраживање" у левој колони.

2. Подешавање Софтвера

На овом екрану можете изабрати између неколико алата за подешавање софтвера. Клините на линк доле да би сазнали више.

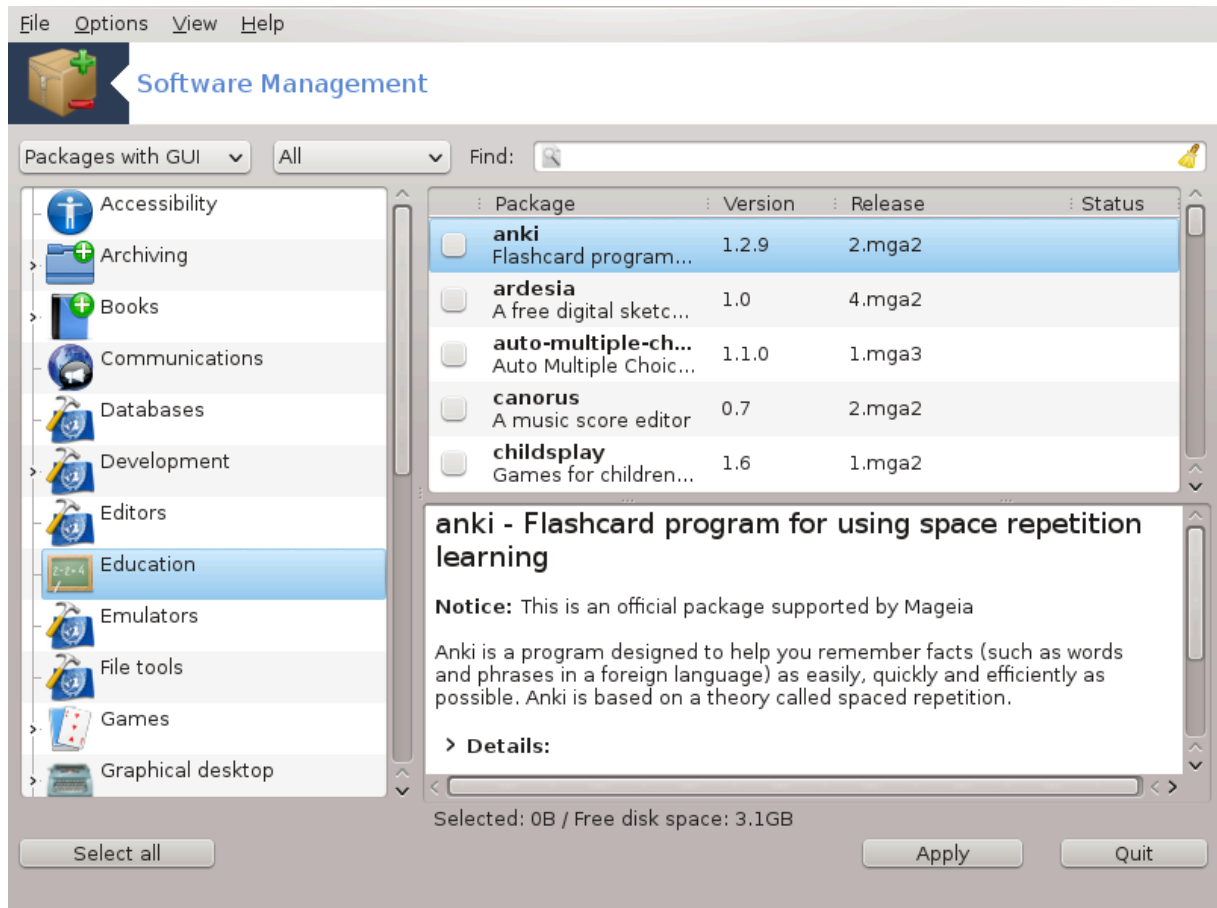
Подешавање Софтвера

1. [Одељак 2.1, „Управљање Софтвером \(Инсталирај и Уклони Софтвер\)“](#)
2. [Одељак 2.2, „Надоградња софтверских пакета“](#) = #####

3. [Одељак 2.3, „Подесите учесталост ажурирања“](#)
4. [Одељак 2.4, „Подеси Медиј“](#) = ##### # ##### # # ##### # #####

2.1. Управљање Софтвером (Инсталирај и Уклони Софтвер)

rpm-drake

2.1.1. Увод у rpm-drake

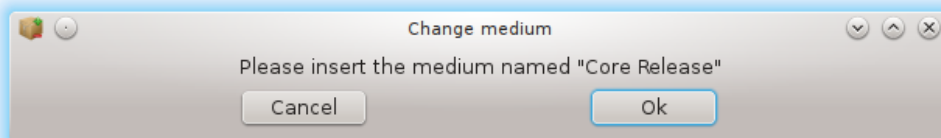
Овај алат ¹, познат као drakrpm, је програм за инсталацију, деинсталацију и надоградњу пакета. Он је графички кориснички интерфејс за URPMI. При сваком покретању, он ће проверити online листу пакета (са називом 'медиј') преузету директно са Mageia званичних сервера, и приказаће вам сваки пут најновије апликације и пакете доступне за ваш рачунар. Систем филтера вам омогућава да прикажете само одређене типове пакета: можете приказати само инсталиране апликације (подразумевано), или само доступне надоградње. Такође можете видети само не инсталиране пакете. Можете претраживати по имену пакета, или у сажетима описа или пуних описа пакета или именима фајлова који су укључени у пакете.

Да би радио, rpm-drake-у је потребно да су репозиторијуми подешени са [Одељак 2.4, „Подеси Медиј“](#).

¹Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **rpm-drake** као root.

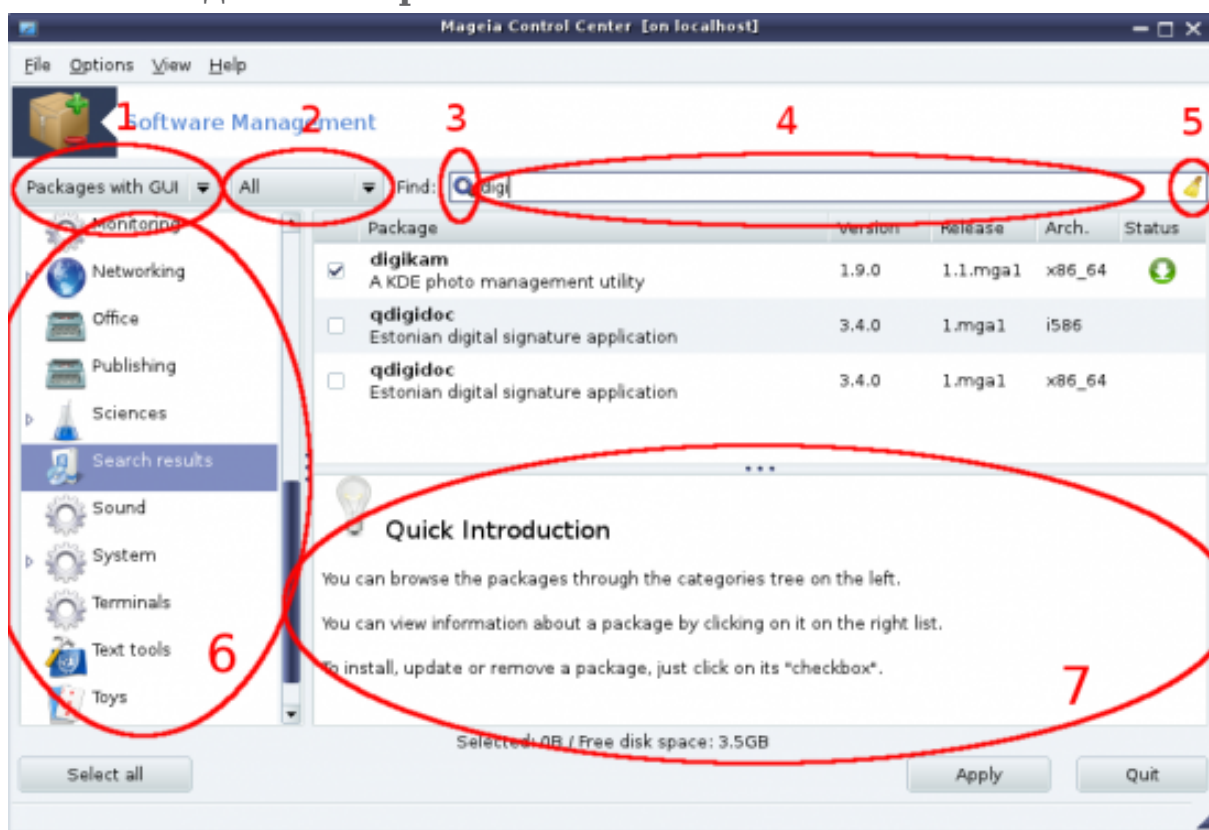
Током инсталације, подешени репозиторијум је медиј који се користи за инсталацију, обично DVD или CD. Уколико сачувате овај медиј, `rpm` ће вас питати сваки пут када желите да инсталирате пакет, са овим искачућим прозором :

Уколико вас горе приказана порука нервира а имате добру интернет конекцију без ограничења при преузимању, било би добро да уклоните такав медиј и замените га са online репозиторијумом захваљујући [Одељак 2.4, „Подеси Медиј“](#) .

Даље, online репои су увек ажурни, садрже много више пакета и омогућавају надоградњу ваших инсталираних пакета.

2.1.2. Главни делови екрана

1. Филтер по типу пакета:

Овај филтер вам омогућава да прикажете само одређене типове пакета. Када по први пут покренете менаџера, он приказује само апликације са графичким интерфејсом. Ви можете приказати или све пакете или све њихове

зависности и библиотеке или само групе пакета као што су само апликације, само надоградње или прилагођене пакети са новијих верзија Mageia.

Подразумевана подешавања филтера су намењена новим корисницима Линукса или Mageia, који вероватно не желе да корсите командну линију или специјализоване алате. Пошто већ читате ову документацију јасно је да сте заинтересовани за унапређење вашег познавања Mageia, па је најбоље подесити овај филтер на "Све"

2. ##### ## #####

Овај филтер вам омогућава да видите само инсталиране пакете, само пакете који нису инсталирани или све пакете, инсталиране и неинсталиране.

3. **Мод за претрагу:**

Кликните на ову иконицу да би претраживали кроз имена пакета, њихове сажете или комплетне описе или кроз фајлове који се налазе у пакетима.

4. **Поље "Пронађи":**

Унесите овде једну или више кључних речи. Уколико желите да користите више од једне кључне речи за претрагу користите "|" између кључних речи, нпр. да би претраживали "mplayer" и "xine" истовремено укуцајте 'mplayer | xine'.

5. **Обриши све:**

Ова иконица може са једним кликом обрисати све кључне речи унете у поље "Пронађи"

6. **Листа Категорија:**

Ова бочна трака групише све апликације и пакете у јасне категорије и подкатегије.

7. **Панел за Описе:**

Овај панел приказује имена макета, њихове сажете и комплетне описе. Приказује много корисних информација о изабраном пакету. Он такође може приказати детаљне информације о пакету, фајловима које садржи као и листу последњих измена које је направио креатор пакета.

2.1.3. Колона статуса

Када исправно подесите филтере, софтвер можете пронаћи или преко категорије (у простору 6 горе) или преко имена/сажетка/описа користећи простор 4. Листа пакета употпуњује вашу претрагу, и, не заборавите, изабрани медиј је приказан са различитим ознакама статуса у складу са тим да ли је сваки пакет инсталиран/није инсталиран/ажуриран... Да би променили овај статус, само означите или одзначите поље пре имена пакета и кликните на Примени.

Икона	Легенда
	Овај пакет је већ инсталиран.

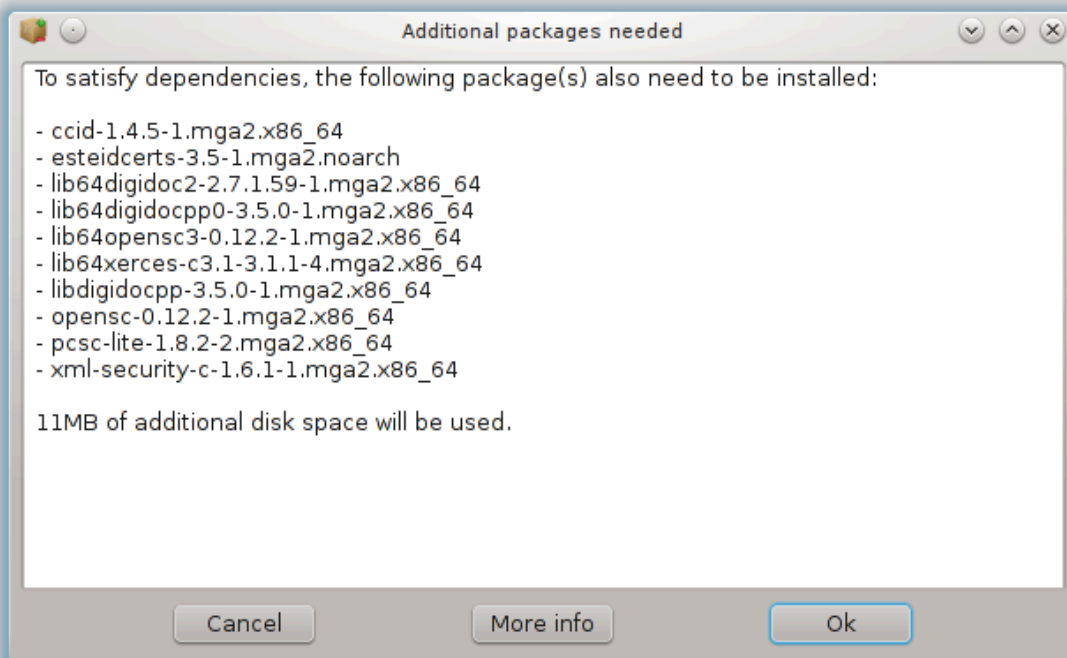
Икона	Легенда
	Овај пакет ће бити инсталиран
	Овај пакет не може бити инсталиран
	Овај пакет је надоградња
	Овај пакет ће бити деинсталиран

Табела 1.

Примери на снимку екрана горе:

- Уколико није означен `digikam` (зелена стрелица вам говори да ли је инсталиран), иконица статуса ће прећи у црвено са стрелицом на горе и биће деинсталиран када кликнете на Примени.
- Уколко је означен `qdidoc` (који није иснсталиран, погледајте статус), наранџаста иконица статуса са стрелицом на доле ће се појавити и биће инсталиран када кликнете на Примени.

2.1.4. Зависности

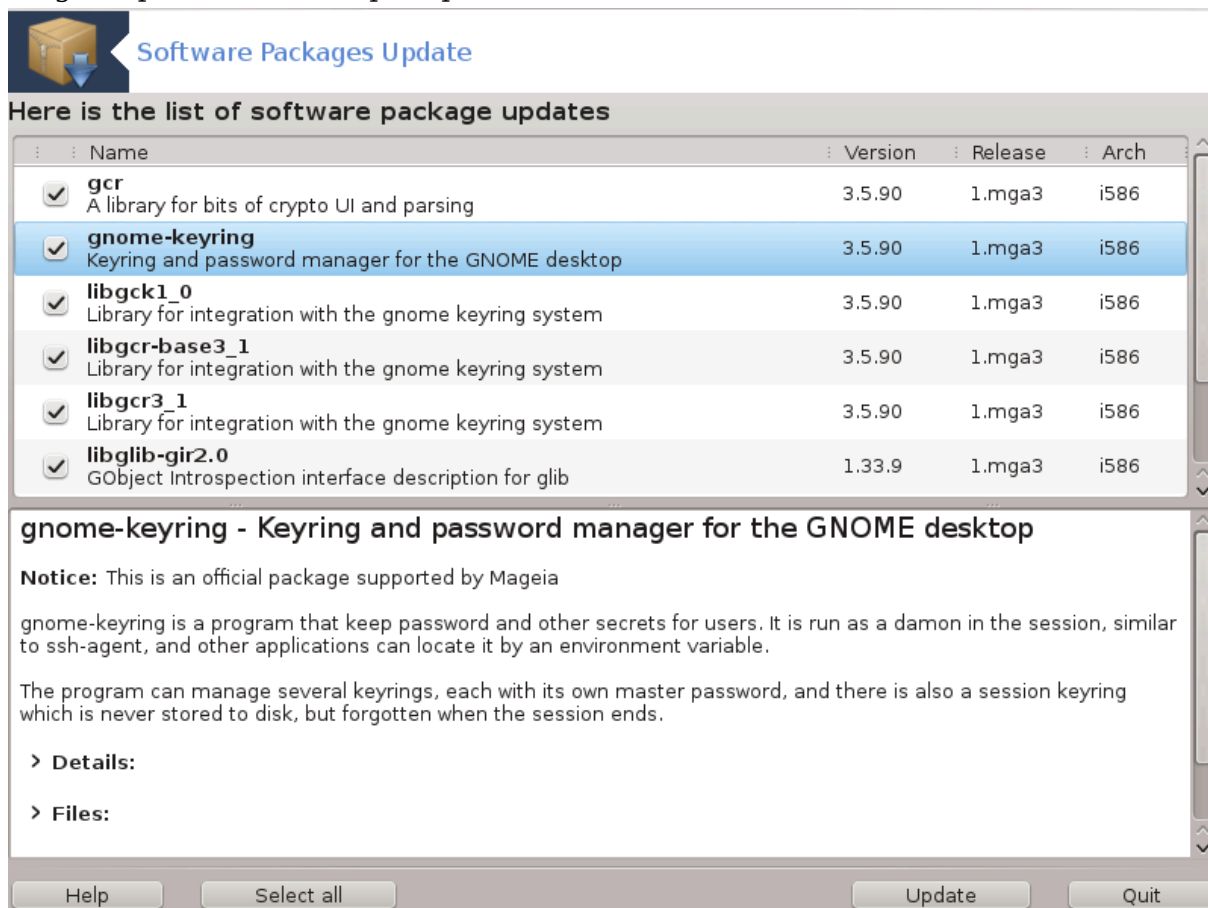

Да би радили, неки пакети захтевају друге пакете који се зову зависности. Они су на пример библиотеке или алати. У овом случају, `Rpmdrake` приказује прозор са информацијом омогућавајући вам да изаберете да ли ћете прихватити

изабране зависности, поништити операцију или тражити додатне информације (погледајте горе). Може се такође десити да различити пакети могу да обезбеде потребне библиотеке, када `rpm-drake` приказује листу алтернатива са тастером за прибављање додатних информација и други тастером за избор пакета које желите да инсталирате.

2.2. Надоградња софтверских пакета

MageiaUpdate или `drakrpm-update`

Овај алат ² се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Управљање софтвером**

Да би радио, MageiaUpdate тражи да су репозиторијуми подешени са `drakrpm-editmedia` и са неким медијима који су означени као надоградње. Уколико нису, биће захтеван да то урадите.

Чим се овај алат покрене, он скенира инсталиране пакете и приказује оне за које су доступне надоградње у репозиторијумима. Они су подразумевано сви селектовани за аутоматско преузимање и инсталацију. Кликните на тастер Ажурирање да би започели поступак.

Кликом на пакет, појавиће се више информација у доњој половини прозора. Појава > пре наслова значи да можете да кликнете да би проширили текст.

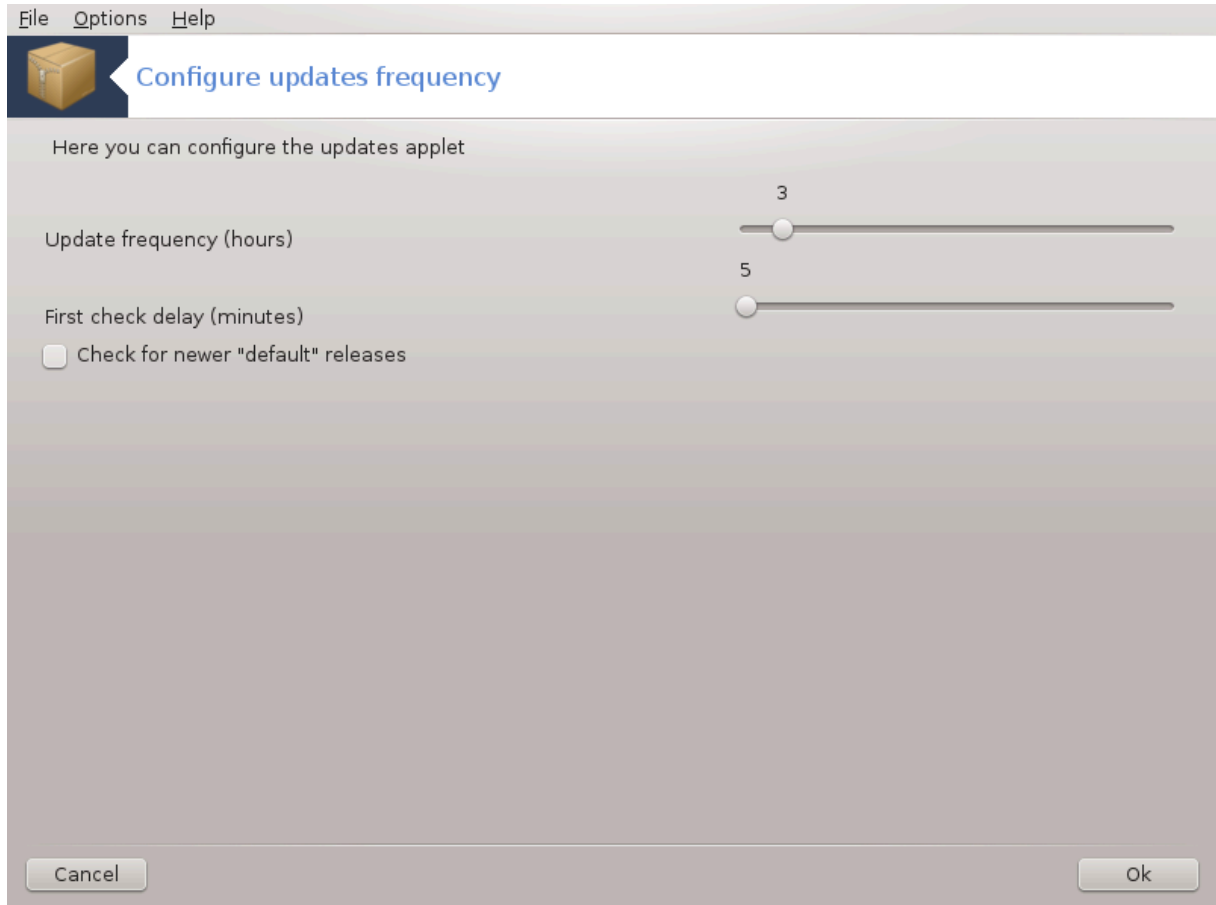
²Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **MageiaUpdate** или **drakrpm-update** као root.

Када су надоградње доступне, аплет у системској траци ће вас упозорити приказивањем ове црвене оконице . Само кликните и унесите корисничку лозинку за ажурирање система.

2.3. Подесите учесталост ажурирања

mgaapplet-config

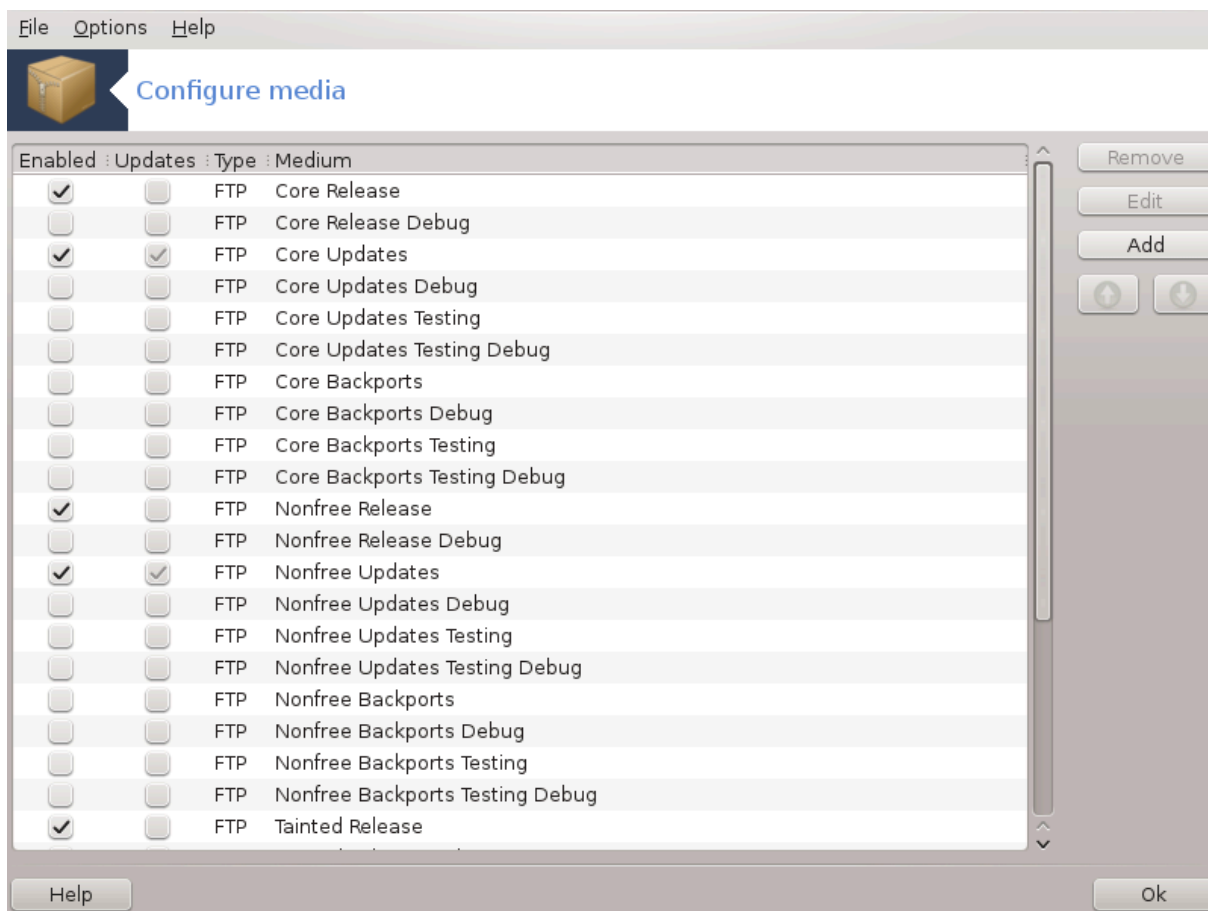
Овај алат ³ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Управљање софтвером**. Такође је доступан на десном клику / Подешавање Надоградње на црвеној иконици на системској траци.

Први слајдер вам омогућава да промените колико често Mageia проверава постојање надоградњи а на другом паузу од подизања система до прве провере. Поље за потврду вам даје могућност да будете упозорени када је доступна нова верзија Mageia.

2.4. Подеси Медиј

drakrpm-edit-media

³ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **mgaapplet-config** као root.

Прва ствар који треба урадити после инсталације је да се додају извори софтвера (познати и као репозиторијуми, стоваришта, медији, мирори). То значи да морате да изаберете медије који ће бити коришћени за инсталирање и надоградњу пакета и апликација (погледајте тастер Додај доле)

Уколико инсталирате (или ажурирате) Mageia коришћењем оптичким медија (DVD или CD) или USB уређаја, постојаће подешен извор софтвера за коришћени оптички медиј. Да би избегли поновно убацивање медија при инсталирању нових пакета, треба да искључите (или обришете) овај медиј. (имаће тип медија CD-Rom).

Ваш систем ради са архитектуром која може бити 32-битна (названа i586), или 64-битна (названа x86_64). Неки пакети су независни од тога да ли је ваш систем 32-битни или 64-битни; ти пакети се зову noarch пакети. Они немају сопствене noarch директоријуме на мирорима, већ се налазе и у i586 и x86_64 медијима.

Овај алат се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Управљање софтвером**⁴

⁴Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **drakrpm-edit-media** као root.

2.4.1. Колоне

Колона Омогући:

Означени медиј ће бити коришћен за инсталацију нових пакета. Будите обазриви са неким медијима попут Тестирање и Дебаговање, јер би могли направити ваш систем нестабилним.

Колона Ажурирања:

Означени медиј ће бити коришћен за ажурирање пакета, и мора бити омогућен. Само медиј са "Update" у свом имену би требало да буде означен. Из сигурносних разлога, ову колону није могуће изменити у овом програму, већ морате отворити конзолу као root и укуцати **drakrpm-edit-media --expert**.

Колона медија:

Приказује име медија. Званични Mageia репозиторијуми за финалну верзију садрже најмање:

- **Основни** који садржи већину доступних програма које подржава Mageia.
- **НеСлободни** који садрже неке програме који нису слободни
- **Tainted** слободан софтвер за који у неким земљама може бити захтева за патенте

Сваки медиј има 4 подсекције:

- **Издање** пакети од дана када је ова верзија Mageia објављена.
- **Надоградње** пакети који су ажурирани од издања услед сигурносних пропуста или грешака. Свако би требао да укључи овај медиј, чак иако има веома спору интернет конекцију.
- **Бекпортови** неки пакети чије су новије верзије програма портоване из Cauldron-а (следећа верзија која је у развоју).
- **Тест** који се користи за привремено тестирање нових ажурирања, да би се омогућило креирање извештаја о грешкама и провере исправки које треба да уради QA тим.

2.4.2. Тастери на десној страни

Уклони:

Да би уклонили медиј, кликните на њега а онда на његов тастер. Паметно је уклонити медиј који је коришћен за инсталацију (CD или DVD на пример) јер су сви пакети које он садржи налазе на званичном медију Основног издања.

Измени:

Омогућава вам да измените изабране опције медија (URL, преузимач и прокси).

Додај:

Додаје званичне репозиторијуме доступне на Интернету. Ови репозиторијуми садрже само сигуран и добро истестиран софтвер. Кликом на тастер "Додај" се додаје листа мирора у вашу конфигурацију, која је дизајнирана тако да осигурна

да ваше инсталације и надоградње буду са мирора који вам је најближи. Уколико желите да изаберете одређени мирор, онда га додајте бирајући "Додај одређени мирор медиј" из падајућег "Фајл" менија-

Стрелице за Горе и Доле:

Промени редослед на листи. Када Drakrpm тражи пакете, он чита листу у приказаном редоследу и инсталираће први пакет пронађен са истим бројем издања - у случају да постоји неслагање верзија, биће инсталирано најновије издање. Па уколико је могуће, поставите најбрже репозиторијуме на врх листе.

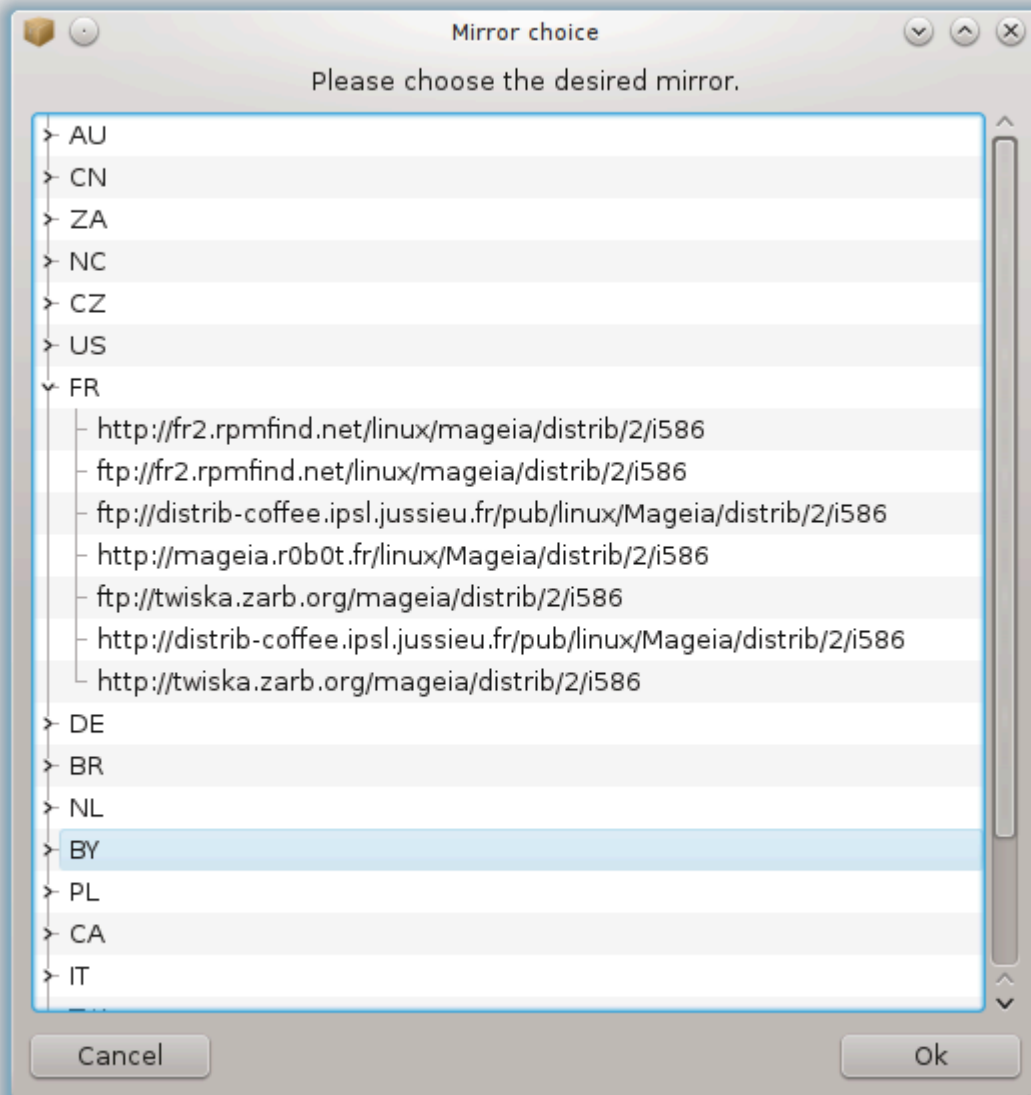
2.4.3. Мени

Фајл -> Ажурирање:

Појављује се прозор са листом медија. Изаберите оне које желите да надоградите и кликните на тастер Ажурирај.

Фајл -> Додај мирор одређеног медија:

Претпоставимо да нисте срећни са тренутним мирором, зашто што је, на пример, превише спор или често недоступан, и онда можете изабрати други мирор. Изаберите све постојеће медије и кликните на Уклони да би их избрисали. Кликните на Фајл -> Додај одређени медија мирор, изаберите између само надоградње или целог сета (уколико нисте сигурни изаберите Цео сет извора) и прихватите контакт кликом на Да. Отвара се овај прозор:

Можете видети, на левој страни, листу земаља, изаберите своју или ону која вам је најближа кликом на симбол >, што ће приказати све доступне мироре за ту земљу. Изаберите један и кликните на У реду.

File -> Додај произвољни медиј:

Могуће је инсталирати нови медиј (од трећег лица, на пример) који није подржан од стране Mageia. Појавиће се нови прозор:

Изаберите тип медија, смислено име које добро описује медиј и упишите URL (или путању, у складу са типом медија)

Опције -> Глобалне опције:

Ова ставка вам омогућава да бирате када треба "Верификовати RPM-ове који ће се инсталирати" (увек или никада), програм за преузимање (curl, wget или aria2) и да одредите политику преузимања за информацијама о пакетима (по захтеву - подразумевано, само ажурирање, увек или никад).

Опције -> Управљање кључевима:

Да би гарантовали високи ниво сигурности, дигитални кључеви се користе за аутентификацију медија. Могуће је да се за сваки медиј кључ омогући или онемогући. У прозору који се појави, изаберите медиј и кликните Додај да би омогућили нови кључ или изаберите кључ и кликните на Уклони да би онемогућили тај кључ.

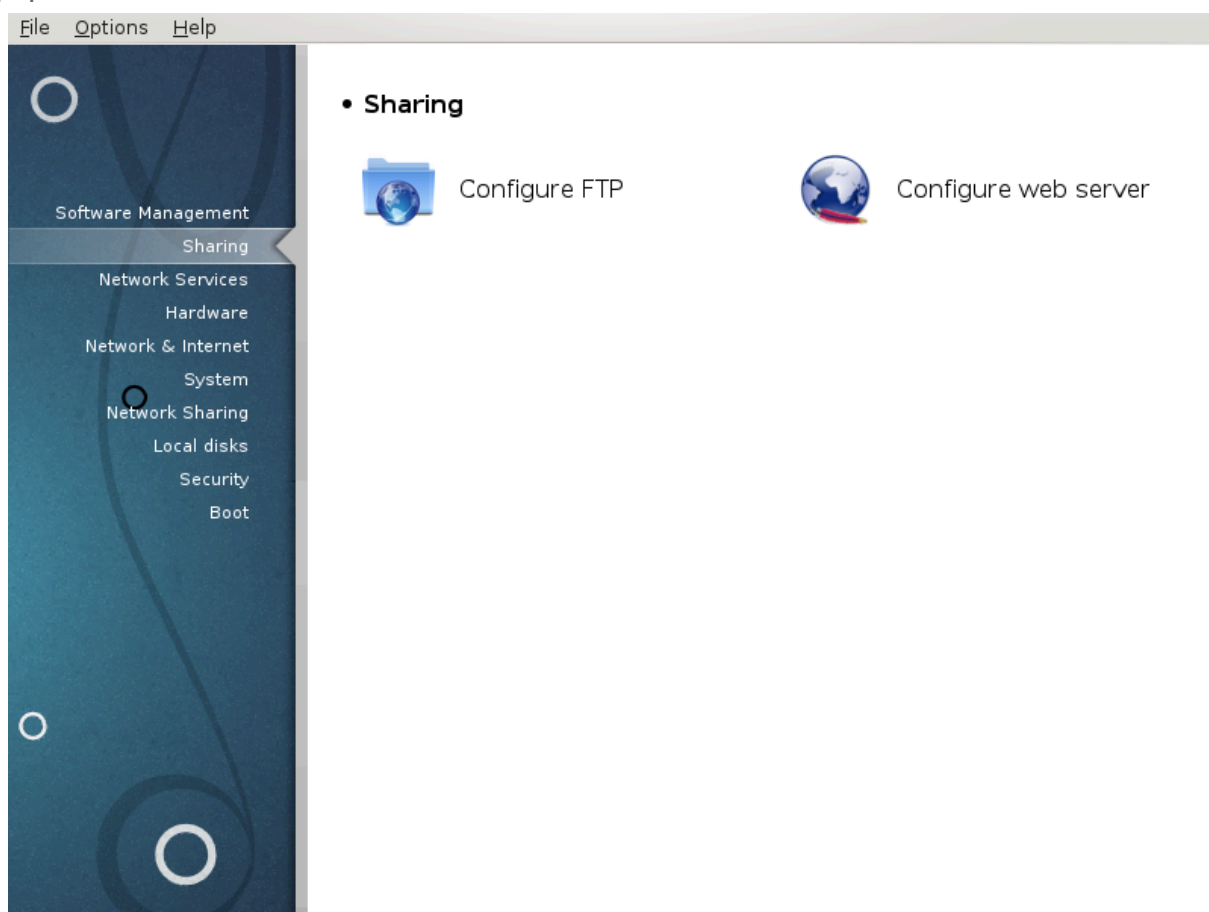
Урадите ово са пажњом, као и са свим питањима везаним са сигурност

Опције -> Прокси:

Уколико треба да користите прокси сервер за приступ Интернету, можете да подесите овде. Једино што треба је да одредите Име прокси домаћина и уколико је потребно Корисничко име и Лозинку.

За више информација о подешавању медија, погледајте [Mageia Вики страницу](https://wiki.mageia.org/en/Software_management) [https://wiki.mageia.org/en/Software_management]

3. Дељење

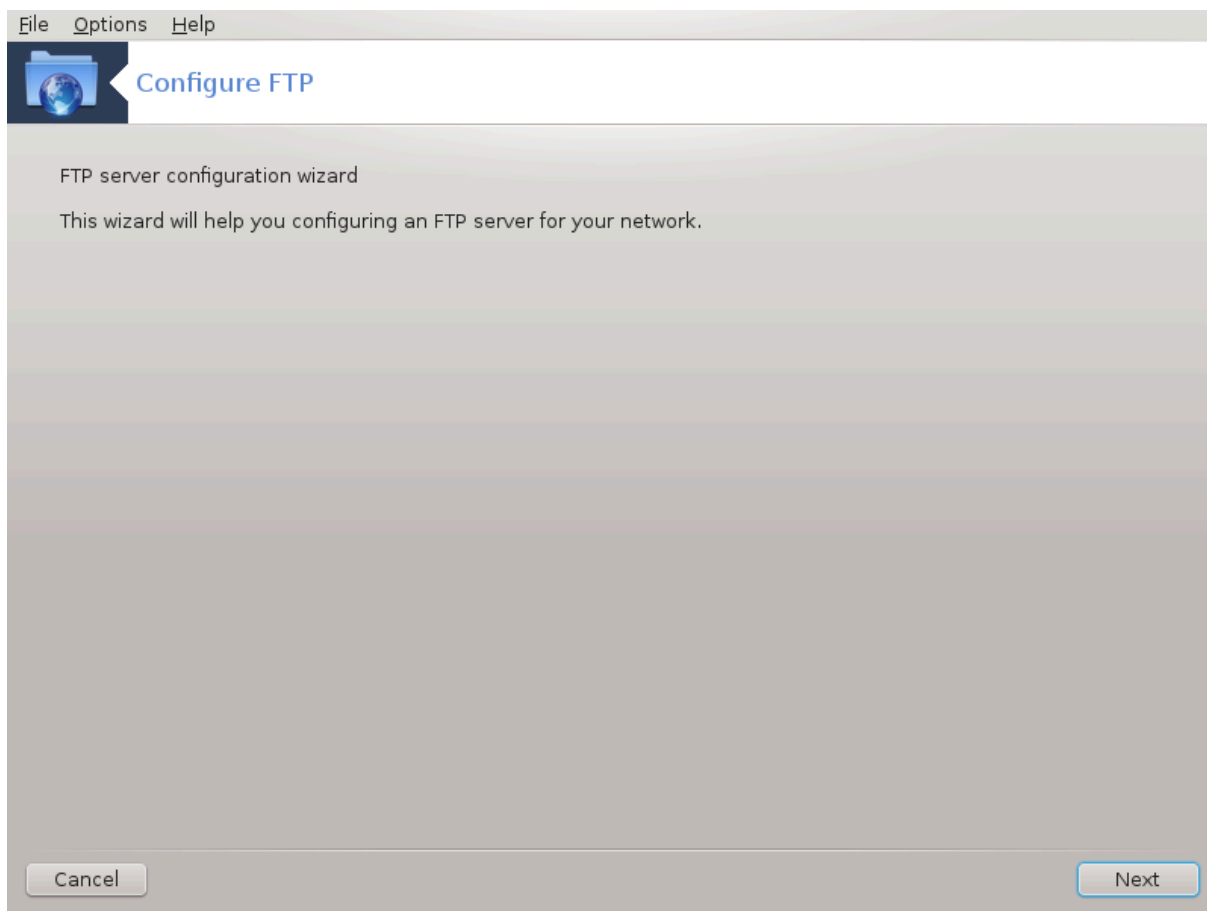

Овај екран и један за ##### су видљиви једино када је инсталиран драквизард пакет. Можете изабрати између неколико алата за подешавање различитих сервера. Кликните на линк доле или на [Одељак 3, „Дељење“](#) да би сазнали више.

Дељење

1. [Одељак 3.1, „Подеси FTP“](#)
2. [Одељак 3.2, „Подеси веб сервер“](#)

3.1. Подеси FTP drakwizard proftpd

Овај алат⁵ алат вам може помоћи да подесите FTP сервер.

3.1.1. Шта је FTP?

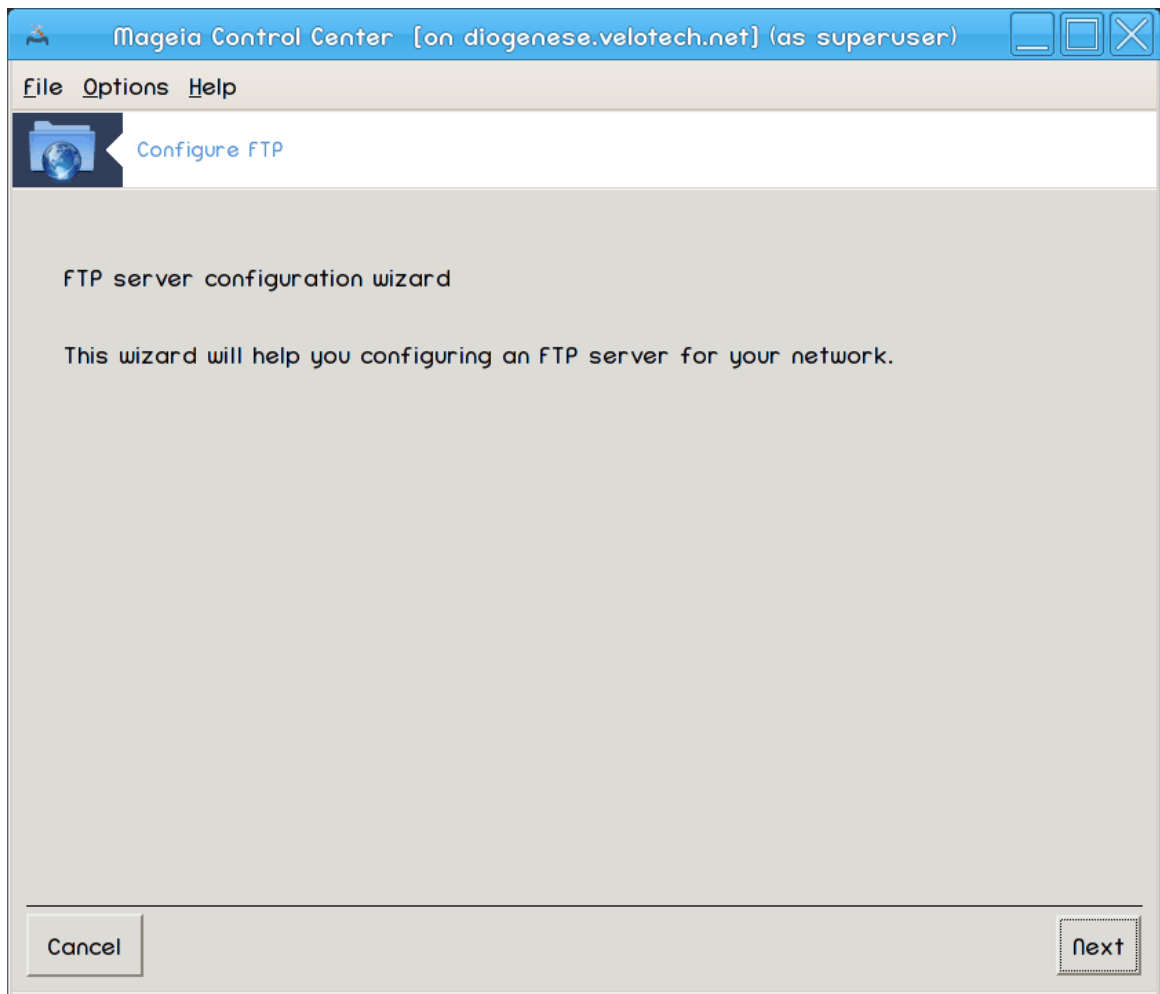
Протокол за Трансфер фајлова (FTP) је стандардни мрежни протокол који се користи за трансфер фајлова са једном домаћина на другог преко мреже базиране на TCP, као што је Интернет. (са Википедије)

3.1.2. Постављање FTP сервера са **drakwizard proftpd**

Добродошли у Чаробњак за FTP. Вежите се.

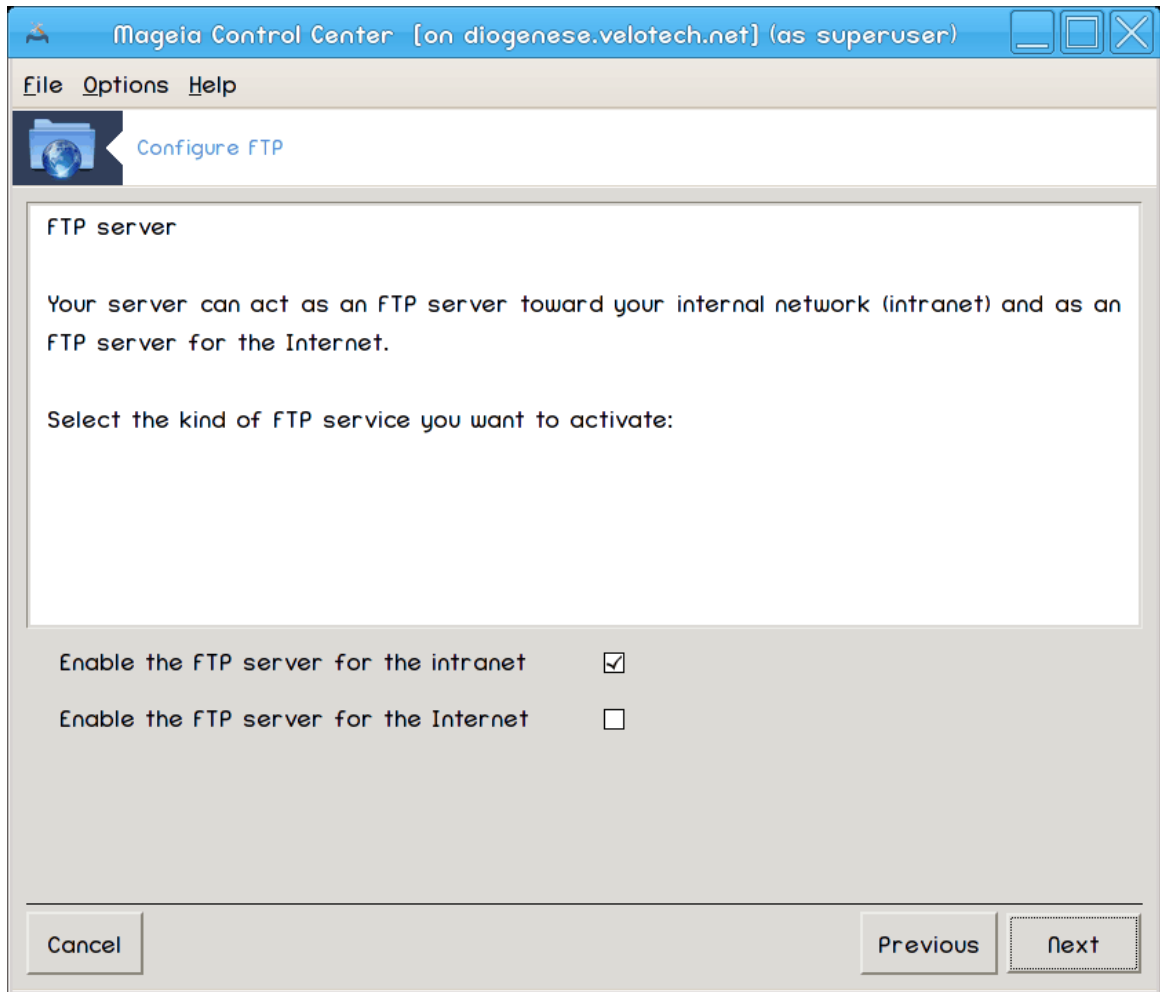
⁵Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **drakwizard proftpd** као root.

1. Упознавање

Прва страна је само увод, кликните на Даље.

2. Избор изложености сервера: Локална мрежа и/или Светска

Излагање FTP сервера Интернету има своје ризике. Будите спремни за лоше ствари.

3. Информације о серверу

Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)

File Options Help

Configure FTP

FTP Proftpd server options, step 1

Permit root login: allow root to log on FTP server.
Admin email: email address of the FTP administrator.

Server name: "my ProFTPD server"

Admin email:

Permit root login:

Cancel Previous Next

Унесите име сервера које ће користити да се преставља, некеме за притужбе преко ел.поште и да ли да омогући root приступ.

4. Опције Сервера

Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)

File Options Help

Configure FTP

FTP server options, step 2

Chroot home user: users will only see their home directory.
Allow FTP resume: allow resume upload or download on FTP server.
Allow FXP: allow file transfer via another FTP.

FTP Port: 21

Chroot home user:

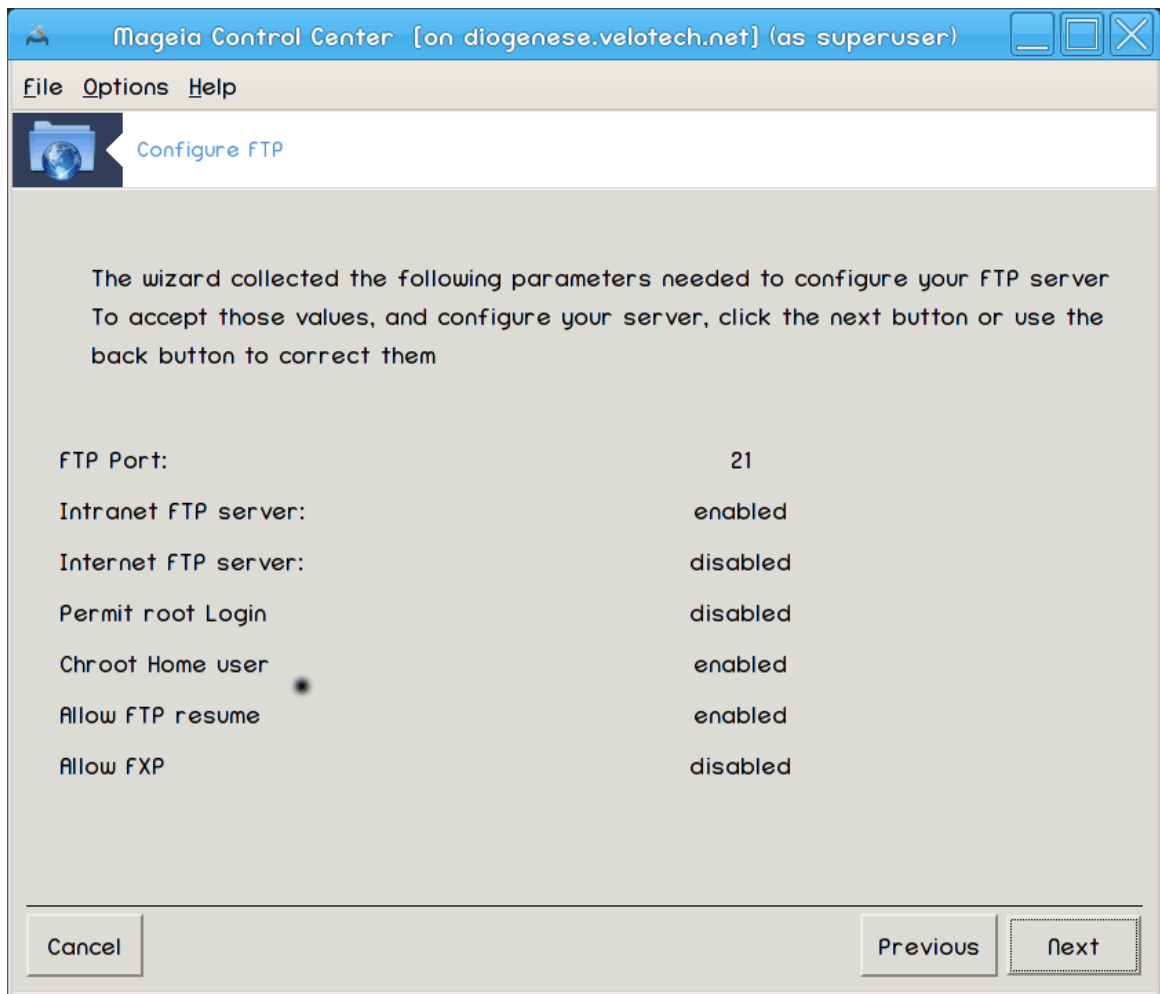
Allow FTP resume:

Allow FXP:

Cancel Previous Next

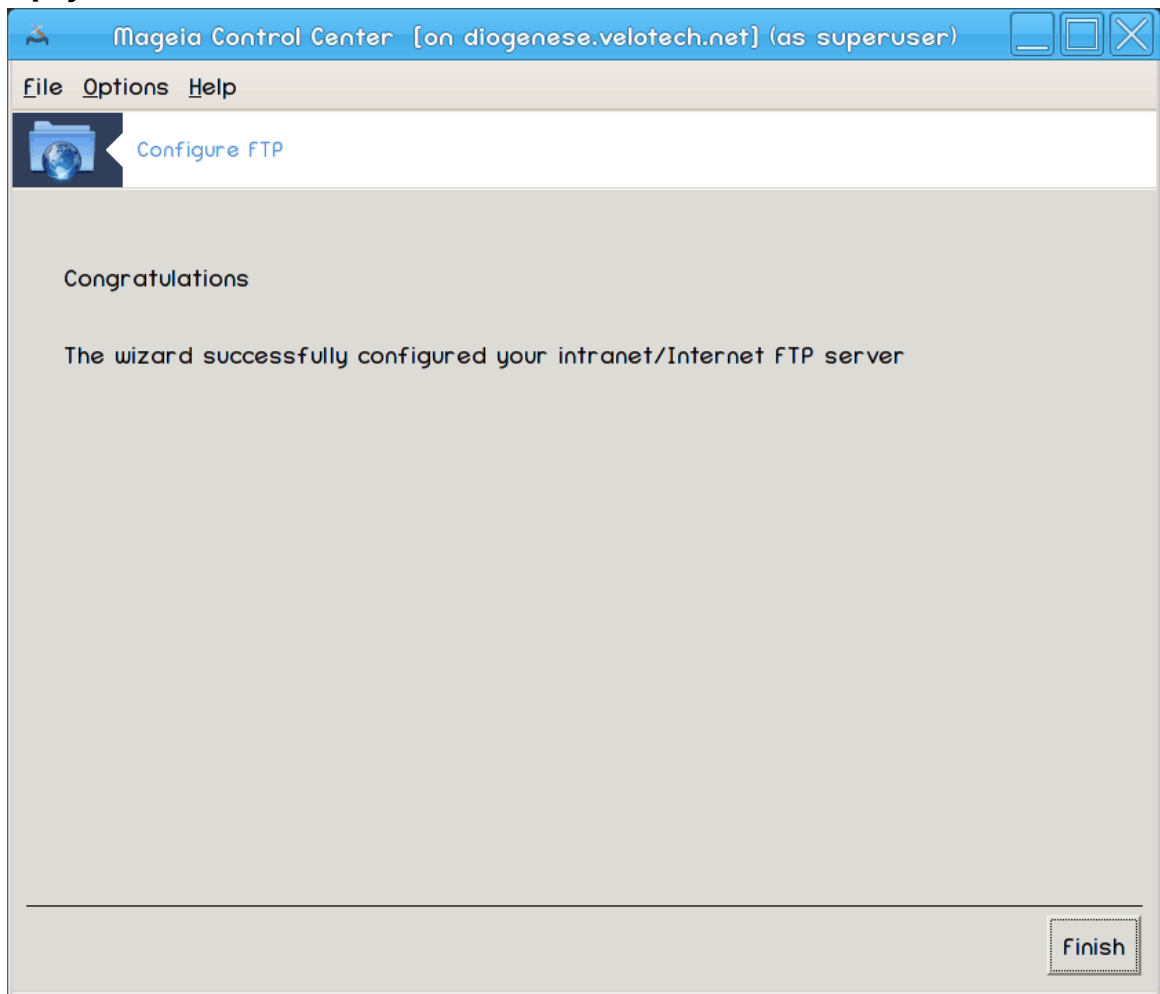
Поставите порт за ослушкивање, закључаног кориснка, омогућите настављање и/или FXP (File eXchange Protocol)

5. Сажетак

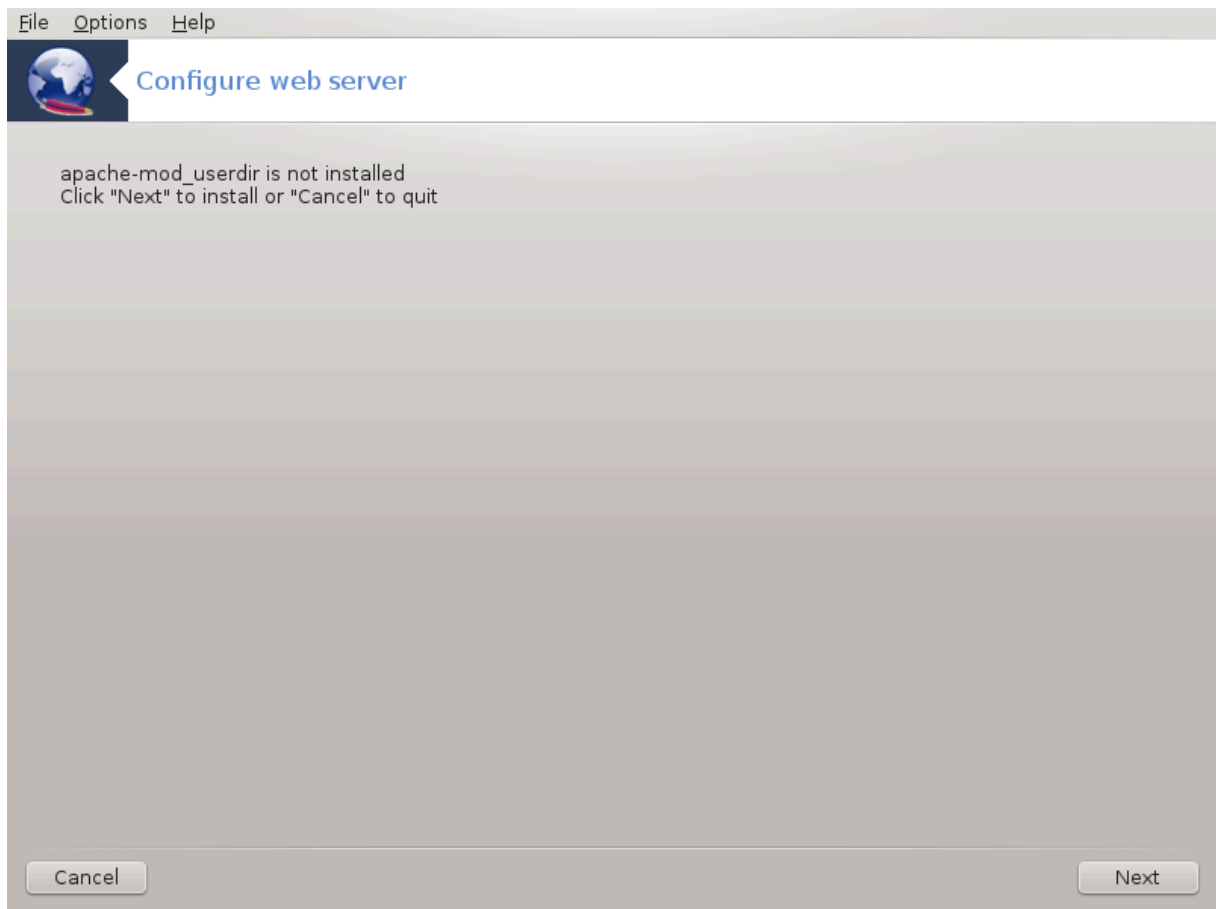
Застаните за тренутак и проверите ове опције, затим кликните Даље.

6. Крај

Завршили сте! Кликните на Крај.

3.2. Подеси веб сервер drakwizard apache2

Овај алат⁶ вам може помоћи да поставите веб сервер.

3.2.1. Шта је то веб сервер?

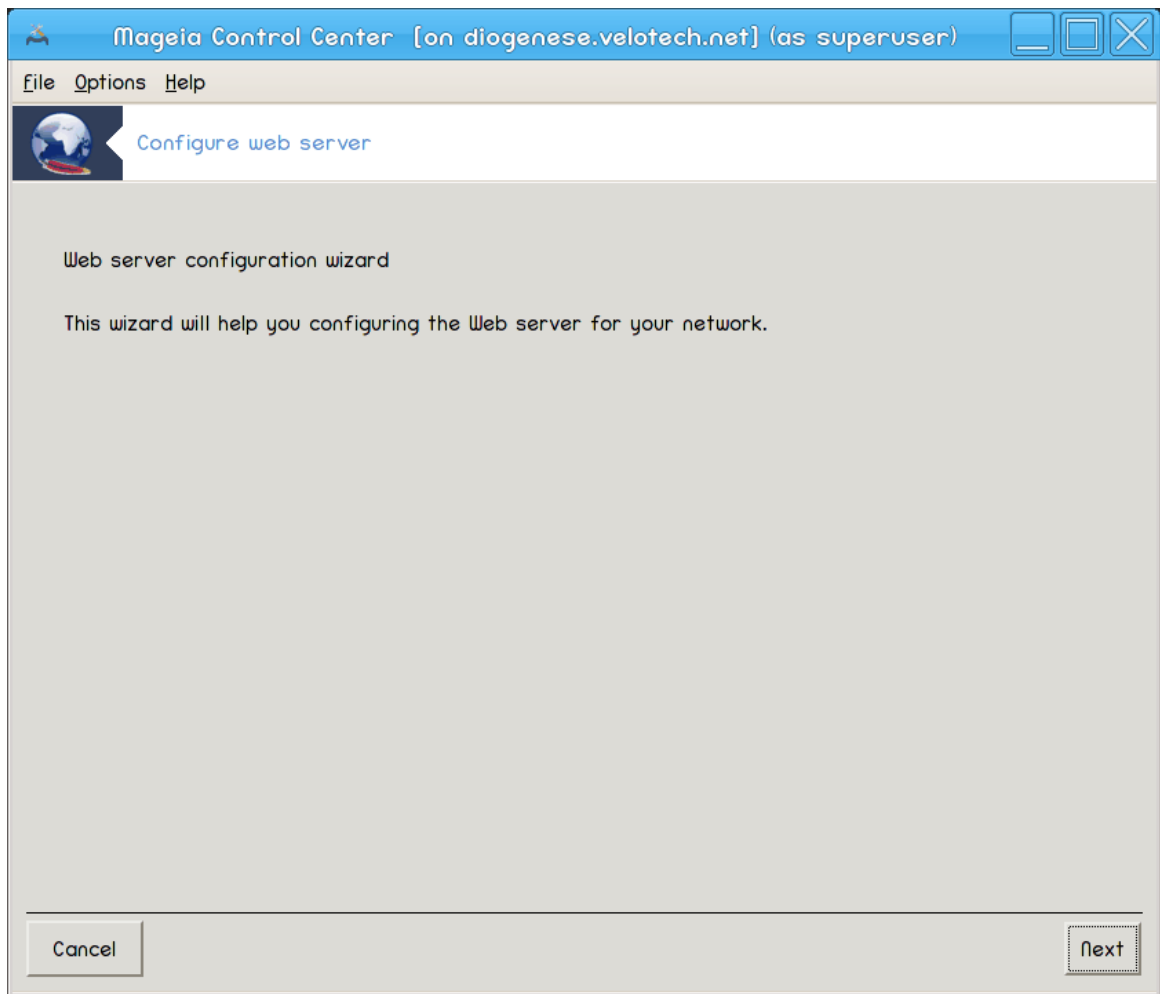
Веб сервер је софтвер који помаже достављању веб садржаја којем се може приступити преко Интернетта (са Википедије)

3.2.2. Постављање веб сервера са **drakwizard apache2**

Добродошли у чаробњак за веб сервер.

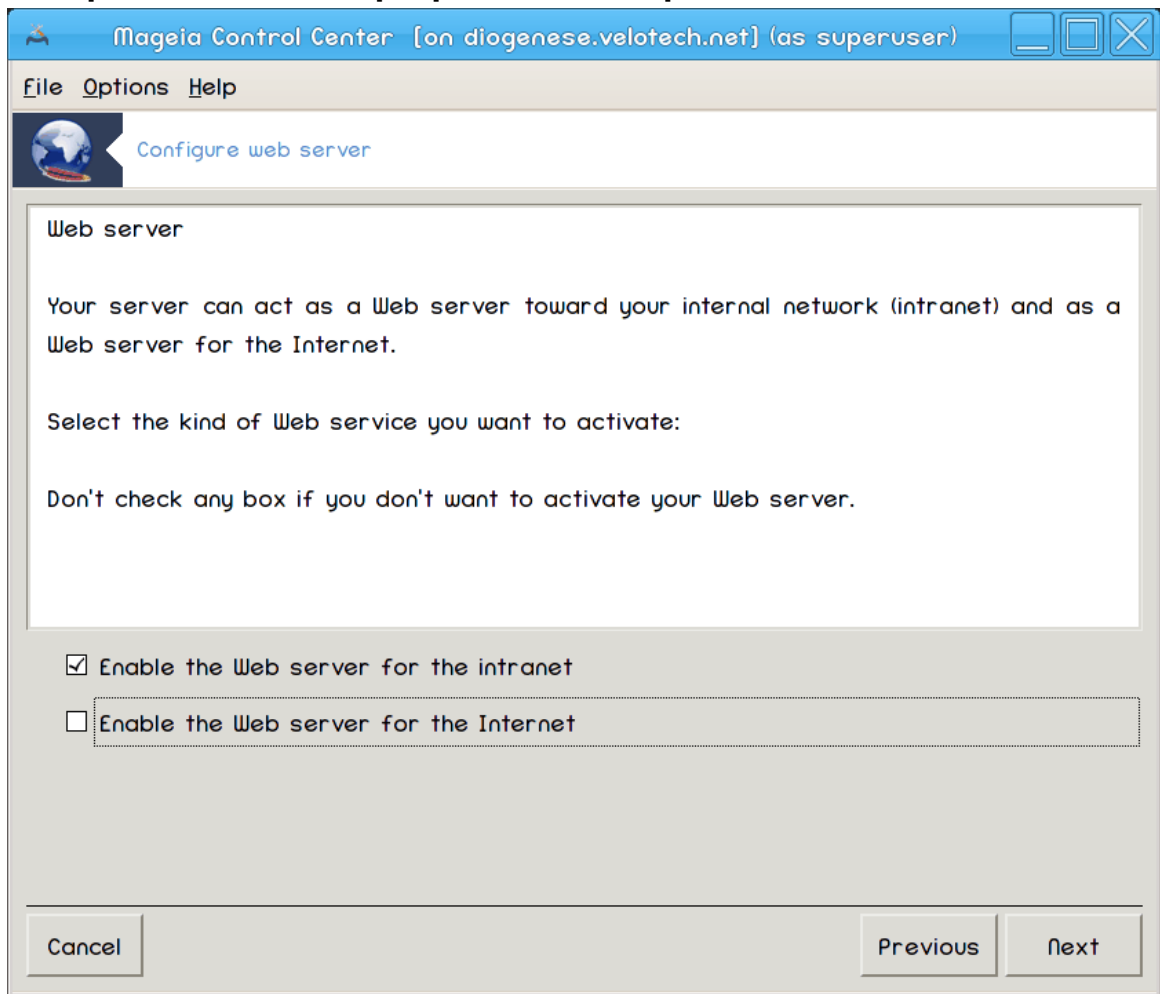
⁶Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **drakwizard apache2** као root.

1. Упознавање

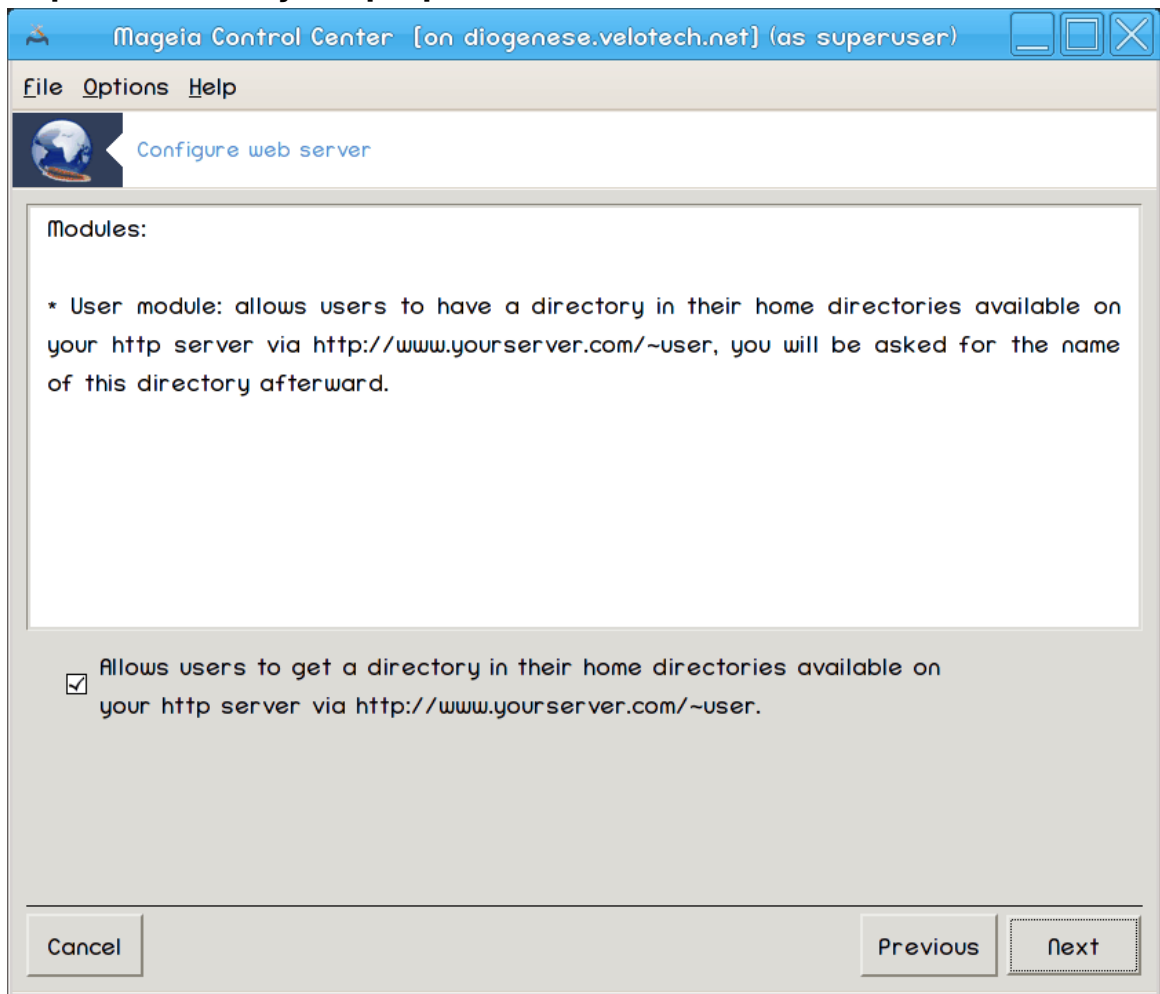
Прва страна је само увод, кликните на Даље.

2. Избор изложености сервера: Локална мрежа и/или Светска

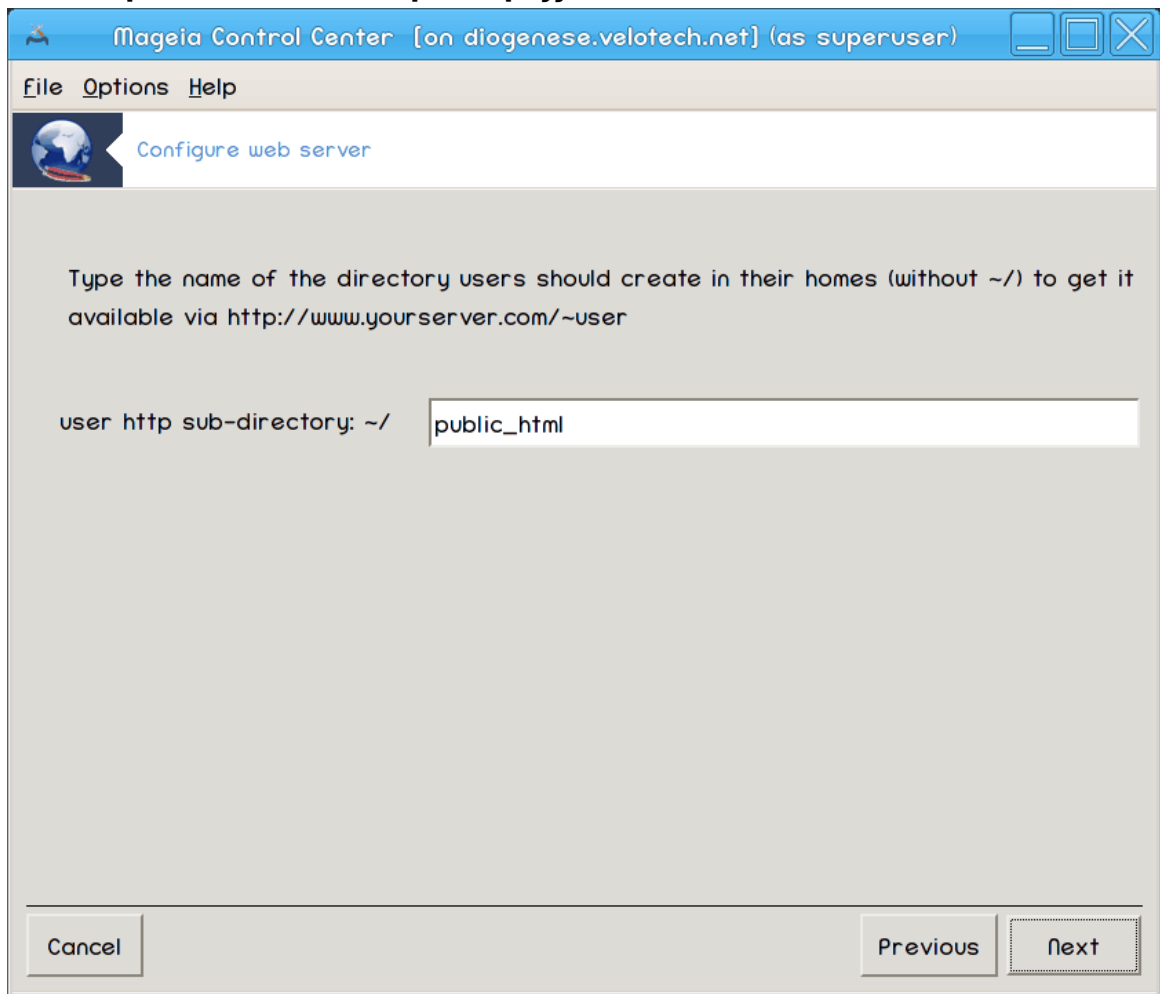
Излагање веб сервера Интернету има своје ризике. Будите спремни за лоше ствари.

3. Кориснички модул Сервера

Омогућава корисницима да креирају своје сајтове.

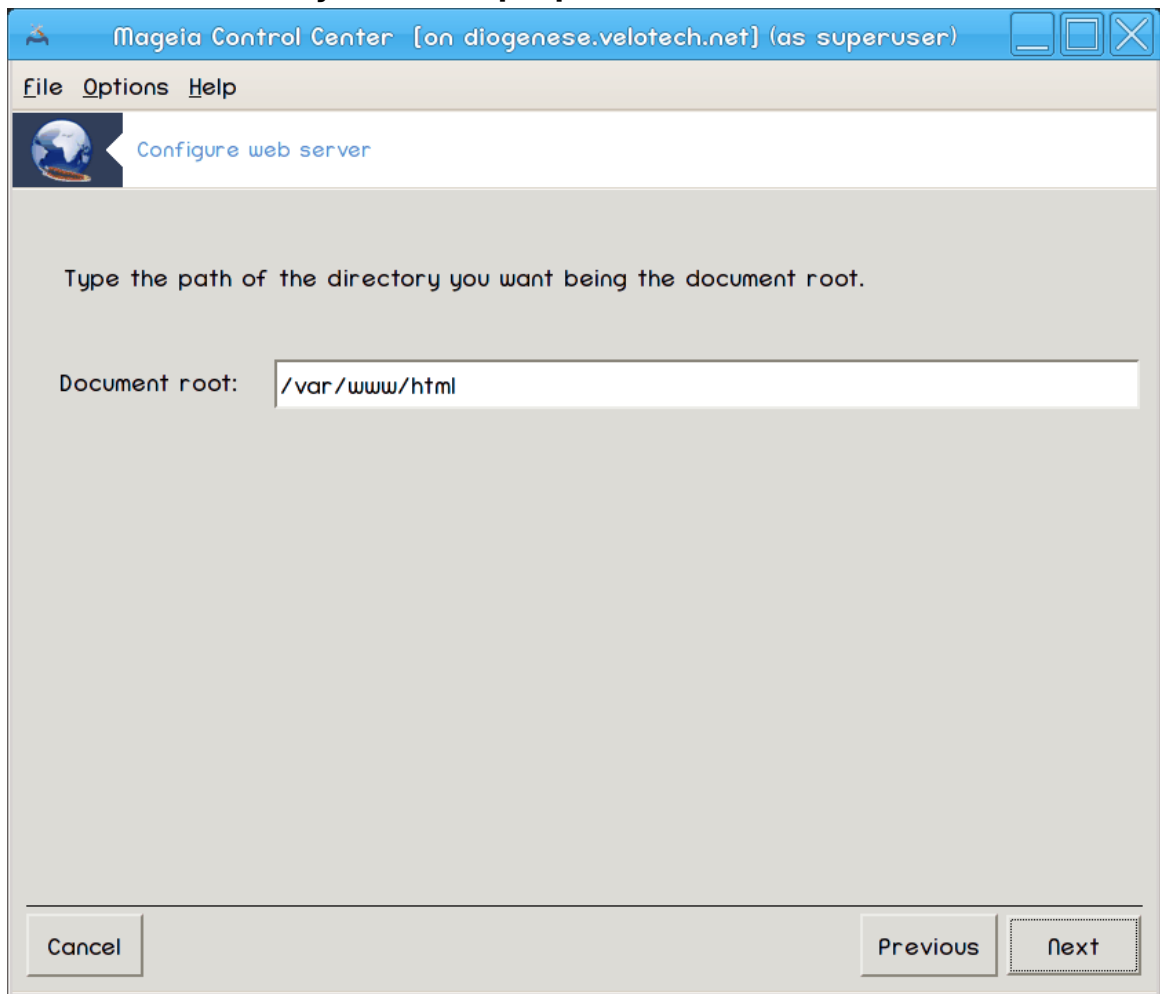
4. Име Корисничког веб директоријума

The screenshot shows a window titled "Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)". The window has a menu bar with "File", "Options", and "Help". Below the menu bar is a header area with a globe icon and the text "Configure web server". The main content area contains the following text: "Type the name of the directory users should create in their homes (without ~/) to get it available via http://www.yourserver.com/~user". Below this text is a text input field with the label "user http sub-directory: ~/". The input field contains the text "public_html". At the bottom of the window, there are three buttons: "Cancel", "Previous", and "Next".

Корисник мора да креира и попуни овај директоријум, а затим ће га сервер приказати.

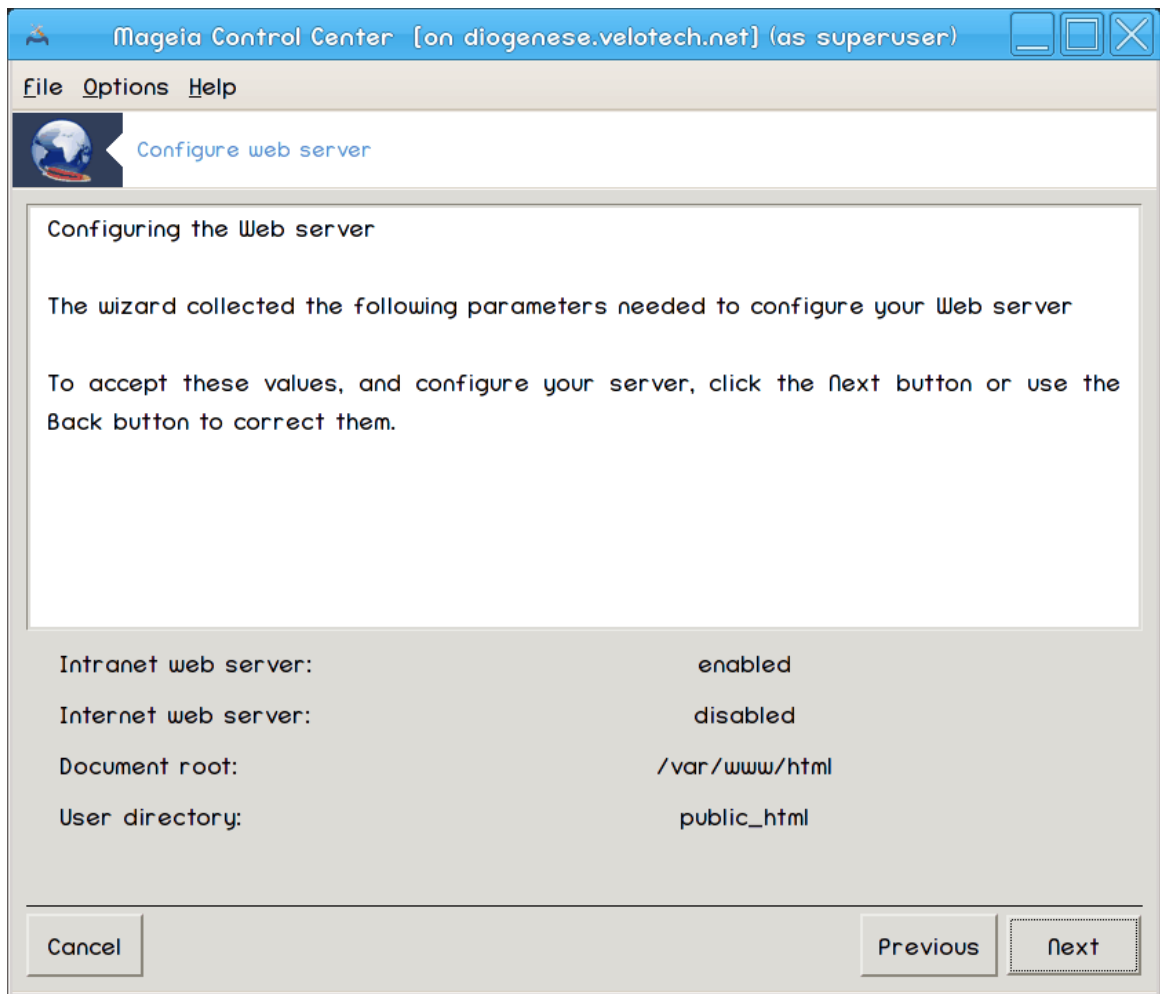
5. Осново стабло докумената Сервера

The screenshot shows a window titled "Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)". The window has a menu bar with "File", "Options", and "Help". Below the menu bar is a header area with a globe icon and the text "Configure web server". The main content area contains the instruction "Type the path of the directory you want being the document root." followed by a text input field labeled "Document root:" containing the path "/var/www/html". At the bottom of the window, there are three buttons: "Cancel", "Previous", and "Next".

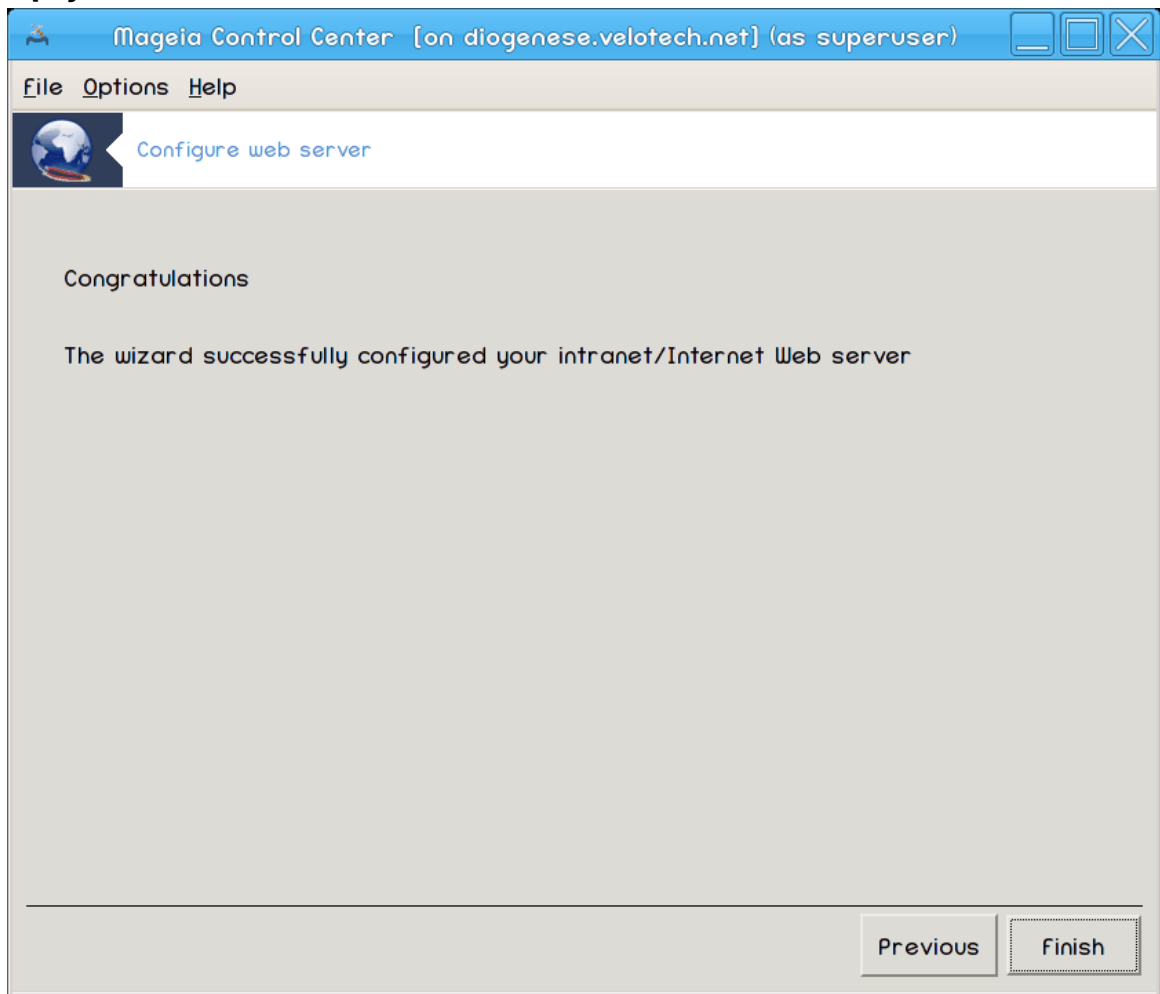
Омогућава вам да подесите путању до подразумеваних серверских докумената.

6. Сажетак

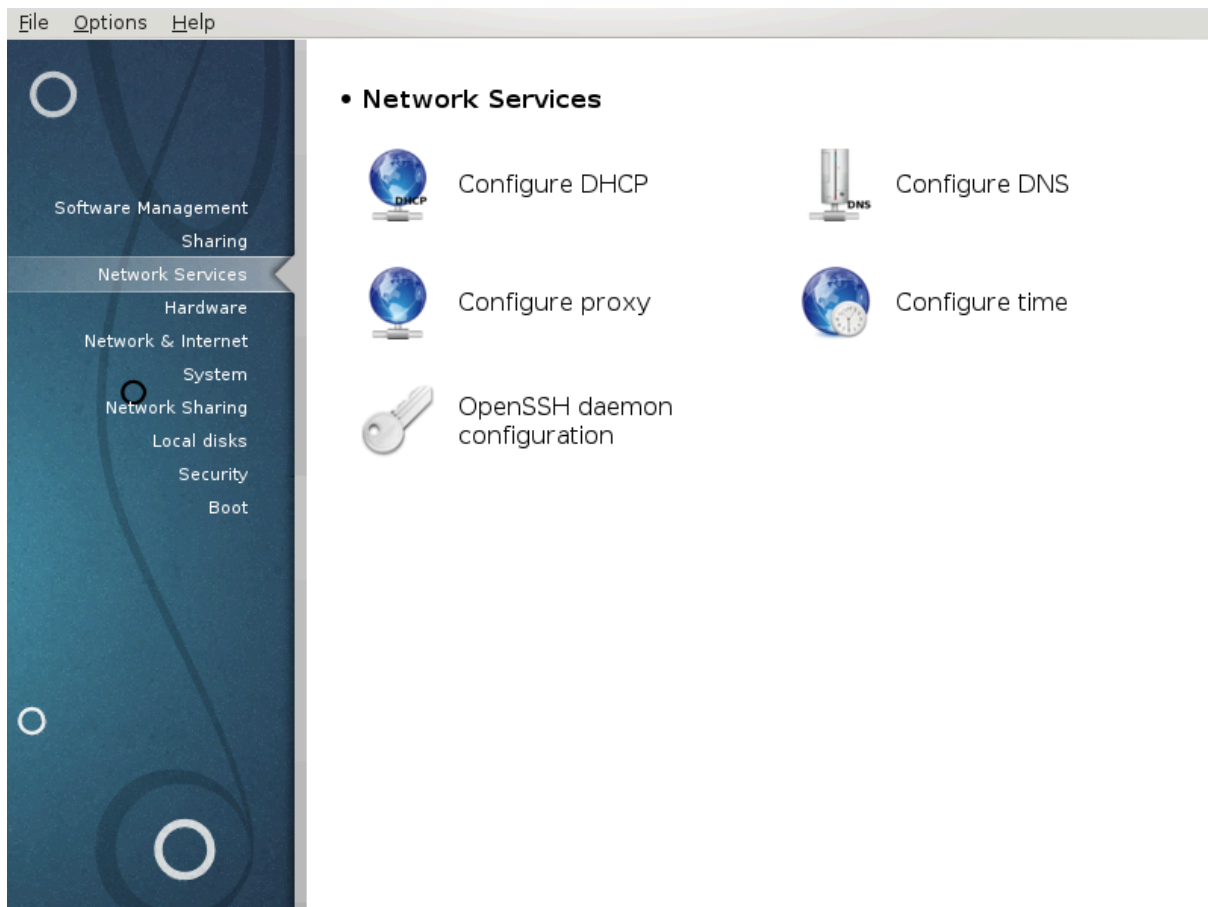
Застаните за тренутак и проверите ове опције, затим кликните Даље.

7. Крај

Завршили сте! Кликните на Крај.

4. Мрежни сервиси

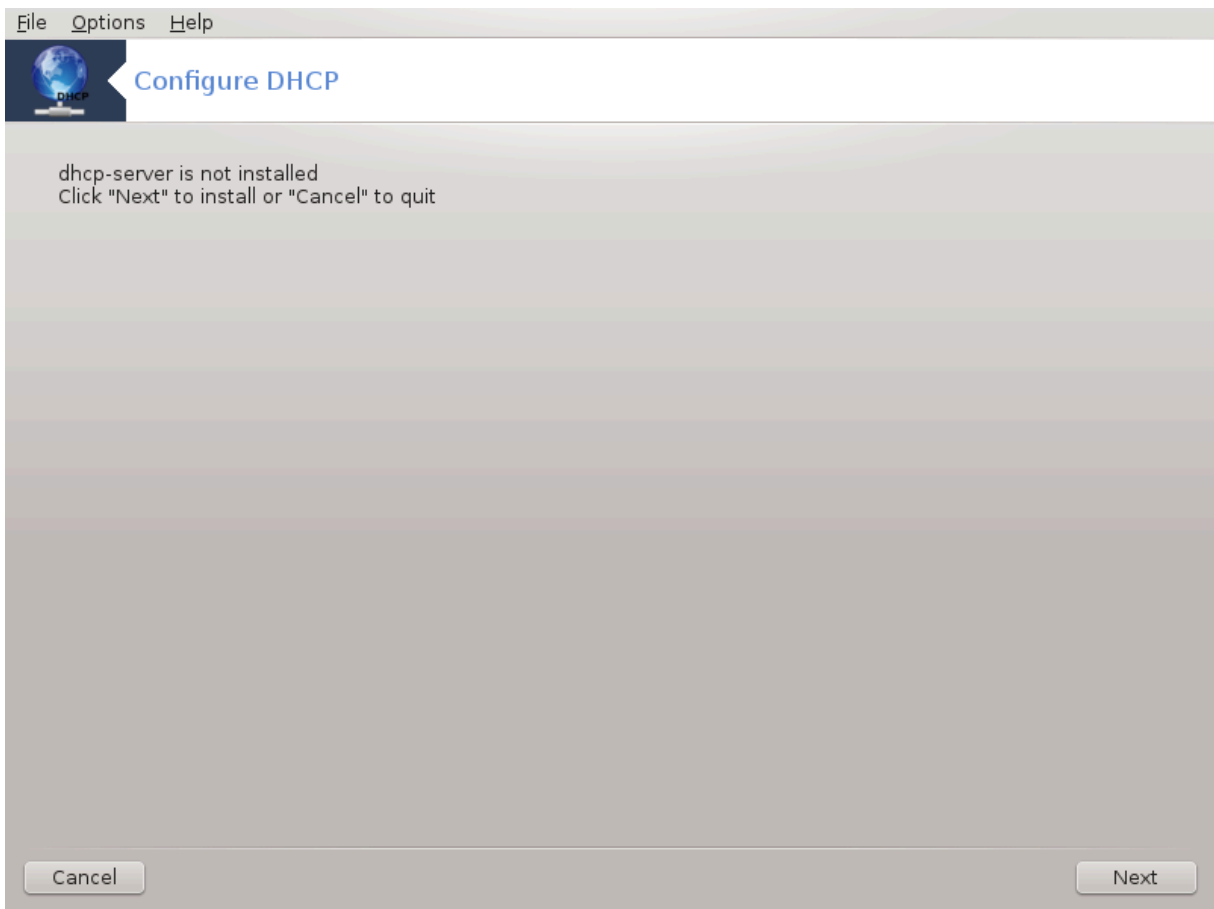
Овај екран и један за ##### су видиљиви једино као је инсталиран *δρακωιζαρδ* пакет. Можете изабрати између неколико алата за подешавање различитих сервера. Кликните на линк доле или на [Одељак 3, „Дељење“](#) да би сазнали више.

Мрежни сервиси

1. [Одељак 4.1, „Подеси DHCP“](#)
2. [Одељак 4.2, „Подеси DNS“](#)
3. [Одељак 4.3, „Подеси прокси“](#)
4. [Одељак 4.4, „Подеси време“](#)
5. [Одељак 4.5, „Подешавање OpenSSH демона“](#)

4.1. Подеси DHCP

`drakwizard dhcp`

Ови алати су покварени у Mageia 4 због нове шеме именовања Мрежних интерфејса

Овај алат ⁷ вам може помоћи да подесите DHCP сервер. То је компонента drakwizard-а која би требало да буде инсталирана пре него што би могли да јој приступите.

4.1.1. Шта је то DHCP?

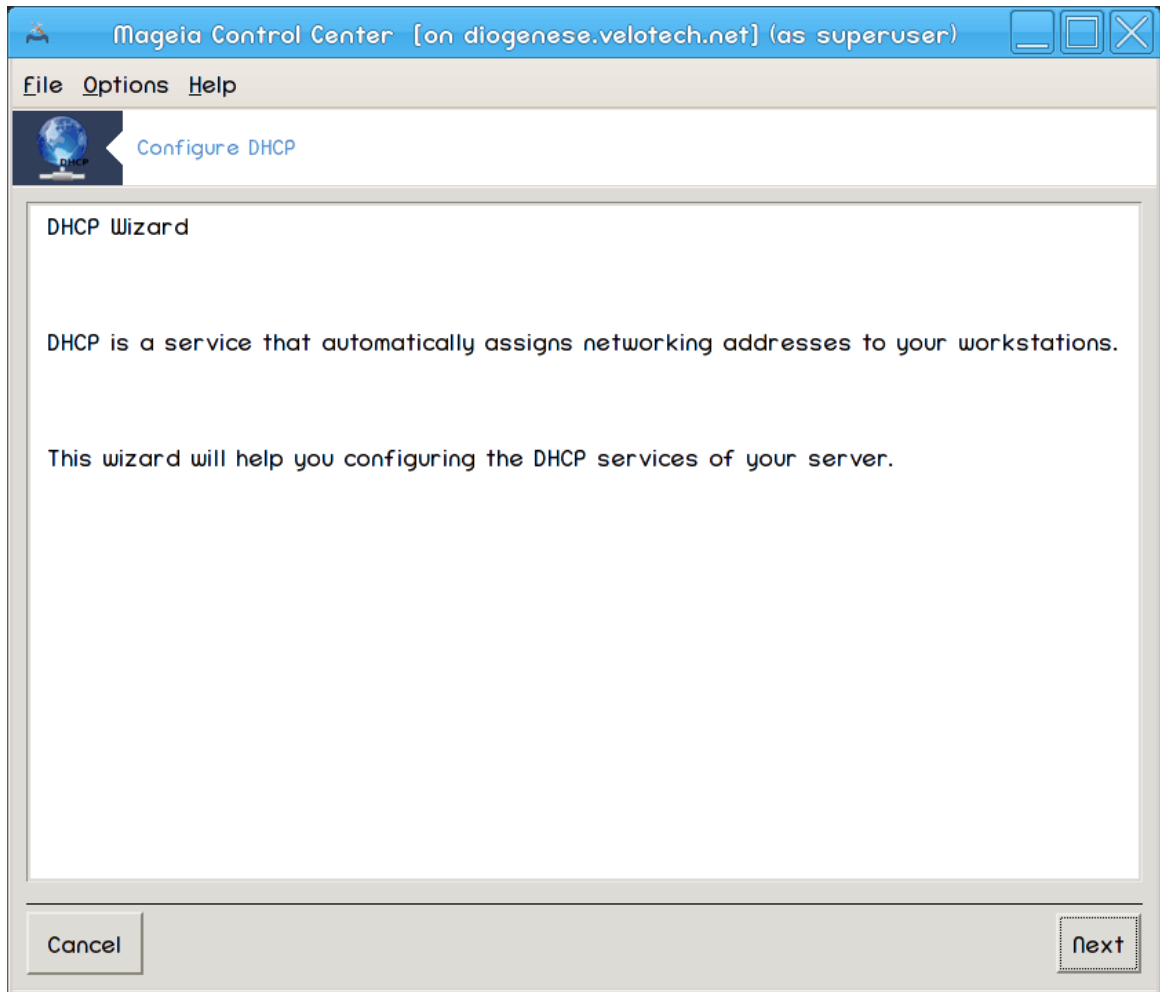
Протокол за Динамичку конфигурацију домаћина (DHCP) је стандардизовани мрежни протокл који се користи на IP мрежама које динамички подешавају IP адресе и друге информације које су потребе за комуникацију на Интернету. (Са Википедије)

4.1.2. Постављање DHCP сервера са drakwizard dhcp

Добродошли у Чаробњака за DHCP сервер.

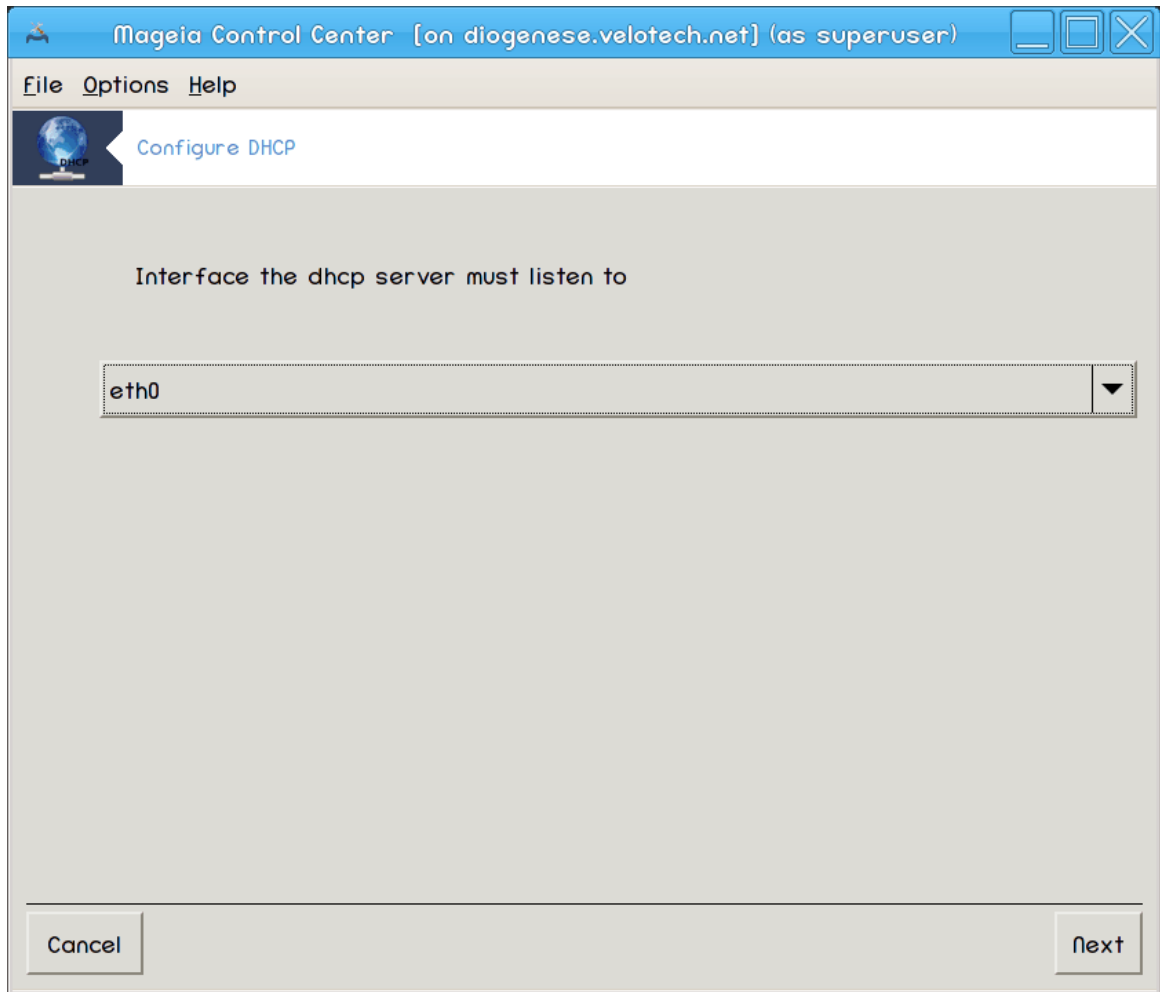
⁷Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **drakwizard dhcp** као root.

1. Упознавање

Прва страна је само увод, кликните на Даље.

2. Бирање Адаптера

Изаберите мрежни интерфејс, који је повезан на подмрежу, и за који ће DHCP доделити IP адресе, а затим кликните на Даље.

3. **Изабери распон IP-а**

Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)

File Options Help

Configure DHCP

Range of addresses used by DHCP

Select the range of addresses assigned to the workstations by the DHCP service; unless you have special needs, you can safely accept the proposed values. (ie: 192.168.100.20 192.168.100.40)

If you want to enable PXE in your dhcp server please check the box (Pre-boot eXecution Environment, a protocol that allows computers to boot through the network).

Lowest IP address: 192.168.10.100

Highest IP address: 192.168.10.254

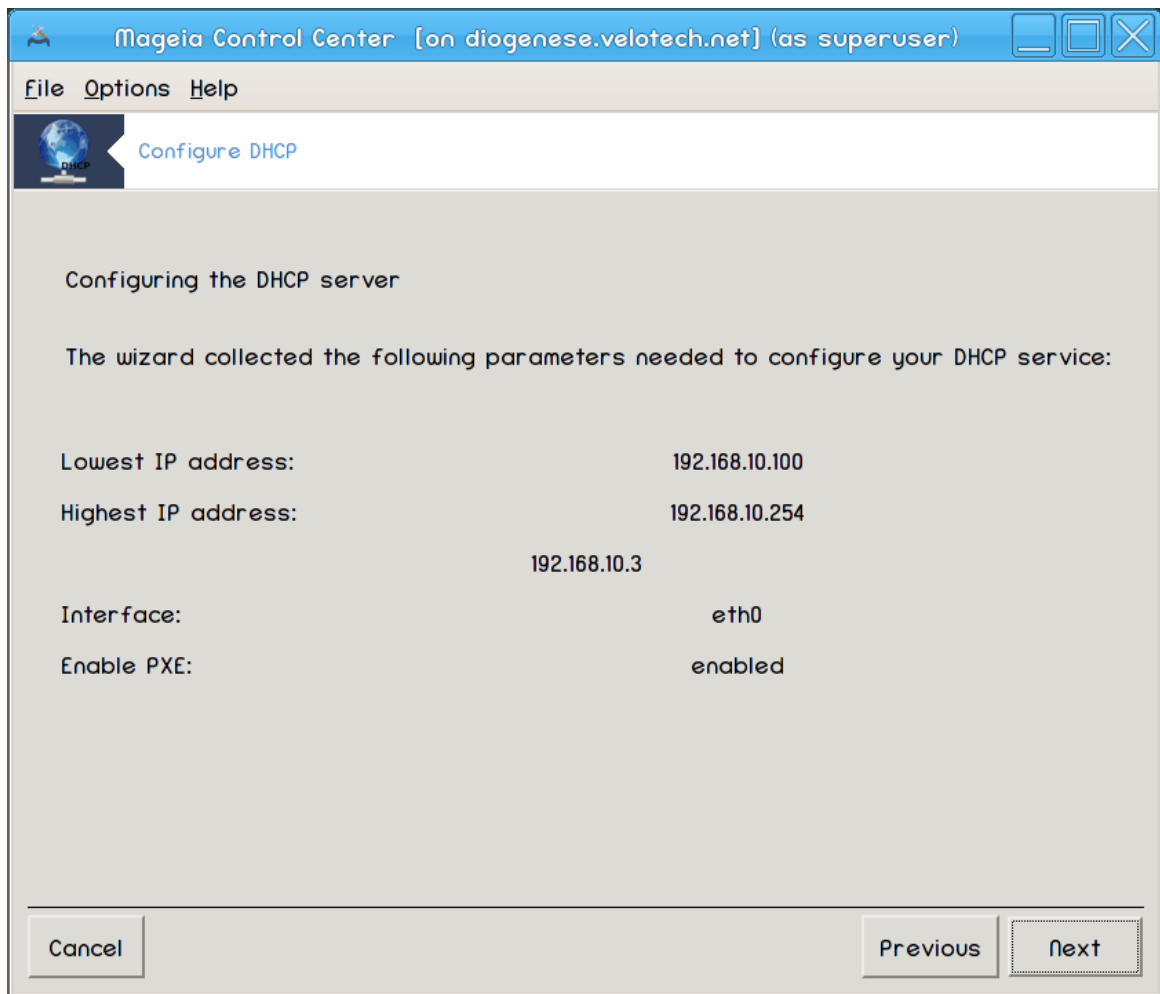
Gateway IP address: 192.168.10.3

Enable PXE:

Cancel Next

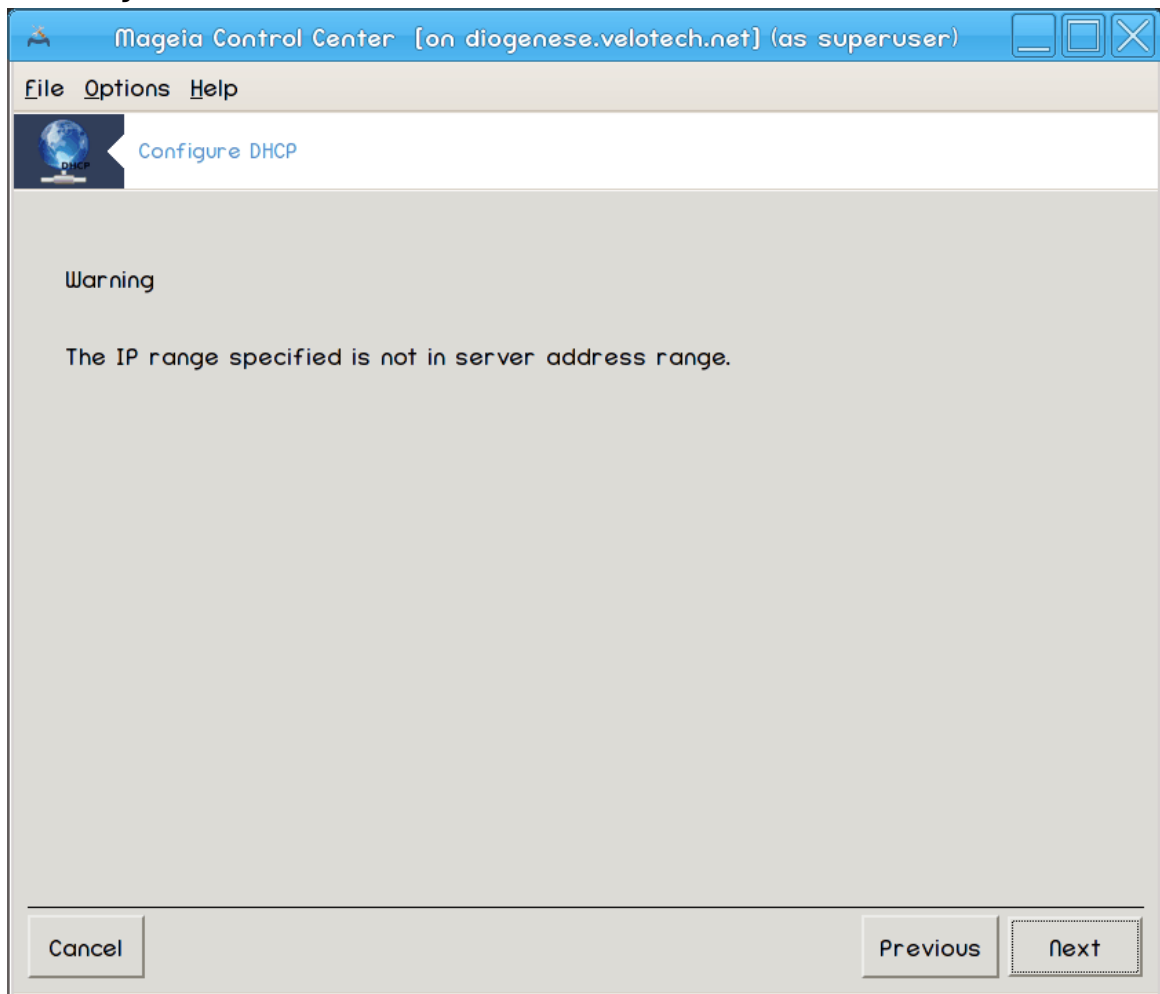
Изаберите почетне и завршне IP адресе из IP распона за који желите да га сервер понуди, заједно са IP-ом gateway-а машине који се повезује на неко место ван локалне мреже, надамо се блиском Интернету, а затим кликните Даље.

4. Сажетак

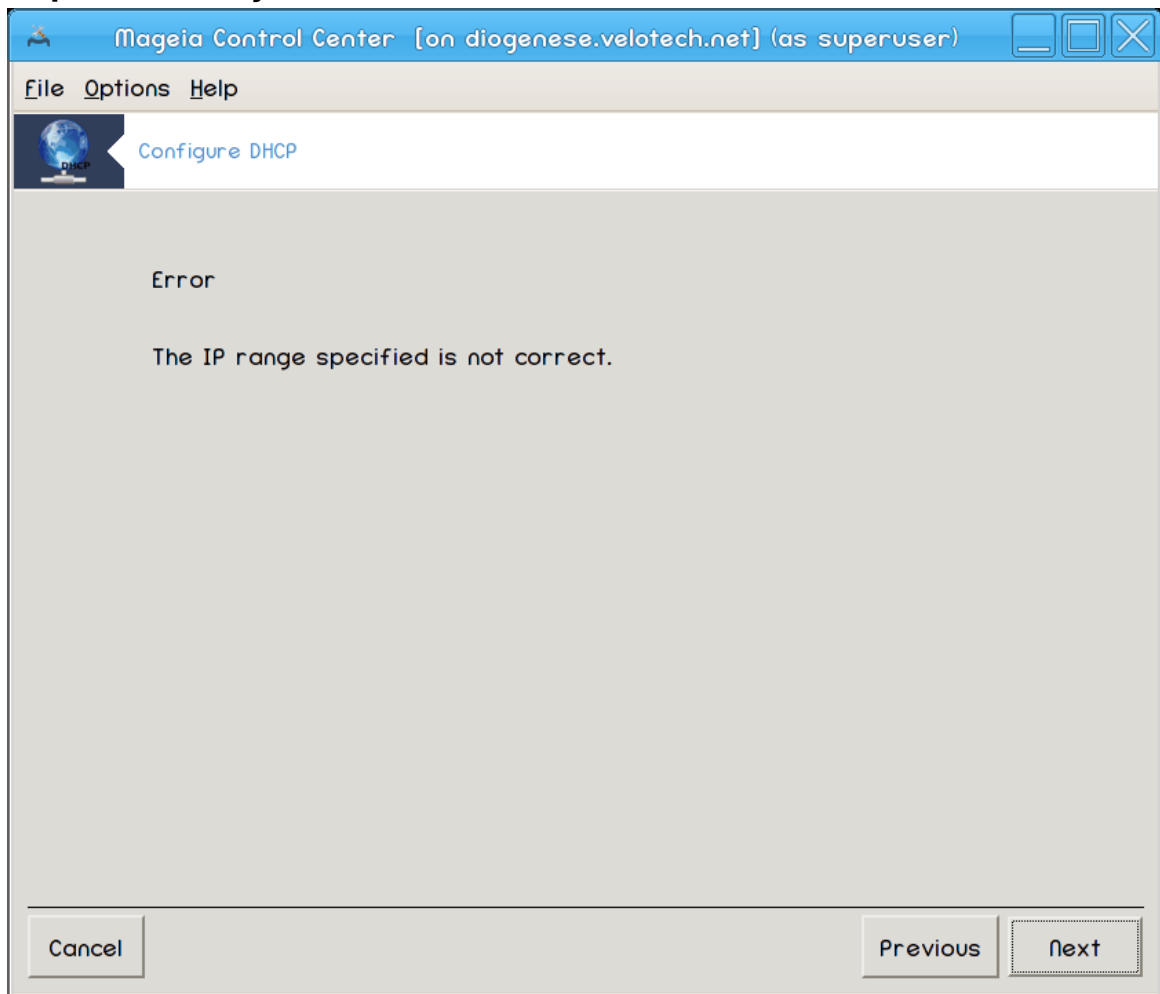
Застаните за тренутак и проверите ове опције, затим кликните Даље.

5. Сачекајте...

Ово може бити исправљено. Кликните на Претходно неколико пута и измените опције

6. Пар сати касније...

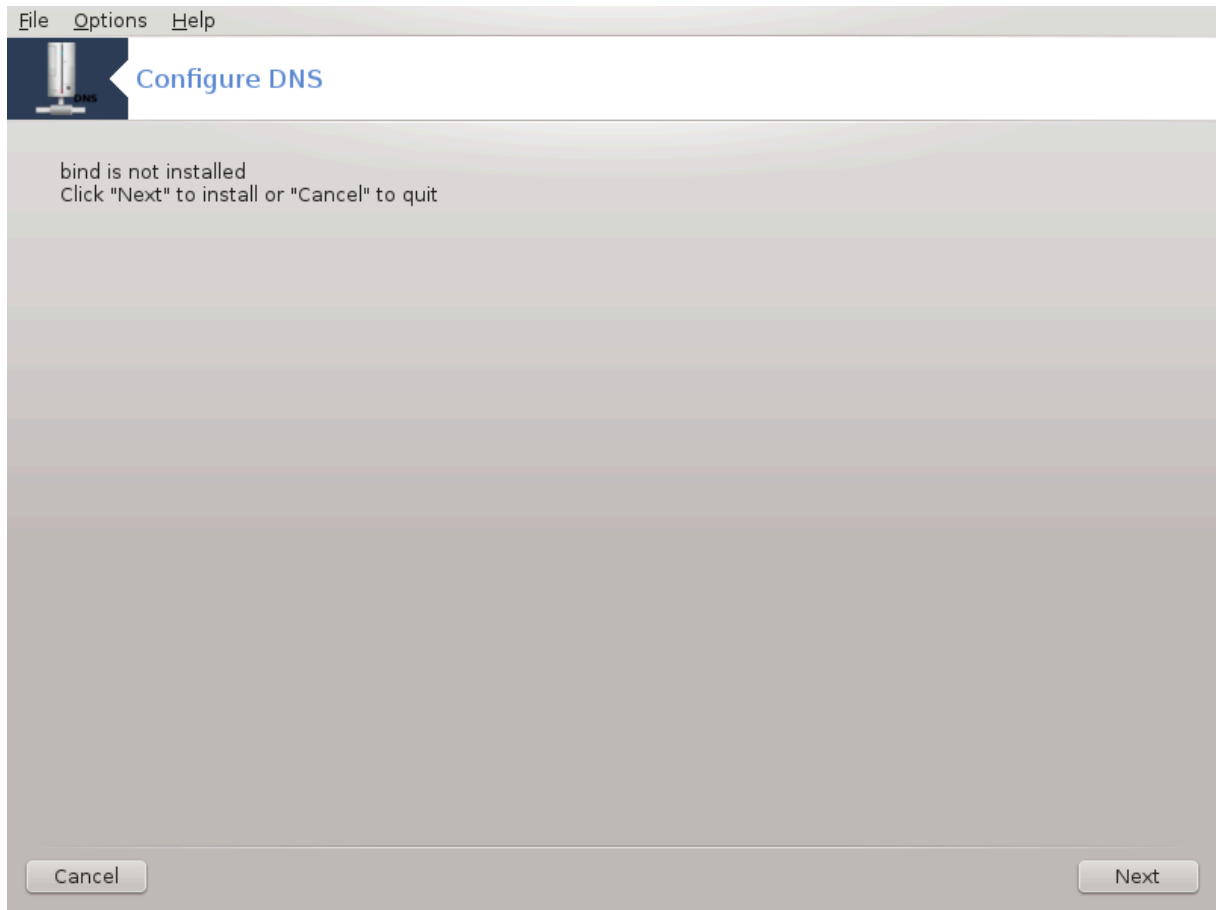
4.1.3. Шта је завршено

- Инсталирање пакета `dhcp-server` уколико је потребно.
- Снимање `/etc/dhcpd.conf` у `/etc/dhcpd.conf.orig`;
- Креирање новог `dhcpd.conf` користећи `/usr/share/wizards/dhcp_wizard/scripts/dhcpd.conf.default` и додајући нови параметре:
 - `hname`
 - `dns`
 - `net`
 - `ip`
 - `маска`
 - `rng1`
 - `rng2`
 - `dname`
 - `gateway`
 - `tftpserverip`
 - `dhcpd_interface`

-
- Такође мењајући Webmin конфигурациони фајл `/etc/webmin/dhcpd/config`
 - Рестартујем `dhcpd`.

4.2. Подеси DNS

`drakwizard bind`

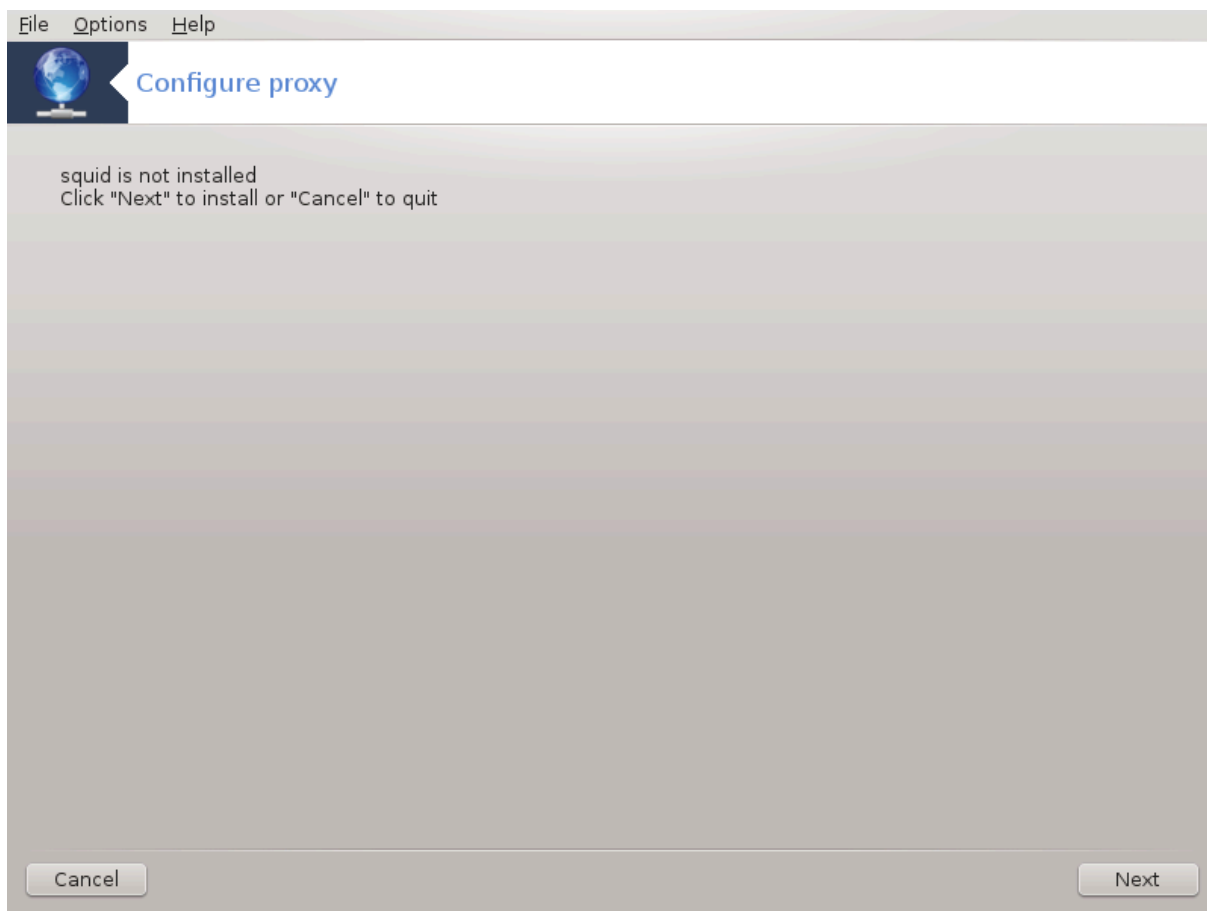

Ова страница још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **drakwizard bind** као root.

4.3. Подеси прокси

`drakwizard squid`

Овај алат⁸ вам мже помоћи да подесите прокси сервер. Он је компонента drakwizard-а који би требало да буде већ инсталиран пре него му приступите..

4.3.1. Шта је то прокси сервер?

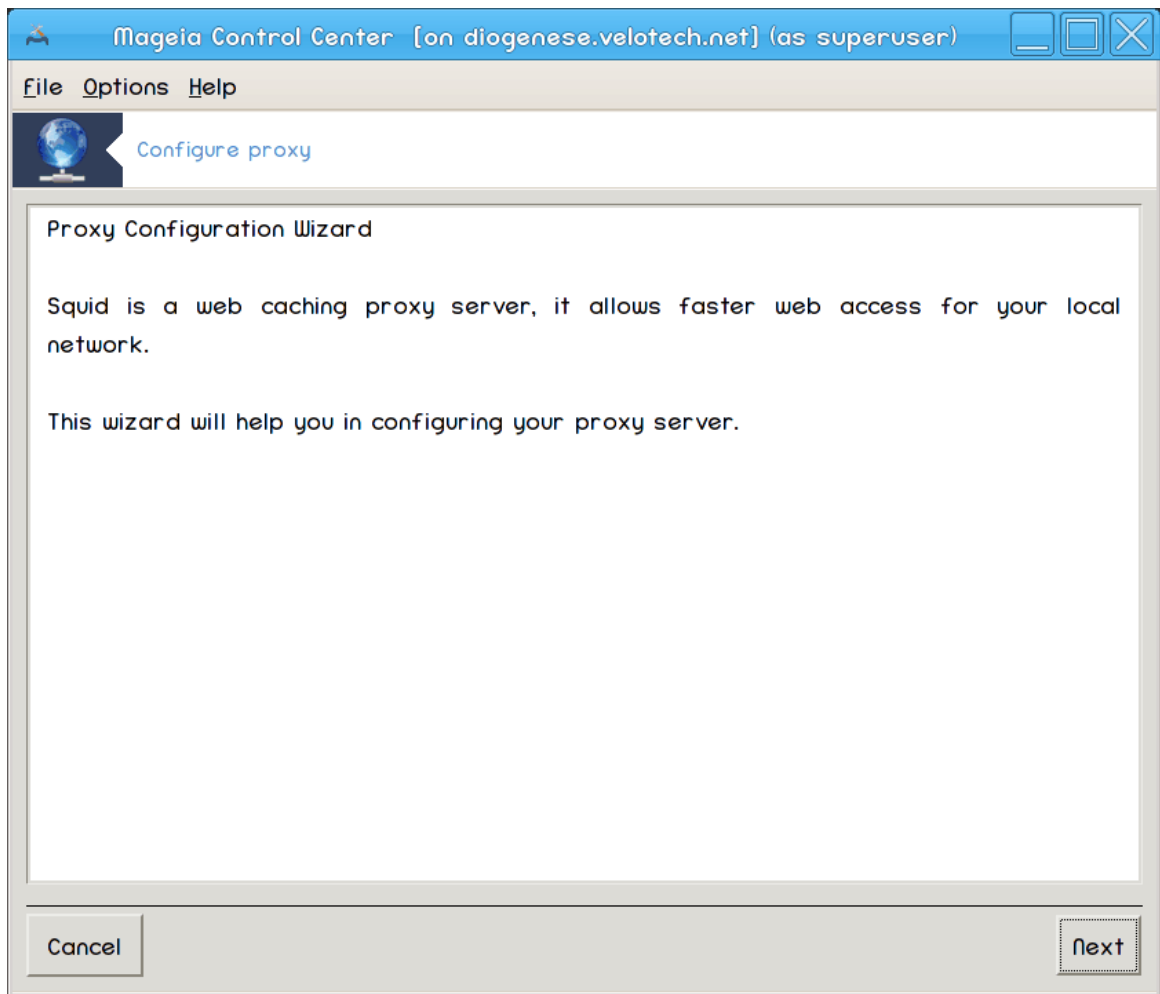
Прокси сервер је сервер (рачунарски систем или апликација) који делује као посредник за корисничке захтеве који траже садржаје са других сервера. Клијент се конектује на прокси сервер, захтева одређени сервис, попут фајла, конекције, веб странице, или других садржаја који су доступни на другом серверу и прокси сервер процењује захтев на начин да поједностави и смањи његову сложеност (Са Википедије)

4.3.2. Подешавање прокси сервера са drakwizard squid-ом

Добродошли у Чаробњака за прокси сервер.

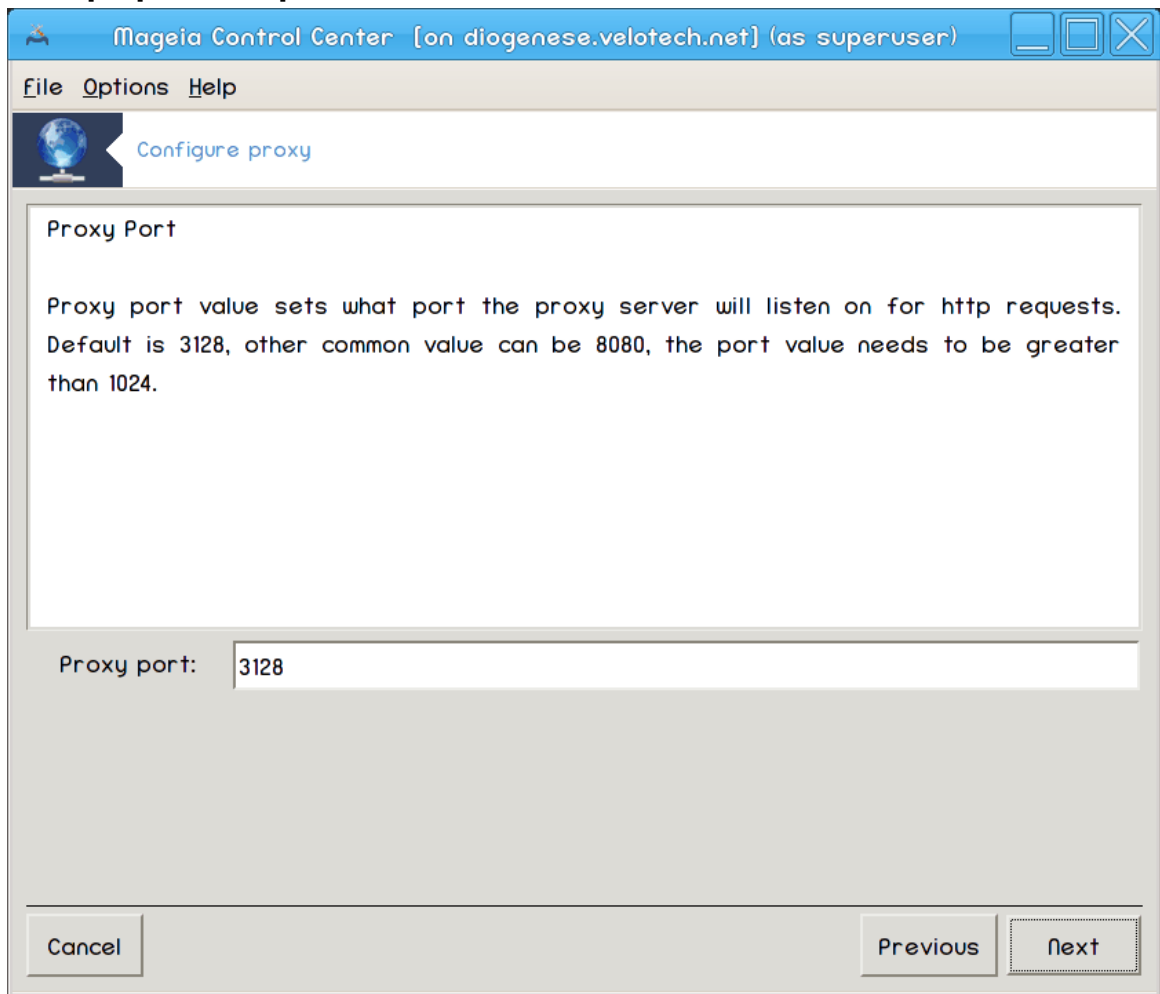
⁸Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **drakwizard squid** као root.

1. Упознавање

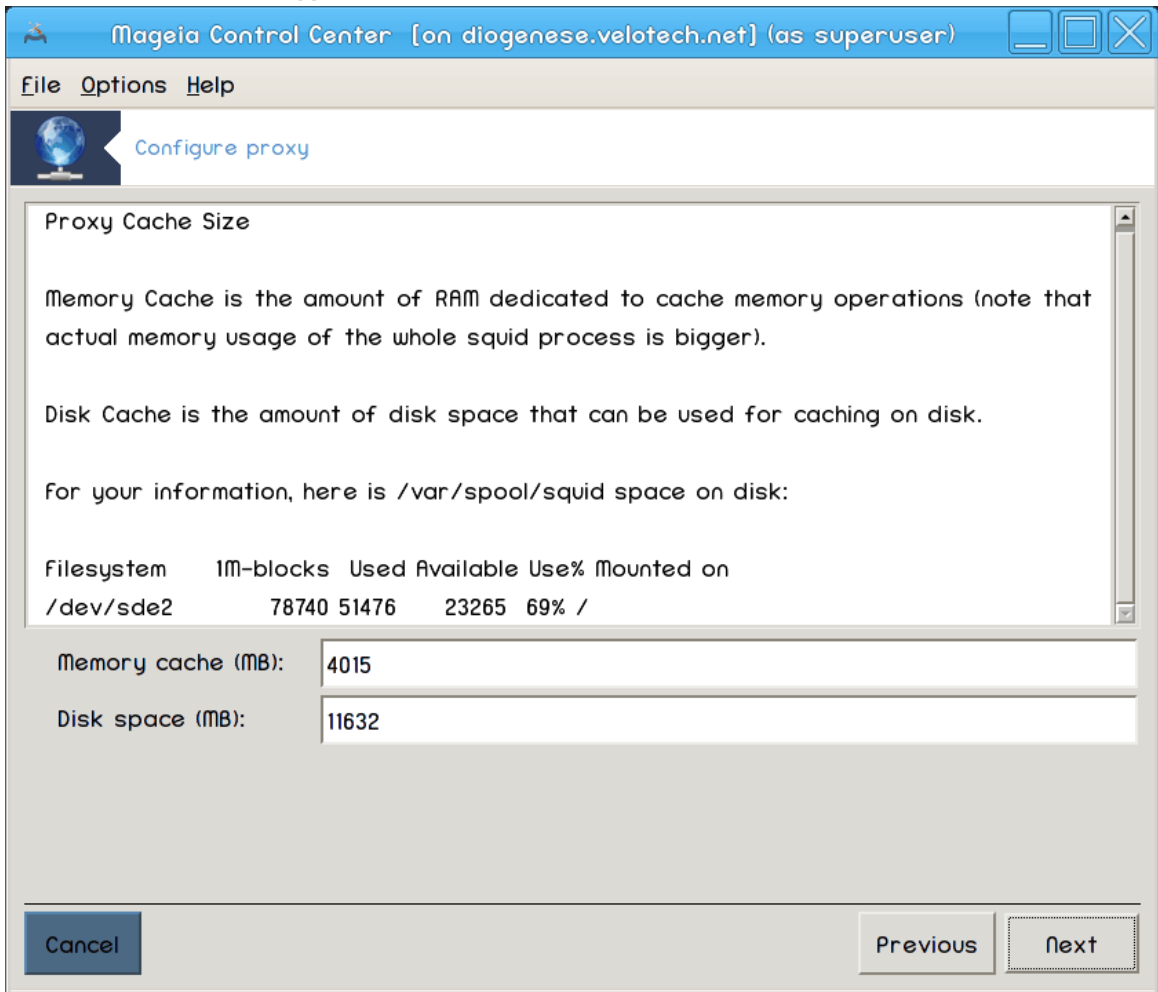
Прва страна је само увод, кликните на Даље.

2. Избор прокси порта

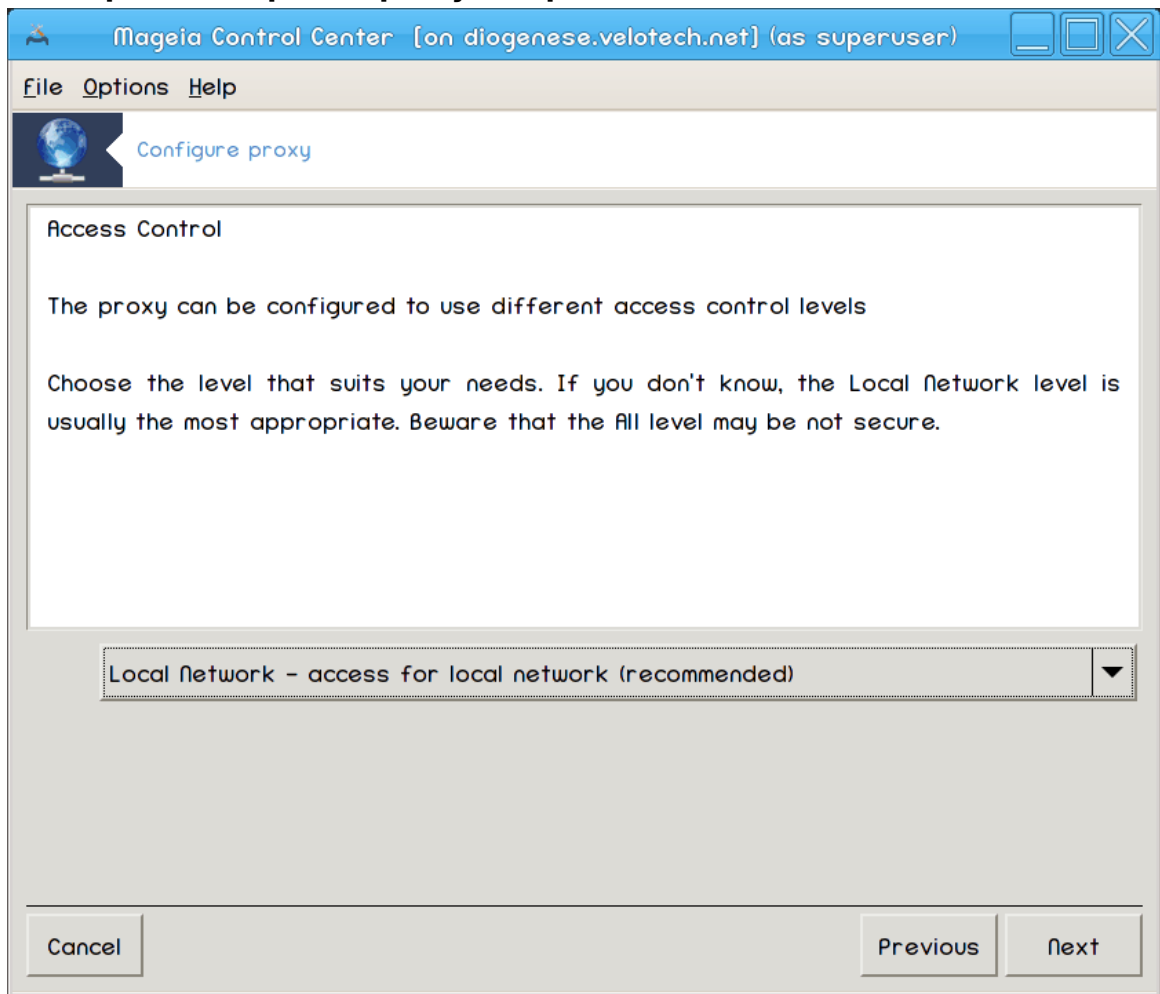
Изаберите прокси порт кроз који ће се повезивати претраживачи, а затим кликните на Даље.

3. Подесите Меморију и Коришћење диска

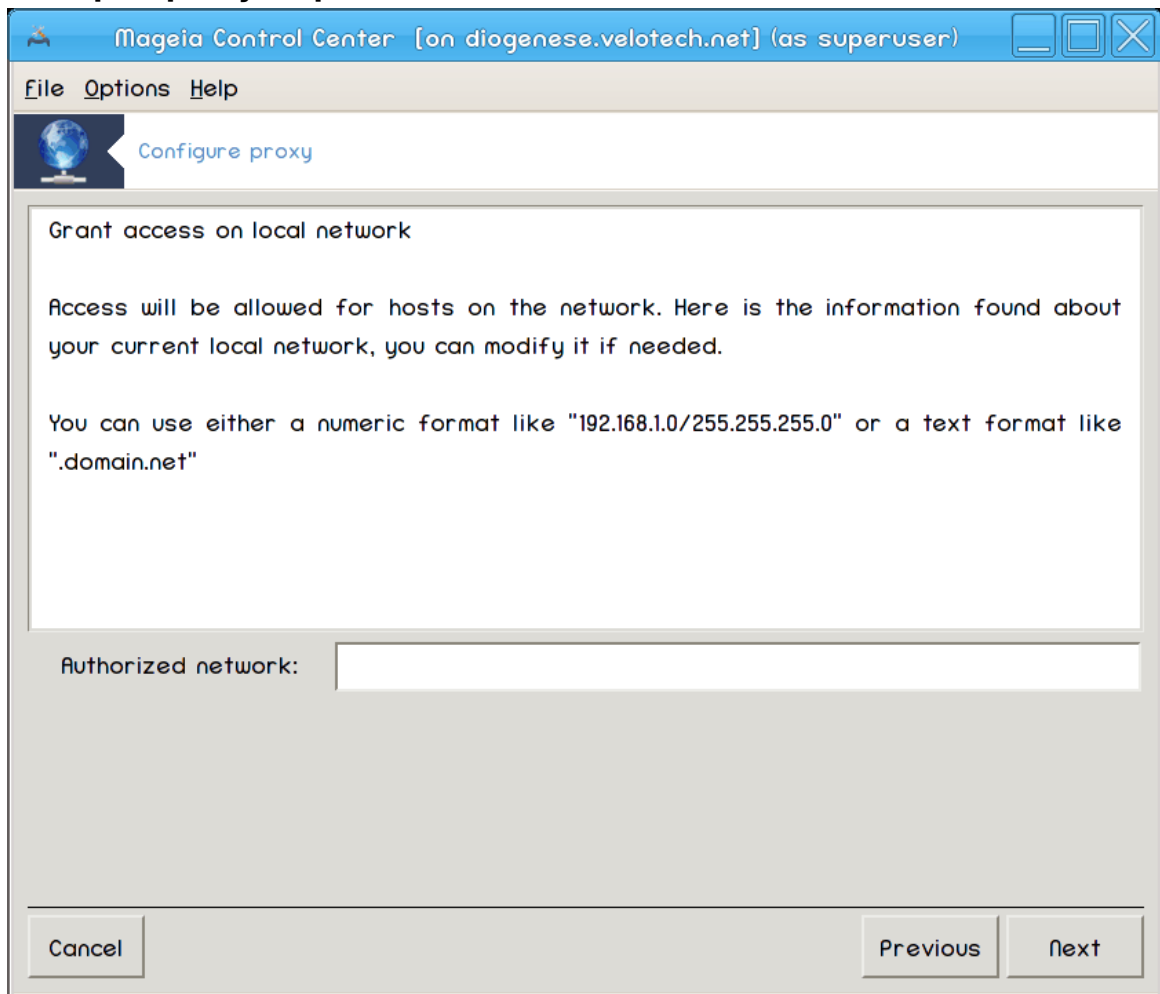
Подесите лимите за кеш меморије и диска, а затим кликните на Даље.

4. Изберете Контрола Приступа Мреж

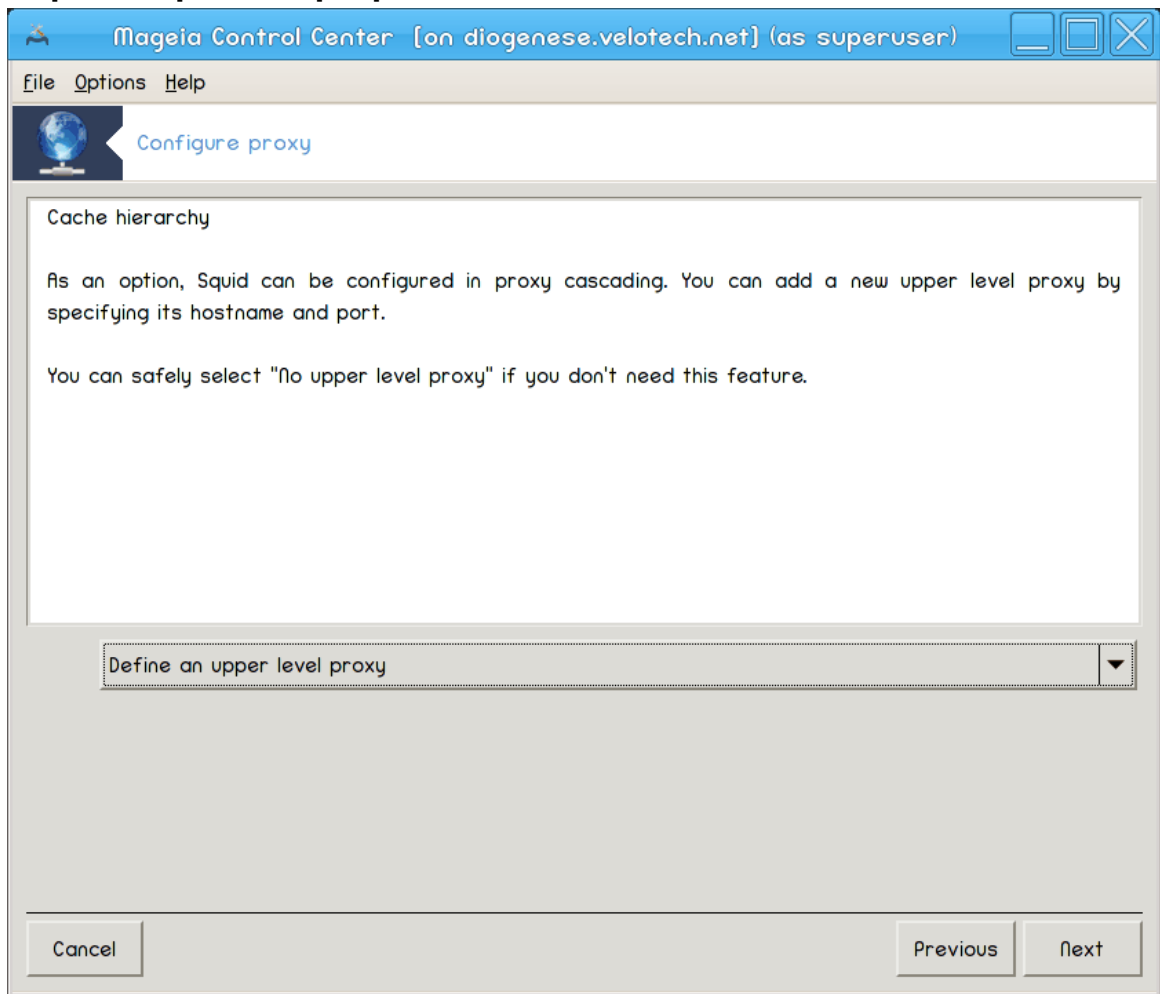
Подесите видљивост локалне или светске мреже, а затим кликните на Даље.

5. Одобри Приступ Мрежи

Одобри приступ локалним мрежама, а затим кликни на Даље.

6. Користи Прокси сервер Вишег нивоа?

Каскадно преко другог проки сервера? Ако не, прескочите следећи корак.

7. УРЛ и Порт Проксија Вишег нивоа

Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)

File Options Help

Configure proxy

Cache hierarchy

Enter the qualified hostname (like "cache.domain.net") and the port of the proxy to use.

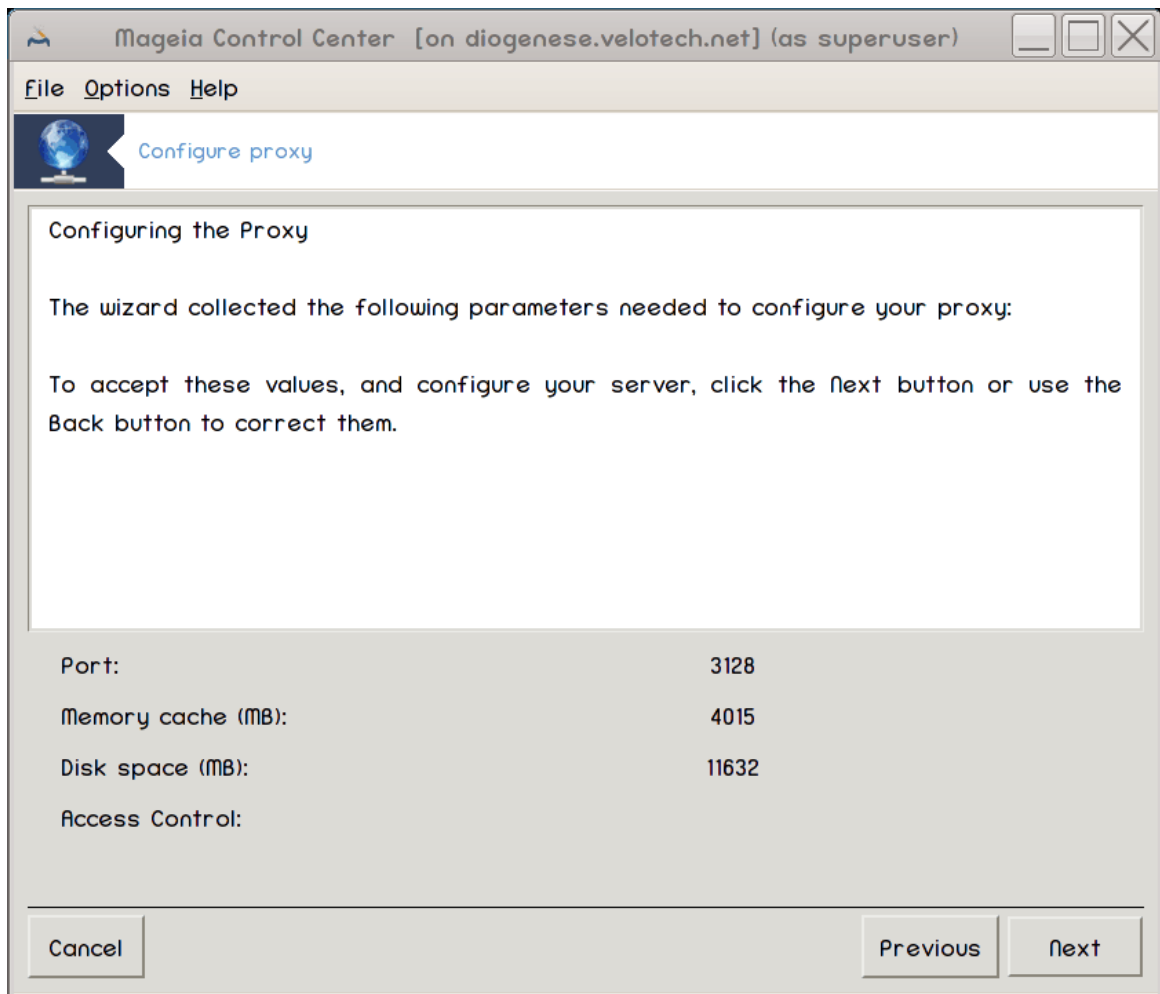
Upper level proxy hostname:

Upper level proxy port:

Cancel Previous Next

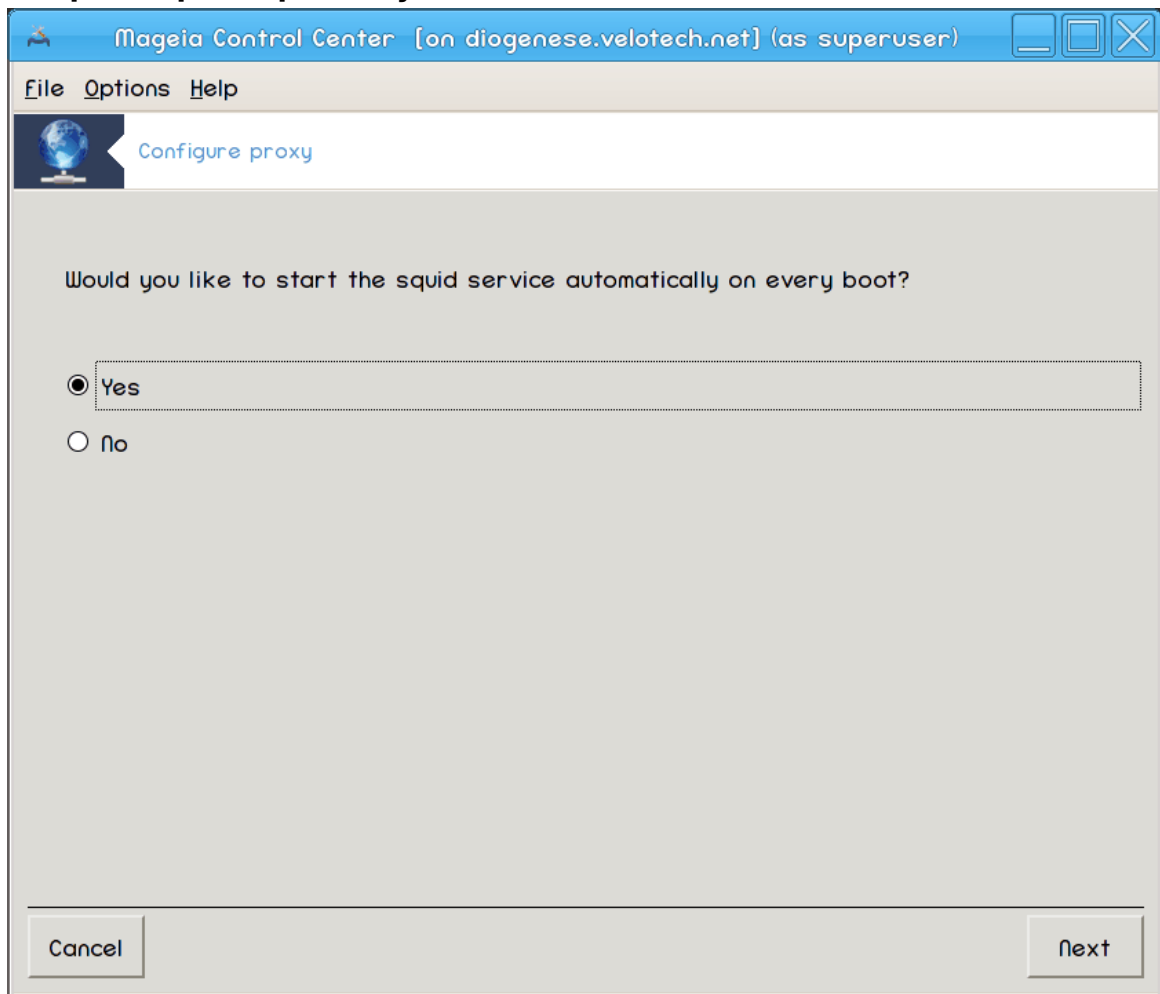
Унесите име домаћина и порт за прокси вишег нивоа, затим кликните на Даље.

8. Сажетак

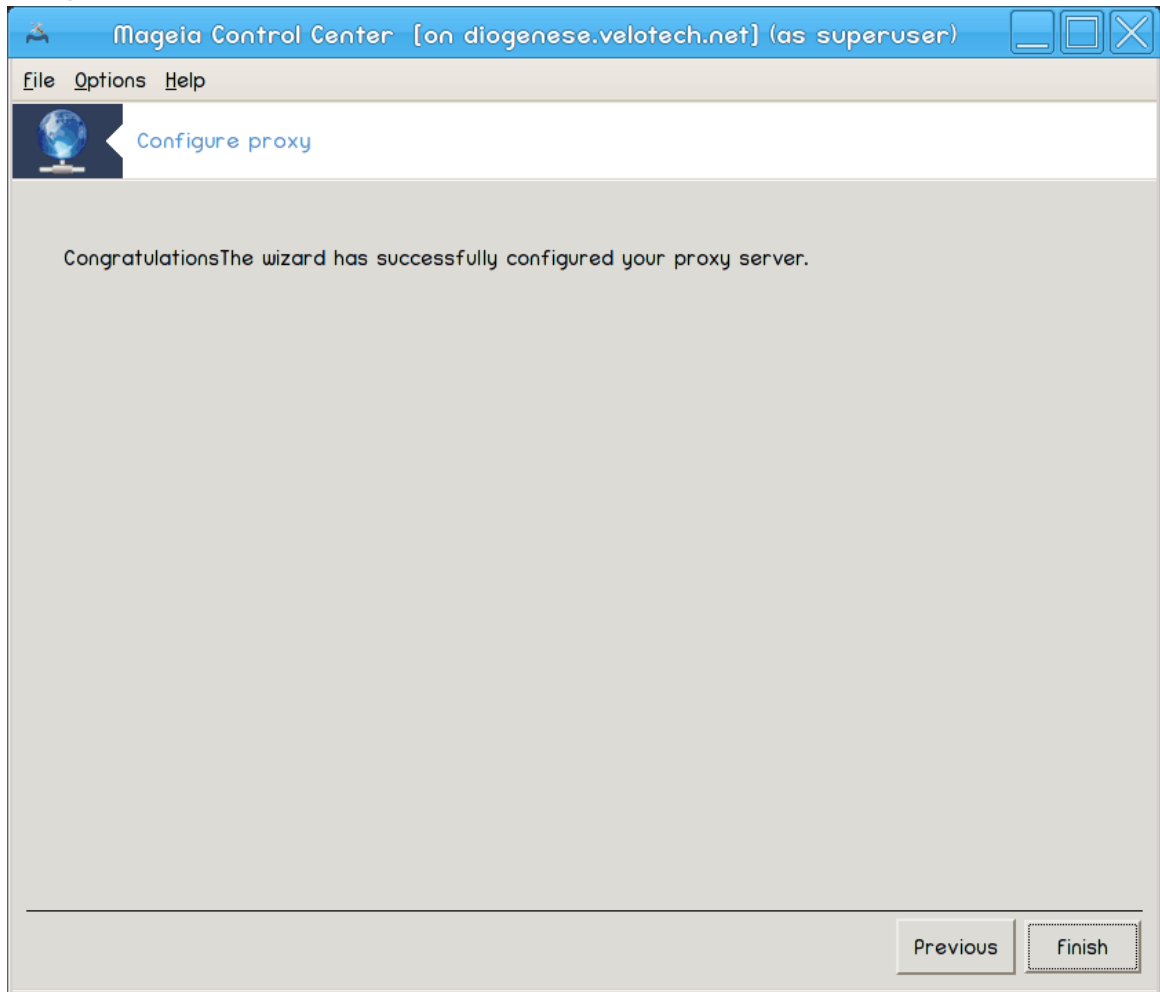
Застаните за тренутак и проверите ове опције, затим кликните Даље.

9. Покрени при стартовању система?

Изаберите да ли прокси сервер треба да буде покренут при стартовању система, а затим кликните на Даље.

10. Крај

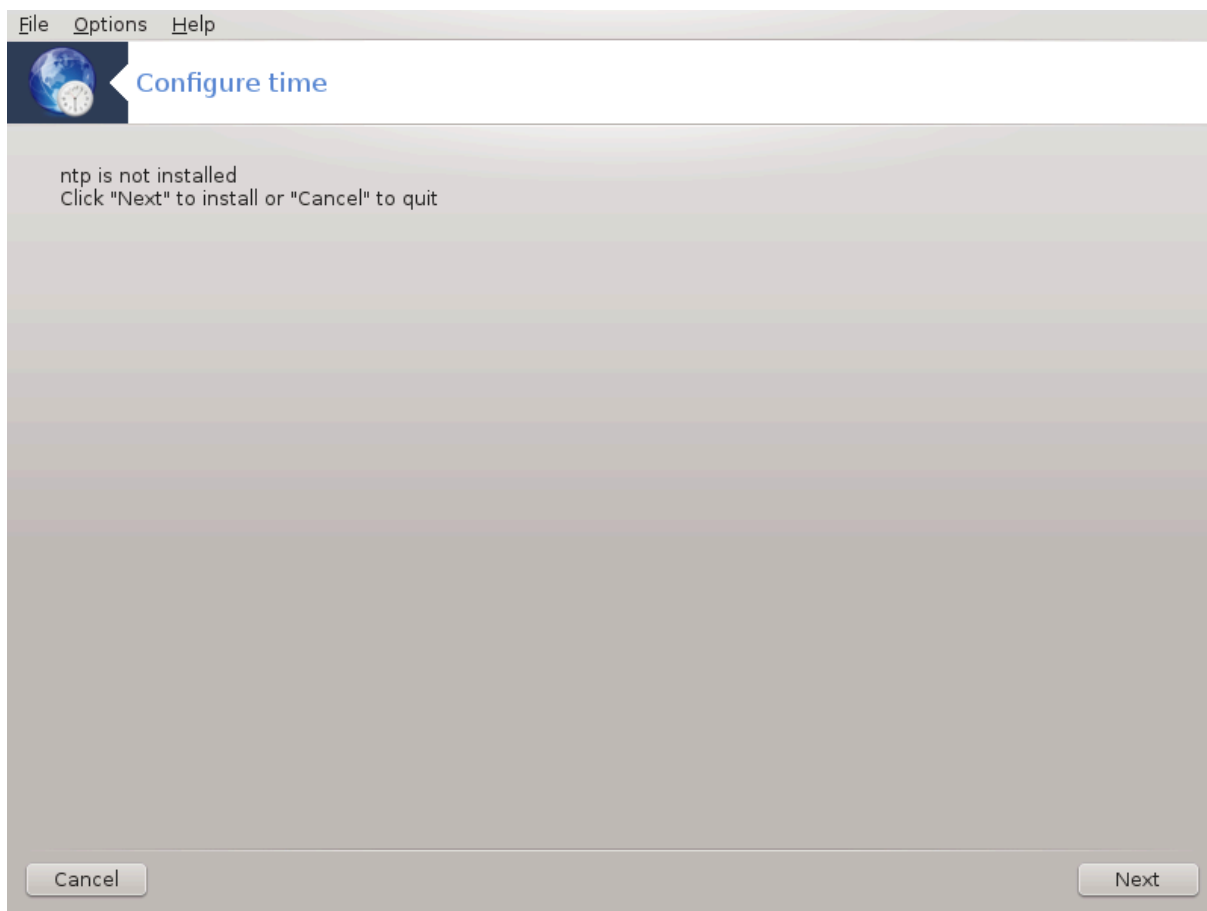
Завршили сте! Кликните на Крај.

4.3.3. Шта је завршено

- Инсталирање squid пакета уколико је потребно;
- Снимање `/etc/squid/squid.conf` /`/etc/squid/squid.conf.orig`;
- Креирање новог `squid.conf` користећи `squid.conf.default` и додајући нове параметре:
 - `cache_dir`
 - `localnet`
 - `cache_mem`
 - `http_port`
 - ниво 1, 2 или 3 и `http_access` у складу са нивоом
 - `cache_peer`
 - `visible_hostname`
- Рестартујем squid.

4.4. Подеси време

```
drakwizard ntp
```

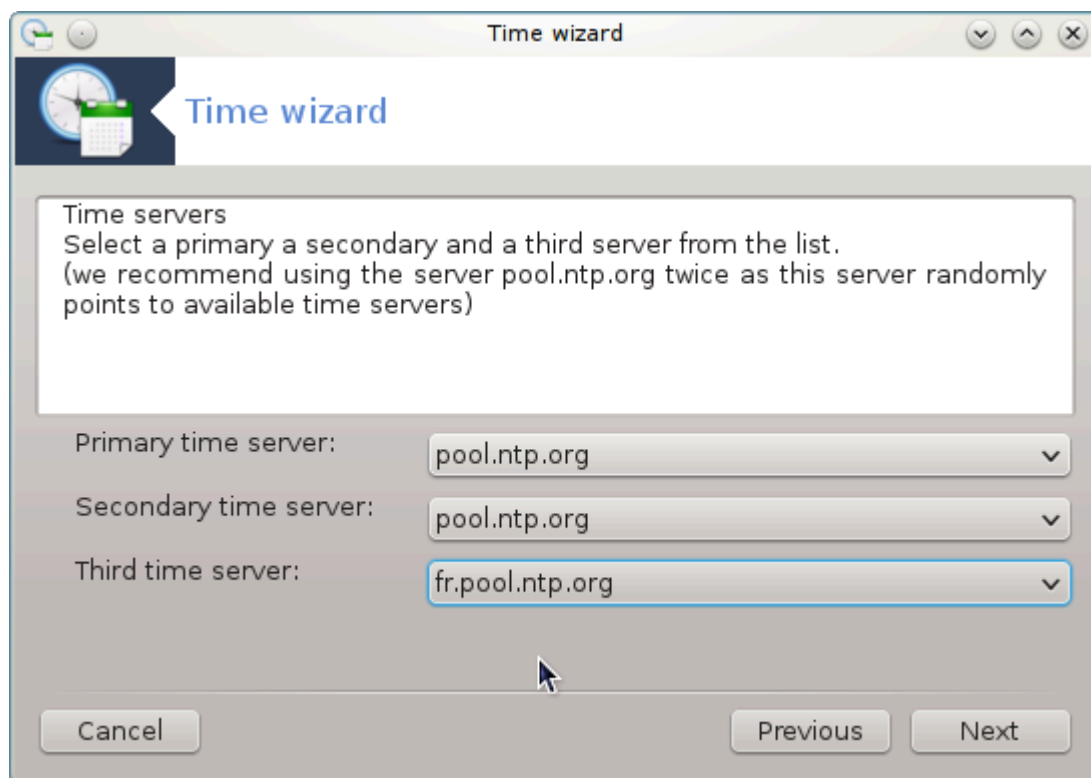
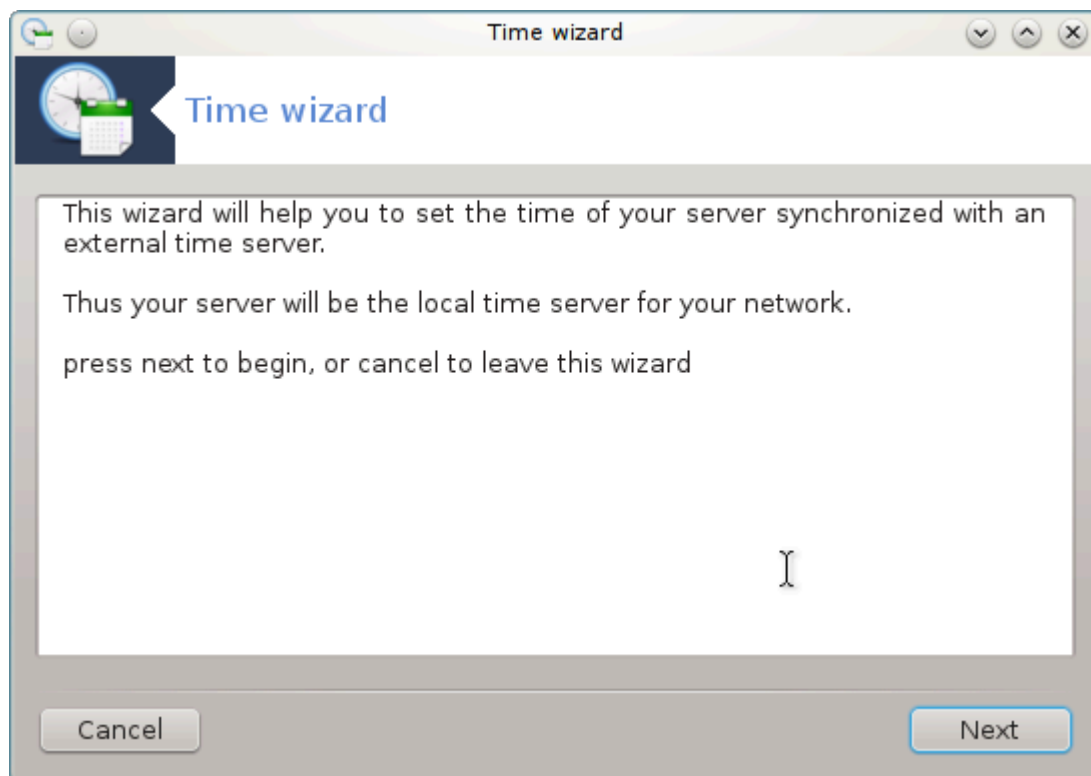

Сврха овог алат⁹ је подешавање и синхронизација времена на вашем серверу `rigrose` са спољним сервером. Он није подразумевано инсталиран а такође морате инсталирати `drakwizard` и `drakwizard-base` пакете.

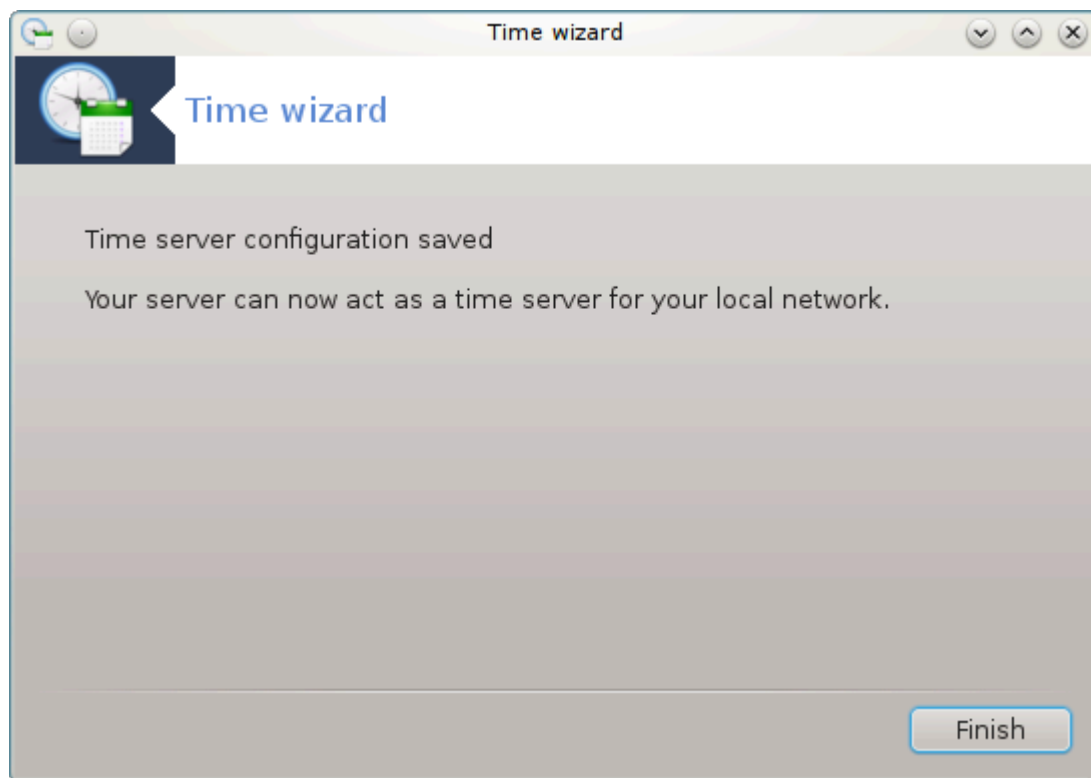
4.4.1. Постављање NTP сервера са `drakwizard ntp`-ом

1. Након уводног екрана (погледајте горе) следећи од вас тражи да изаберете три сервера са падајуће листе и предлаже коришћење `pool.ntp.org` два пута јер овај сервер увек упућује на доступне сервере за време.

⁹Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем `drakwizard ntp` као `root`.

2. Следећи екрани дозвољавају да се изабере регион и град а онда стижете до сажетка. Уколико нешто није у реду, то можете коришћењем тастера Претходно. Уколико је све у реду, кликните на тастер Даље да би наставили до теста. То може потрајати све док коначно не добијете овај екран доле:

3. Кликните на тастер Заврши за затварање апликације

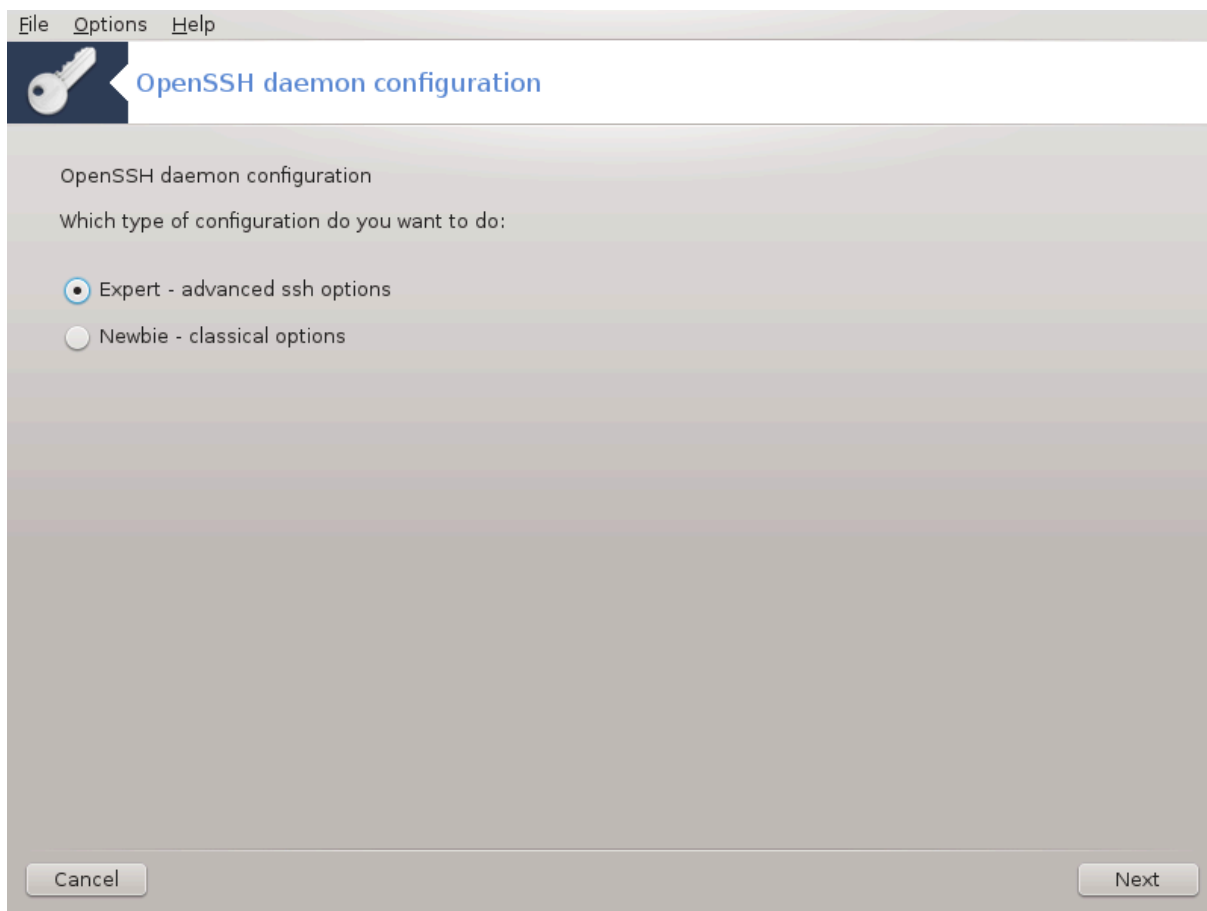
4.4.2. Шта је завршено

Овај алат извршава следеће кораке:

- Инсталирање пакета `ntp` уколико је потребно
- Снимање фајлова `/etc/sysconfig/clock` у `/etc/sysconfig/clock.orig` и `/etc/ntp/step-tickers` у `/etc/ntp/step-tickers.orig`;
- Уписивање новог фајла `/etc/ntp/step-tickers` са листом сервера;
- Мењање фајла `/etc/ntp.conf` убацивањем првог имена сервера;
- Заустављање и покретање `crond`, `atd` и `ntpd` сервиса;
- Подешавање хардверског сата на тренутно системско време у складу са UTC-ом.

4.5. Подешавање OpenSSH демона

```
drakwizard sshd
```


Овај алат¹⁰ алат вам може помоћи да подесите SSH демон.

4.5.1. Шта је то SSH?

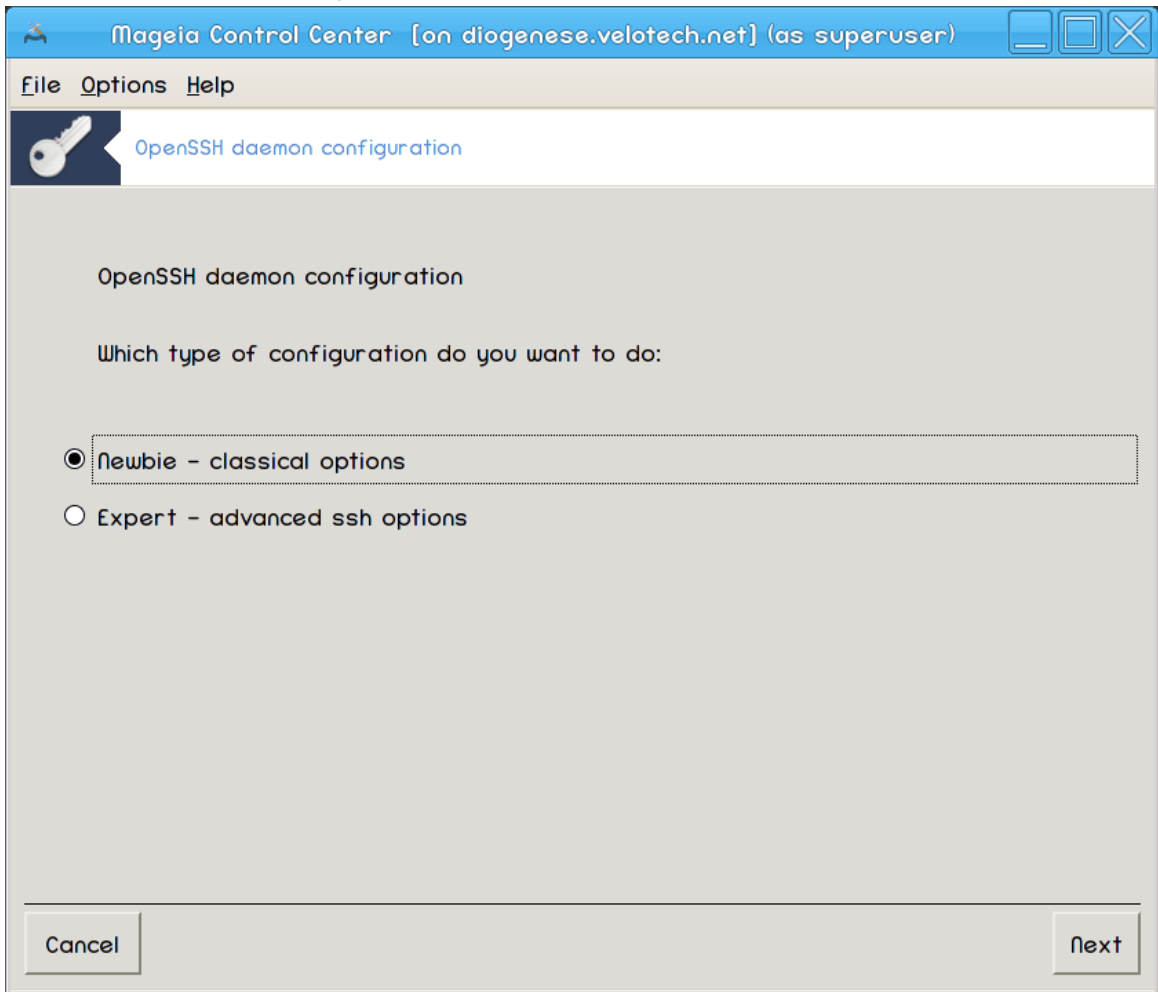
Сигурносна шкољка (SSH) је криптографски мрежни протокол за сигурну комуникацију података, удаљено пријављивање из командне линије, удаљено извршавање команди, и друге сигурносне мрежне сервисе између два умрежена рачунара која повезују, преко сигурног канала неосигуране мреже, сервер и клијента (који покрећу SSH сервер и SSH клијентске програме, респективно). (Са Википедије)

4.5.2. Постаљње SSH демона преко `drakwizard sshd`

Добродошли у Чаробњака за Open SSH.

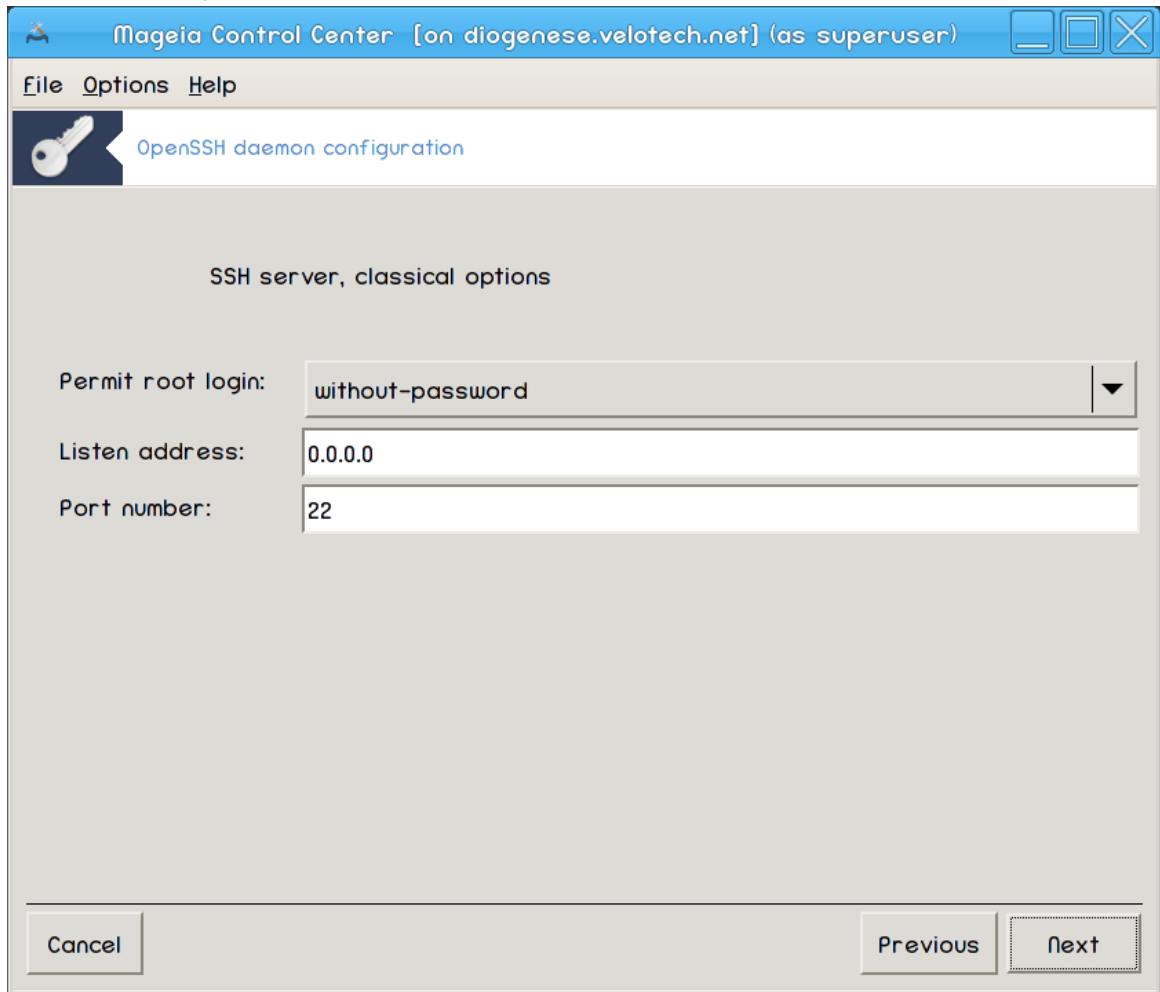
¹⁰Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем `drakwizard sshd` као root.

1. **Изаберите Тип Опција за подешавање**

Изаберите Експерт за све опције или Новајлија за прескакање корака 3-7, кликните Даље.

2. Опште опције

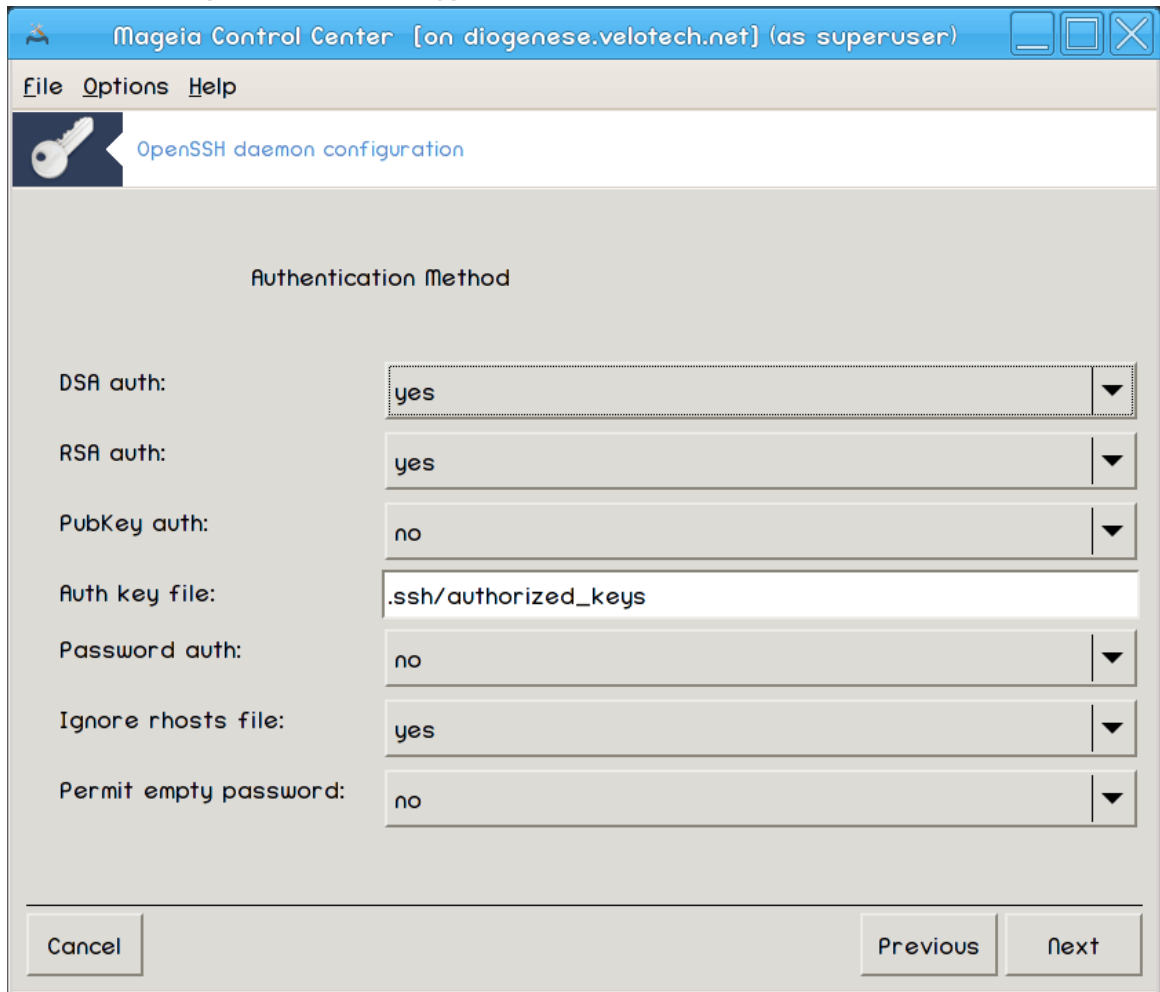
The screenshot shows a window titled "Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)". The window has a menu bar with "File", "Options", and "Help". Below the menu bar is a header area with a key icon and the text "OpenSSH daemon configuration". The main content area is titled "SSH server, classical options" and contains three configuration fields:

- "Permit root login:" with a dropdown menu set to "without-password".
- "Listen address:" with a text input field containing "0.0.0.0".
- "Port number:" with a text input field containing "22".

At the bottom of the window, there are three buttons: "Cancel", "Previous", and "Next".

Постави опције за видљивост и root приступ. Порт 22 је стандардни SSH порт.

3. Методе за аутентификацију

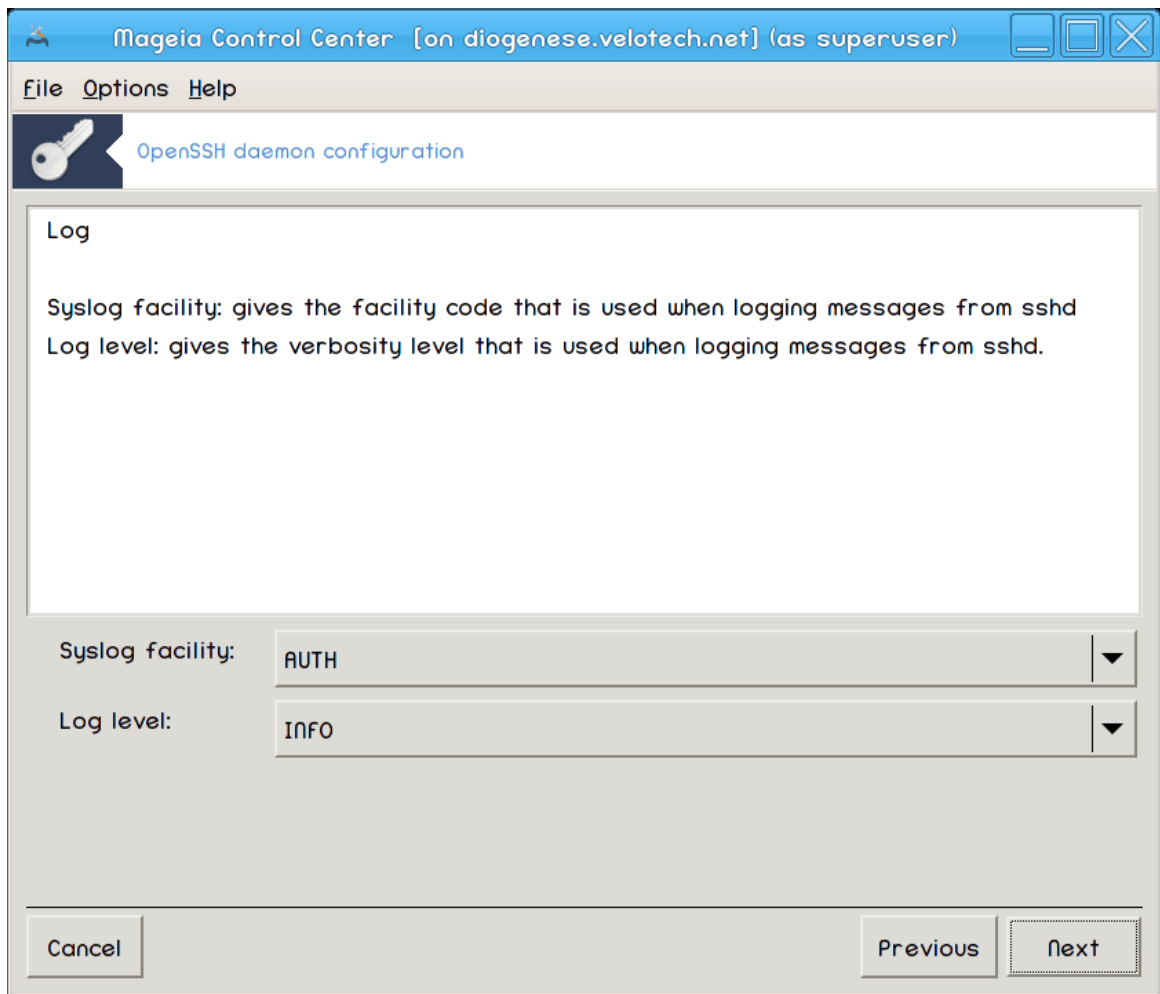
The screenshot shows the 'OpenSSH daemon configuration' window in Mageia Control Center. The window title is 'Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)'. The menu bar includes 'File', 'Options', and 'Help'. The main content area is titled 'Authentication Method' and contains the following settings:

DSA auth:	yes
RSA auth:	yes
PubKey auth:	no
Auth key file:	.ssh/authorized_keys
Password auth:	no
Ignore rhosts file:	yes
Permit empty password:	no

At the bottom of the window, there are three buttons: 'Cancel', 'Previous', and 'Next'.

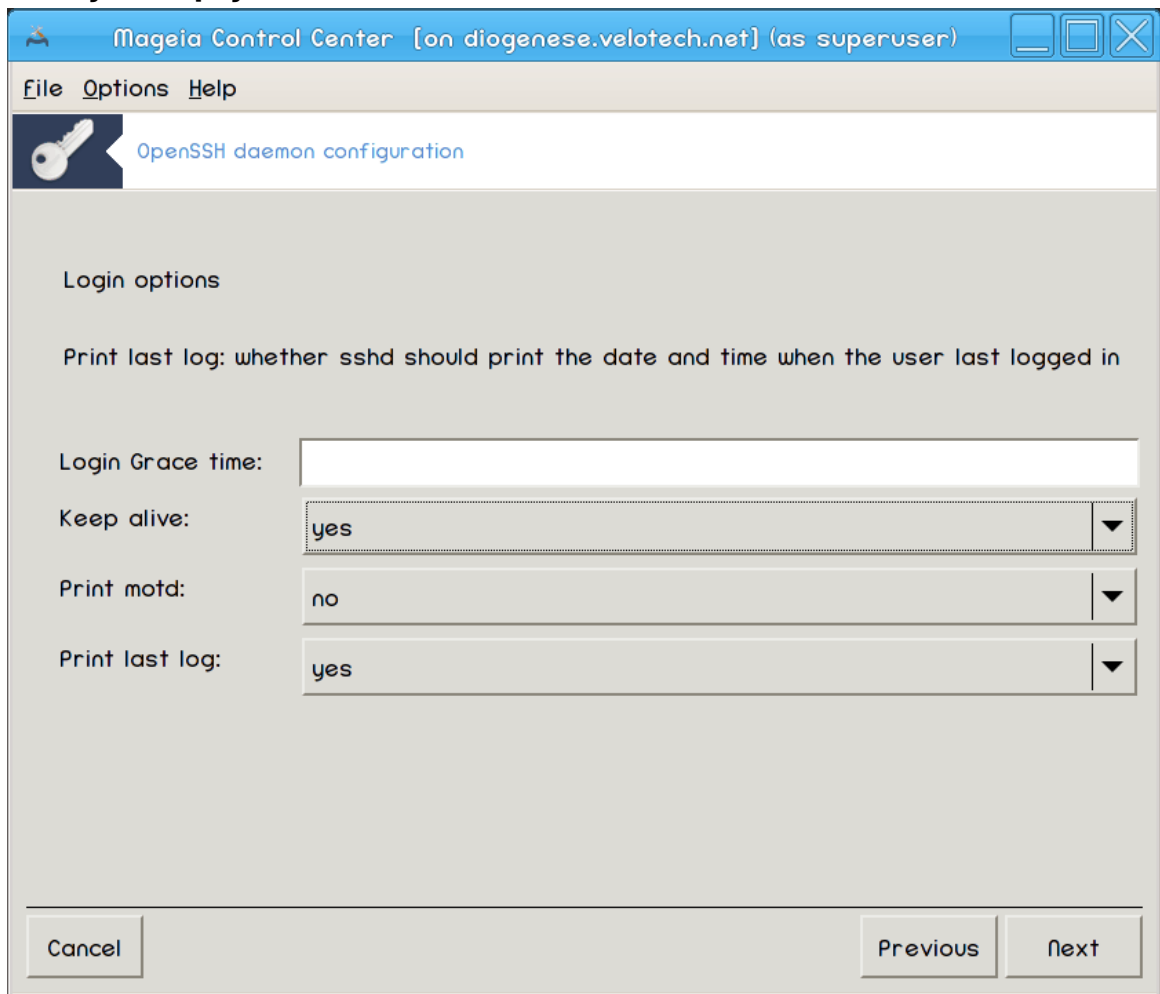
Омогућете распон метода за аутентификацију који корисници могу да корсите при повезаивању, а затим кликните на Даље.

4. Логовање

Изаберите начин логоања и ниво исписа, а затим кликните на Даље.

5. Опције за пријављивање

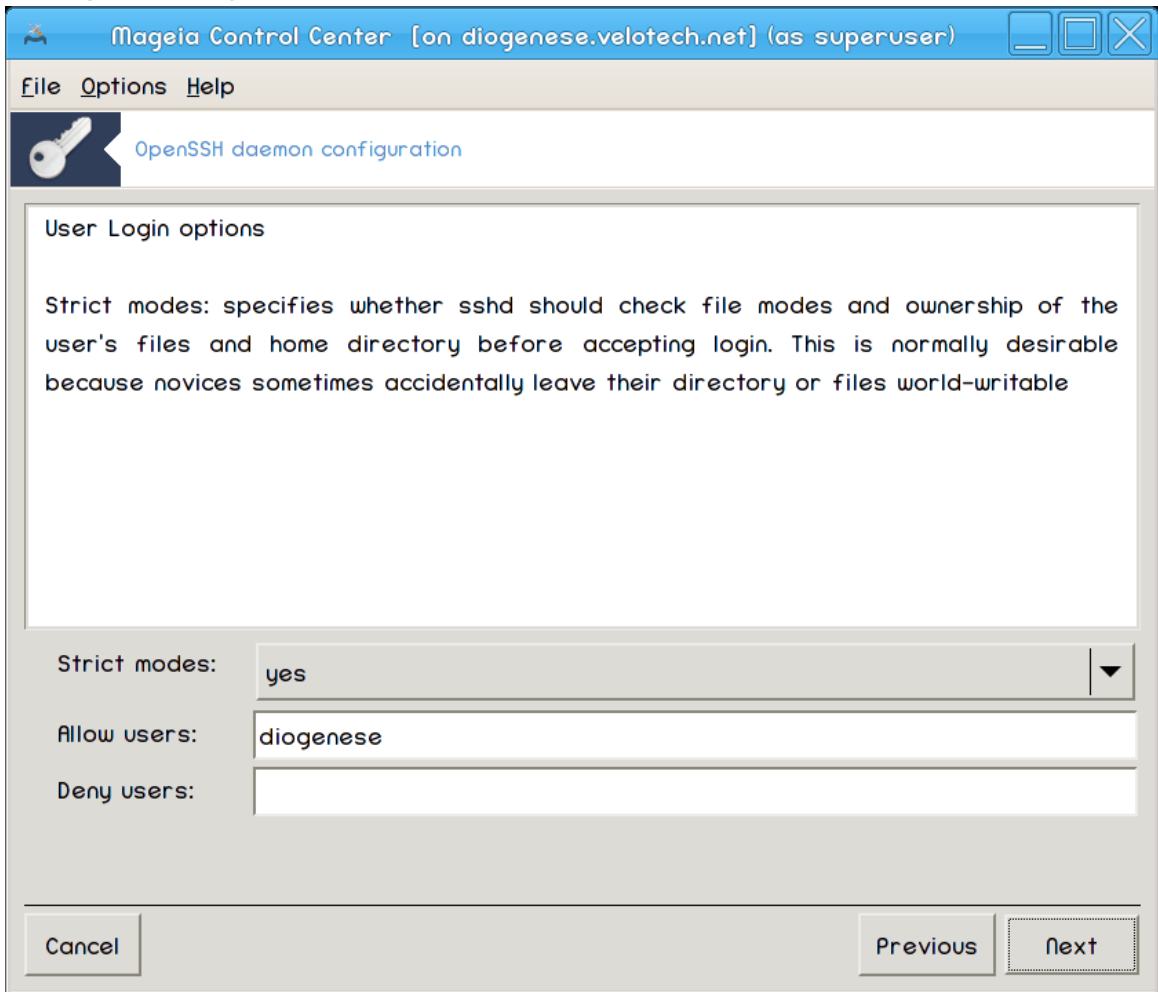
The screenshot shows a window titled "Mageia Control Center [on diogenese.velotech.net] (as superuser)". The window has a menu bar with "File", "Options", and "Help". Below the menu bar is a header area with a key icon and the text "OpenSSH daemon configuration". The main content area is titled "Login options" and contains the following settings:

- Print last log: whether sshd should print the date and time when the user last logged in
- Login Grace time:
- Keep alive:
- Print motd:
- Print last log:

At the bottom of the window, there are three buttons: "Cancel", "Previous", and "Next".

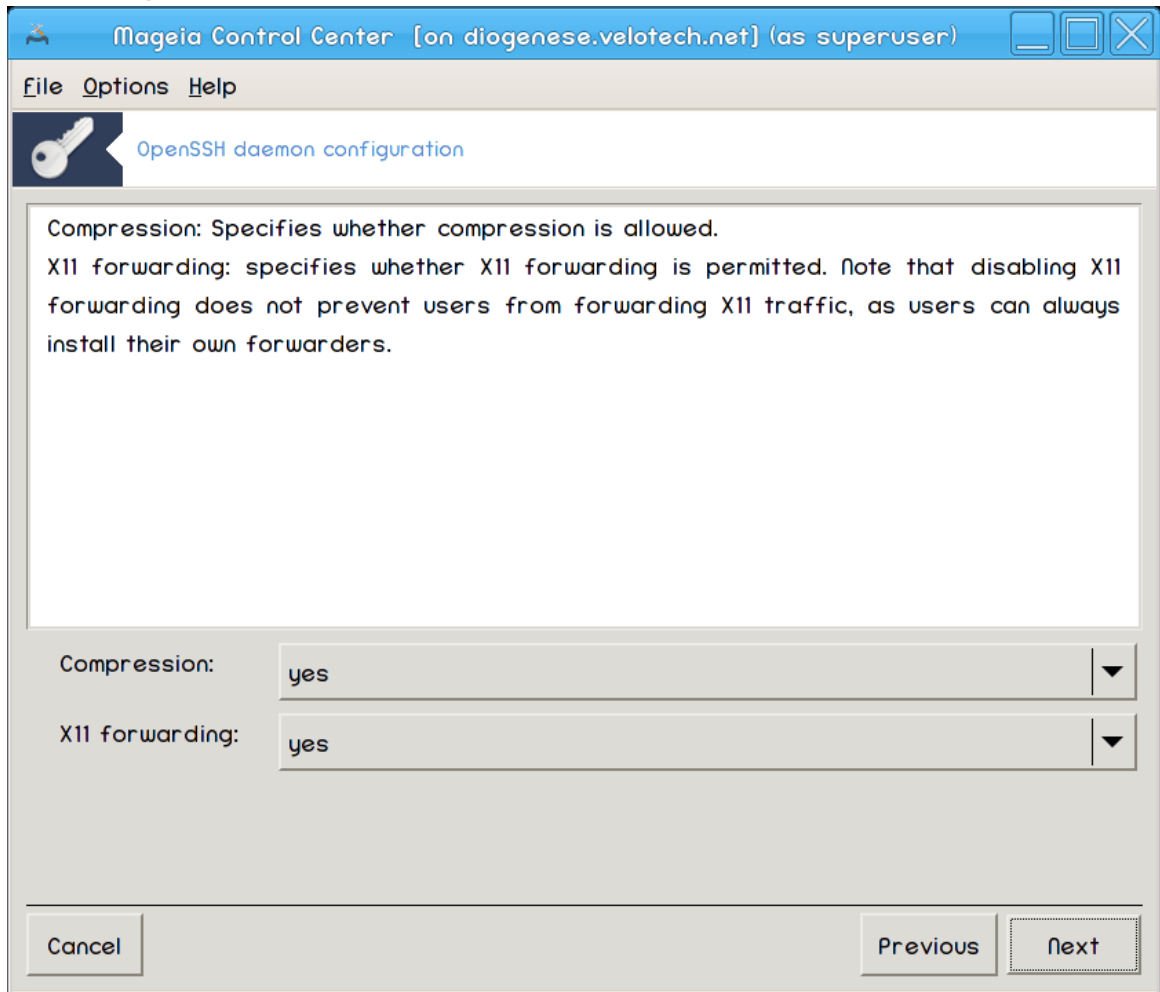
Подесите опције за пријављивање, а затим кликните Даље.

6. Опције за пријављивање корисника

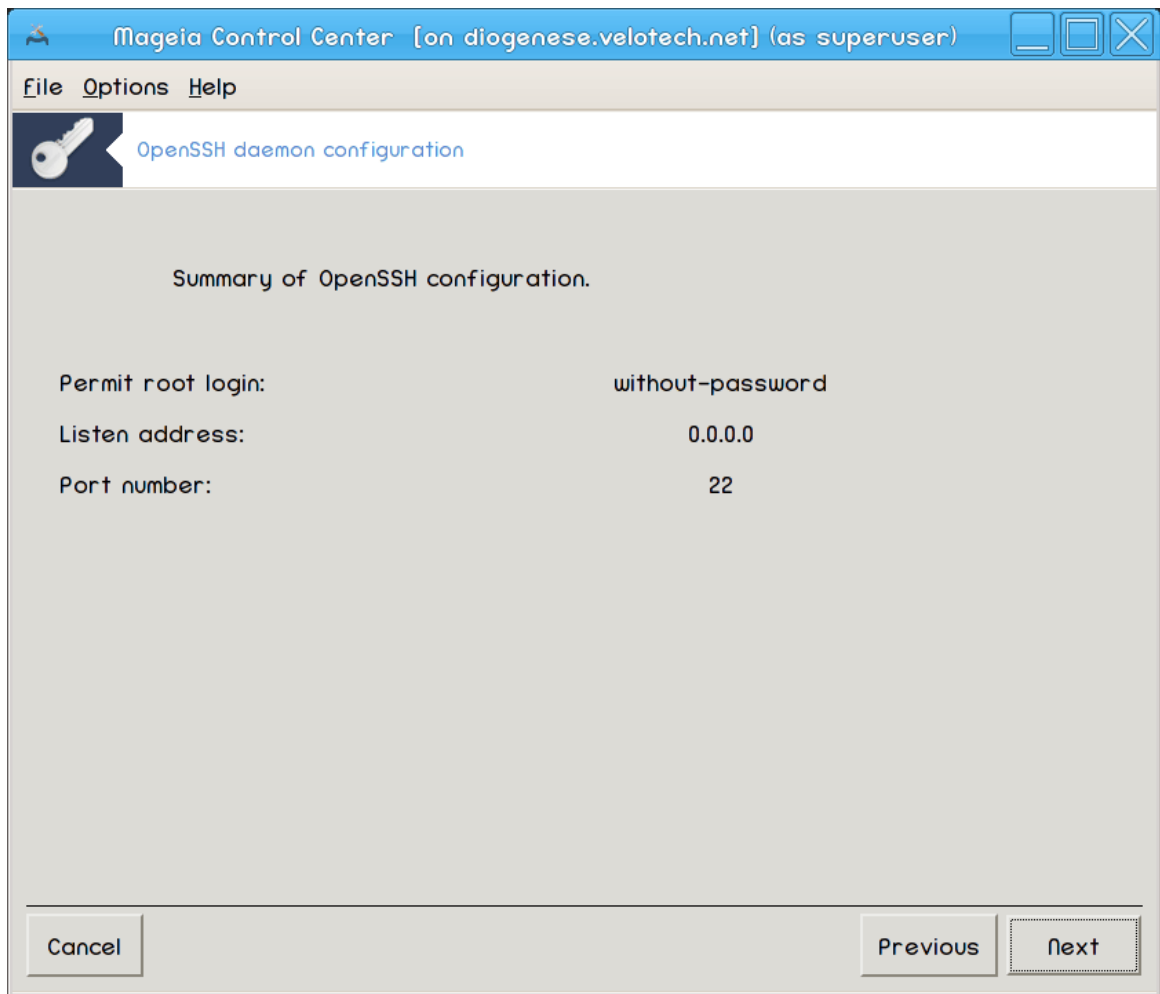
Подесите опције за приступ корисника, а затим кликните на Даље.

7. Компресија и Прослеђивање

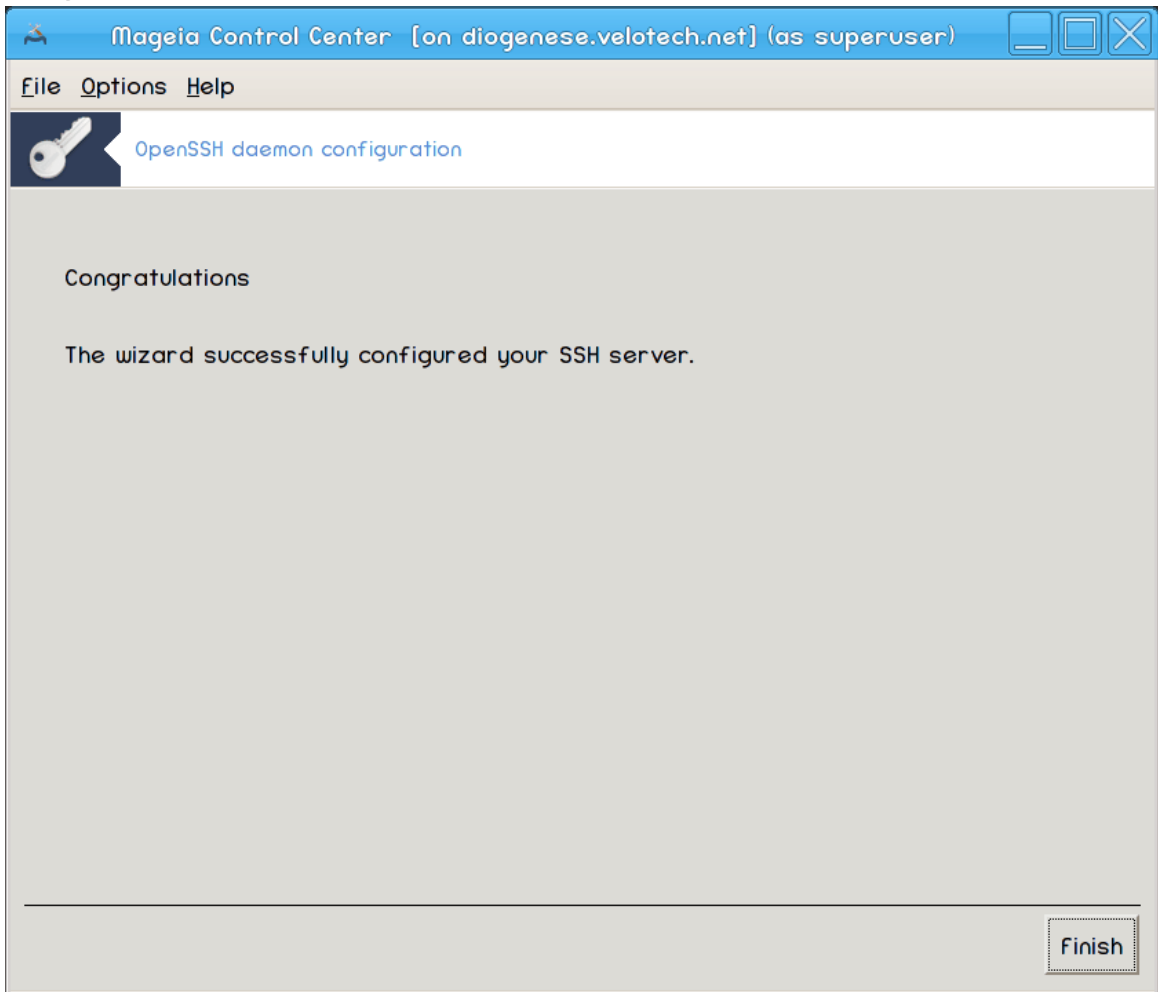
Подесите X11 прослеђивање и компресију током трансфера, а затим кликните на Даље.

8. Сажетак

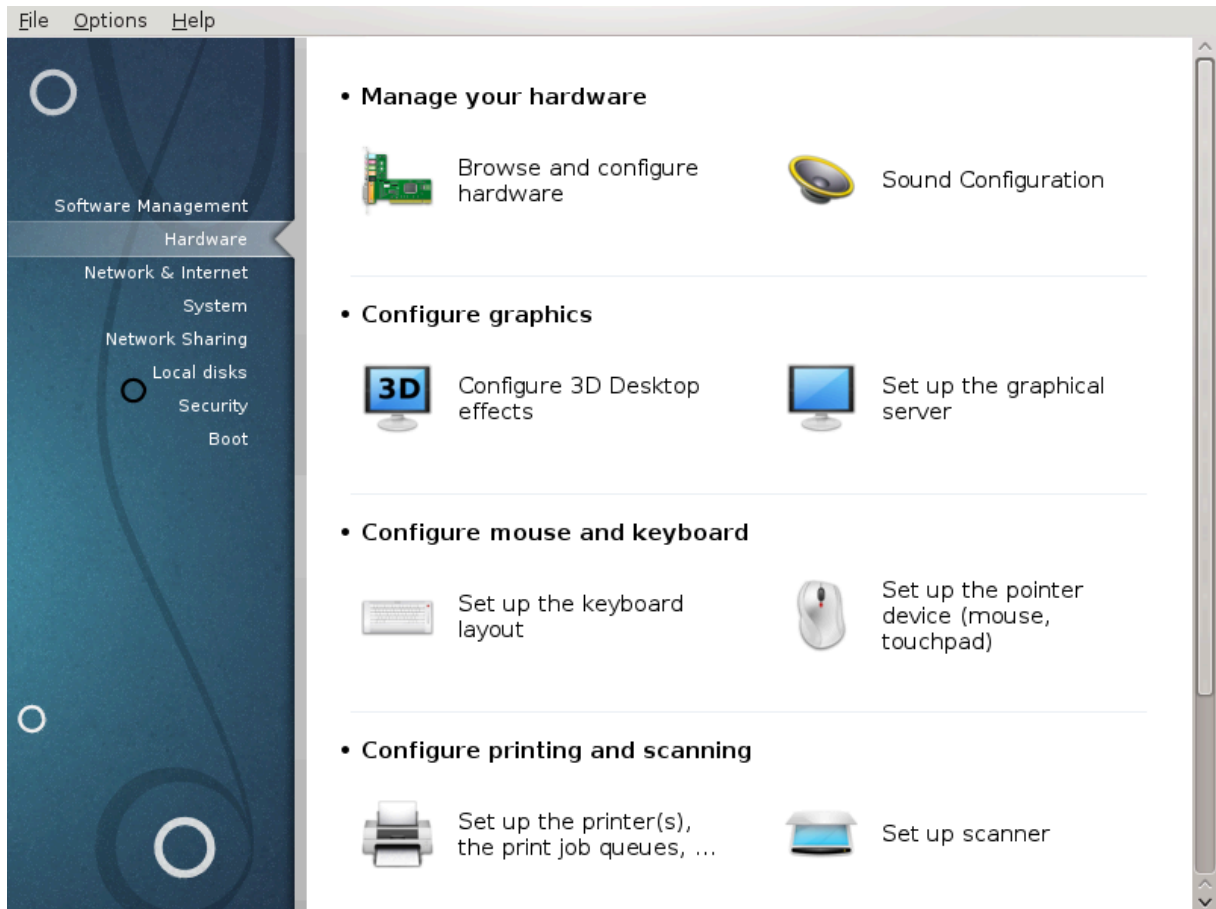
Застаните за тренутак и проверите ове опције, затим кликните Даље.

9. Крај

Завршили сте! Кликните на Крај.

5. Хардвер

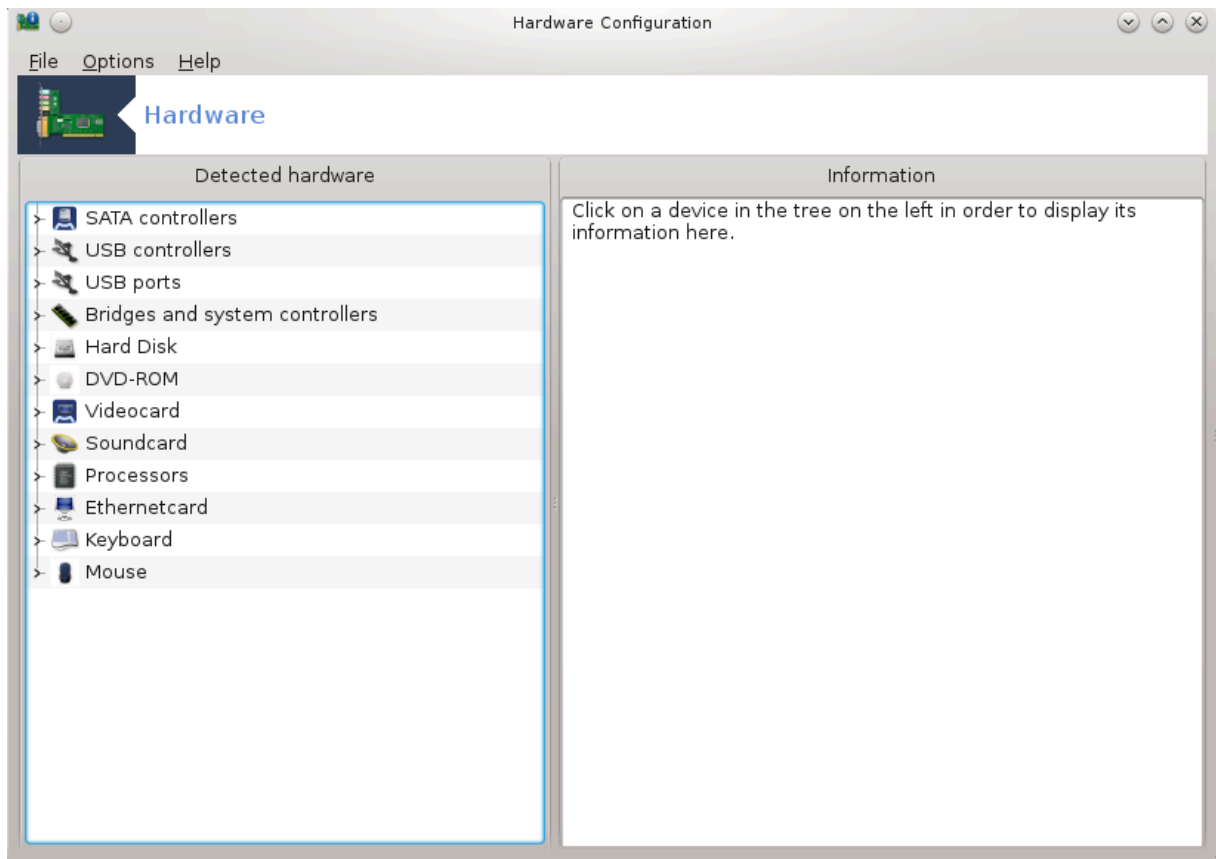

На овом екрану можете изабрати између неколико алата за подешавање хардвера. Кликните на линк доле да би сазнали више.

1. Управљање вашим хардвером
 - a. [Одељак 5.1, „Подешавање Хардвера“](#) = ##### # ##### #####
 - b. [Одељак 5.2, „Подешавање звука“](#)
2. Подешавање графике
 - a. [Одељак 5.3, „3D Десктоп ефекти“](#) = ##### 3D ##### #####Десктоп
 - b. [Одељак 5.4, „Подесите графички сервер“](#)
3. Подешавање миша и тастатуре
 - a. [Одељак 5.5, „Подешавање Распореда Тастатуре“](#)
 - b. [Одељак 5.6, „Подесите уређаје за контролу курсора \(миш, табла\)“](#)
4. Подешавање штампања и скенирања
 - a. [Одељак 5.7, „Инсталирај и подеси штампач“](#) = ##### #####(##), #####
#####, ...
 - b. [Одељак 5.8, „Подесите скенер“](#)
5. Остали
 - a. [Одељак 5.9, „Подесите UPS за праћење енергије“](#)

5.1. Подешавање Хардвера

harddrake2

Овај алат¹¹ даје општи приказ хардвера на вашем рачунару. Када се алат покрене, он извршава посао претраге за сваком појединачком хардверском компонентом. За то, он користи команду `l detect` која се односи на листу хардвера у `l detect - lst` пакету.

5.1.1. Прозор

Прозор подељен на две колоне.

Лева колона садржи листу откривеног хардвера. Уређаји су груписани по категоријама. Кликните на `>` да би проширили садржај категорије. Сваки уређај у овој колони се може одабрати.

Десна колона приказује информације о одабраном уређају. Помоћ -> Опис поља даје додатне информације о садржају поља.

На основу типа уређаја које је одабран, доступан је један или два тастера при дну десне колоне:

- Поставите опције тренутног драјвера: ово се може користити за постављање параметара модула који се користи у односу на уређај. Ово могу користити само експерти.
- Покрени алат за подешавање: приступа програма који може да подеси уређај. Програму се може приступити директно или преко МСС-а.

¹¹Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **harddrake2** као `root`.

5.1.2. Мени

Опције

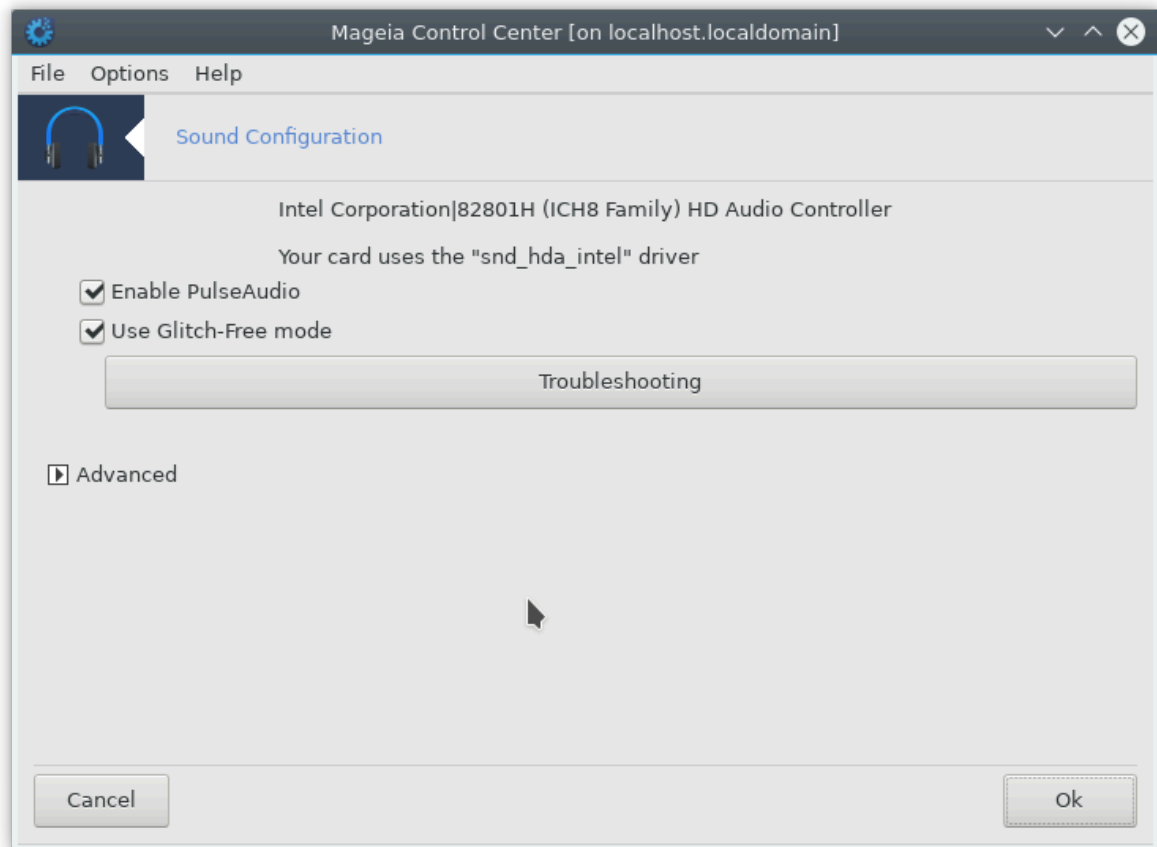
Мени Опције даје могућност бирања поља за омогућавање аутоматске детекције:

- модем
- Јаз уређаји
- Zip паралелни уређаји

Подразумевано ове детекције нису укључене, зато што су споре. Означите одговарајуће поље(а) уколико имате конектован овакав хардвер. Детекција ће би функционална када следећи пут покренете овај алат.

5.2. Подешавање звука

draksound

Овај алат¹² се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Хардвер**

Draksound се бави подешавањем звука, опцијама PulseAudio и решавањем проблема. Може вам помоћи уколико наиђете на проблеме са звуком или уколико мењате звучну картицу.

PulseAudio сервер звука. Он прима све звучне улазе, миксује их у складу са корисничким поставкама и шаље резултујући звук на излаз. Погледајте Мени - >Звук и видео -> PulseAudio контрола јачине да би подесили ове поставке.

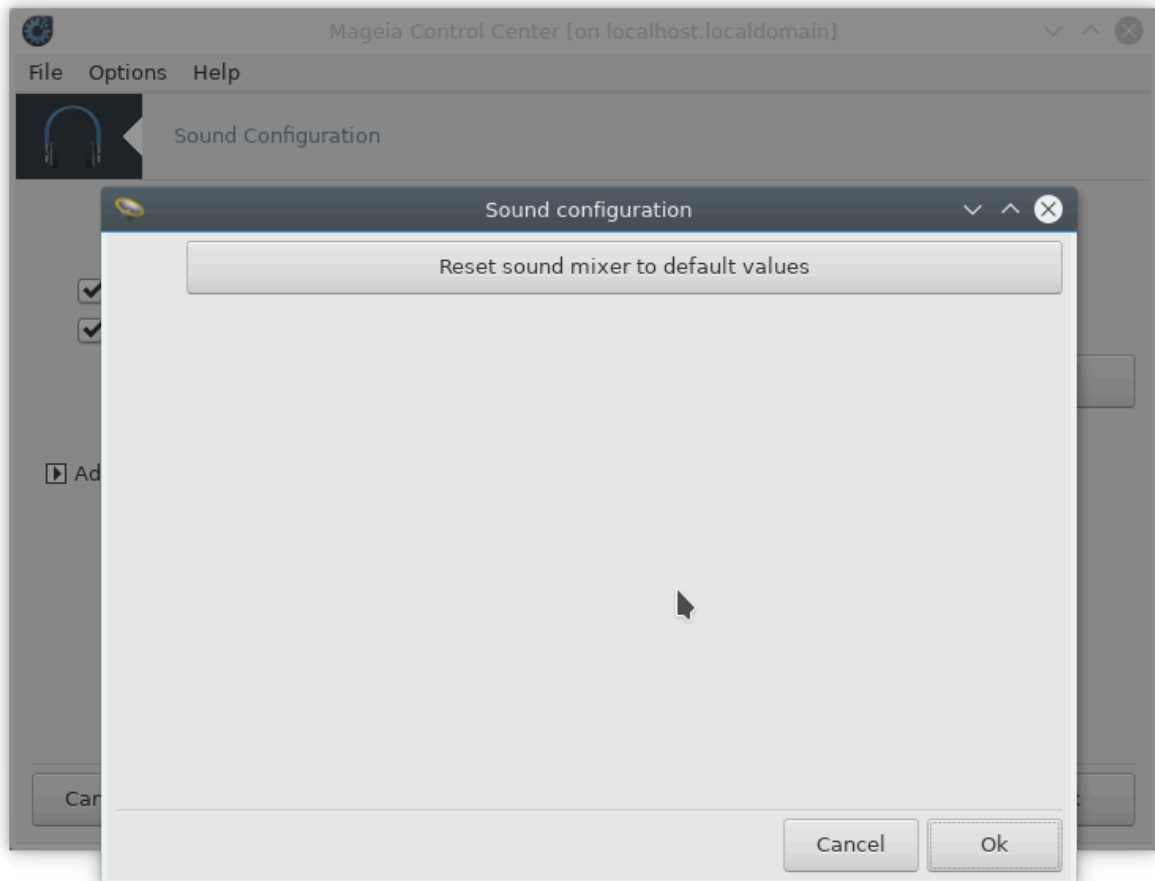
¹²Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **draksound** као root.

PulseAudio је подразумевани сервер звука и препоручује се да остане укључен.

Glitch-Free унапређује PulseAudio са неким програмима. Такође је порепоручено да остане укључен.

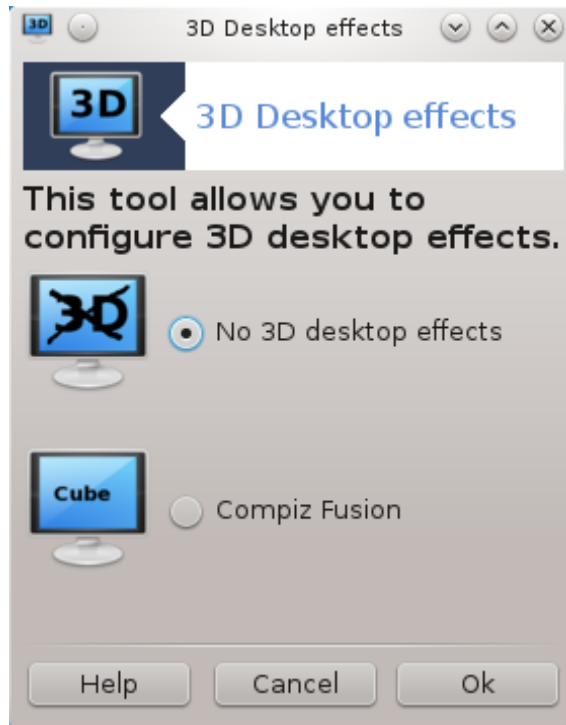
Тастер Решавање проблема вам даје асистенцију при решавању било ког проблема који можете имати. Ово вам може помоћи пре тражења помоћи у заједници корисника.

Тастер Напредно приказује нови прозор са очигледним тастером.

5.3. 3D Десктоп ефекти

drak3d

5.3.1. Упознавање

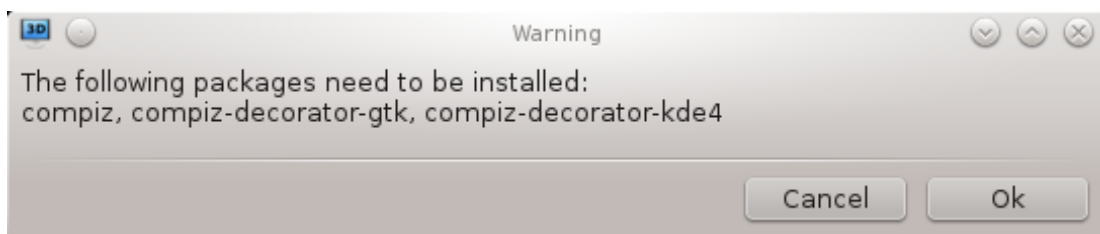
Овај алат ¹³ вам омогућава да подесите 3D десктоп ефекте на вашем оперативном систему. Подразумевано, 3D ефекти су искључени.

5.3.2. Почетак

Да би користили овај алат, морате имати инсталиран `glxinfo` пакет. Уколико пакет није инсталиран, биће тражено од вас да ту учините пре него што се `drak3d` може покренути.

Након покретања `drak3d`-а, видећете прозор менија. Овде можете изабрати или Без 3D Десктоп ефеката или `Compiz Fusion`. `Compiz Fusion` је део композита/менаџера прозора, који укључује хардверски убрзане специјалне ефекте за ваш десктоп. Изаберите `Compiz Fusion` да би их укључили.

Уколико је ово први пут да покрећете овај програм након чисте `Mageia` инсталације, добићете поруку упозорења које вам говори које пакете треба да инсталирате да би користили `Compiz Fusion`. Кликните на тастер `У` реду да би наставили.

Када се одговарајући пакети инсталирају, приметите да је `Compiz Fusion` изабран у `drak3d` менију, али прво морате да се одјавите и поново пријавите да би измене биле примењене.

¹³ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем `drak3d` као `root`.

Након поновог пријављивања, Compiz Fusion ће бити активиран. Да би подесили Compiz Fusion, погледајте страницу из csm (CompizConfig Settings Manager) алата.

5.3.3. Помоћ

5.3.3.1. Не могу да видим Десктоп након пријављивања

Уколико након активирања Compiz Fusion покушате да се поново пријавите на ваш десктоп али ништа не можете да видите, рестартујте свој рачунар да би се вратили на екран за пријављивање. Када дођете до њега кликните на иконицу Десктоп и изаберите drak3d.

Када се пријавите, уколико је ваш налог приказан као администратор, мораћете поново да унесете своју лозинку. Иначе, можете да користите пријаву администратора са његовим/њеним налогом. Тада можете вратити све измене које су правиле проблем при пријављивању.

5.4. Подесите графички сервер

XFdrake

Овај алат се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Хардвер**.
Изаберите #####. ¹⁴

Тастери вам омогућавају да промените графичку конфигурацију.

Графичка картица:

Приказана је тренутно детектована графичка картица и подешен одговарајући сервер. Кликните на овај тастер за прелазак на други сервер, на пример онај са власничким драјвером.

Доступи сервери су сортирани под Дистрибутер по произвођачу у абecedном реду а затим по моделу, такође у абecedном реду. Слободни драјвери су сортирани по абецеди под Xorg.

У случају проблема, Xorg – cεσα ће радити са већином графичких картица и дати вам време да пронађете и инсталирате одговарајуће драјвере док користите ваше Десктоп окружење.

Чак и уколико Vesa не ради, изаберите Xorg – φβδεω, који се користи при инсталације Mageia, али вам не омогућава да промените резолуцију или освежавање.

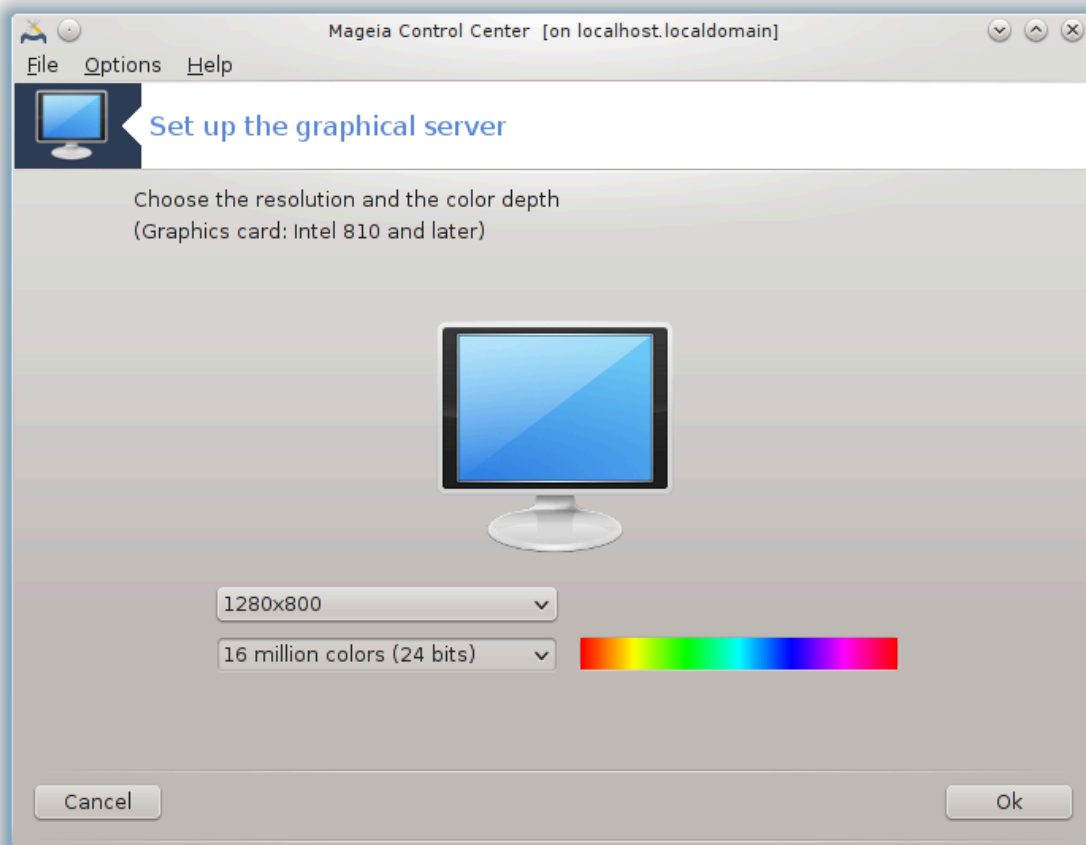
¹⁴ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем `XFdrake` као обичан корисник или `drakx11` као root. Водите рачуна о великим словима.

Уколико сте изабрали слободан драјвер, можда ће вам бити предложено да користите власнички драјвер уместо њега због више могућности (на пример због 3D ефеката)

На исти начин како је горе приказано, тренутно детектовани монитор је приказан и можете кликнути на тастер да би га заменили са другим. Уколико жељени монитор није на Добављачлисти, изаберите у листу Генерички монитор са истим могућностима.

Резолуција:

Овај тастер омогућава избор резолуције (број пиксела) и дубина боја (број боја). Он приказује овај екран:

Када мењате дубину боја, више бојна трака ће се појавити уз други тастер и приказати преглед како изгледа изабрана дубина боја.

Први тастер приказује тренутну резолуцију, кликните да би је променили. Листа даје све могуће изборе у складу са графичком картицом и монитором, и могуће је кликнути на Остало да би подесили остале резолуције, али имајте на уму да можете оштетити свој монитор бирањем неодговарајућих резолуција.

Други тастер приказује тренутну дубину боја, кликните да би је променили.

У зависности од изабране резолуције, може бити неопходно да се одјавите и рестартујете графичко окружење да би измене биле видљиве.

Тест:

Када се подешавање заврши, препоручљиво је да урадите тест пре него кликнете на У реду зато што је једноставније сада направити измене него касније уколико графичко окружење не ради.

У случају да графичко окружење није у функцији, притисните Alt+Ctrl+F2 да би отворили текстуално окружење, конектујете се као root и укуцате XFdrake (са великим словима) да би користили текстуалну верзију XFdrake-a.

Уколико тест неуспе, само сачекајте док се не заврши, а и уколико ради али не желите да направите измене, кликните на Не, а уколико је све како треба, кликните на У реду.

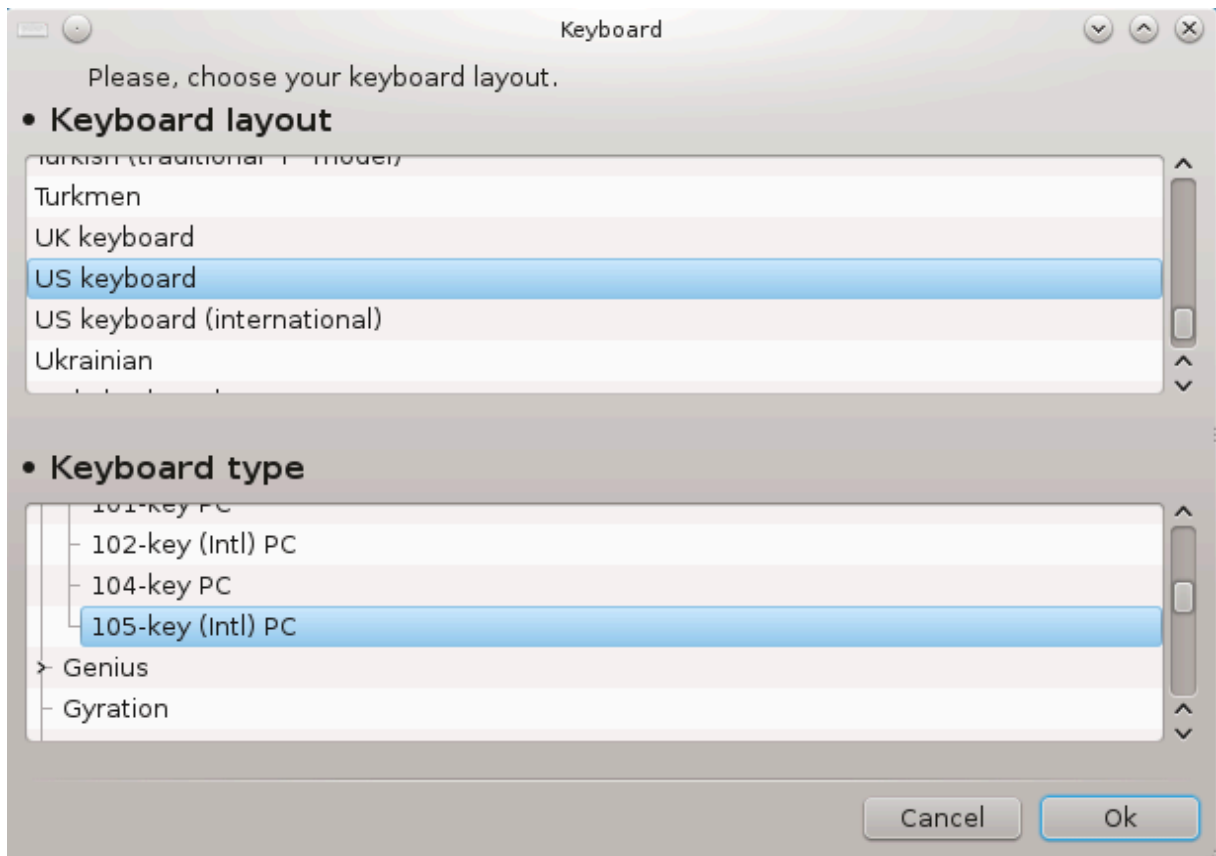
Опције:

1. Глобалне опције: Уколико је одабран *Διαβλε Χτρλ-Αлт-Ваχκспаχε*, надаље неће бити могуће рестартовати X сервер коришћењем Ctrl+Alt+Backspace тастера.
2. Опције графичке картице: Омогућава вам да омогућите или онемогућите три посебне опције у зависности од графичке картице.
3. Графички интерфејс при покретању система: Већим делом времена, #####
(Ξορυ) ##### је одабрано да би се при подизању ситема прешло у графички моде, а може бити деселектовано за сервер.

Након клика на тастер Излаз, систем ће тражити да потврдите. Још увек има времена да све поништите и задржите претходну конфигурацију, или да прихватите. У овом случају, морате да се дисконектујете и поново конектујете да би активирали нову конфигурацију.

5.5. Подешавање Распореда Тастатуре

keyboarddrake

5.5.1. Упознавање

Алат `keyboarddrake`¹⁵ вам помаже да подесите основну распоред тастатуре који желите да користите на Mageia. Он утиче на распоред тастатуре за све кориснике на систему. Може се пронаћи у Mageia Контролном Центру (МСС) означен са "Подеси миша и тастатуру".

5.5.2. Распоред тастатуре

Овде можете изабрати који распоред тастатуре желите да користите. Имена (излистана по абеди) описују језик, земљу, и/или етничку припадност за које би сваки распоред требао да буде коришћен.

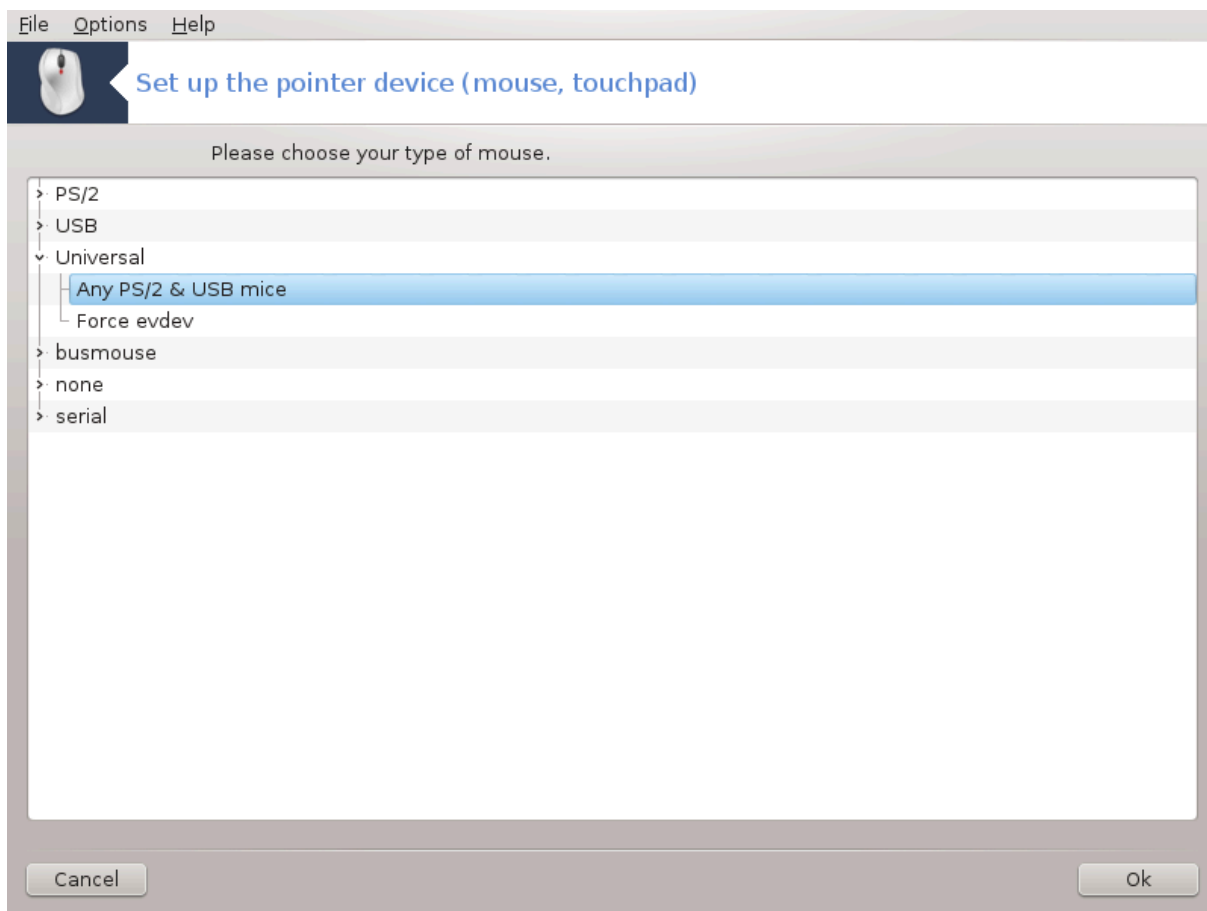
5.5.3. Тип тастатуре

Овај мени вам омогућава да изаберете тип тастатуре које користите. Уколико нисте сигурни шта да изаберете, најбоље је да оставите подразумевани тип.

5.6. Подесите уређаје за контролу курсора (миш, табла)

`mousedrake`

¹⁵ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем `keyboarddrake` као `root`.

Овај алат¹⁶ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Хардвер**

Како иначе морате имати миша да би инсталирали Mageia, један је већ инсталиран преко Drakinstall-а. Овај алат вам омогућава инсталацију другог миша.

Мишеви су сортирани по типу конекције и по моделу. Изаберите вашег миша и клините на У реду. У већини случајева "Universal / Any PS/2 & USB mice" одговара за новије моделе мишева. Нови миш ће одмах бити узет у обзир.

5.7. Инсталирај и подеси штампач

system-config-printer

¹⁶Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **mousedrake** као root.

5.7.1. Упознавање

Штампањем се на Mageia управља преко сервера који се зове CUPS: Он има сопствени [интерфејс за конфигурацију](http://localhost:631) [http://localhost:631] који је доступан преко Интернет претраживача, али Mageia нуди сопствени алат за инсталирање пакета под називом system-config-printer који дели са другим дистрибуција попут Федоре, Мандриве, Убунтуа и ОпенСУСЕа.

Требало би да омогућите не-слободне репозиторијуме пре него што наставите са инсталацијом, зато што неки драјвери само на овај начин могу бити доступни.

Инсталација штампача се обавља у секцији Хардвер Mageia Контролног Центра. Изаберите алат Подесите штампање и скенирање ¹⁷.

МСС ће тражити инсталацију два пакета:

```
task-printing-server
task-printing-hp
```

Неопходно је да се прихвати ова инсталација да би наставили. Потребно је инсталирати до 230МВ зависности.

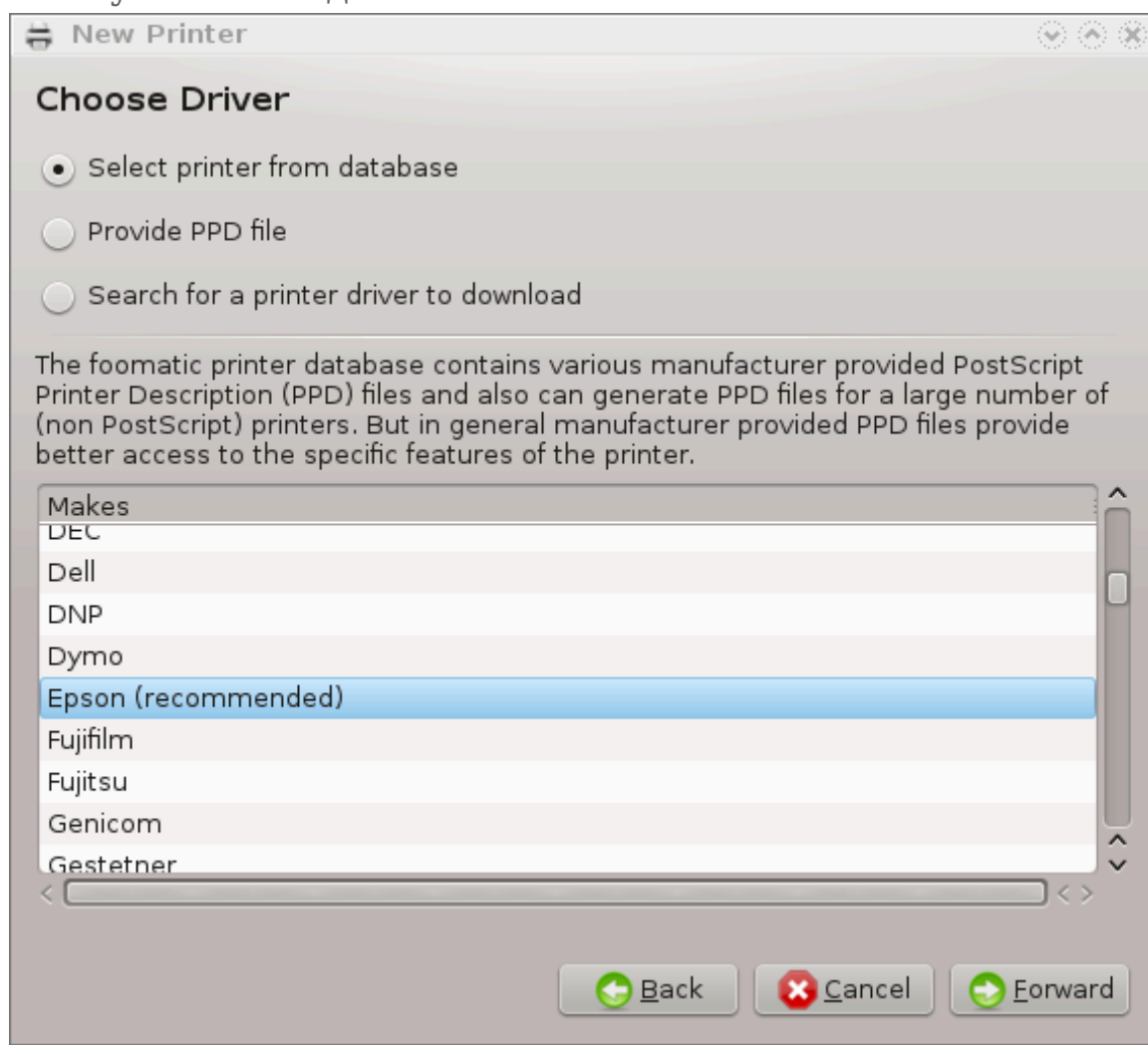
¹⁷ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем `system-config-printer` као `root`.

Да би додали штампач, изаберите тастер "Додај" штампач. Систем ће покушати да детектује све доступне штампаче и портове. Снимак екрана показује штампач повезан на паралелни порт. Уколико је штампач детектован, попут штампача на USB порту, он ће бити приказан у првој линији. Прозор ће такође покушати да подеси мрежни штампач.

5.7.2. Аутоматски детектован штампач

Ово се обично односи на USB штампаче. Алат аутоматски проналази име штампача и приказује га. Изаберите штампач и кликните на "Даље". Уколико постоји драјвер за дати штампач, он ће бити аутоматски инсталиран. Уколико постоји више од једног драјвера или нема познатих драјвера, прозор ће вас питати да изаберете или наместите један, како је објашњено у следећем параграфу. Наставите са [Одељак 5.7.4, „Завршите процес инсталације“](#)

5.7.3. Не аутоматски детектовани штампач

Када изаберете порт, систем учитава листу драјвера и приказује прозор за избор драјвера. Избор се може направити кроз једну од следећих опција.

- Изаберите штампач уз базе података
- доставите PPD фајл

-
- Потражите драјвер за преузимање

Бирањем из базе података, прво предлаже произвођача, а затим уређај и драјвер који му одговара. Уколико је предложено више од једног драјвера, изаберите онај који је препоручен, осим уколико сте са тим већ имали проблема, па у том случају изаберите онај за који знате да ће радити.

5.7.4. Завршите процес инсталације

Након избора драјвера, прозор ће тражити неке информације које ће омогућити систему да одреди и открије штампач. Прва линија је име под којим се уређај појављује у апликацијама на листи доступних штампача. Инсталер затим предлаже штампање пробне странице. Након овг корака, штампач је додан и видљив је у листи доступних штампача.

5.7.5. Мрежни штампач

Мрежни штампачи су штампачи који су директно прикачени на жичну или бежичну мрежу, који су прикачени на сервер за штампу или су прикачени на другу радну станицу која служи као сервер за штампу.

Често је боље подесити DHCP сервер да увек додељује фиксну IP адресу са MAC адресом штампача. То би наравно требало да буде исто као и IP адреса штампача на серверу за штампу на којој је подешен, уколико има фиксну.

MAC-адреса штампача је серијски број који је дат штампачу или серверу за штампу или рачунару на који је прикачен, а који се може додати из конфигурационе странице одштампане са штампачем или која може бити написана на налепници штампача или сервера за штампу. Уколико је ваш дељени штампач прикачен на Mageia штампач, можете покренути `ifconfig` на њему као `root` да би пронашли MAC адресу. То је низ бројева и слова након ознаке "HWaddr"

Можете додати свој мрежни штампач бирањем протокола који користи за комуникацију са вашим рачунаром преко мреже. Уколико не знате који протокол да изаберете, можете пробати са опцијом Мрежни штампач - Пронађите Мрежни штампач у менију Уређаји са уписивањем IP адресе штампача у поље са десне стране, где пише "host".

Уколико алат препознаје ваш штампач или сервер за штампу, он ће предложити протокол и ред за штампу, али ви можете изабрати онај који више одговара са доње листе или дати исправно име реда уколико се не налази на листи.

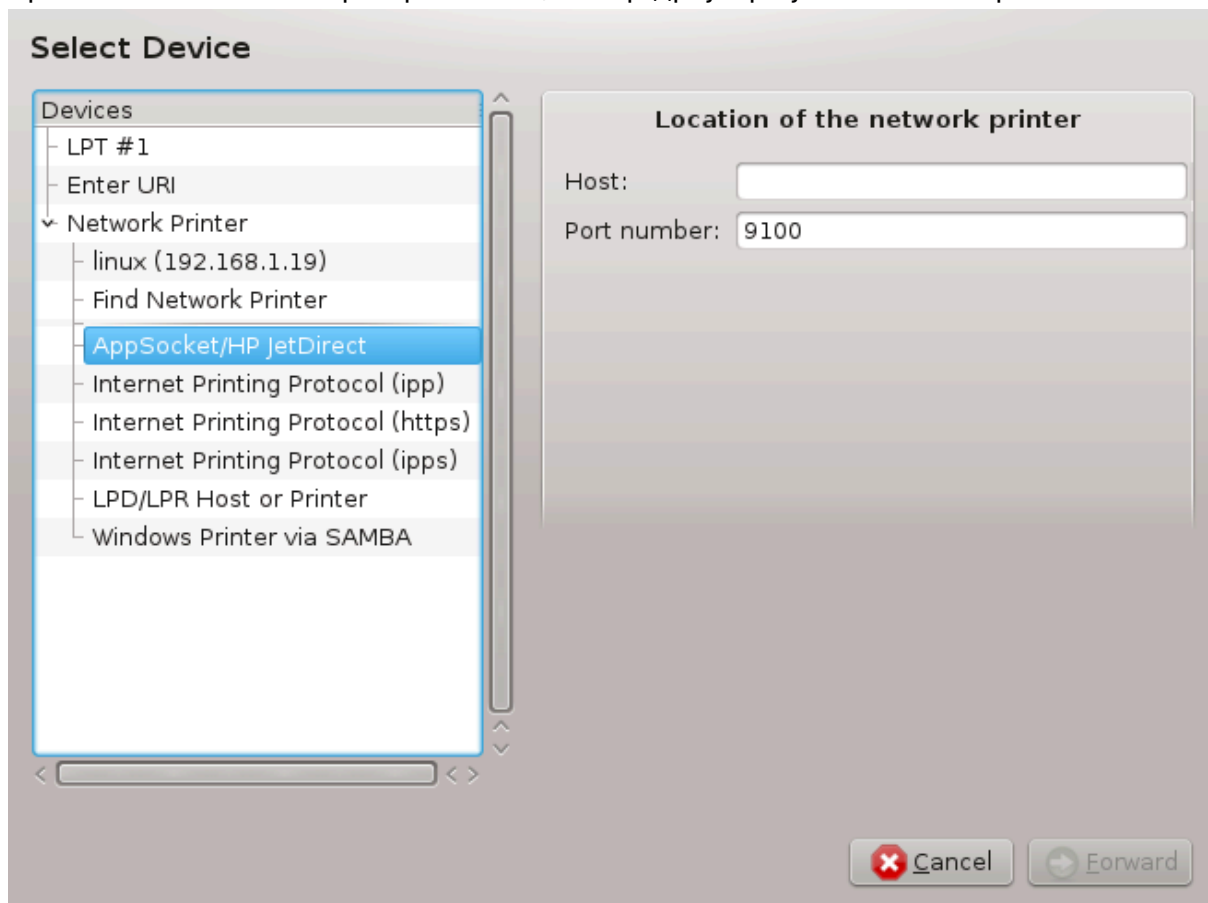
Погледајте документацију која долази уз штампач или сервер за штампу да би пронашли који су протокол(и) подржани као и која су могућа имена редова.

5.7.6. Протоколи за мрежно штампање

Тренутна техника је она развијена од стране Hewlett-Packard-а и позната је као JetDirect. Она омогућава да се штампач директно повеже на мрежу преко Ethernet - жичног порта. Морате знати IP адресу са којом је штампач пријављен на мрежу. Ова техника се такође користи и унутар неких ADSL рутера који имају USB портове за повезивање штампача. У овом случају, IP адреса је адреса рутера.

Имајте на уму да алат "HP Device manager" може управљати динамички подешеном IP адресом, постављајући URI као `ηπ:/νετ/<ναμε-οφ-τηε-πριντερ>` . У овом случају, фиксна IP адреса није потребна.

Изаберите опцију AppSocket/HP JetDirect као протокол и подесите адресу у Домаћин:, не мењајте Број порта, осим уколико не знате шта треба да буде проењено. Након избора протокола, избор драјвера је исти као горе.

Остали протоколи су:

- ##### ## ##### ##### ##### (ιπ): штампач којем се може приступити преко TCP/IP мреже преко IPP протокола, на пример штампач повезан на станицу коришћењем CUPS-а. Овај протокол се такође може користити од стране неких ADSL-рутера.
- ##### ## ##### ##### ##### (ητπσ): исто као и `ipp`, али коришћењем `http` транспорта са TLS осигураним протоколом. Овај порт мора бити дефинисан. Подразумевано се користи порт 631.
- ##### ## ##### ##### ##### (ιπσ): исто као и `ipp`, али са TLS осигураним протоколом.
- ΛΠΔ/ΛΠΡ ##### ## #####: штампач којем се може приступити преко TCP/IP мреже преко LPD протокола, на пример штампач повезан на станицу коришћењем LPD-а.
- Ωινδοωσ ##### ## ΣΑΜΒΑ: дељени штампач повезан преко радне станице која користи Windows или SMB сервер.

URI се може додати и директно. Овде су приказани неки примери о томе како формирати URI:

- Appsocket

`socket://ip-address-or-hostname:port`

- Протокол за штампање преко Интернета (IPP)

`ipp://ip-address-or-hostname:port-number/resource`

`http://ip-address-or-hostname:port-number/resource`

- Протокол за Демон линијских Штампања (LPD)

`lpd://username@ip-address-or-hostname/queue`

Додатне информације се могу пронаћи у [CUPS документацији](http://www.cups.org/documentation.php/doc-1.5/network.html). [http://www.cups.org/documentation.php/doc-1.5/network.html]

5.7.7. Својства уређаја

Можете приступити опцијама уређаја. Мени омогућава приступ параметрима CUPS сервера. Подразумевано CUPS сервер је покренут на вашем система, али се може одредити и други помоћу менија Сервер | Конектуј... , други прозор који даје приступ подешавању других параметара сервера, пратећи Сервер | Опције.

5.7.8. Решавање проблема

Можете пронаћи додатне информације при појави грешака током штампања прегледом `/var/log/cups/error_log`

Такође можете приступити алату за дијагностиковање проблема преко менија Помоћ | Решавање проблема

5.7.9. Спецификације

Могуће је да неки драјвери за одређени штампаче нису доступни у Mageia или нису функционални. У овом случају, погледајте сајт [openprinting](http://openprinting.org/printers/) [http://openprinting.org/printers/] да би проверити да ли постоји драјвер за ваш уређај. Уколико постоји, проверите да ли је пакет већ пристуан у Mageia и у овом случају га можете ручно инсталирати. Онда, поново покрените процес инсталације ради подешавања штампача. У свим случајевима, пријавите проблем у bugzilla-у или на форум уколико вам је згодно са овим алатом и приложите информације о моделу и драјверу и да ли штампач ради или не након инсталације. Овде се налазе одређени извори за проналажење других новијих драјвера или за новије уређаје.

Brother штампачи

[Ова страница](http://welcome.solutions.brother.com/bsc/public_s/id/linux/en/download_prn.html) [http://welcome.solutions.brother.com/bsc/public_s/id/linux/en/download_prn.html] даје листу Brother драјвера. Потражите драјвер за свој уређај, преузмите rpm(ове) инсталирајте их.

Требало би да прво инсталирате Brother драјвер пре покретања програма за конфигурирање.

Hewlett-Packard штампачи и Све-у-једном уређаји

Ови уређаји користе hplip алат. Он се аутоматски инсталира након детекције или селекције штампача. Можете пронаћи додатне информације

[овде](http://hplipopensource.com/hplip-web/index.html) [http://hplipopensource.com/hplip-web/index.html]. Алат "HP Device Manager" је доступан преко менија Систем. Такође погледајте [конфигурацију](http://hplipopensource.com/hplip-web/install/manual/hp_setup.html) [http://hplipopensource.com/hplip-web/install/manual/hp_setup.html] за управљањем штампачем.

HP Све-у-једном уређај мора бити инсталиран као штампач а опције скенера ће бити додане. Имајте на уму да понекада, Xsane интерфејс не дозвољава скенирање филмова или слајдова (клизач са светлом не функционише). У овом случају, могуће је скенирати, коришћењем самосталног мода, и сачувати слику на меморијску картицу или USB меморију која је прикључена на уређај. Након тога, можете отворити ваш омиљени софтвер за едитовање слика и учитати своју слику са меморијске картице која се појављује у директоријуму /media.

Samsung штампачи у боји

За посебне Samsung и Xerox штапаче у боји, [овај сајт садржи драјвере](http://foo2qpd1.rkkda.com/) [http://foo2qpd1.rkkda.com/] за QPDL протокол.

Epson штампачи и скенери

Драјвери за Epson штампаче су доступни [са ове странице](http://download.ebz.epson.net/dsc/search/01/search/?OSC=LX) [http://download.ebz.epson.net/dsc/search/01/search/?OSC=LX]. За порт скенера, морате инсталирати прво пакет "iscan-data", а затим "iscan" (тим редом). Могуће је да ће пакет iscan-plugin бити доступан и за инсталирање. Изаберите рлм пакете у складу са својом хардверском архитектуром.

Могуће је да ће iscan пакет креирати упозорење о конфликту са sane-ом. Корисници су пријавили да се ово упозорење може игнорисати.

Canon штампачи

За Canon штампаче, може бити препоручљиво да се инсталира пакет са именом turboprint [доступан овде](http://www.turboprint.info/) [http://www.turboprint.info/].

5.8. Подесите скенер

scannerdrake

5.8.1. Инсталација

Овај алат ¹⁸ вам омогућава да подесите појединачан скенер или мултифункционални уређај који поседује могућност скенирања. Он такође дозвољава да делите своје локалне уређаје повезане на овај рачунар са удаљеним рачнаром или приступ удаљеним скенерима.

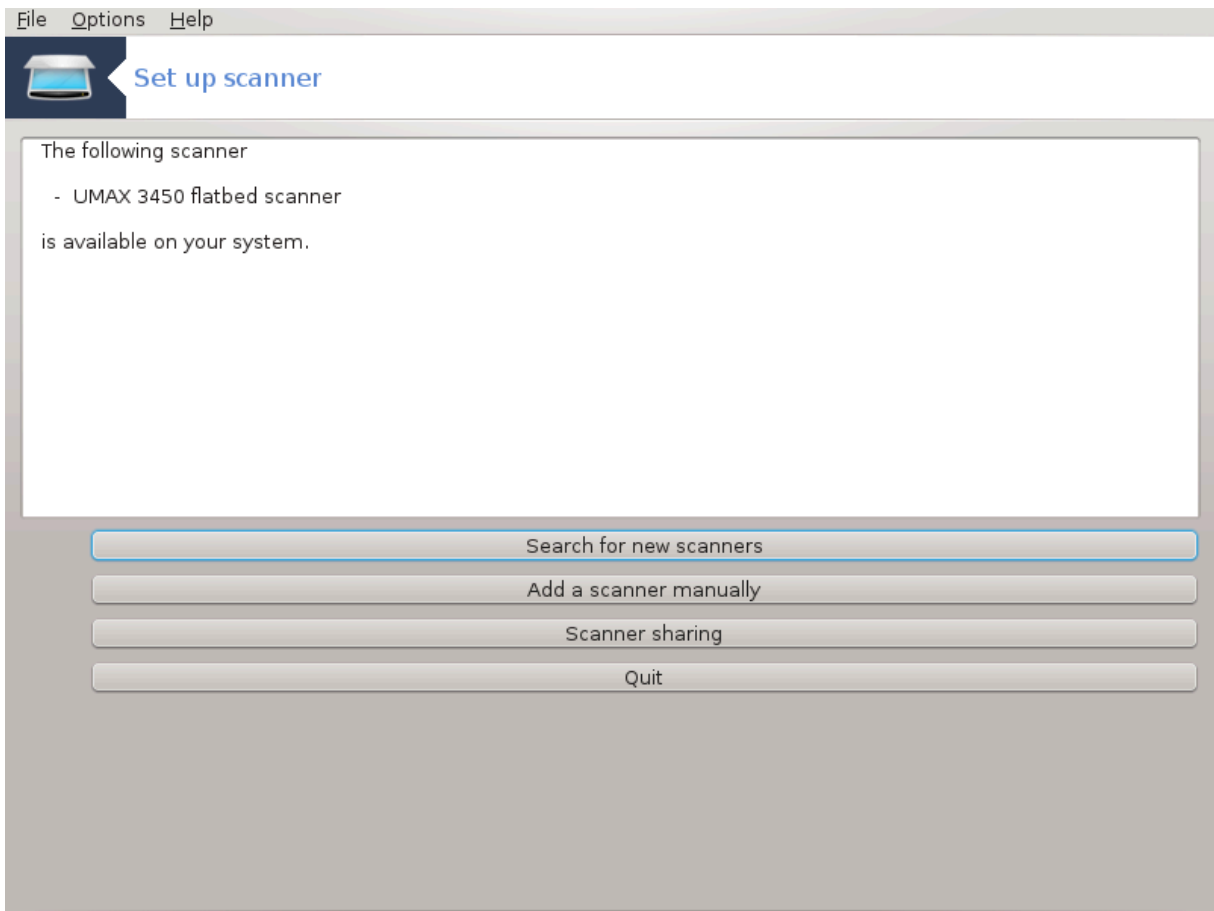
Када покренете овај алат по први пут, можете добити следећу поруку:

```
√ΣANE ##### ##### ## ## ##### #####
```

```
## ## ##### ## ##### ΣANE #####?√
```

Изаберите ## за наставак. Инсталираће cescanner-gui и task-scanning уколико већ нису инсталирани.

¹⁸ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем `σχαννερδραке` као `root`.

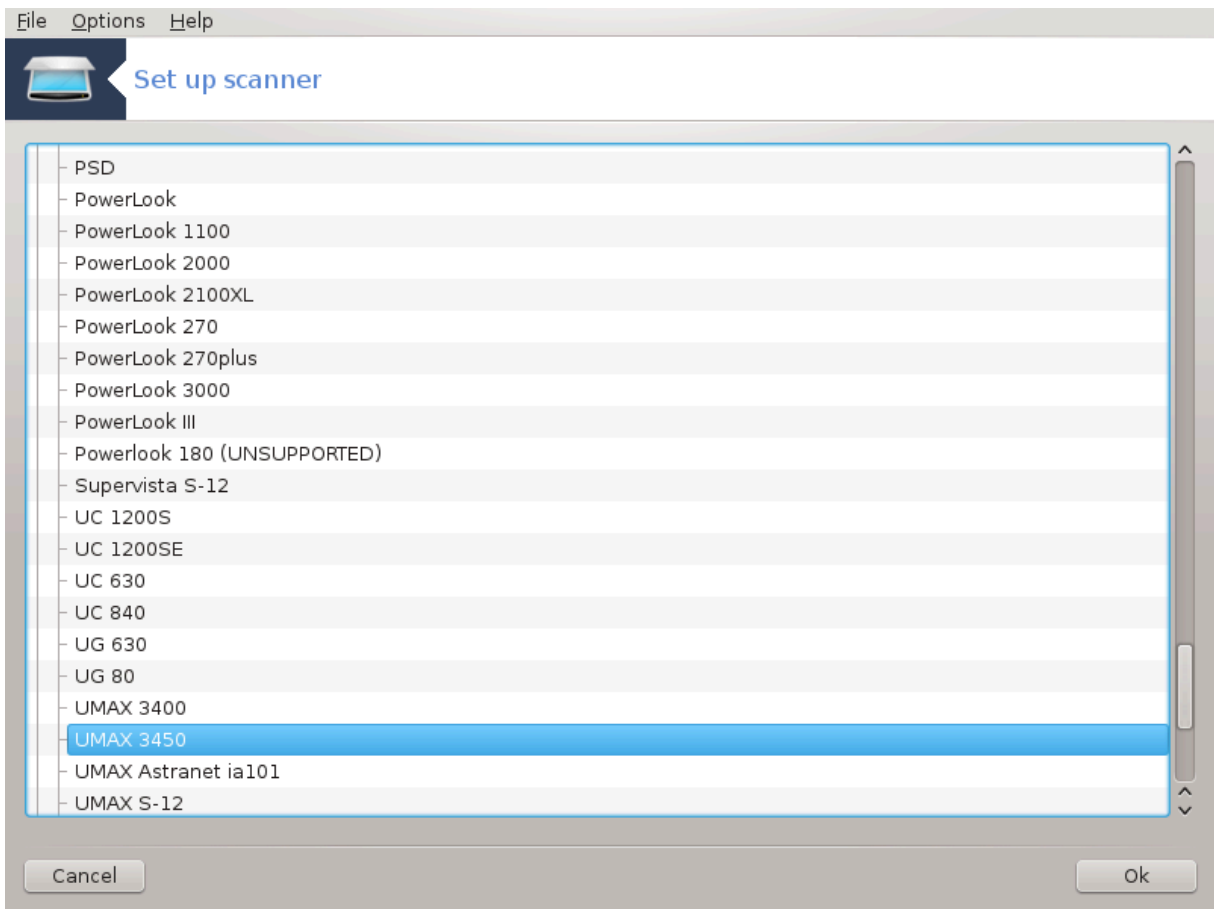

Уколико је ваш скенер успешно детектован, односно ако видите у горњем екрану име вашег скенера, скенер је спреман за коришћење са, на пример, $\Xi\Sigma\alpha\nu\epsilon$ или $\Sigma\mu\pi\lambda\epsilon$ $\Sigma\chi\alpha\nu$ -ом.

У том случају ћете можда пожелети да подесите опцију #####. О овоме можете прочитати у [Одељак 5.8.2, „Дељење скенера“](#).

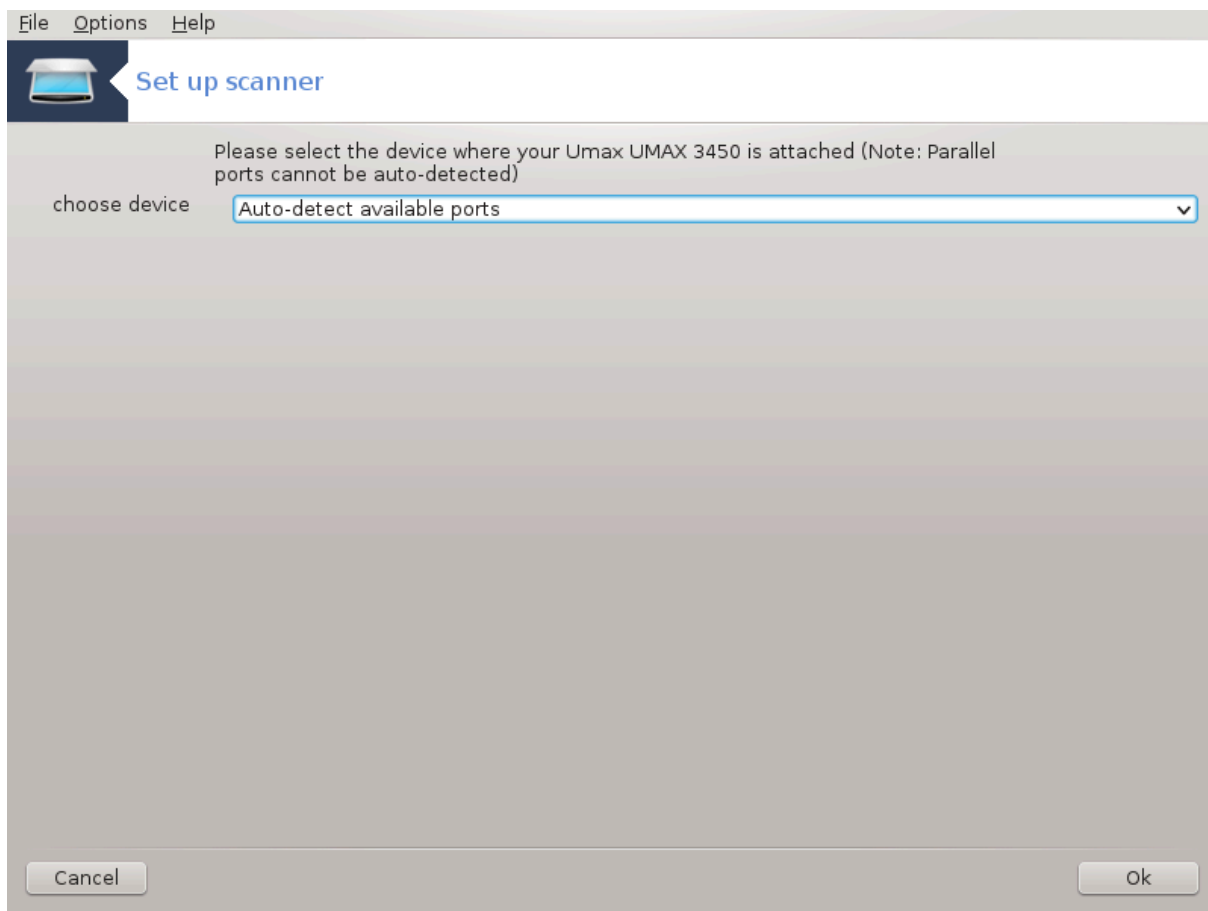
Међутим, уколико ваш скенер није успешно детектован, након провере његовог кабл(ове) и напајања и уколико клик на ##### не помаже, требало би да кликнете на #####.

Изаберите марку вашег скенера са листе коју видите, затим његов тип са листе те марке и кликните # #####.

Уколико не можете да пронађете свој скенер на листу , кликните #####

Проверите да ли је ваш скенер подржан на страници [SANE: Подржани уређаји](http://www.sane-project.org/lists/sane-mfgs-cvs.html) [http://www.sane-project.org/lists/sane-mfgs-cvs.html] и затражите помоћ на [форумима](http://forums.mageia.org/en/) [http://forums.mageia.org/en/].

Слика 1. Изаберите порт

Ову опцију можете оставити са ##### осим уколико интерфејс вашег скенера није паралелни порт. У том случају, изаберите /dev/lp0 уколико имате само један.

Након клика на #####, у већини случајева ћете видети екран сличан оном доле.

Уколико не добијете тај екран, прочитајте [Одељак 5.8.4, „Додатни кораци за инсталацију“](#).

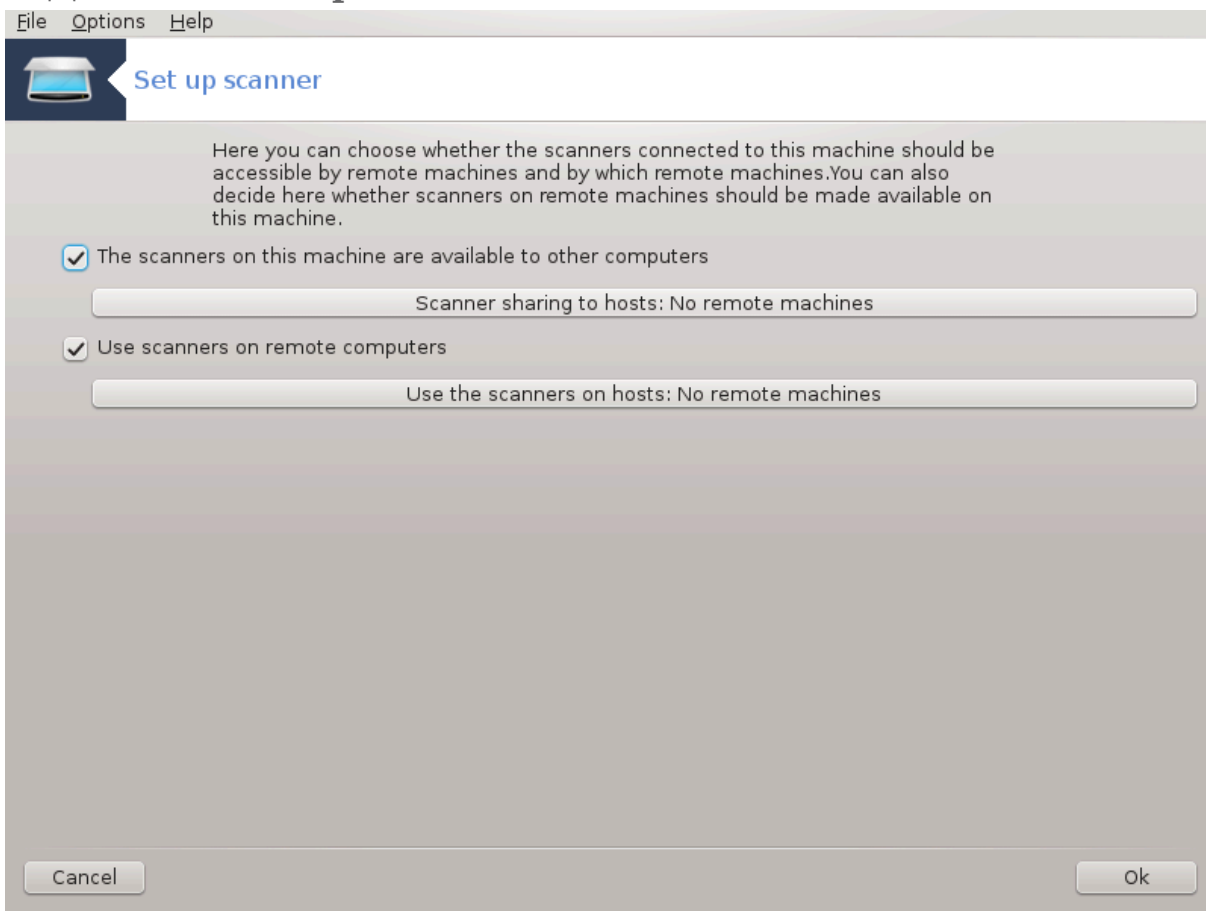

Set up scanner

Your Umax UMAX 3450 has been configured.
You may now scan documents using "XSane" or "Skanlite" from Multimedia/
Graphics in the applications menu.

Ok

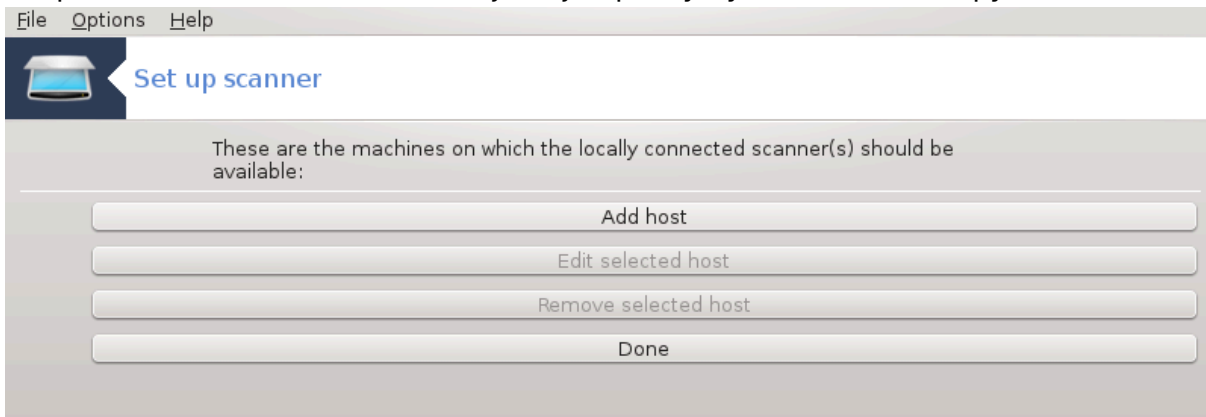
5.8.2. Дељење скенера

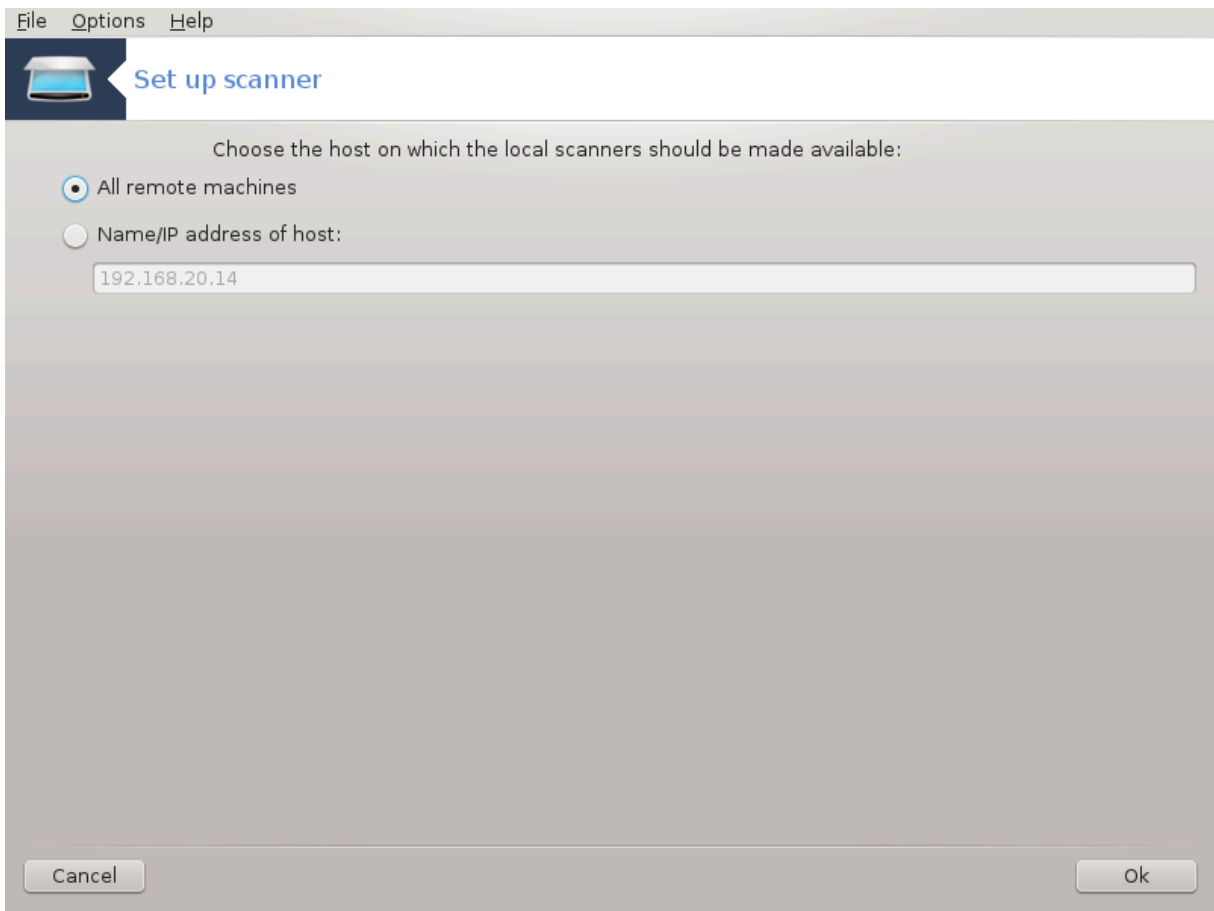
Овде можете изабрати да ли желите да скенери на овој машини треба да буду доступни на другим удаљеним машинама и на којим удаљеним машинама. Такође можете одлучити да ли скенери на удаљеним машинама треба да буду доступни на овој машини.

Дељење скенера са домаћинима: име или IP адреса домаћина ће бити додана или избрисана са листе домаћина којима је дозвољен приступ локалном уређају(има), на овом рачунару.

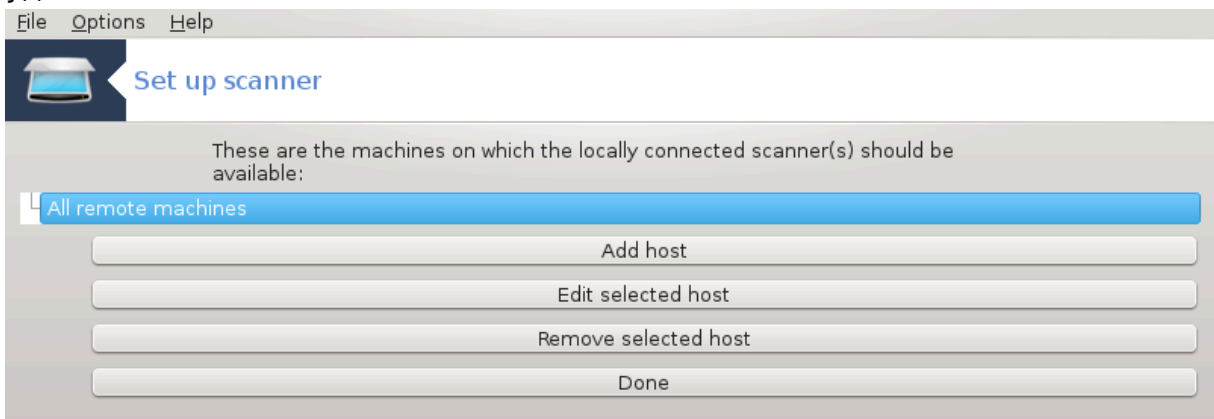
Коришћење удаљених скенера: име или IP адреса домаћина се може додати или избрисати са листе домаћина која даје приступ удаљеном скенеру.

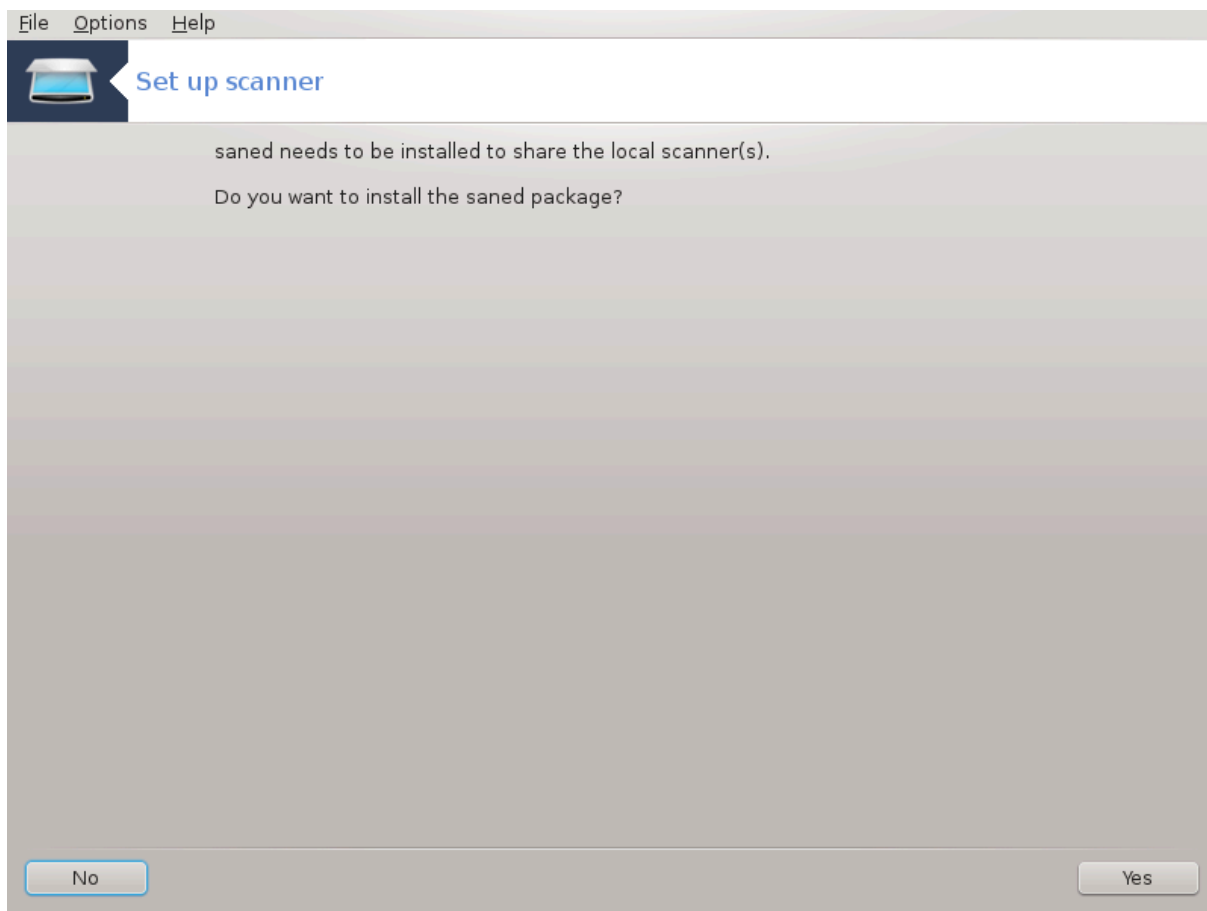
Дељење скенера за хостове: можете додати хоста.

Дељење скенера за хостове: одредите који хост(ове) додати, или дозволити све удаљене машине.

"Све удаљене машине" могу приступити локалном скенеру.

Уколико пакет `sane` још увек није инсталиран, алат вам нуди да то урадите.

На крају, алат ће изменити ове фајлове:

```
/etc/sane.d/saned.conf
```

```
/etc/sane.d/net.conf
```

```
/etc/sane.d/dll.conf да дода или постави коментар за директиву "net"
```

Такође ће подесити `sane` и `xi` да се покрећу при подизању система.

5.8.3. Спецификације

- Hewlett-Packard

Већина HP скенера се управља из HP `#####` `#####` (`hplip`) који такође управља и штампачима. У овом случају, овај алат вам не дозвољава да га подесите већ вас позива да користите HP `#####` `#####`.

- Epson

Драјвери су доступни [са ове странице](http://download.ebz.epson.net/dsc/search/01/search/?OSC=LX) [<http://download.ebz.epson.net/dsc/search/01/search/?OSC=LX>]. Када је назначено, морате инсталирати прво пакет `iscan-data`, а затим `iscan` (тим редом). Могуће је да ће пакет `iscan` креирати упозорење о конфликту са `sane`. Корисници су известили да се ово упозорење може игнорисати.

5.8.4. Додатни кораци за инсталацију

Могуће је да након избора порта за ваш скенер на [Слика 1, „Изаберите порт“](#) екрану, морате да направите неколико додатних корака за исправно подешавање вашег скенера.

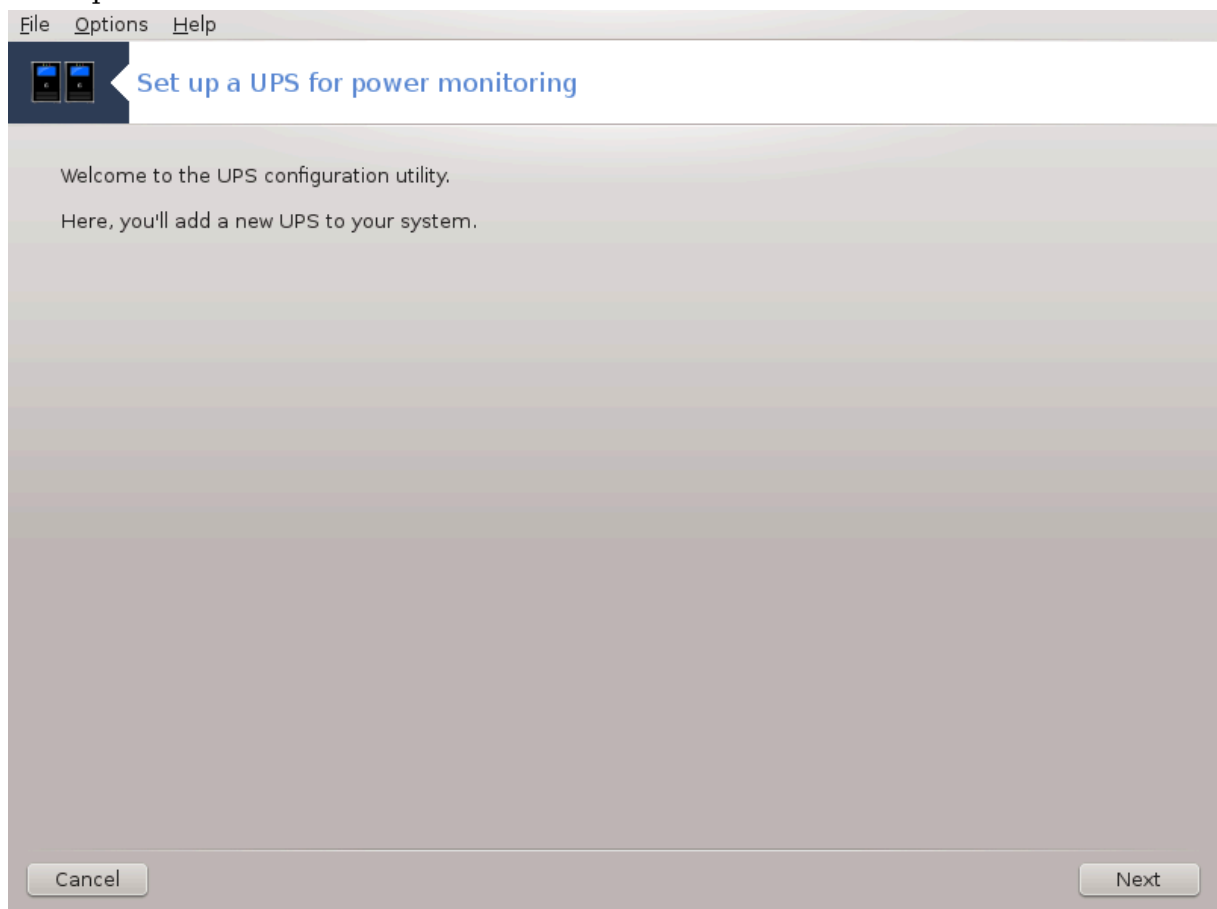
- У неким случајевима, речено вам је да скенер мода да учита свој firmware при сваком покретању. Овај алат вам омогућава да га учитате у уређај, након његове инсталације на ваш систем. На овом екрану можете преузети firmware са CD-а или Windows инсталације, или инсталирати онај који сте преузели са Интернет сајта произвођача.

Када firmware вашег уређаја треба да се учита, то може потрајати доста дуге при сваком првом коришћењу, вероватно више од једне минуте. Будите стрпљиви.

- Такође можете добити екран који вам каже да подесите `/etc/sane.d/Уname_of_your_SANE_backend.conf #####`.
- Пажљиво прочитајте те или друге инструкције уколико не знате шта да урадите, а такође слободно тражите помоћ на [форумима](http://forums.mageia.org/en/) [http://forums.mageia.org/en/].

5.9. Подесите UPS за праћење енергије

drakups

Ова страница још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **drakups** као root.

6. Мрежа и Интернет

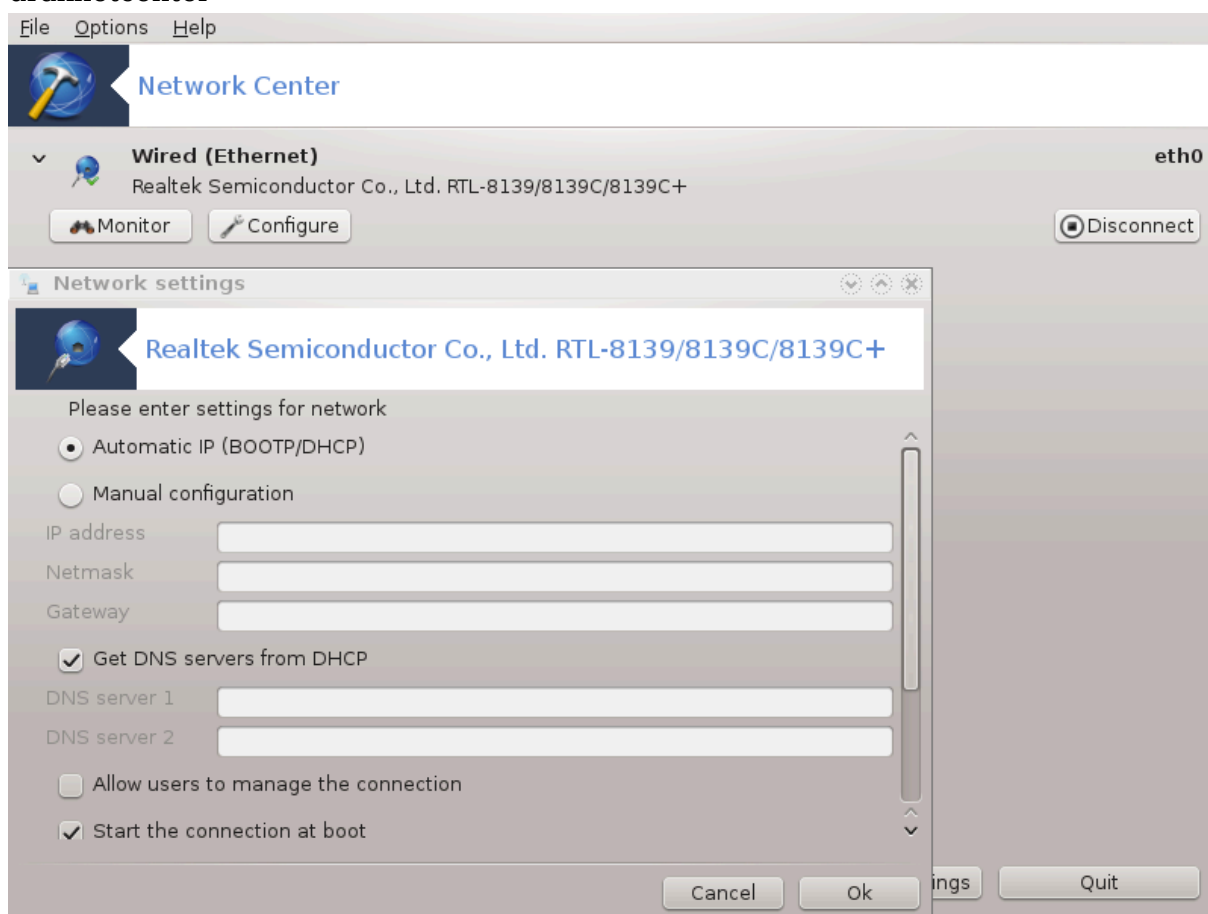

На овом екрану можете изабрати између неколико мрежних алата. Кликните на линк доле да би сазнали више.

1. Управљајте својим мрежним уређајима
 - a. [Одељак 6.1, „Центар за мрежу“](#)
 - b. [Одељак 6.2, „Подесите нови мрежни интерфејс \(LAN, ISDN, ADSL, ...\)“](#)
 - c. [Одељак 6.3, „Уклони конекцију“](#)
2. Персонализујте и заштитите своју мрежу
 - a. [Одељак 6.4, „Прокси“](#)
 - b. [Одељак 6.5, „Поделите Интернет конекцију са другим локалним рачунарима“](#)
 - c. [Section 6.6, „Управљајте различитим мрежним профилима“](#)
 - d. [Одељак 6.7, „Подесите VPN конекцију да би осигурали приступ мрежи“](#)
3. Остали
 - a. [Одељак 6.8, „Дефиниције Домаћима“](#)

6.1. Центар за мрежу

draknetcenter

Овај алат ¹⁹ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу Мрежа & Интернет, са ознаком "Центар за мрежу"

6.1.1. Упознавање

Када се овај алат покрене, прозор отвара листу свих мрежа подешених на рачунару, без обзира на њихов тип (жичне, бежичне, сателитске, итд.) Када кликнете на једну од њих, појавиће се три до четири тастера, у зависности од типа мреже, да би вам омогућили контролу мреже, мењање њених подешавања или да се конектујете/дисконектујете. Овај алат није намењен креирањеу мреже, за то погледајте Постави нови мрежни интерфејс (LAN; ISDN, ADSL, ...) у истом MCC табу.

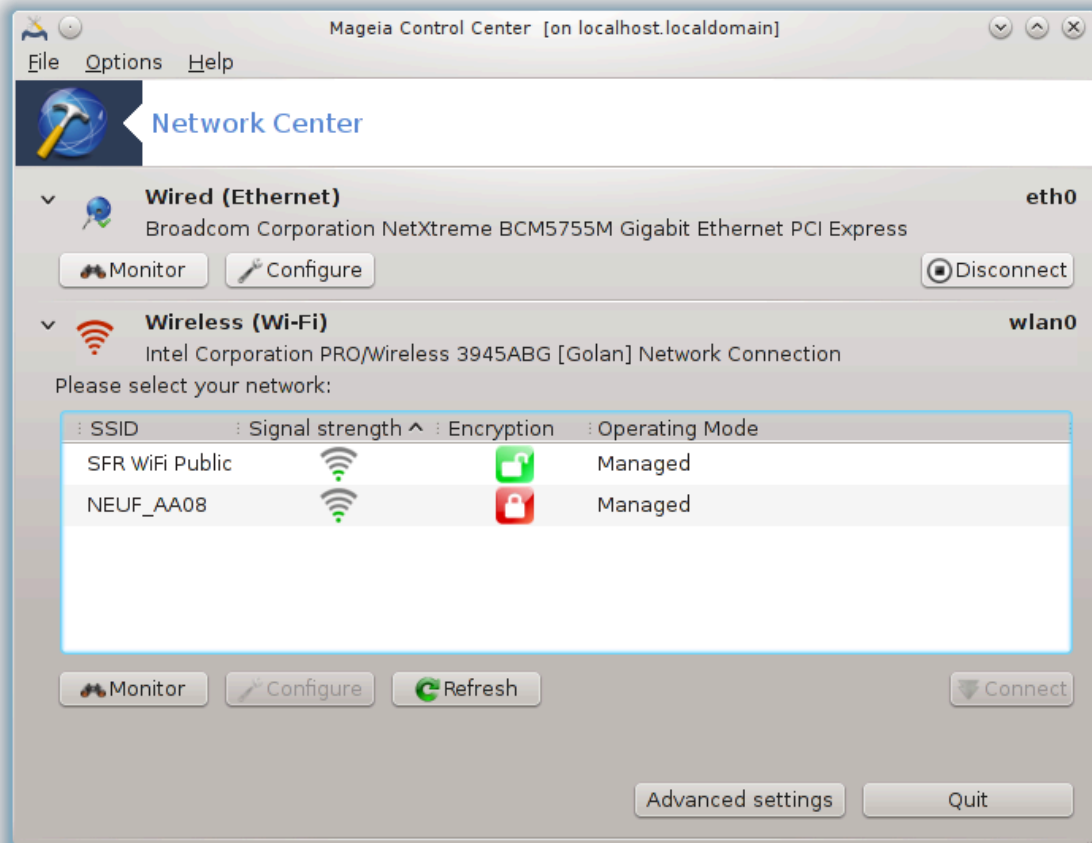
На снимку екрана доле, датог као пример, можемо видети две мреже, прва која је жична и конектована, препознатљива по овој иконици (ова није конектована) и друге секције која показује бежичне мреже, неконектоване, препознатљиве по овој иконици , или овој ако су конектоване. За остале типове мрежа, код боје је увек исти, зелено за конектовану и црвено ако није конектована.

На делу екрана за бежичну међу, такође можете видети све детектоване мреже, са SSID, Јачином сигнала, уколико су криптоване (у црвеном) или нису (зелено), и

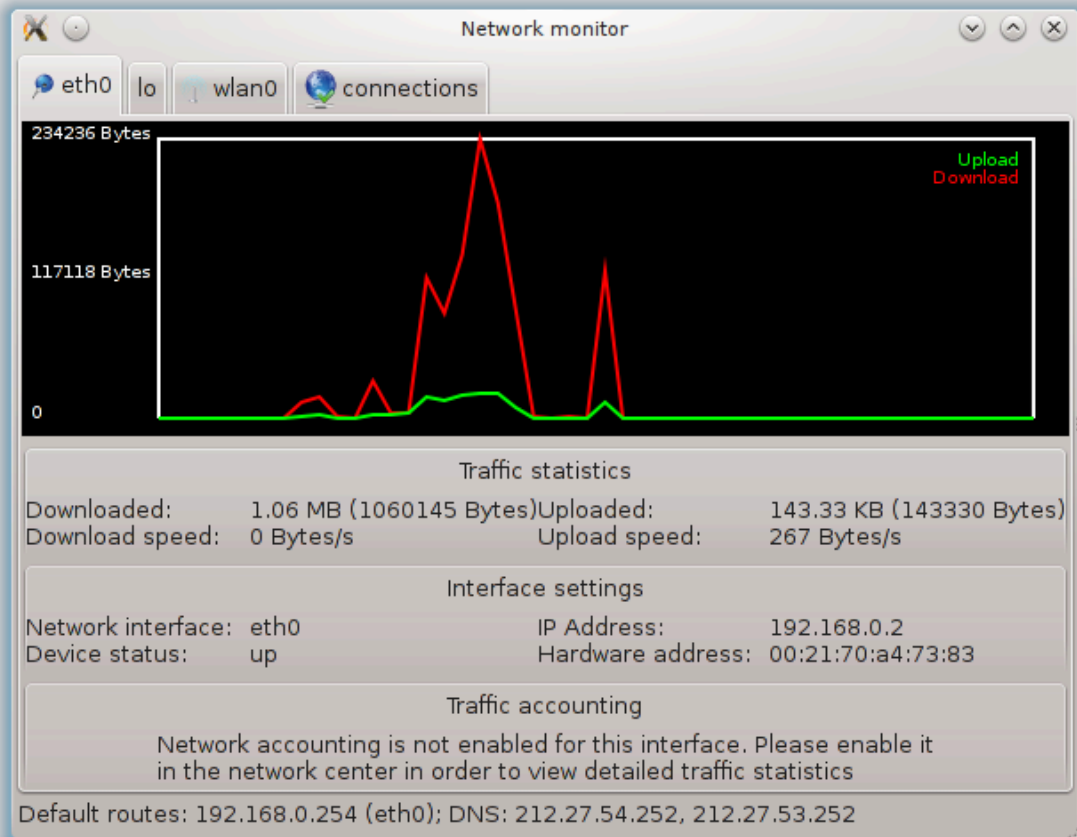
¹⁹ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **draknetcenter** као root.

радни мод. Кликните на изабрану а затим или на Надгледај, Подеси или Конектуј. Овде је могуће прећи са мреже на другу мрежу. Уколико је изабрана приватна мрежа, прозор за Мрежна подешавања (погледај доле) ће се отворити и питати вас за додатна подешавања (посебно за кључ за енкрипцију).

Кликните на Освежи да би ажурирали екран.

6.1.2. Тастер Монитор

Овај тастер вам омогућава да пратите активности мреже ,преузимања (према РС-ју, у црвеној) и постављања (према Интернету, у зеленој). Исти екран је доступан преко десног глика на Интернет иконца на системској траци -> Мрежни Монитор.

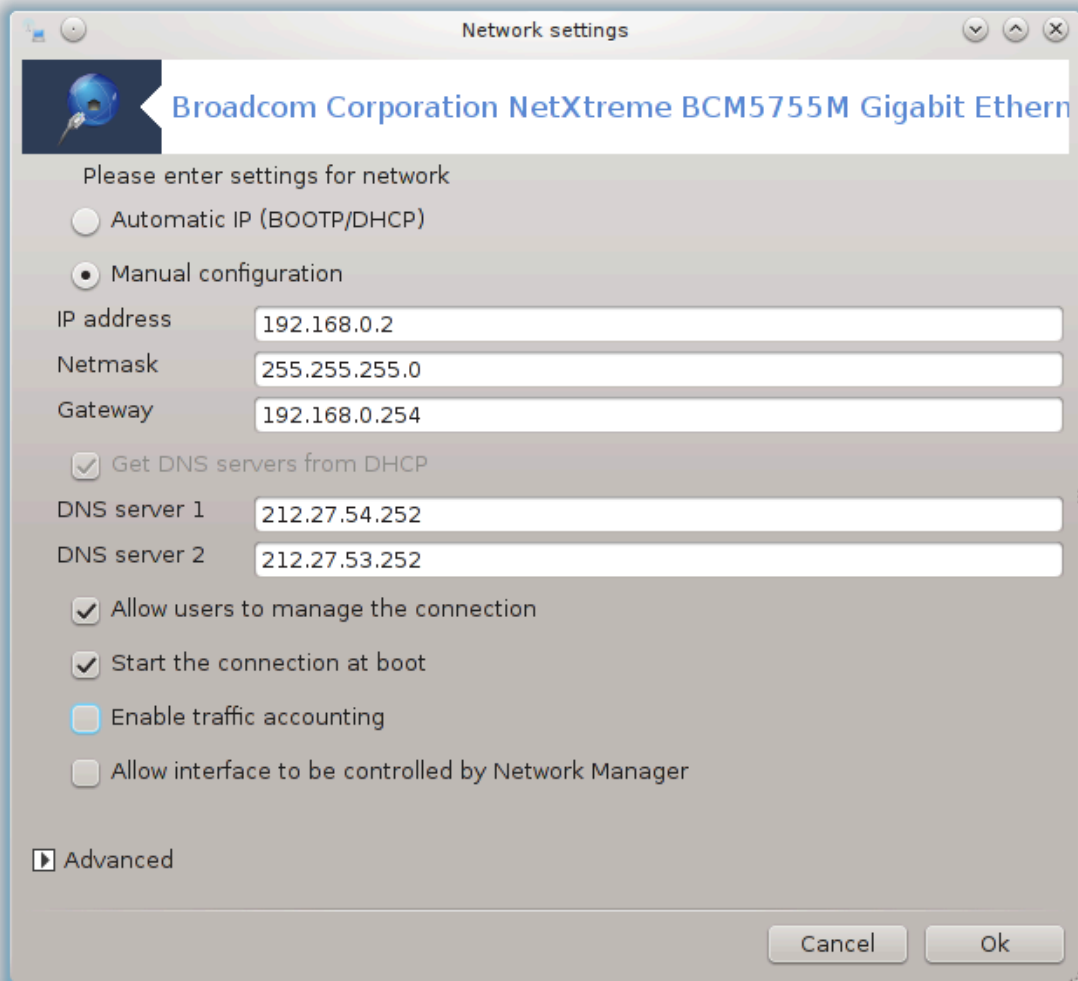
Постоји таб за сваку мрежу (овде је eth0 жична мрежа, lo је локални loopback а wlan0 је бежична мрежа) и таб за конекцију који даје детаље о статусу конекције.

На дну прозора се налази наслов Бројање саобраћаја, што ћемо погледати у следећој секцији.

6.1.3. Тастер Подешавање

А - За жичну мрежу

Могуће је променити сва подешавања постављена током креирања мреже. У већину случајева, одабир Аутоматске IP (BOOTP/DHCP)ће бити довољан, али у случају проблема, ручно подешавање може дати боље резултате.

За кућну мрежу, IP адреса увек изгледа попут 192.168.0.ξ, Netmask је 255.255.255.0, а Gateway и DNS сервери су доступни са сајта вашег веб провајдера.

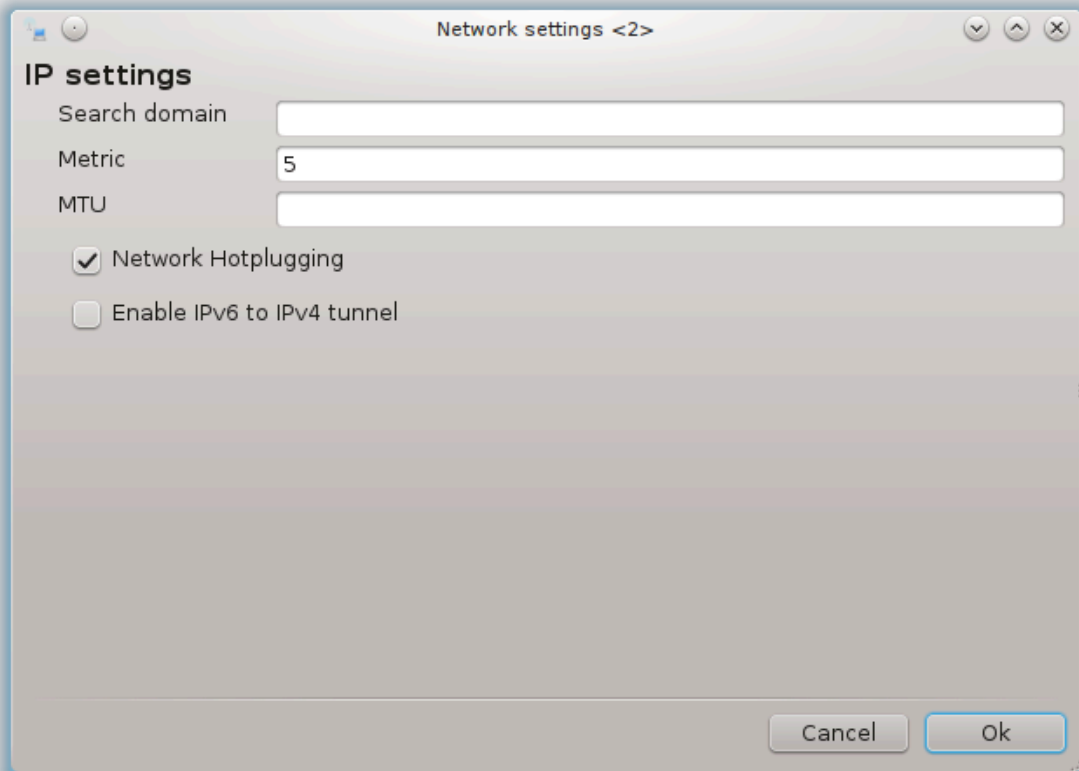
Уколико је одабрано Омогући бројање саобраћаја то ће омогућити бројање саобраћаја на часовној, дневној и месечној основи. Резултати су видљиви у Мрежном Монитору који је описан у претходној секцији. Када се једном активира, можда ћете морати да се поново повежете на мрежу.

Омогући интерфејс који контролише Мрежни Менаџер:

Ова секција још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

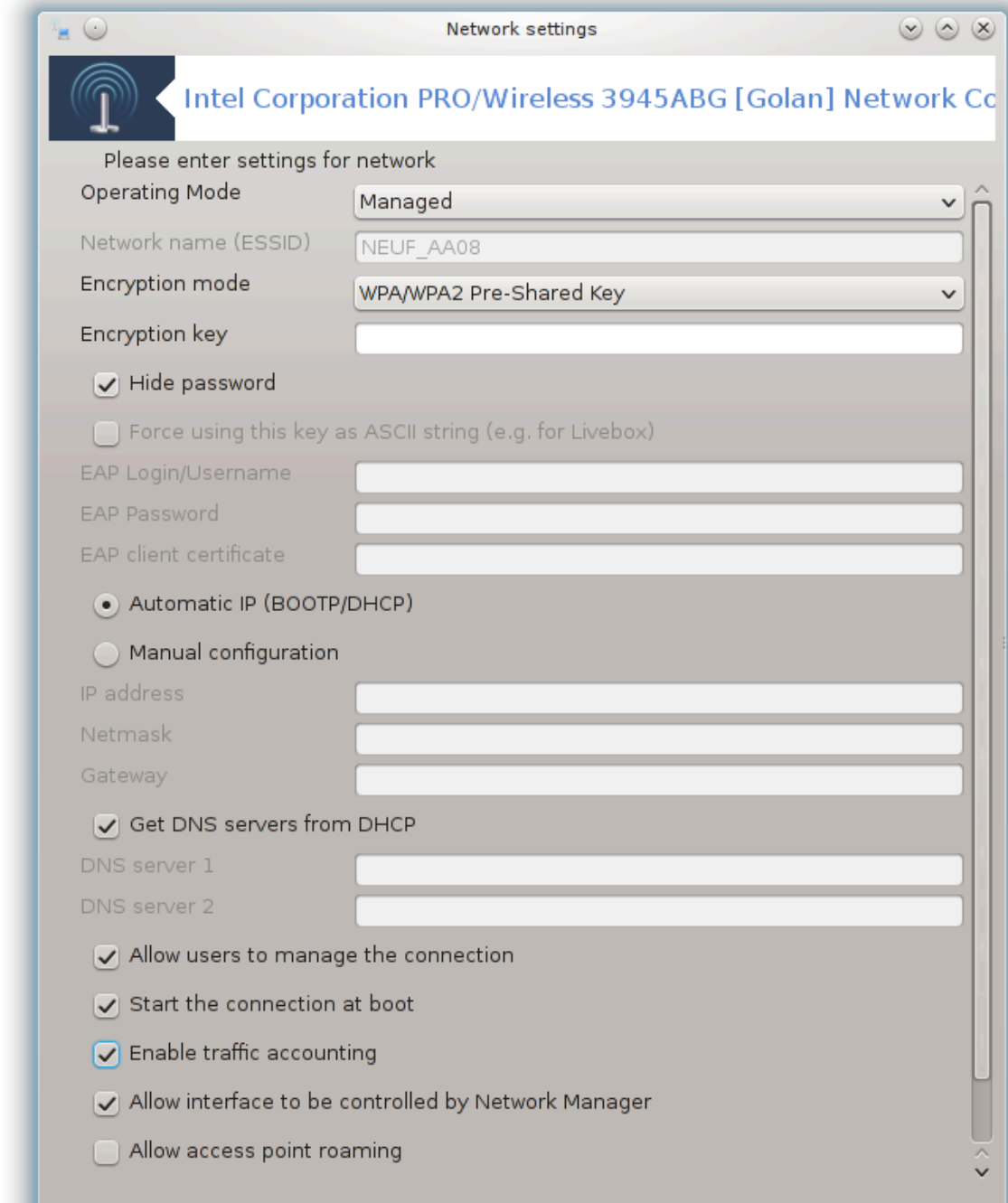
Тастер Напредно:

Ова секција још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

Б - За бежичну мрежу

Објашњене су само ставке које до сада нису виђене горе.

Мод Рада:

Изаберите Управљани уколико је конекција преко приступне тачке, постоји детектовани **ESSID**. Изаберите Ad-hoc уколико је у питању peer to peer мрежа. Изаберите **Мастер** уколико се ваша мрежна картица користи као тачка приступа, она мора да подржава овај мод рада.

Мод и кључ Енкрипције:

Уколико је мрежа приватка, морате знати ова подешавања.

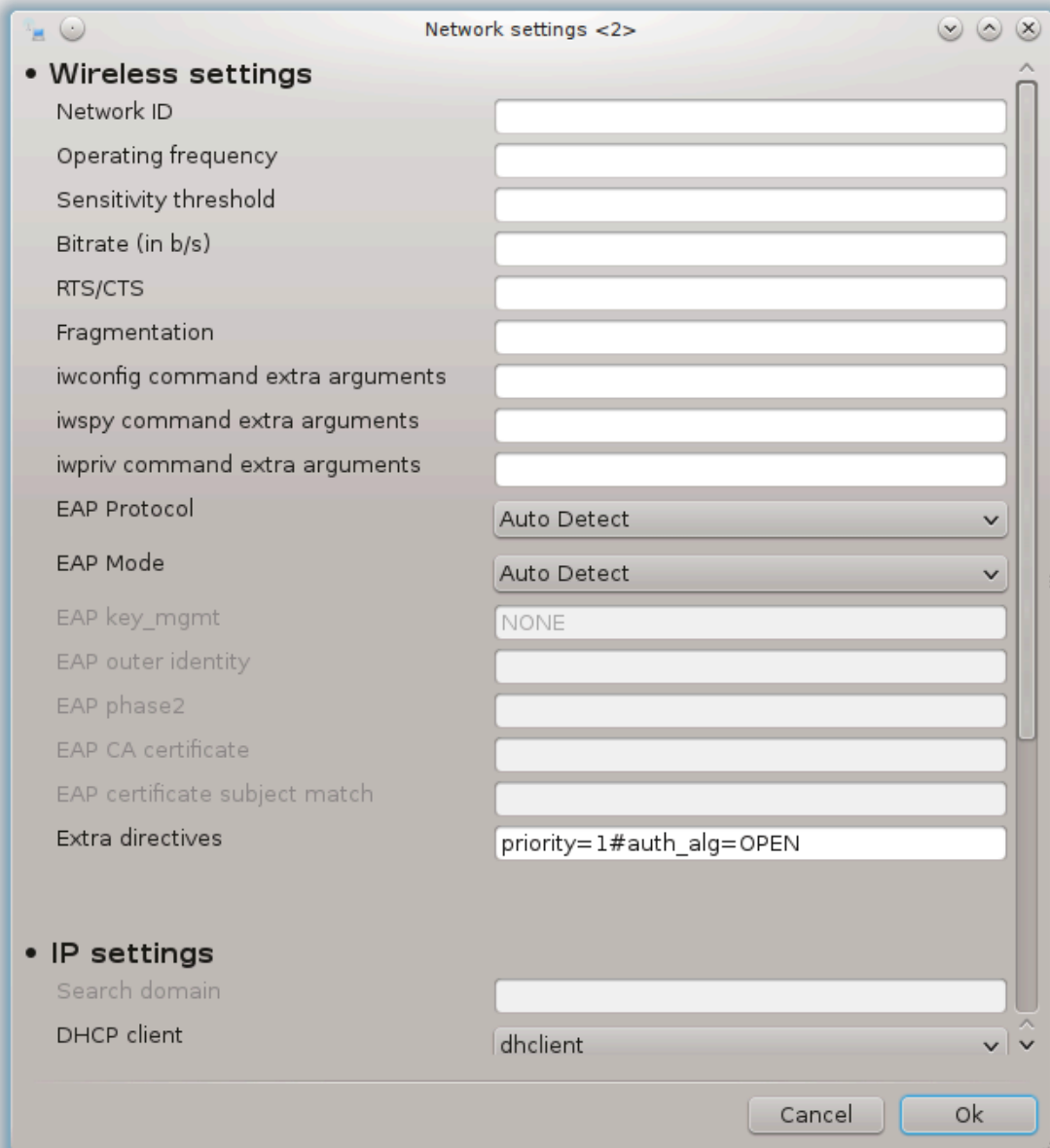
WEP користи лозинку и слабији је од WPA који користи фразу за пролаз. WPA Пре-Дељени Кључ се такође назива лични WPA или кућни WPA. Пословни WPA се ретко користи у приватним мрежама.

Дозволи пребацивање тачака приступа:

Пребацивање је технологија која омогућава рачунару да промени своју тачку приступа а при томе да остане повезан на мрежу.

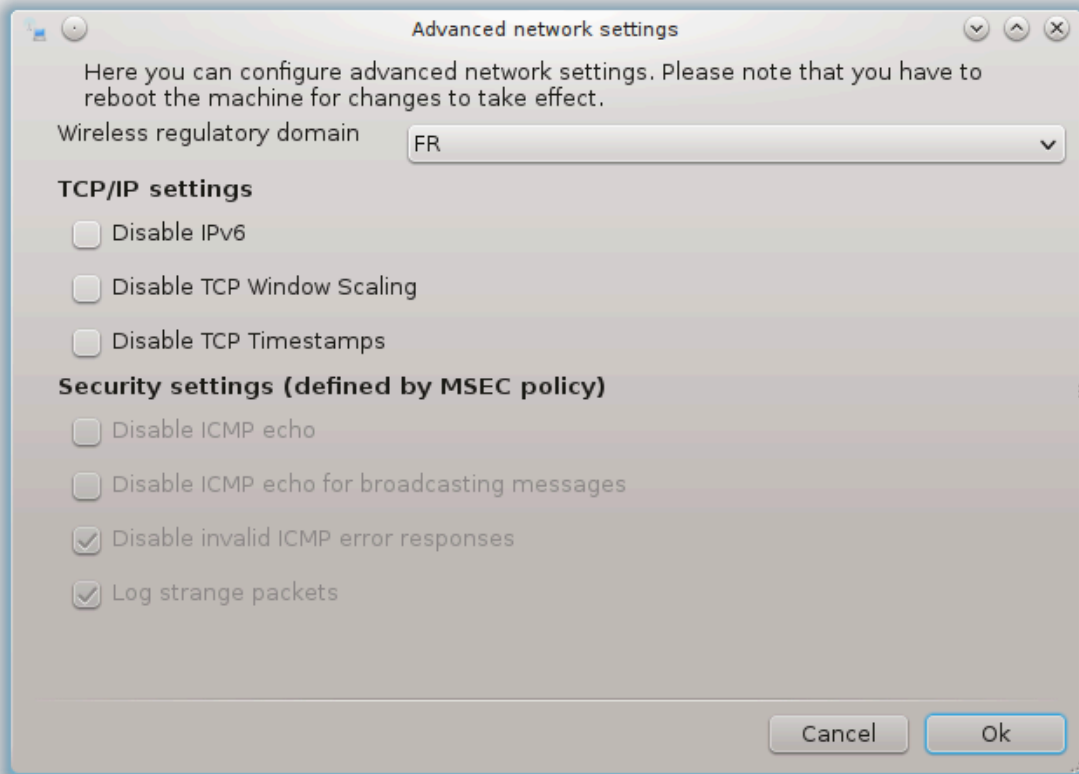
Тастер Напредно:

Ова страница још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

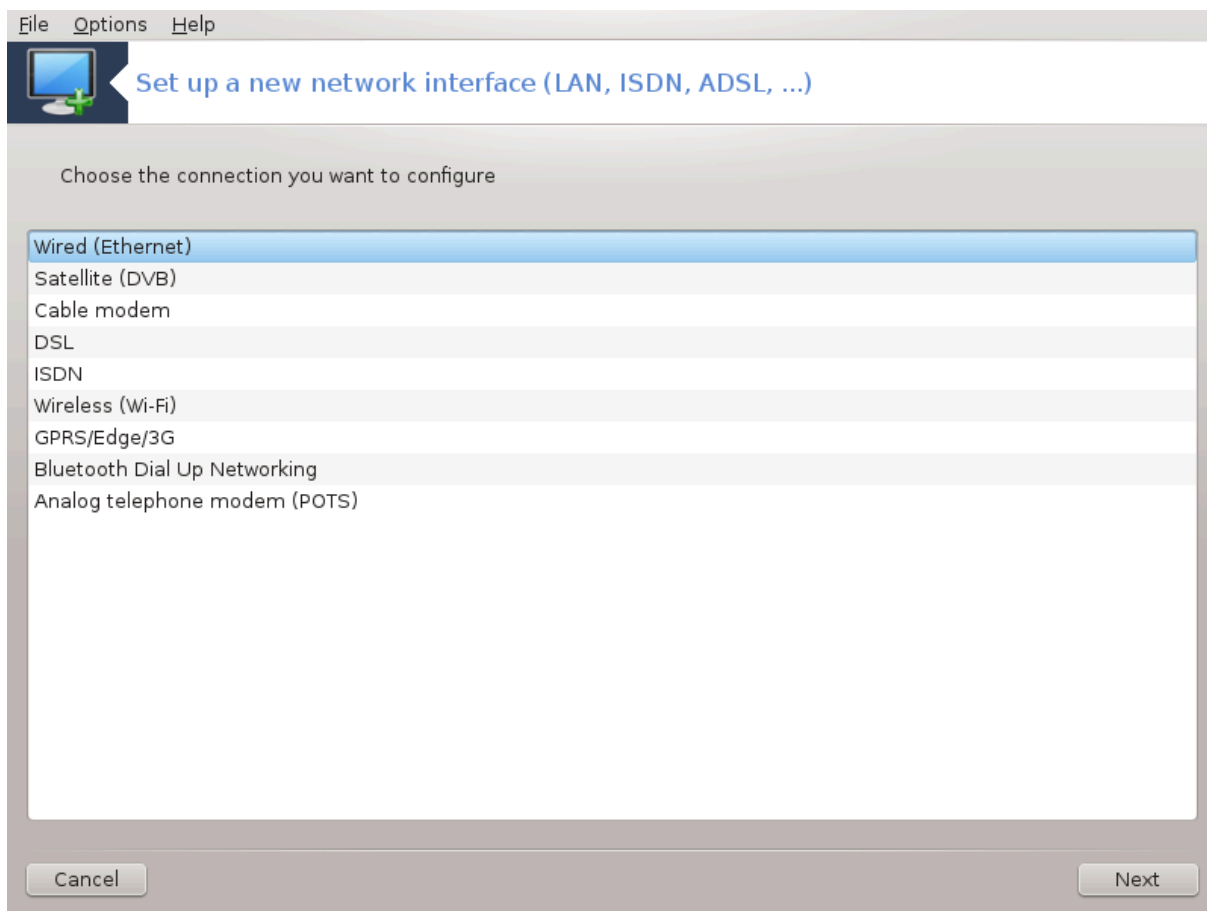
6.1.4. Тастер за Напредна Подешавања

Ова секција још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

6.2. Подесите нови мрежни интефејс (LAN, ISDN, ADSL, ...)

drakconnect

6.2.1. Упознавање

Овај алат ²⁰ омогућава подешавање готово свега везаног за локалну мрежу и интернет. Мораћете да имате одређене информације од стране вашег провајдера или вашем мрежног администратора.

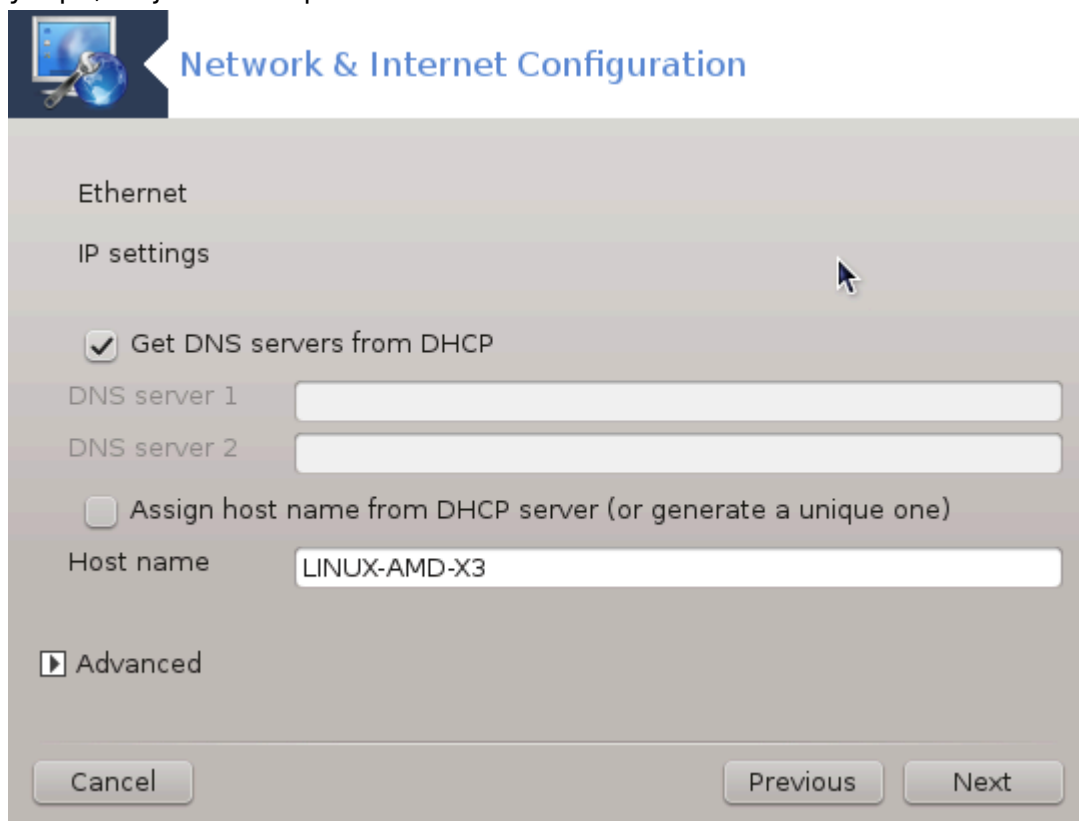
Изаберите тип конекције који желите да поставите, у складу са хардвером и вашим провајдером.

6.2.2. Нова Жична конекција (Ethernet)

1. Први прозор приказује интерфејсе који су доступни. Изаберите један да би га подесили
2. На овом месту, дат је избор између аутоматске и ручно подешене IP адресе.
3. Аутоматска IP
 - a. `Ετηρνет/ИП #####`: треба да изаберете да ли су DNS сервери одређени преко DHCP сервера или ручно, како је доле објашњено. У другом случају, IP адреса и DNS сервери морају бити уписани. HOSTNAME - име домаћина рачунара може бити подешено овде.. Уколико HOSTNAME није уписано, име `localhost.localdomain` ће бити додељено као подразумевана вредност. Име домаћина може бити обезбеђено преко DHCP сервера са опцијом `##### ### ##### ##### ΔΗΧΠ #####`. Немају сви DHCP сервери такву опцију,

²⁰ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakconnect** као root.

и уколико подешавате ваш PC да би добили IP адресу са домаћег ADSL рутера, то је мало вероватно.

- b. Са тастером напредно, имате могућност да одредите:
- Домен за претраживање (није доступан, not accessible, као што пружа DHCP сервер)
 - DHCP клијент
 - DHCP пауза
 - Додати YP сервер са DHCP-а (подразумевано је изабрано): упиши NIS сервер
 - Преузми NTPD сервер са DHCP (синхронизација сатова)
 - HOSTNAME потребно DHCP-у. Користите ову опцију само уколико DHCP захтева да клијент одреди име домаћина пре добијања IP адресе. Ова опција није могућа на неким DHCP серверима.

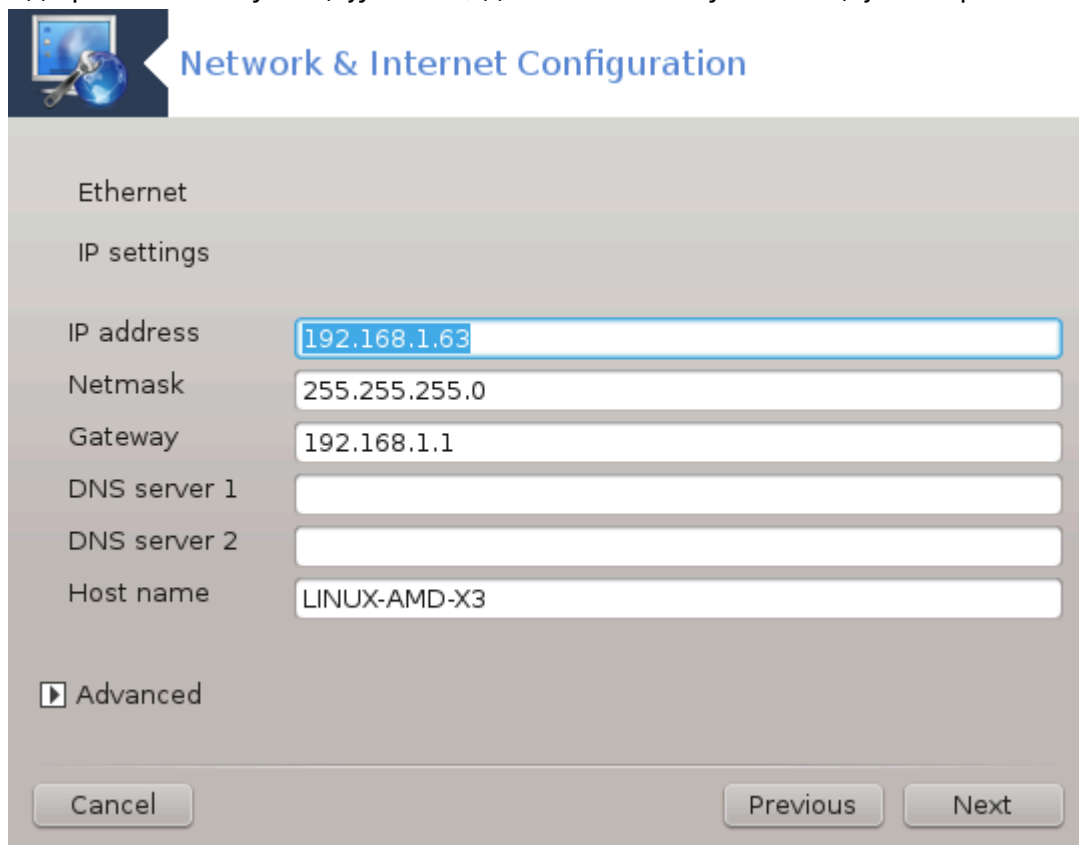
c. Након прихватања, последњи кораци који су уобичајени за све конфигурације конекција су објашњене: [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

4. Ручна конфигурација

- a. Етхернет/ИП #####: треба да упишете DNS сервер за коришћење. HOSTNAME рачунара се овде такође може уписати. Уколико HOSTNAME није дат, додељује се име localhost.localdomain као подразумевана вредност.

За кућне мреже, IP адреса обично изгледа као 192.168.х.х, Мрежна маска је 255.255.255.0, а Gateway и DNS сервери су доступни преко веб сајта вашег провајдера.

У напредним опцијама, можете одредити ##### ## #####. Обично би то био ваш home домен, нпр. уколико се ваш рачунар зове "splash", а његово комплетно име домена "splash.boatanchor.net" Домен за претраживање би био "boatanchor.net". Осим уколико не морате да га одредите, у реду недефинисати ову опцију. Опет, домаћем ADSL-у ова опција не треба.

- b. Следећи кораци су приказани на [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

6.2.3. Нова Сателитска конекција (DVB)

Ова секција још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

6.2.4. Нова конекција преко Кабловског модема

1. Први прозор приказује интерфејсе који су доступни. Изаберите један да би га подесили
2. На овом месту, дат је избор између аутоматске и ручно подешене IP адресе.
3. Морате да одредите метод за аутентификацију:
 - Неиједан
 - VPALogin (неопходно за Telstra). У овом случају морате да обезбедите Корисничко име и лозинку.
4. Аутоматска IP
 - a. #####/ИП #####: треба да изаберете да ли су DNS сервери одређени преко DHCP сервера или ручно, како је доле објашњено. У другом случају, IP

адреса и DNS сервери морају бити уписани. HOSTNAME - име домаћина рачунара може бити подешено овде.. Уколико HOSTNAME није уписано, име localhost.localdomain ће бити додељено као подразумевана вредност. Име домаћина може бити обезбеђено преко DHCP сервера са опцијом `##### ## ##### ΔНХП #####`. Немају сви DHCP сервери такву опцију, и уколико подешавате ваш РС да би добили IP адресу са домаћег ADSL рутера, то је мало вероватно.

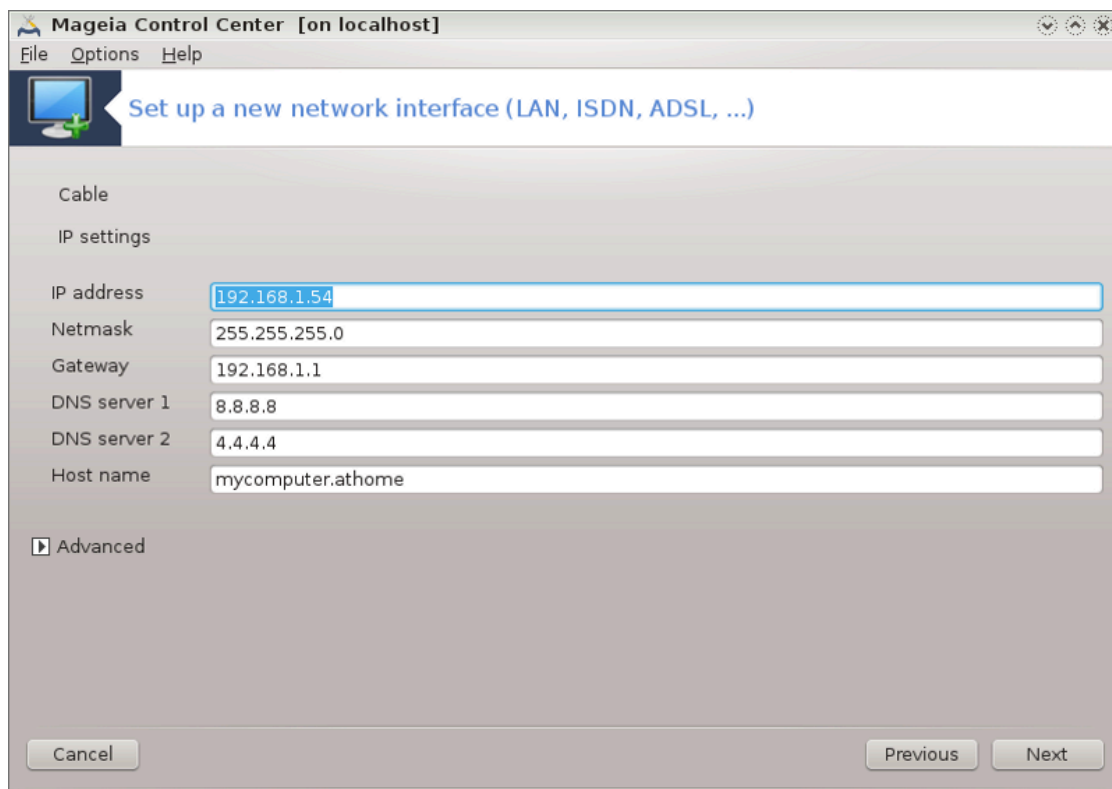
- b. Са тастером напредно, имате могућност да одредите:
- Домен за претраживање (није доступан, not accessible, као што пружа DHCP сервер)
 - DHCP клијент
 - DHCP пауза
 - Додати YP сервер са DHCP-а (подразумевано је изабрано): упиши NIS сервер
 - Преузми NTPD сервер са DHCP (синхронизација сатова)
 - HOSTNAME потребно DHCP-у. Користите ову опцију само уколико DHCP захтева да клијент одреди име домаћина пре добијања IP адресе. Ова опција није могућа на неким DHCP серверима.
- c. Након прихватања, последњи кораки који су уобичајени за све конфигурације конекција су објашњене: [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

5. Ручна конфигурација

- a. `#####/IP #####`: треба да упишете DNS сервер за коришћење. HOSTNAME рачунара се овде такође може уписати. Уколико HOSTNAME није дат, додељује се име localhost.localdomain као подразумевана вредност.

За кућне мреже, IP адреса обично изгледа као 192.168.ξ.ξ, Мрежна маска је 255.255.255.0, а Gateway и DNS сервери су доступни преко веб сајта вашег провајдера.

У напредним опцијама, можете одредити `##### ## #####`. Обично би то био ваш home домен, нпр. уколико се ваш рачунар зове "splash", а његово комплетно име домена "splash.boatanchor.net" Домен за претраживање би био "boatanchor.net". Осим уколико не морате да га одредите, у реду је недефинисати ову опцију. Опет, домаћој конекцији ова опција не треба.

- b. Следећи кораци су приказани на [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

6.2.5. Нова DSL конекција

1. Уколико алат детектује мрежне интерфејсе, он нуди да изаберете једну и да је подесити.
2. Предложена је листа провајдера, класификована по земљама. Изаберите свој провајдера. Уколико се не налази на листи, изаберите опцију Неизлистано а затим унесите опције које сте добили од провајдера.
3. Изаберите један од доступних протокола:
 - DHCP
 - Ручно подешавање TCP/IP-а
 - PPP преко ADSL-а (PPPoA)
 - PPP преко Ethernet-а (PPPoE)
 - Point to Point Tunneling Protocol (PPTP)
4. Подешавање Приступа
 - Логовање за рачун (корисничко име)
 - Лозинка Налога
 - (Напредно) ID Виртуелне путање (VPI)
 - (Напредно) ID Виртуелног кола (VCI)
5. Следећи кораци су приказани на [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

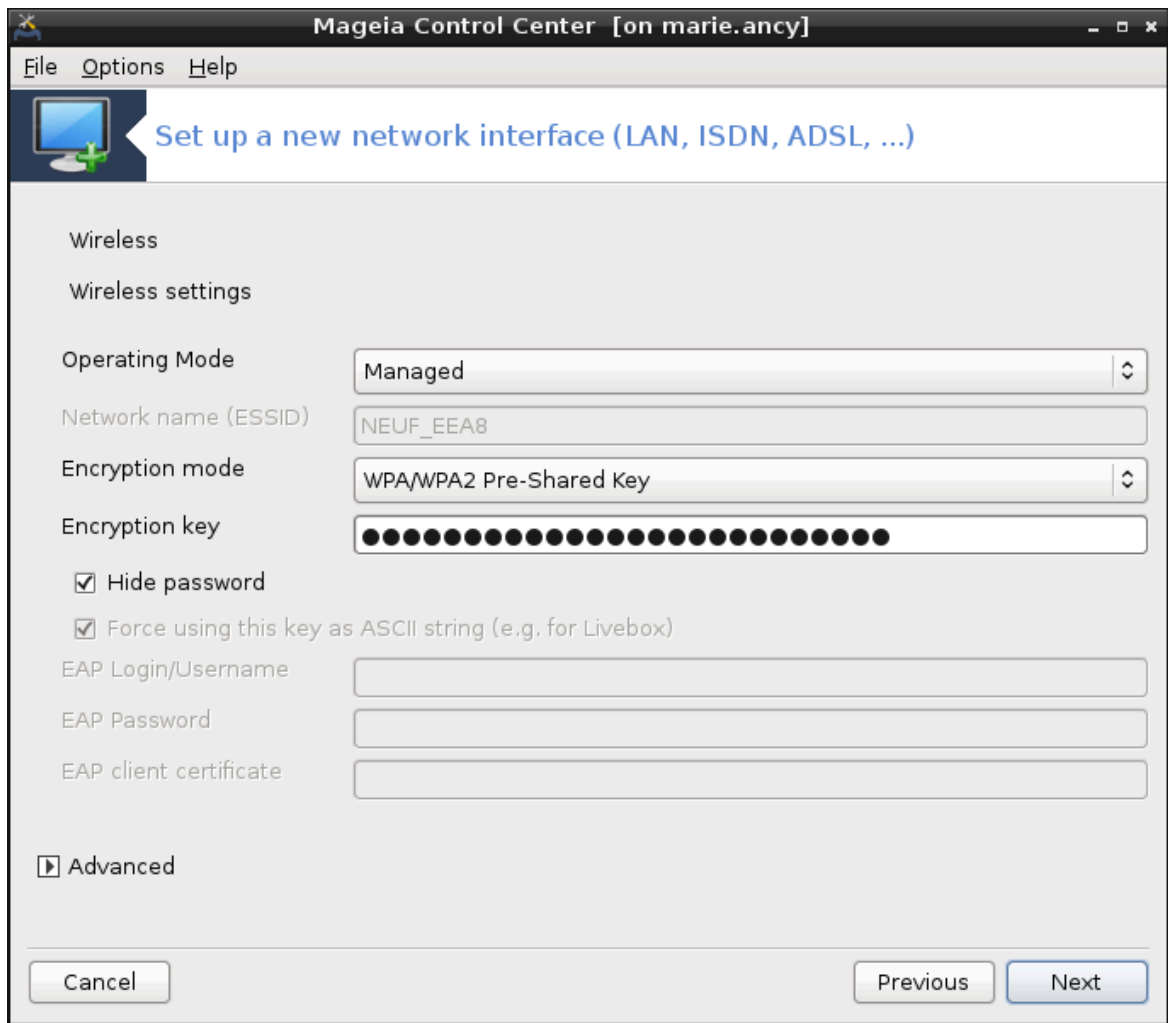
6.2.6. Нова ISDN конекција

1. Чаробњак пита који уређај да подеси:

-
- Ручни избор (интерна ISDN картица)
 - Екстерни ISDN модем
2. Листа хардвера је предложена, класификована по категоријама и произвођачима. Изаберите своју картицу.
 3. Изаберите један од доступних протокола:
 - Протокол за остатак света, изузев Европе (DHCP)
 - Протокол за Европу (EDSS1)
 4. Затим се нуди листа провајдера, класификована по земљама. . Изаберите свог провајдера. Уколико се не налази на листу, изаберите опцију Неизлистано а затим унесите опције које сте добили од свог провајдера. Након тога следи упит за параметре:
 - Име конекције
 - Број телефона
 - ID за логовање
 - Лозинка Налога
 - Метода Аутентификације
 5. Након тога, треба да изаберете да ли IP адресу добијате аутоматском или ручном методом. У потоњем случају, упишите IP адресу и Subnet mask.
 6. Следећи корак је да изаберете како се добављају DNS адресе, аутоматски или ручно. У случају ручне конфигурације треба да упишете:
 - Име домена
 - Примарни и секундарни DNS сервер
 - Изаберите да ли се име домаћина поставља из IP адресе. Ова опција се селекује само ако сте сигурни да ваш провајдер може да је прихвати.
 7. Следећи корак је да изаберете како се добавља gateway адреса, аутоматски или ручно. У случају ручне конфигурације, морате унети IP адресу.
 8. Следећи кораки су приказани на [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

6.2.7. Нова Бежична конекција (WiFi)

1. Први прозор приказује листу интерфејса који су доступни и унос за Windows драјвер (ndiswrapper). Изаберите један за подешавање. Користите ndiswrapper само онда када друге методе подешавање не раде.
2. На овом кораку, дат је избор између различитих приступних тачака које је картица детектовала.
3. Специфични параметар за бежичну картицу су да обезбеде:

- Мод рада:
 - Уређен За приступ постојећој AP тачки приступа (најфрекветнија)
 - Ad-Нос За подешавање директне конекције између рачунара.
 - Име мреже (ESSID)
 - Мод за енкрипцију: зависи од тога како је подешена тачка приступа
 - WPA/ Овај мод за енкрипција је препоручен уколико га ваш хардвер
 - WPA2 дозвољава.
 - WEP Неки старији хардвер може да ради само са овим модом за
 - енкрипцију.
 - Кључ за енкрипцију
 - Обично долази са хардвером који обезбеђује тачку приступа.
4. На овом кораку, дат је избор између аутоматске IP или ручне IP адресе.
 5. Аутоматска IP
 - a. IP #####: треба да изаберете да ли су DNS сервери декларисани као DHCP сервер или ручно подешени, како је доле објашњено. У овом другом случају, морате уписати IP адресу DNS сервера.. The HOSTNAME рачунара се овде мора уписати. Уколико HOSTNAME није дефинисан, име localhost.localdomain ће подразумевано бити додељено. Име домаћина

такође може дати и DHCP сервер са опцијом ##### ## ##### ##### ΔНХП
#####

- b. Са тастером напредно, имате могућност да одредите:
- Домен за претраживање (није доступан, not accessible, као што пружа DHCP сервер)
 - DHCP клијент
 - DHCP пауза
 - Додати YP сервер са DHCP-а (подразумевано је изабрано): упиши NIS сервере
 - Преузми NTPD сервер са DHCP (синхронизација сатова)
 - HOSTNAME потребно DHCP-у. Користите ову опцију само уколико DHCP захтева да клијент одреди име домаћина пре добијања IP адресе. Ова опција није могућа на неким DHCP серверима.
- c. Након прихватања конфигурације корак, који је уобичаје за сва подешавања конекције, је објашњен:[Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)
6. Ручна конфигурација
- a. IP #####: треба да упишете DNS сервер. HOSTNAME рачунара се овде такође може уписати. Уколико HOSTNAME није дат, додељује се име localhost.localdomain као подразумевана вредност.
- За кућну мрежу, IP адреса увек изгледа попут 192.168.ξ.ξ, Netmask је 255.255.255.0, а Gateway и DNS сервери су доступни са сајта вашег веб провајдера.
- У напредним опцијама, можете одредити ##### ## #####. Треба да изгледа као ваше име домаћина, али без првог дела, односно пре тачке.
- b. Следећи кораци су приказани на [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

6.2.8. Нова GPRS/Edge/3G конекција

1. Уколико алат детектује бежичне конекције, он нуди да изаберете једну и да је подесити.
2. Тражи се уношење PIN-а. Оставите празним уколико PIN није потребан.
3. Чаробњак тражи мрежу. Уколико није детектована, изаберите опцију Неизлистана.
4. Предложена је листа провајдера, класификована по земљама. Изаберите свој провајдера. Уколико се не налази на листи, изаберите опцију Неизлистано а затим унесите опције које сте добили од провајдера.
5. Подешавања за омогућавање приступа
 - Име приступне тачке
 - Логовање за рачун (корисничко име)
 - Лозинка Налога
6. Следећи кораци су приказани на [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

6.2.9. Нова Bluetooth Dial-Up мрежна конекција

Ова секција још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

6.2.10. Нова конекција преко аналогног телефонског модема (POTS)

1. Чаробњак пита који уређај да подеси:
 - Ручни избор
 - Откривени хардвер, уколико га има.
2. Предложена вам је листа портова. Изаберите свој порт.
3. Уколико већ није инсталиран, биће предложено да инсталирате пакет `кплл-протидер`.
4. Предложена је листа провајдера, класификована по земљама. Изаберите свој провајдера. Уколико се не налази на листи, изаберите опцију Неизлистано а затим унесите опције које сте добили од провајдера. Након тога следи упит за опције Dialup-а:
 - #####
 - #####
 - ID ## #####
 - #####
 - #####, изаберите између:
 - PAP/CHAP
 - Базирано на скрипти
 - PAP
 - Базирано на терминалу
 - CHAP
5. Следећи кораци су приказани на [Одељак 6.2.11, „Завршавање подешавања“](#)

6.2.11. Завршавање подешавања

У следећем кораку, можете одредити:

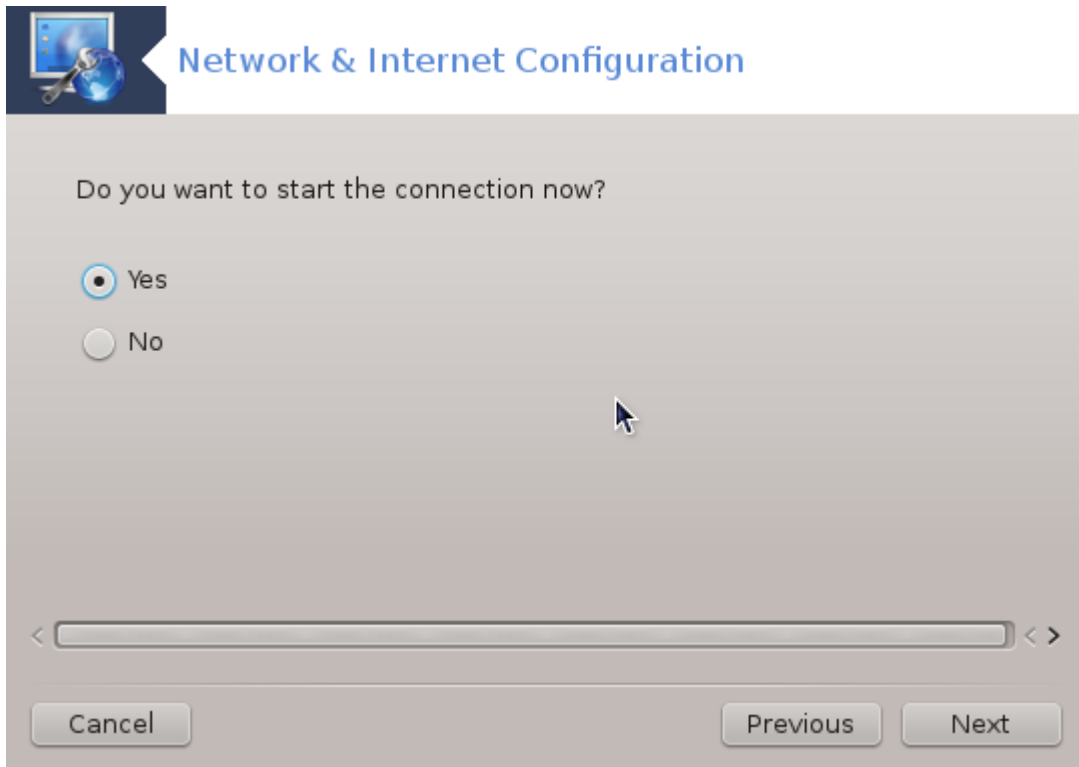
- ##### ## #####
- ##### ## #####
- #####
- ##### ## #####
- У случају бежичне конекције, додатна опција је ##### која даје могућност аутоматском пребацивања између приступних тачака у скалду са јачином сигнала.

Са тастером напредно, можете одредити:

- Метричка (подразумевано 10)

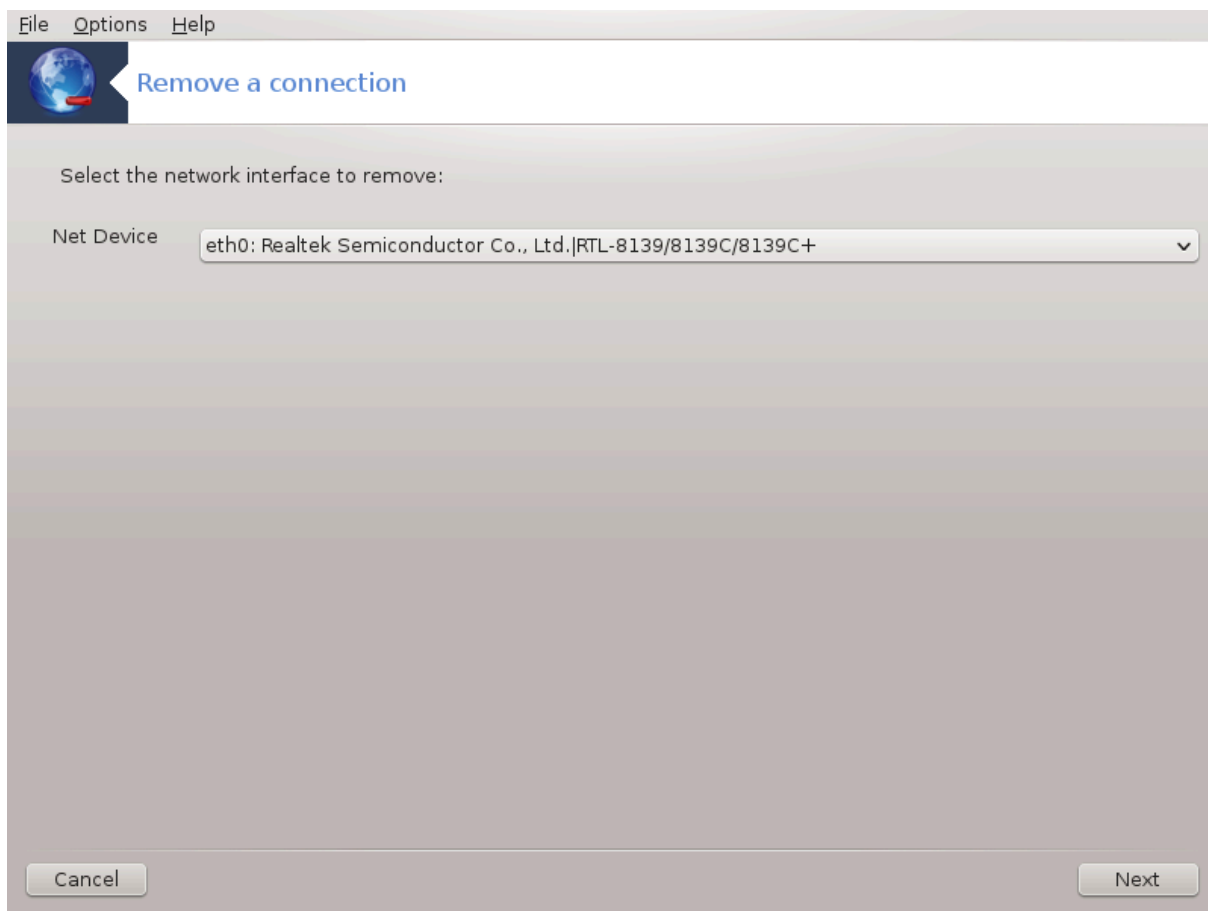
-
- MTU
 - Директно прикључивање на мрежу
 - Омогући IPv6 у IPv4 tunnel

Последњи корак вам могућава да одредите да ли конекција треба одмах да се успостави или не.

6.3. Уклони конекцију

`drakconnect --del`

Овде можете обрисати мрежни интерфејс ²¹.

Кликните на падајући мени, изаберите један који желите да уклоните а затим кликните на #####.

Видећете поруку да је мрежни интерфејс успешно уклоњен.

6.4. Прокси

drakproxy

²¹Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakconnect --del** као root.

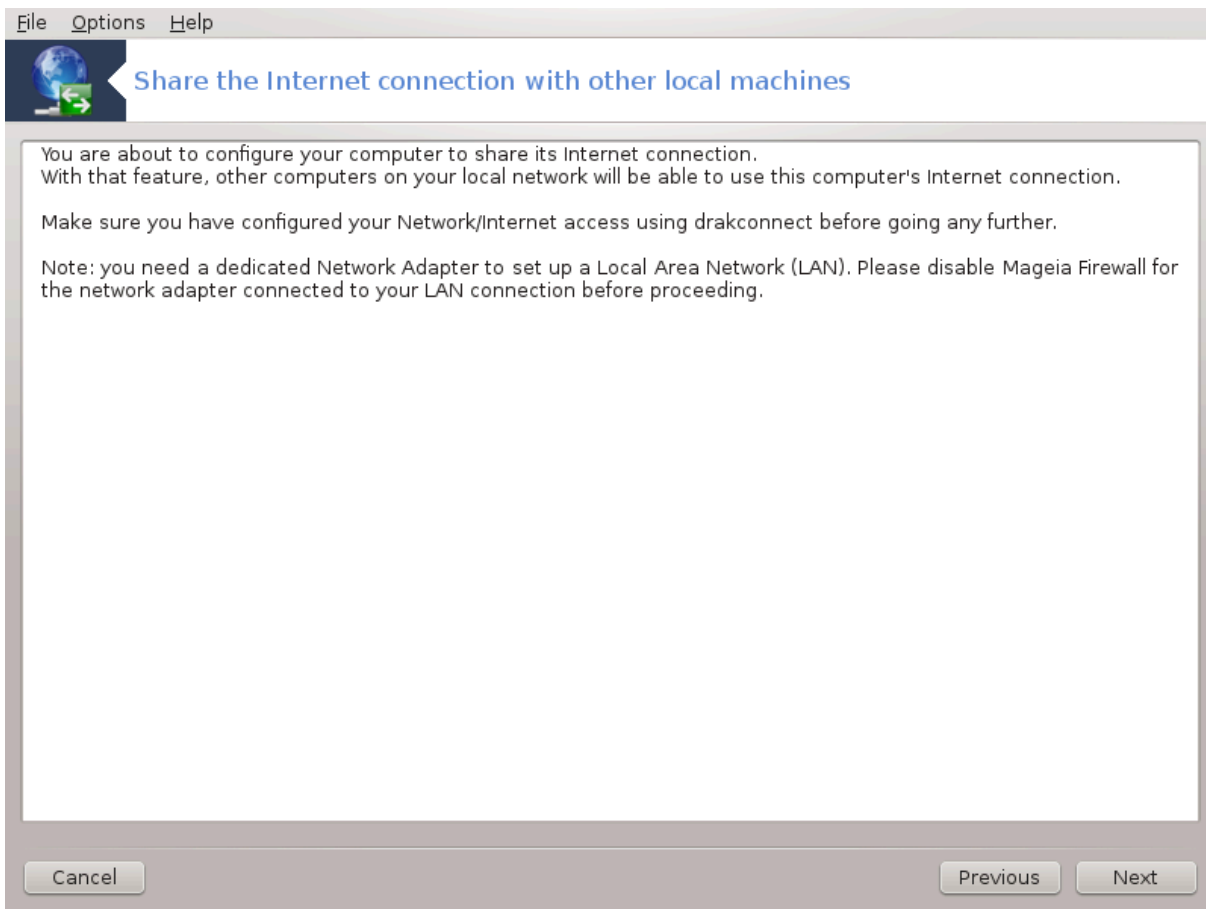
Уколико морате да користите прокси сервер за приступ интернету, можете користити овај алат ²² да би га подесили. Ваш мрежни администратор ће вам дати потребне информације. Такође морате да одредите одређене сервисе, као изузетак, којима се може приступити без проксија.

Са Википедије, од 2012-09-24, чланак Прокси сервер: У рачунарским мрежама Прокси сервер је сервер (рачунарски систем или апликација) који делује као посредник за корисничке захтеве који траже садржаје са других сервера. Клијент се конектује на прокси сервер, захтева одређени сервис, попут фајла, конекције, веб странице, или других садржаја који су доступни на другом серверу и прокси сервер процењује захтев на начин да поједностави и смањи његову сложеност.

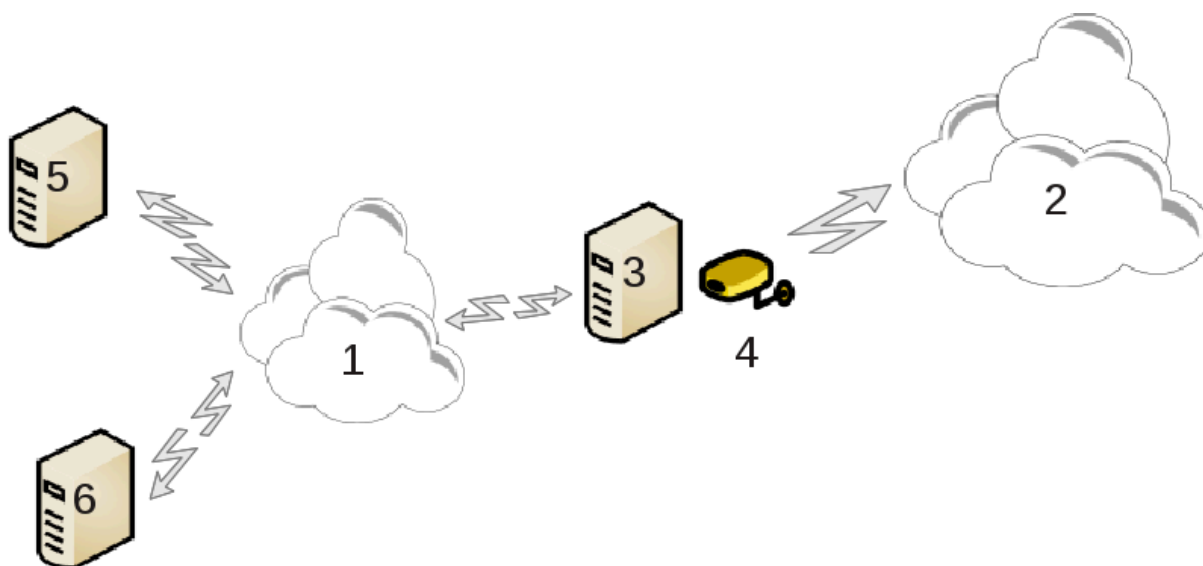
6.5. Поделите Интернет конекцију са другим локалним рачунарима

drakgw

²²Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakproxy** као root.

6.5.1. Принципи

Ово је корисно када имате рачунар (3) који има присутп Интернету (2) а такође је повезан на локалну мрежу (1). Можете да користите рачунар (3) као gateway да би тај приступ дали другим радним станицама (5) и (6) у локалној мрежи (1). За ово, gateway мора имати два интерфејса; први попут мрежне картице повезане на локалну мрежу, и други (4) повезан на Интернет (2).

Први кора је да проверите да ли су подешени приступ мрежи и Интернету, као је документовано у [Одељак 6.1, „Центар за мрежу“](#).

6.5.2. Gateway чаробњак

Чаробњак²³ нуди неколико корака који су приказани доле:

- Уколико чаробњак не детектује бар два интерфејса, он даје упозорење о томе и тражи да се мрежна конекција заустави и подеси хардвер.
- одредите који интерфејс се користи за Интернет конекцију. Чаробњак ће аутоматски предложити један од интерфејса, али би ви требали да проверите да ли је предложено и исправно.
- одредите који се интерфејс користи за локалну мрежу. Чаробњак ће предложити један, проверите да је тај онај прави.
- Чаробњак предлаже параметре за Локалну мрежу, попут IP адресе, маске и имена домена. Проверите да ли су ти параметри компатибилни са тренутном конфигурацијом. Препоручује се да прихватите те вредности.
- одредите да ли ће рачунар бити коришћен као DNS сервер. Уколико хоће, чаробњак ће проверити да ли је bind инсталиран. У супротном, морате да одредите адресу DNS сервера.
- одредите да ли ће рачунар бити коришћен као DHCP сервер. Уколико хоће, чаробњак ће проверити да ли је dhcp-server инсталиран и понудиће да га подеси, са почетном и завршном адресом у DHCP опсегу.
- одредите да ли ће рачунар бити коришћен као прокси сервер. Уколико хоће, чаробњак ће проверити да ли је squid инсталиран и понудиће да га подеси, са адресом администратора (admin@mydomain.com), именом проксија (myfirewall@mydomain.com), портом (3128) и величином кеша (100 Mb).
- Последњи корак вам омогућава да проверите да ли је gateway машина повезана на штампач и да ли их дели.

Бићете упозорени о потреби провере да ли је заштитни зид активан.

6.5.3. Подесите клијента

Уколико сте подесили gateway машину са DHCP-ом, једино што треба да одредите у алату за подешавање мреже јесте да аутоматски добијате адресу (коришћењем DHCP-а). Параметри ће бити добављени при конектовању на мрежу. Овај метод је исправан без обзира на то који оперативни систем клијент користи.

Уколико морате ручно да поставите мрежне параметре, морате појединачно одредити gateway уношењем IP адресе машине која ради као gateway.

6.5.4. Заустави дељење конекције

Уколико желите да зауставите дељење конекције на Mageia рачунару, покрените алат. Он ће понудити поново конфигурисање конекције или заустављање дељења.

6.6. Управљајте различитим мрежним профилима

Draknetprofile

²³ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **drakgw** као root.

6.6.1. Упознавање

Сваки мрежни интерфејс у Mageia систему се почетно подешава са утврђеним сетом параметара. Ово одговара ономе што се обично очекује за корисника десктоп рачунара, али може бити неодговарајуће за систем који се премешта између различитих мрежних окружења: имајући систем који ради у различитим мрежним окружењима захтева да заједно постоје вишеструке конфигурације за дате мрежне уређаје - у супротном интерфејс би можда требало да буде поновно подешен сваки пут при промени мрежног окружења.

6.6.1.1. Профили

Линукс обезбеђује подршку за вишеструке конфигурације мрежних уређаја као стандардну опцију. Појам **мрежни профил** се односи на сет подешавања мрежног уређаја, дефинисан за одређено мрежно окружење. Сваки мрежни профил има **Име** - почетна конфигурација која долази при креирању система има име #####; када се креира нови профил, одређено име мора бити другачије од већ постојећих имена мрежних профила.

6.6.1.2. Draknetprofile

Draknetprofile је - веома једноставна - компонента Mageia Контролног Центра (MCC), обезбеђује Графички Кориснички интерфејс (GUI) за управљање профилима. Овај GUI омогућава да

- мењате профиле - нпр. да поставите циљани профил као "тренутни профил",
- креирате нове, додатне профиле,
- обришете профиле са листе утврђених профила.

6.6.2. Покречем Draknetprofile

6.6.2.1. Дефинисање профила, замена профила

Дефинисање/мењање профила се тиче целог Линукс система и свих његових корисника. Покретање draknetprofile стога захтева root овлашћења. Обично, покретање се врши из MCC (који је већ покренут као root):

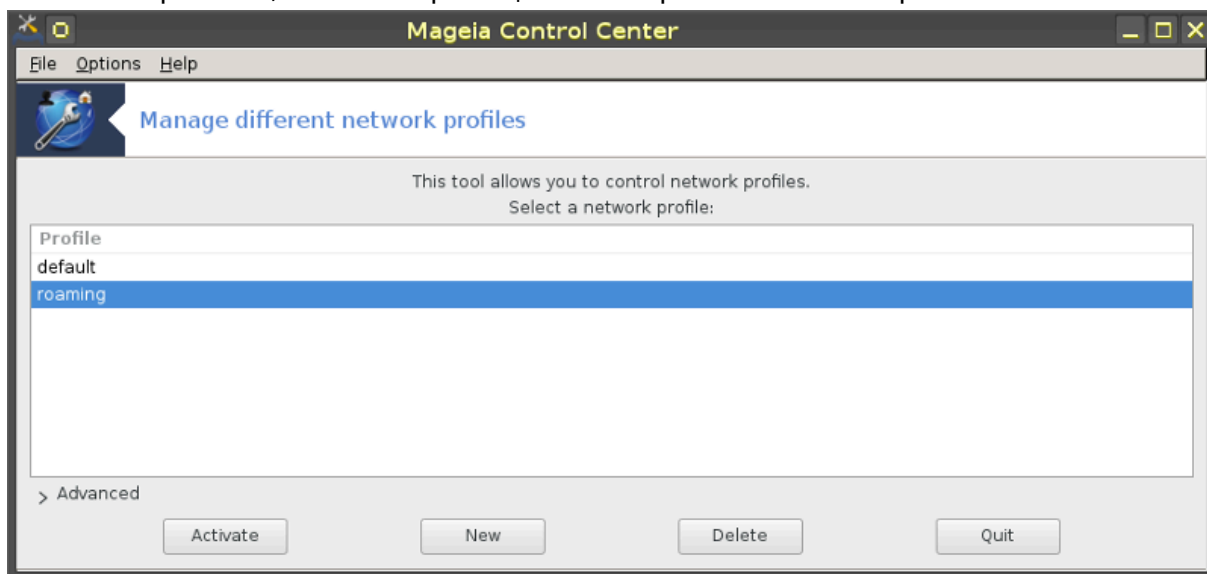
Слика1: Mageia Контролни Центар: таб Мрежа & Интернет

1. покрените МСС кликом на иконицу МСС у једном од панела вашег десктопа,
2. изаберите таб "Мрежа & Интернет",
3. идите на Секцију "Управљање различитим мрежим профилима" и "Персонализуј и Осигурај своју мрежу" (пуна црвена контурна линија на Слици 1).

Draknetprofile се такође може покренути из командом из командне линије емулятора терминала са root овлашћењима (ово може бити корисно када стандардни излаз или излаз са грешкама треба да буде прегледан - на пример за откривање грешака). Једноставно укацајте:

```
draknetprofile
```

Након покретања, главна страница Draknetprofile ће бити приказана:

Слика 2: Управљачке акције Draknetprofile-а

Горња зона прозора садржи листу имена свих до сада дефинисаних профила. Доња зона нуди серију тастера:

- "Активирај" ... успоставља изабрани профил (горња зона прозора) као тренутни профил (и снима поставке старог профила);
- "Нови" ... креира нови профил;
- "Обриши" ... брише изабрани профил са листе дефинисаних профила;
- "Крај" ... излаз из Draknetprofile-а.

Пре него кликнете на "Активирај" или тастер "Обриши", морате изабрати профил са листе: изаберите га кликом левог тастера на имену жељеног профила.

Кликом на тастер "Нови" ће покренути помоћи прозор где можете да унесете име профила којег желите да формирате; ово име се мора разликовати у односу

на имена већ креираних профила. Овај профил ће бити креиран као идентична копија тренутно активног профила и одмах ће бити активиран као тренутни профил. Онда ћете вероватно требати да подесите његова подешавања (измена аутоматски креиране конфигурације) у другој, независној акцији:

- излаз из Draknetprofile (притисните тастер "Крај"),
- назад у табу "Мрежа & Интернет", изаберите таб "Подеси нови мрежни интерфејс (...)" (означен са тачкастом црвеном контруном линијом на Слици 1),
- а затим прођите кроз кораке за подешавање интерфејса; они су слични онима које сте имали за оргинални интерфејс током креирање система * како је и документовано у [Drakconnect упуству](#).

Средњи део прозора је обично сакривен, кликните на тастер "Напредно" да би га учинили видљивим. Требало би да прикаже листу имена Draknetprofile **"модула"** (попут "мрежа", "заштитни зид", "urpmi"), сваки са пољем за селектовање пред имена; ова поља дефинишу да ли су својства контролисана од стране тог модула укључена у профил или не.

6.6.2.2. Коришћење система који има више од једног профила

У систему где је дефинисано неколико профила, потребна је додатно учешће корисника при подизању система: при самом крају акција при подизању система - испред покретања Десктоп окружења - добићете поруку попут

Изаберите мрежни профил: (1) default (2) roaming*

Унесите 1 или 2 да бисте одабрали „подразумевани“, односно „роаминг“ профил, или carriage-return да бисте одабрали профил који је означен звездицом (профил који је био активан када је систем био искључен).

Тренутно (Mageia-5) изгледа да постоји повремени проблем: дешава се да се систем неодазива након што корисник затражи да одабере профил. Једини излаз из ове ситуације је поновно покретање система. Овај проблем је под истрагом.

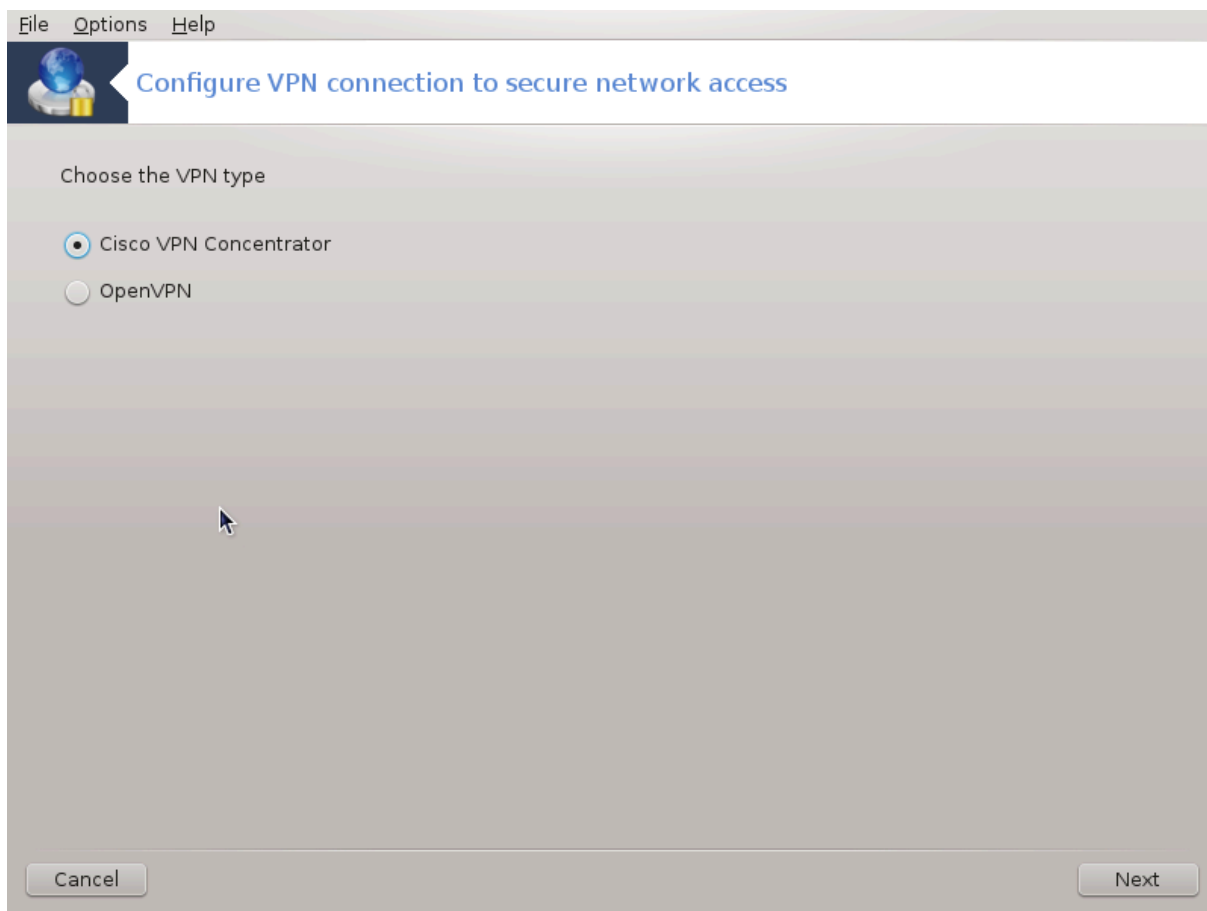
6.6.3. Додатак: Фајлови релевантни за Draknetprofile

Конфигурациони подаци за мрежне интерфејсе су смештени у директоријуму /`etc/σψσχοηφι/ветωορκ-σχοηππσ/`, у фајловима са именима попут `ιφχοφ-ξξξ`.

Име тренутно активног профила се одржава у фајлу `/etc/ветпроφιλε/χορρεντ`.

6.7. Подесите VPN конекцију да би осигурали приступ мрежи

drakvpn

6.7.1. Упознавање

Овај алат ²⁴ омогућава да подесите приступ удаљеној мрежи формирањем тунела између локалне радне станице и удаљене мреже. Овде разматрамо само подешавање радне станице. Претпостављамо да је удаљена мрежа већ у функцији, и да имате податке о конекцији од свог администратора мреже, попут .pcf конфигурационог фајла .

6.7.2. Конфигурација

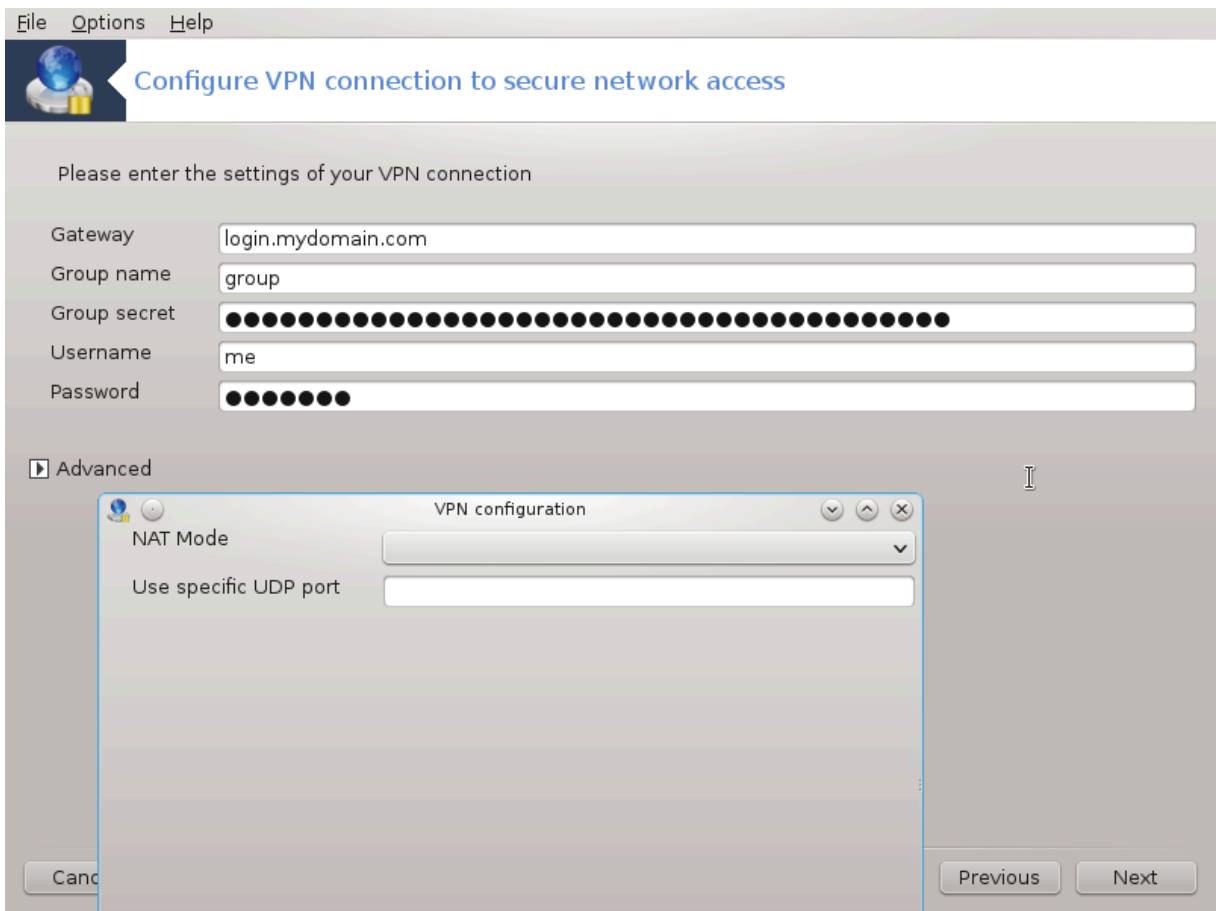
Прво, изаберите или Cisco VPN Concentrator или OpenVPN, у зависности од тога који се протокол користи за вашу виртуелну приватну мрежу.

Затим дајте вашој конекцији име.

На следећем екрану, упишите детаље за вашу VPN конекцију.

- За Cisco VPN

²⁴Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakvpn** као root.

- За оренврп. оренврп пакет и његове зависности ће бити инсталиране при првом коришћењу овог алата.

VPN configuration

Please enter the required key(s)

Type: X509 Public Key Infrastructure

PKCS #12: [Text Field] [Open]

Certificate Authority (CA): [Text Field] [Open]

Certificate: [Text Field] [Open]

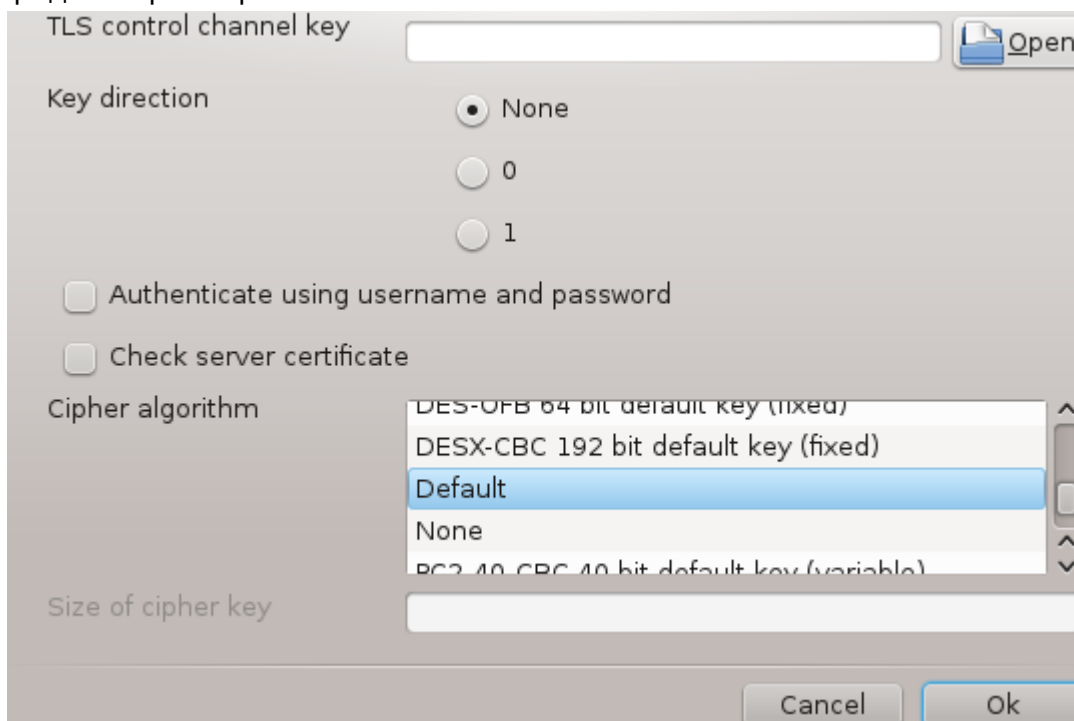
Key: [Text Field] [Open]

Advanced

Cancel Previous Next

Изаберите фајлове које сте добили од администратора мреже.

Напредни параметри:

TLS control channel key: [Text Field] [Open]

Key direction: None
 0
 1

Authenticate using username and password

Check server certificate

Cipher algorithm: DES-OFB 64 bit default key (fixed)
 DESX-CBC 192 bit default key (fixed)
Default
 None
 RC2_40_CBC_40 bit default key (variable)

Size of cipher key: [Text Field]

Cancel Ok

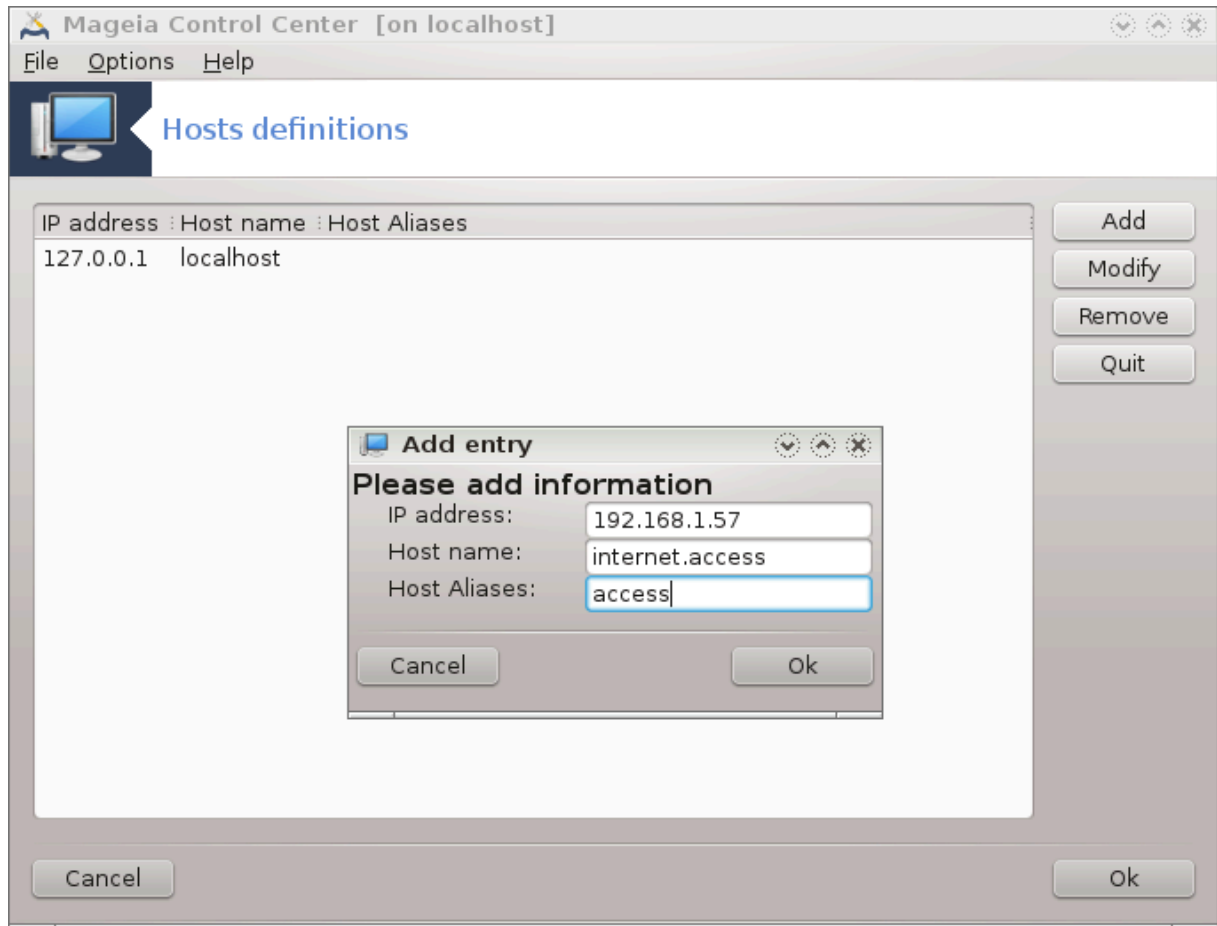
Следећи екран ће тражити IP адресу gateway-а.

Када се поставе параметри, имаћете могућност да покренете VPN конекцију.

Ова VPN конекција се може аутоматски покренути са мрежном конекцијом. Да би то урадили, поново подесите мрежну конекцију да се увек повезује на ову VPN.

6.8. Дефиниције Домаћима

drakhosts

Уколико вам неки од система на вашој мрежи дозвољавају приступ сервисима, и имају фиксне IP адресе, овај алат²⁵ вам омогућава да одредите име да би им лакше приступили. Тада можете користити то име уместо IP адресе.

Додај

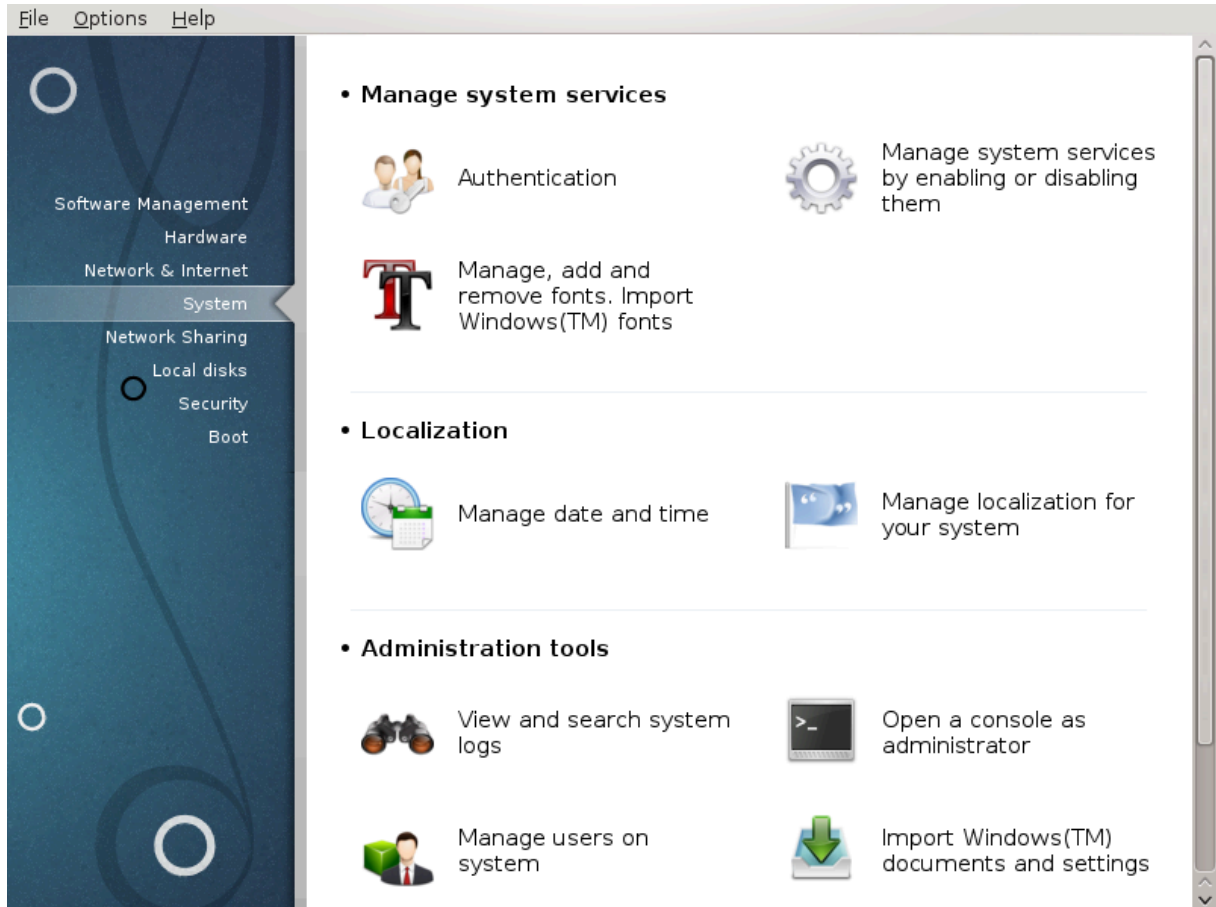
Са овим тастером, додајете име новом систему. Добићете прозор у ком можете одредити IP адресу, име домаћина за систем, и опционо алијас који се може користити на исти начин као и име.

Измени

Можете проступити параметрима предходног деинисаног уноса. Добићете исти прозор.

²⁵ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakhosts** као root.

7. Систем

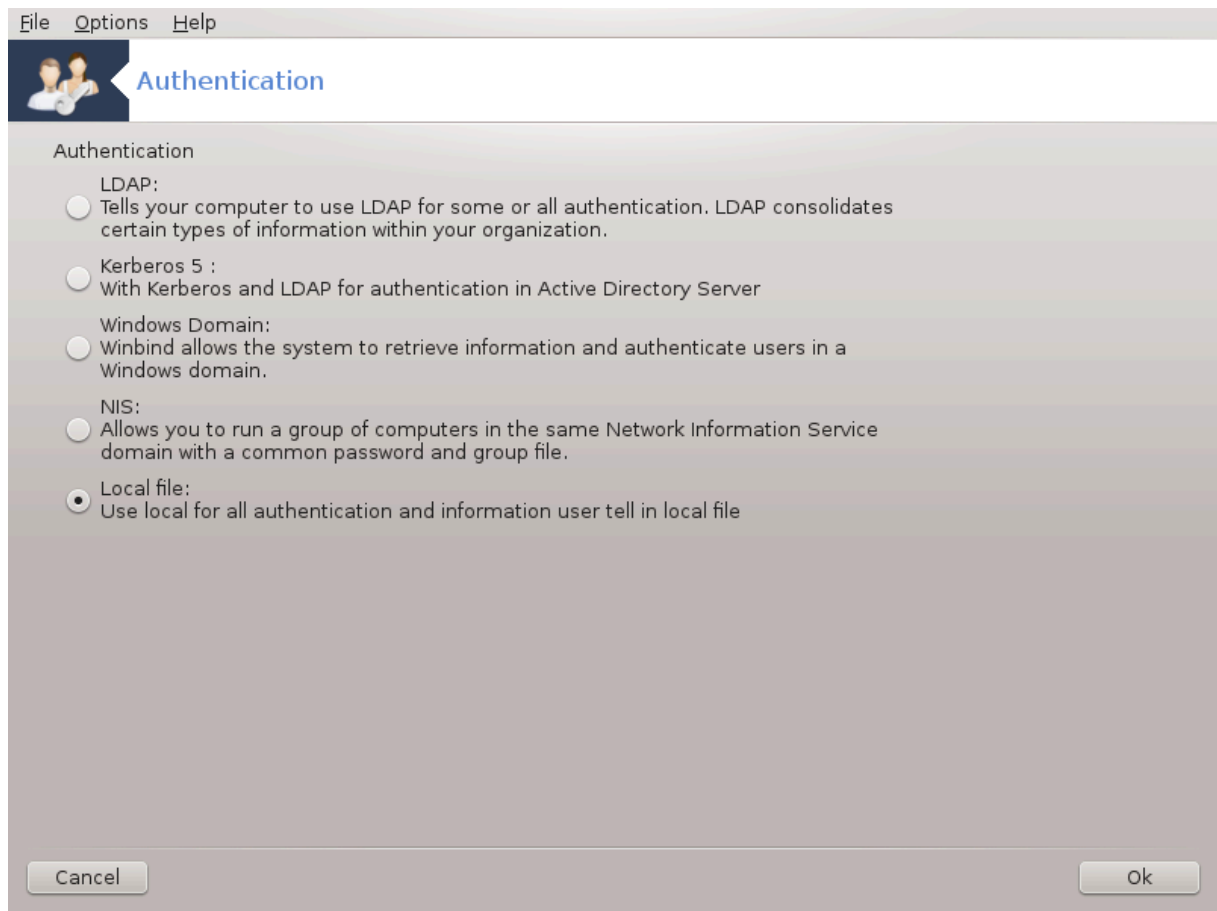

На овом екрану можете изабрати између неколико алата за администрирање. Кликните на линк доле да би сазнали више.

1. Управљајте системским сервисима
 - a. [Одељак 7.1, „Аутентификација“](#)
 - b. [Одељак 7.2, „Управљајте системским сервисима њиховим укључивањем и искључивањем“](#)
 - c. [Одељак 7.3, „Управљајте, додајте и уклоните фонтове. Увезите Windows\(TM\) фонтове“](#)
2. Локализација
 - a. [Одељак 7.4, „Уредите датум и време“](#)
 - b. [Одељак 7.5, „Управљање локализацијом за ваш систем“](#)
3. Алати за администрацију
 - a. [Одељак 7.6, „Погледај и претражи системске логове“](#)
 - b. [Одељак 7.7, „Отворите конзолу као администратор“](#)
 - c. [Одељак 7.8, „Корисници и групе“](#) = #####
 - d. [Одељак 7.9, „Увезите Windows\(TM\) документе и подешавања“](#)

7.1. Аутентификација

drakauth

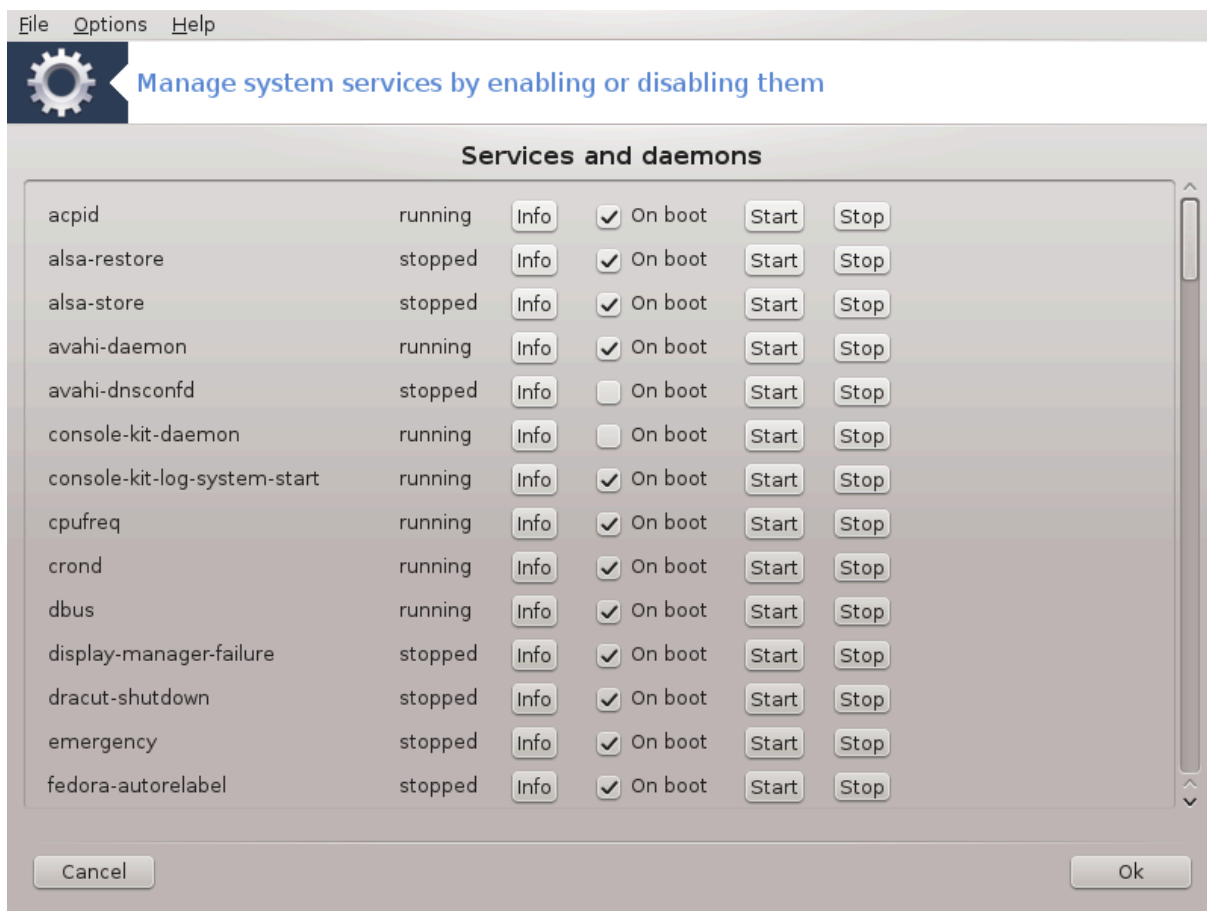
Овај алат²⁶ вам омогућава да измените начин на који сте представљени као корисник на рачунару или интернету.

Подразумевано, информације о вашој аутентификације су смештене у фају на вашем рачунару. Измени га само уколико то тражи мрежни администратор уз давање информација о томе.

7.2. Управљајте системским сервисима њиховим укључивањем и искључивањем

drakxservices

²⁶Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakauth** као root.

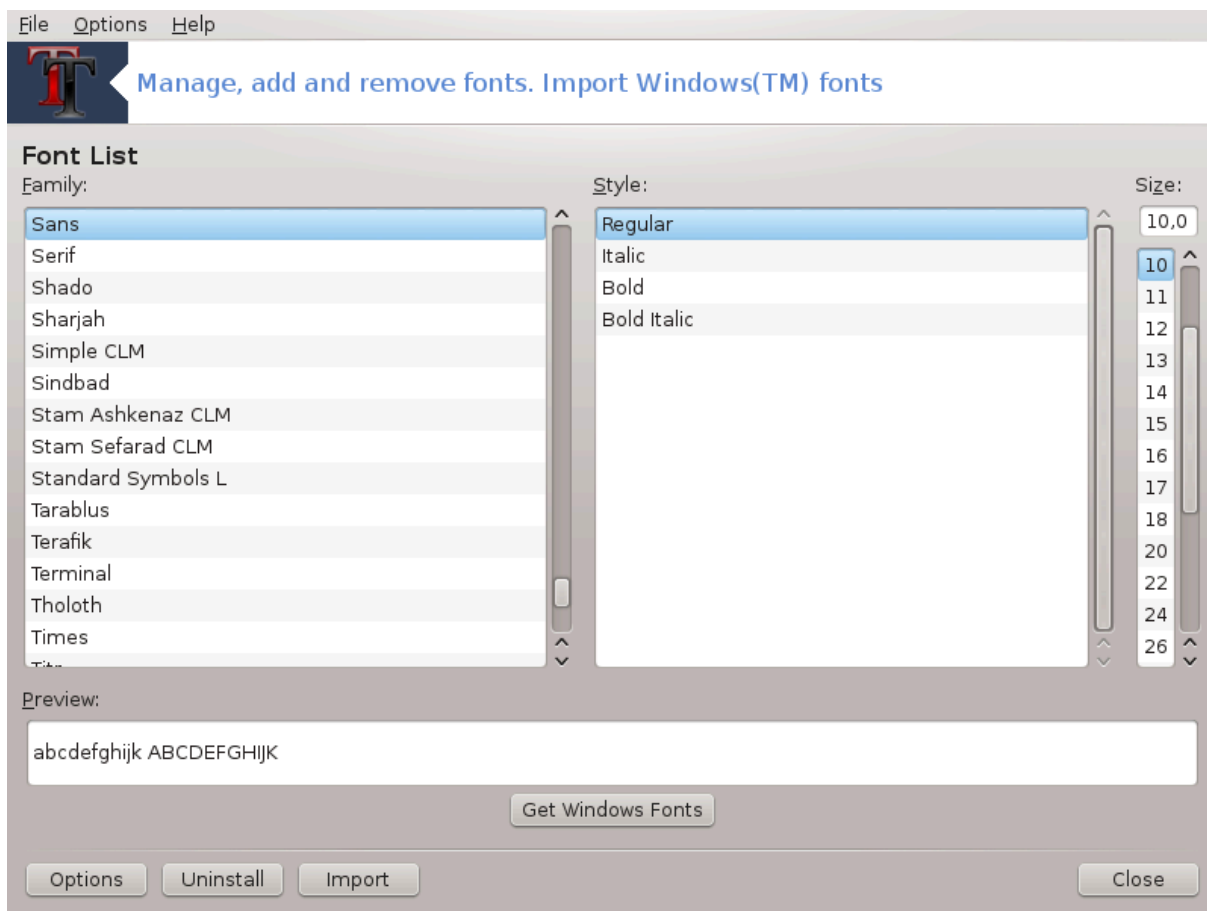

Ова страница још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **drakxservices** као root.

7.3. Управљајте, додајте и уклоните фонтове. Увезите Windows(TM) фонтове

drakfont

Овај алат ²⁷ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Систем**. Омогућава вам да управљате фонтовима који се налазе на рачунару. Главни екран горе приказује:

- имена, стилове и величине инсталираних фонтова.
- преглед изабраног фонта.
- неке тастере који су овде објашњени.

Добави Windows Фонтове:

Овај тастер аутоматски додаје фонтове пронађене на Windows партицији. Морате да имате инсталиран Microsoft Windows.

Опције:

Омогућава вам да одредите програме или уређаје (углавном штампаче) који могу да користе фонтове.

Деинсталирај:

Овај тастер служи за уклањање инсталираних фонтова и добијање нешто слободног простора. Будите пажљиви приликом уклањања фонтова зато што може имати озбиљне последице по документе који их користе.

Увоз:

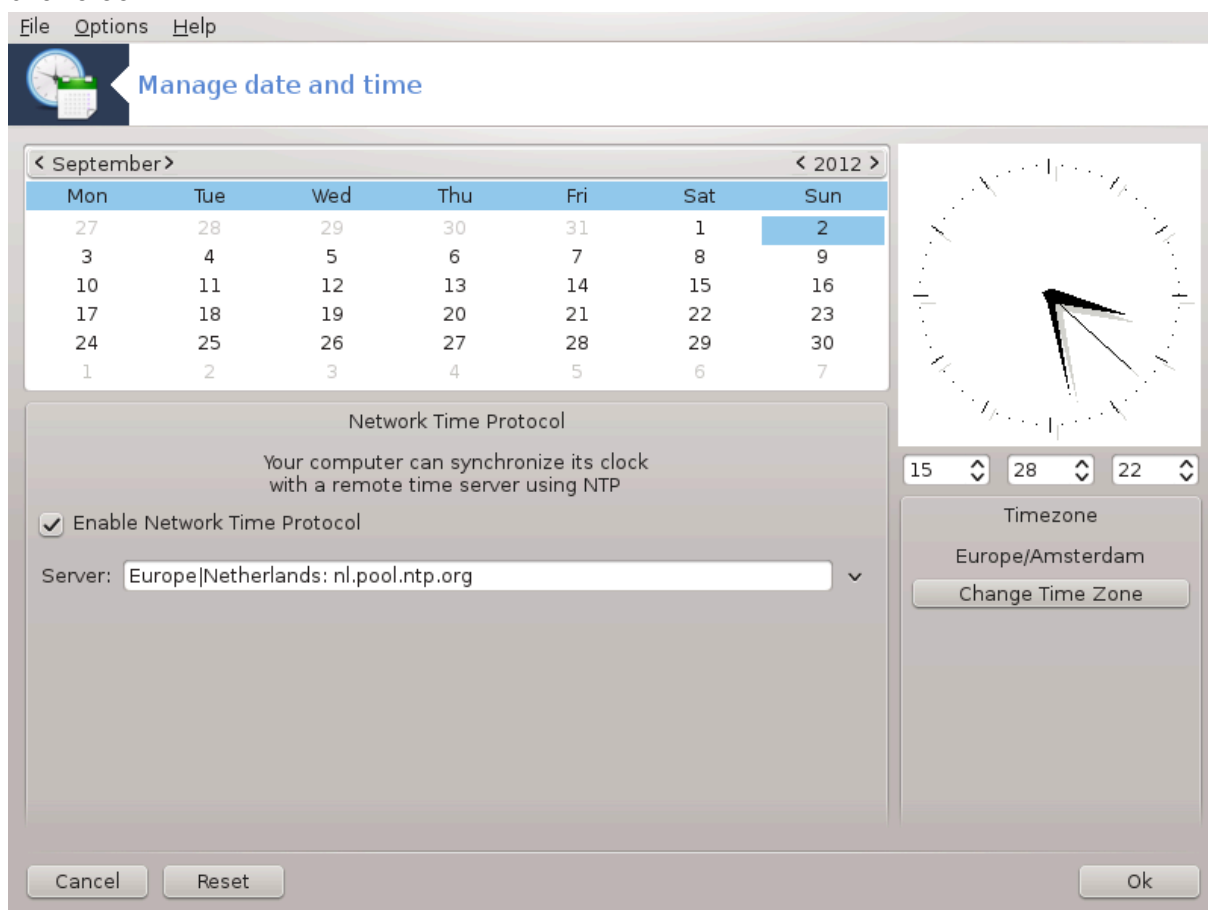
²⁷ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakfont** као root.

Омогућава вам да додате фонтове са треће стране (CD, интернет, ...). Подржани формати су ttf, pfa, pfb, pcf, pfm и gsf. Кликните на тастер **Увоз** а онда на **Додај**, када се отвара фајл менаџер у коме можете изабрати фонтове за инсталацију, кликнути на **Инсталирај** када завршите. иће инсталирани у директоријум /usr/share/fonts.

Уколико се ново инсталирани (или уклоњени) фонтови не показују на главном прозору Drakfont-а, затворите га и поново отворите да би видели измене.

7.4. Уредите датум и време

drakclock

Овај алат ²⁸ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу са ознако "Уредите датум и време". На неким десктоп окружењима такође је доступан преко десног клика / Подеси датум и време ... на сату системске траке.

То је веома једноставан алат.

На горњем левом делу, налази се **календар**. На горњем снимку екрана, датум је Септембар (на горњем левом делу), 2012 (на горњем десном), 2-ги (у плавом) и Недеља је. Изаберите месец (или годину) кликћући на мале стрелице на обе стране Септембра (или 2012). Изаберите дан кликом на његов број.

У доњем левом се налази синхронизација **Мрежног протокола за време**, па је могуће увек имати синхронизовано време са сервером. Означите Омогући Мрежни протокол за време и изаберите најближи сервер.

²⁸ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakclock** као root.

На десном делу се налази **сат**. Бескорисно је подесити сат уколико је NTP укључен. Три поља приказују сате, минуте и секунде (15,28 и 22 на снимку екрана). Користите мале стренице да би подесили сат на тачно време. Формат не може бити промењен овде, за то погледајте опције десктоп окружења.

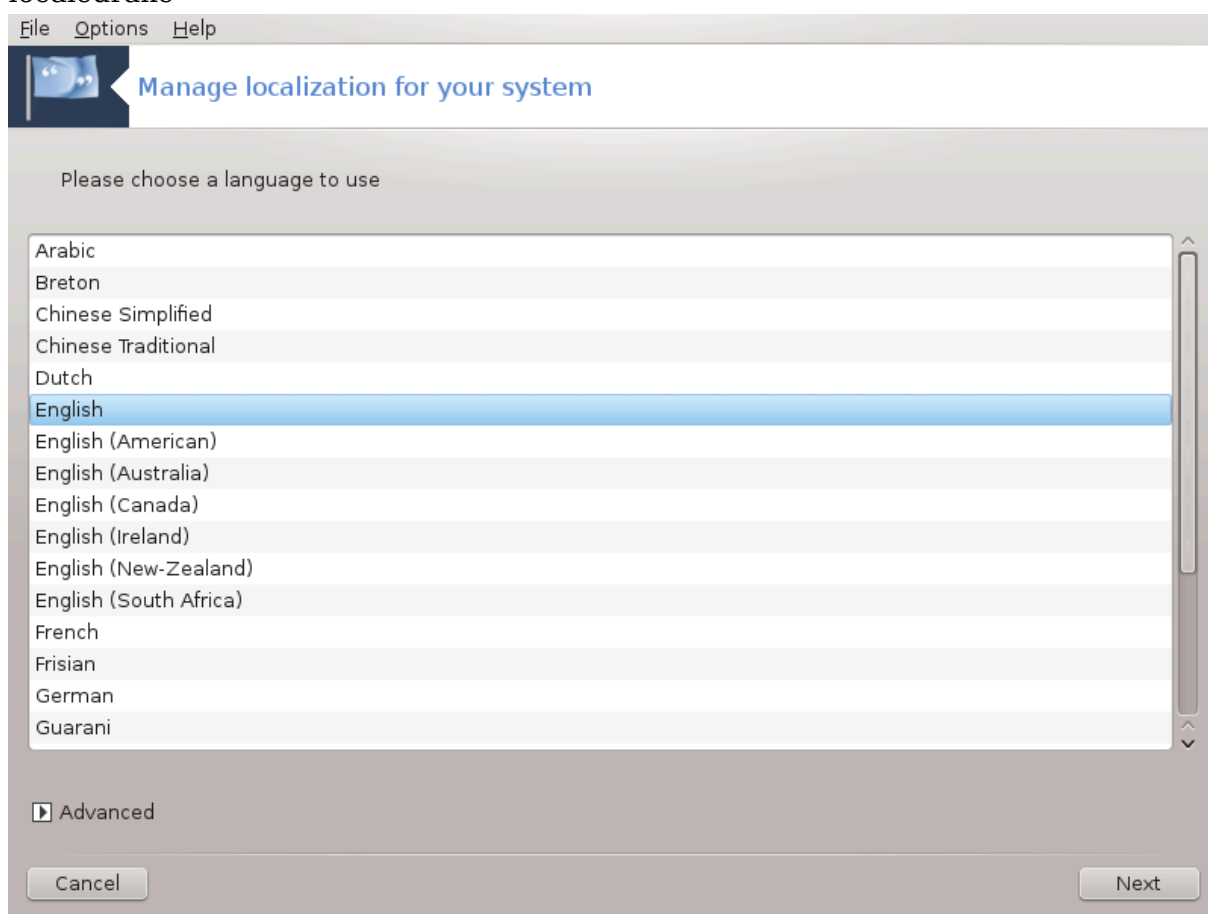
На крају, у доњем десном делу, изаберите своју временску зону кликом на тастер Измени Временску Зонуизбором најближег града на листи.

Чак иако није могуће изабрати формат за датум и време у овом програму, они ће бити приказани на вашем десктопу у складу са поставкама локализације.

7.5. Управљање локализацијом за ваш систем

localedrake

Овај алат ²⁹ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру (МСС), под табом Сигурност, са ознаком "Подесите локализацију вашег система". Отвара се као прозор у којем можете изабрати свој језик. Избор је прилагођен језицима који су изабрани током инсталације.

Тастер Напредно даје приступ за активирање компатибилности са старим кодним распоредима (не UTF8)

Други прозор приказује листу земаља у складу са изабраним језиком. Тастер Остале Земље даје приступ земљама које нису на листи.

²⁹ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **localedrake** као root.

Морате да рестартујете сесију после било којих измена.

7.5.1. Метод уноса

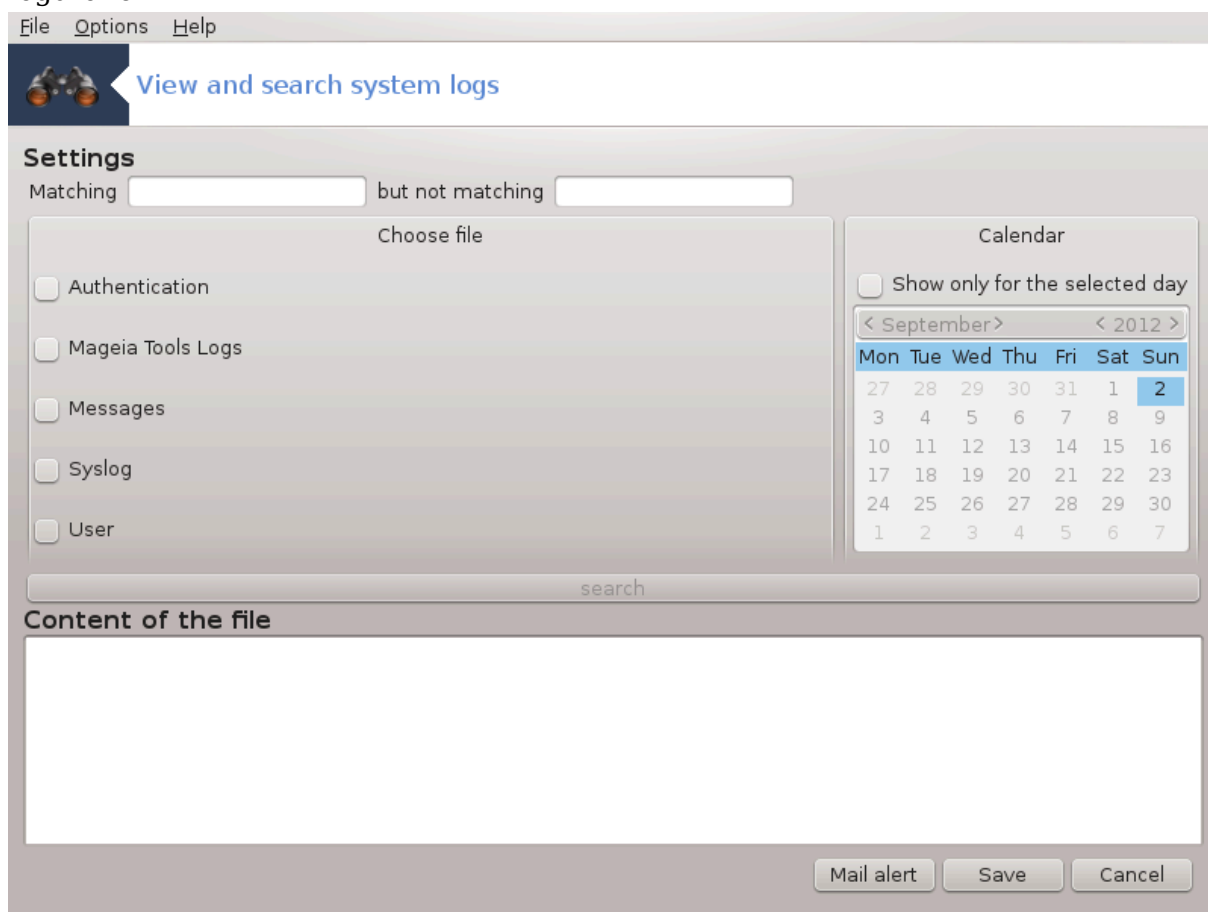
На екрану Остале земље такође можете изабрати метод уноса (из падајућег менија при дну листе). Методе уноса омогућавају уношење вишејезичких карактера (Кинских, Јапанских, Корејских, итд).

За Азијске и Афричке локализације, IBus ће подразумевано бити постављен као метод уноса тако да корисници не би морали да га ручно подешавају.

Остали методи уноса (SCIM, GCIN, NIME, итд.) такође обезбеђују сличну функционалност, а уколико нису доступни кроз падајући ени, могу се инсталирати у другом делу Mageia Контролног Центра. Погледајте [Одељак 2.1, „Управљање Софтвером \(Инсталирај и Уклони Софтвер\)“](#).

7.6. Погледај и претражи системске логове

logdrake

Овај алат³⁰ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, под табом Систем, са ознаком " Погледај и претражи системске дневнике".

³⁰ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **logdrake** као root.

7.6.1. Да би урадили претрагу у дневницима

Прво, унесите стринг кључа којег желите да проверите у поље **Поклапање** и/или кључ за који желите да га **## #####** између одговора у пољу **али се не поклапа**. Затим изаберите фајл(ове) за претраживање у поље **Изабери фајл**. Опционо, могуће је ограничити претрагу на само један дан. Изаберите га у **Календар**, коришћењем малих стрелица са обе стране месеца и године, и означите "Прикажи само за изабрани дан". На крају, кликните на тастер **тражи** да би видели резултат у прозору названим **Садржај фајла**. Могуће је сачувати резултате у .txt формату кликом на тастер **Сачувај**.

Мageia Дневници Алата чувају дневнике из Мageia конфигурационих алата попут алата из Мageia Контролног Центра. Ови дневници се ажурирају сваки пут када се конфигурација промени.

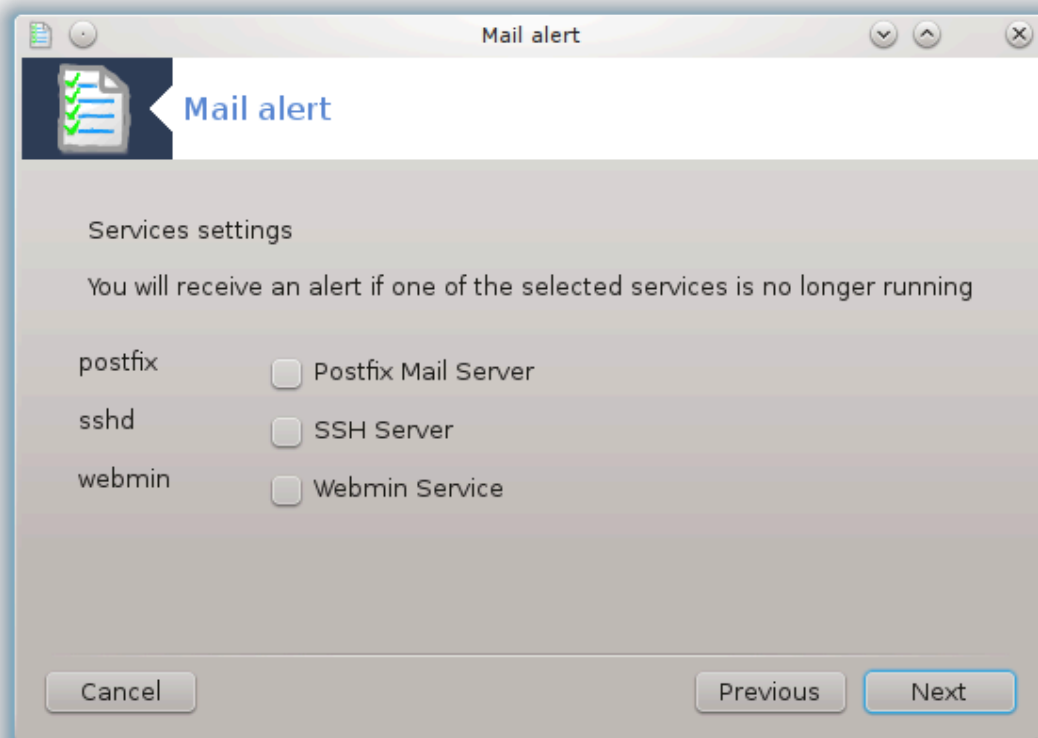
7.6.2. За подешавање аларма преко ел.поште

Аларм преко ел.поште аутоматски проверава оптерећење система сваки сајт и уколико је потребно шаље ел.поруку на подешену адресу.

Да би подесили овај алат, кликните на тастер **Аларм преко ел.поште** и онда, на следећем екрану, на дугме са падајућим менијем **Подеси алармни систем преко ел.поште**. Овде су приказани сви активни сервиси и можете изабрати оне који желите да пратите (Погледајте снимак екрана горе).

Следећи сервиси ће бити праћени :

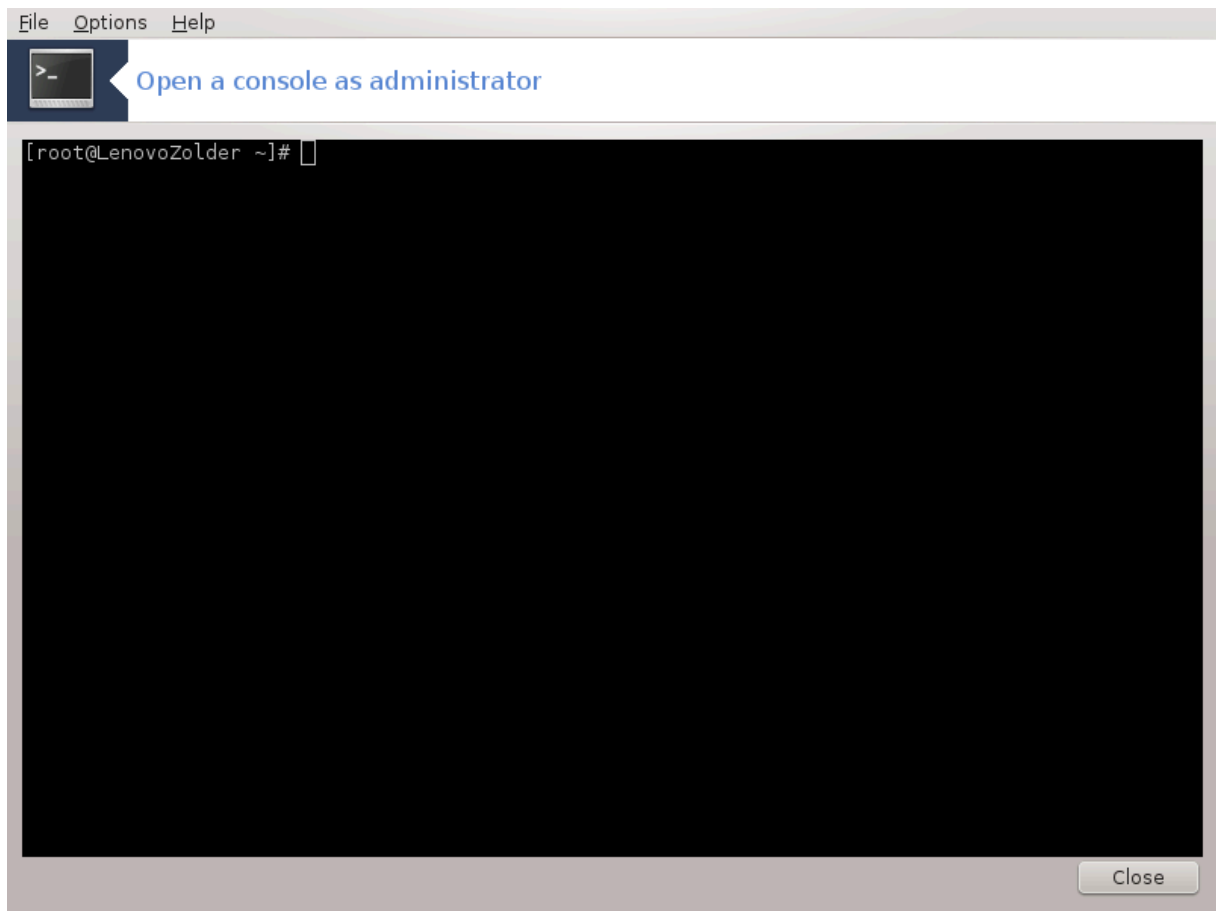
- Webmin Сервис
- Postfix mail сервер
- FTP Сервер
- Apache World Wide Web Сервер
- SSH Сервер
- Samba Сервер
- Xinetd Сервис
- BIND Одређивање Имена Домена

На следећем екрану, изаберите вредност Оптерећење коју сматрате неприхватљивом. Оптерећење представља захтев према просецу, високо оптерећење успорава систем а веома велико оптерећење указује да је процес отишао ван контроле. Подразумевана вредност је 3. Ми препоручујемо да се вредност постави на 3 пута број процесора.

На последњем екрану, унесите Адресу ел.поште особе која треба да буде узорена и Сервер ел.поше који треба користити (локални или на Интернету).

7.7. Отворите конзолу као администратор drakconsole

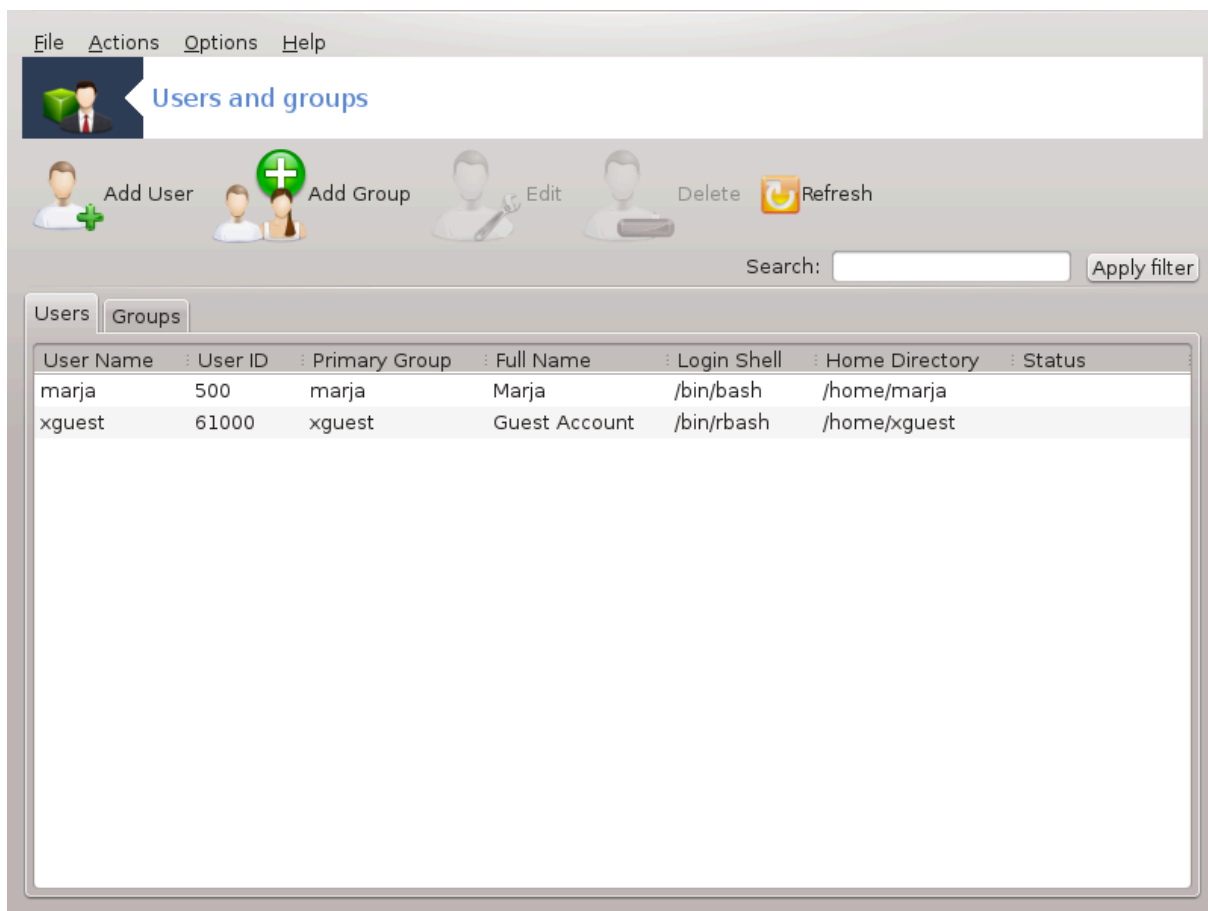

Овај алат³¹ вам даје приступ конзоли која директно добија root приступ. Мислимо да вам додатна објашњења нису потребна.

7.8. Корисници и групе

userdrake

³¹Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakconsole** као root.

Овај алат ³² се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Систем** са ознаком "Управљање корисницима на систему"

Алат омогућава администратору да управља корисницима и групама, што значи да додаје или брише кориснике или групе и да измени њихова подешавања (ID, shell,...)

Када је userdrake отворен, сви постојећи корисници на систему су приказани у табу Корисници, а све групе у табу Групе. Оба таба раде на исти начин.

1 Додај корисника

Овај тастер отвара нови прозор са свим празним пољима:

³²Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **userdrake** као root.

Поље **Пуно Име** је намењено за унос презимена и имена, али је такође могуће уписати било шта или ништа!

Пријава је једино обавезно поље.

Постављање **Лознике** је веома препоручљиво. Постоји мали штит са десне стране, уколико је црвен, лозинка је слаба, превише кратка или превише слична имену за пријављивање. Требало би да користите знакове, мала и Велика слова, интерпукцијске знакове, итд. Штит ће постати наранџаст а затим и зелен како се јачина ваше лозинке унапређује.

Поље **Потврди лозинку** је ту да осигура да сте унели оно што сте и намеравали.

Shell за пријаву је падајућа листа која вам омогућава да промените shell или шкољку који користи корисник кога додајете, опције су Bash, Dash и Sh.

Креирај приватну групу за корисника, уколико је означено аутоматски ће креирати групу са истим именом и нови корисник ће бити једни члан (ово се може мењати).

Остале опције би требало да су очигледне. Нови корисник је креиран одмах пошто кликнете на **У реду**.

2 Додај групу

Једино треба да упишете ново име за групу, и уколико је потребно, одређени ID групе.

3 Измени (изабраног корисника)

Кориснички подаци: омогућава вам да измените све податке унете за корисника при креирању (ID не може бити измењен).

Инфо о Налогу:

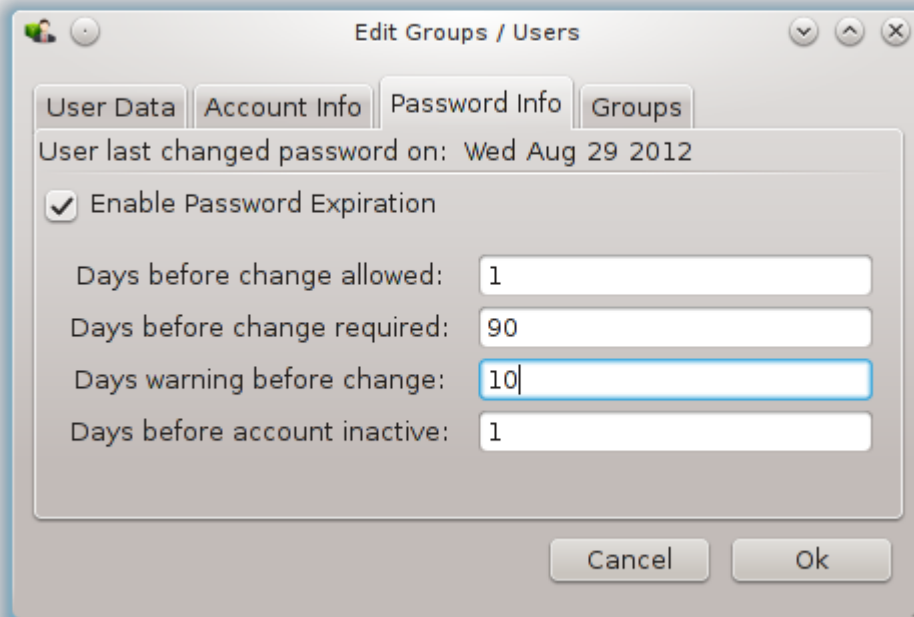

Прва опција је за подешавање датуме истицања налога. Конекција није могућа након овог датума. Ово је корисно за привремене налоге.

Друга опција је закључавање налога, конекција није могућа све док је налог закључан.

Такође је могуће променити иконицу.

Инфо о лозинки: Омогућава вам да поставите датум истицања лозинке, што приморава кориснике да периодично мењају лозинку.

Група: Овде можете изабрати групе у којима је корисник члан.

Уколико мењате конектоване корисничке налоге, измене неће ступити на снагу све док се он/она следећи пут не конектују.

4 Уради (са одабраном групом)

Подаци о групи: омогућава вам да промените име групе.

Корисници Групе: Овде можете изабрати кориснике који су чланови групе

5 Обриши

Изаберите корисника или групу и кликните на Обриши да би је уклонили. За корисника, појављује се прозор који пита да ли желите да обришете и home директоријум и ел.пошту. Уколико је креирана приватна група за корисника, она ће такође бити обрисана.

Могуће је обрисати групу која није празна.

6 Освежи

База података Корисника се може изменити изван Userdrake-а. Кликните на ову иконицу да би освежили приказ.

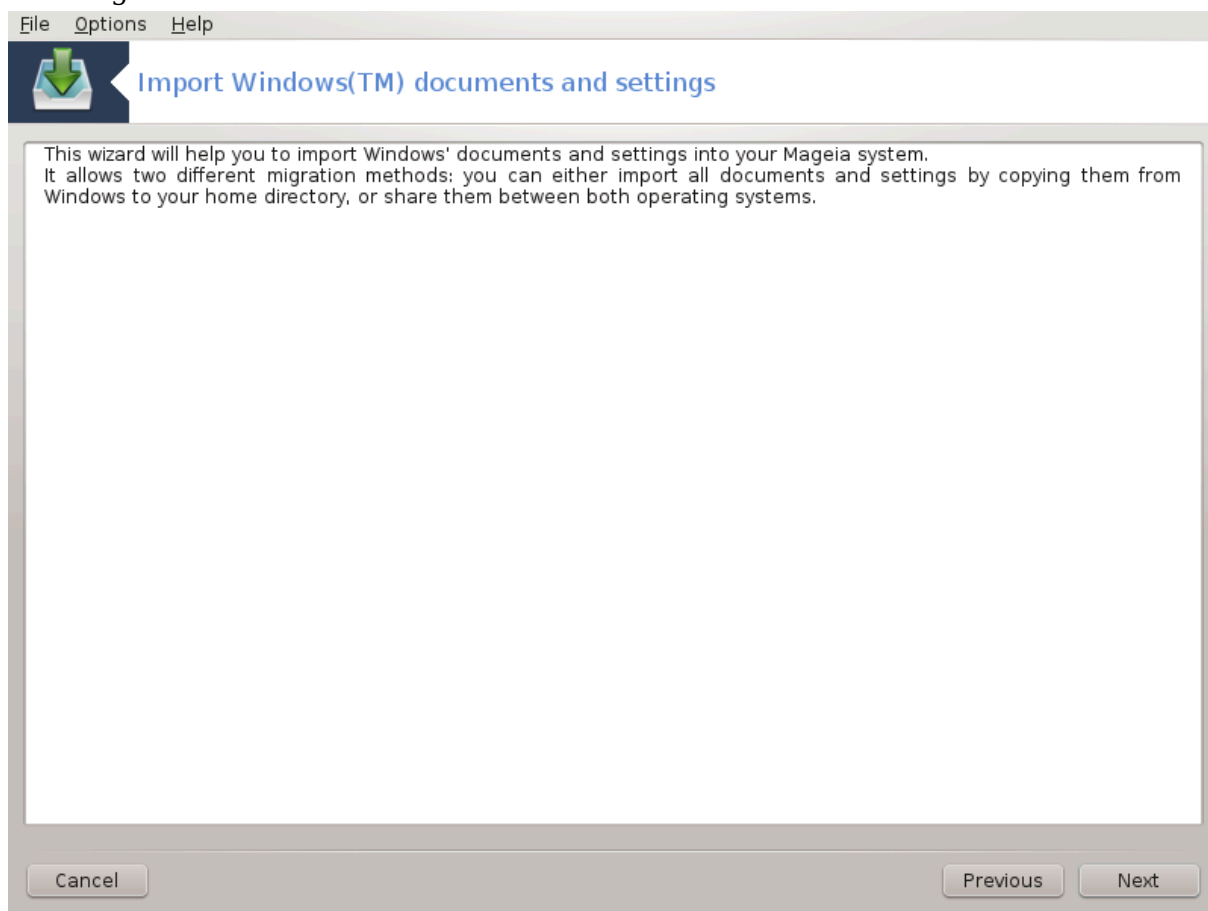
7 Гостујући налог

гост је посебан налог. Намењен је за некога коме треба дати привремени приступ систему са максималном заштитом. Пријава је xguest, нема лозинке, није могуће

направити измене на систему из овог налога. Лични директоријуми се бришу на при затварању сесије. Овај налог је подразумевано омогућен, а да би га онемогућили, кликните у менију на Акције -> Деинсталирај Гостујући налог.

7.9. Увезите Windows(TM) документе и подешавања

transfugdrake

Овај алат ³³ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Систем** са ознаком Увези Windows(TM) документа и поставке

Алат могућава администратору да увезе корисничке документе и поставке из Windows® 2000, Windows® XP или Windows® Vista™ инсталације на исти рачунар где се налази и Mageia инсталација.

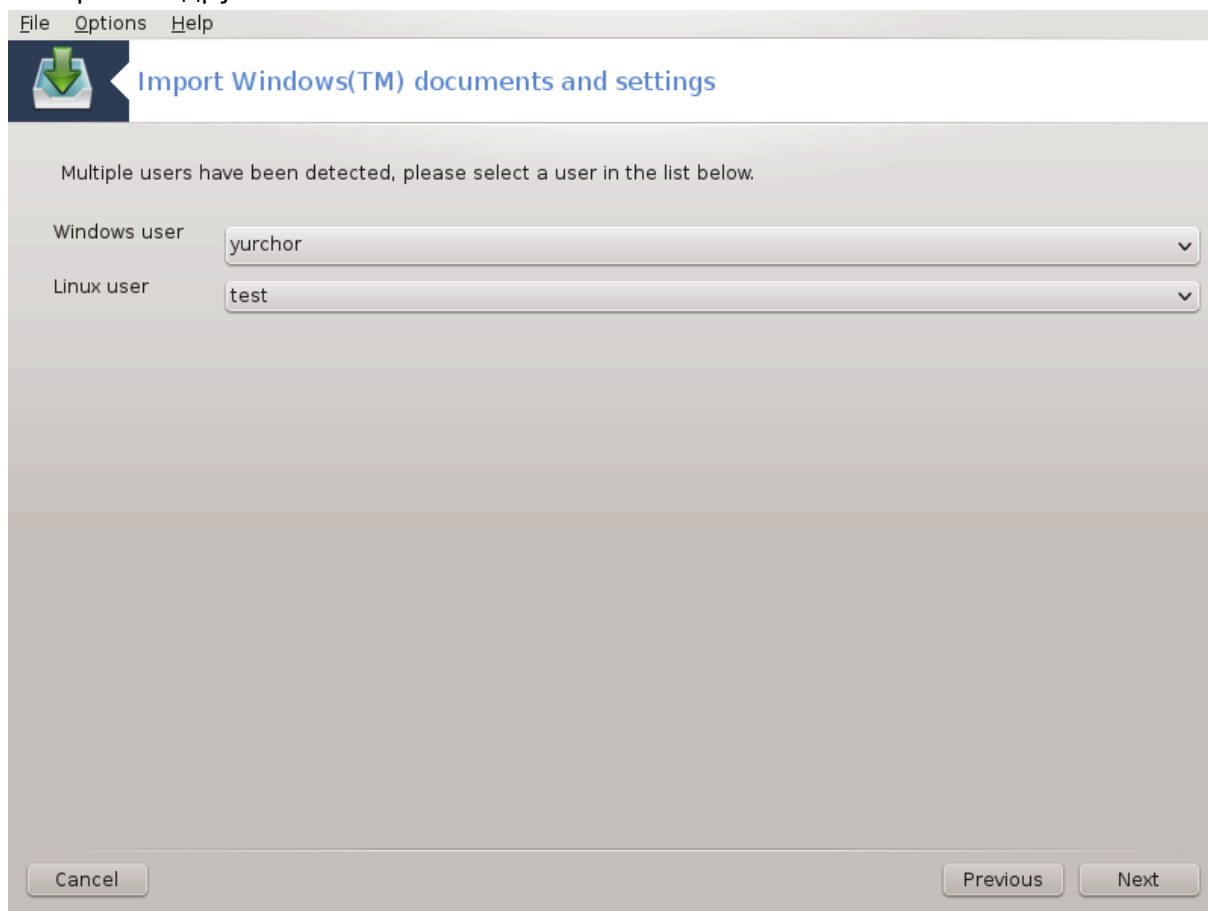
Имајте на уму да ће све измене бити примењене од стране transfugdrake-а одмах након што кликнете на Даље.

Након покретања transfugdrake-а видећете прву страницу чаробњака са одређеним објашњењима о самом алату и опцијама за увоз.

Чим прочитате и разумете упутства, кликните на тастер Даље. Ово би требало да покрене детекцију Windows® инсталације.

³³ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **transfugdrake** као root.

Када се заврши корак са детекцијом видећете страницу која вам омогућава да изаберете налоге у Windows-у® и Mageia ради процедуре увожења. Могуће је изабрати и друге налоге а не само сопствени.

Узмите у обзир да услед ограничења асистента за миграцију (у позадини transfugdrake-a) имена корисничких Windows® налога са специјалним карактерима могу бити погрешно приказана.

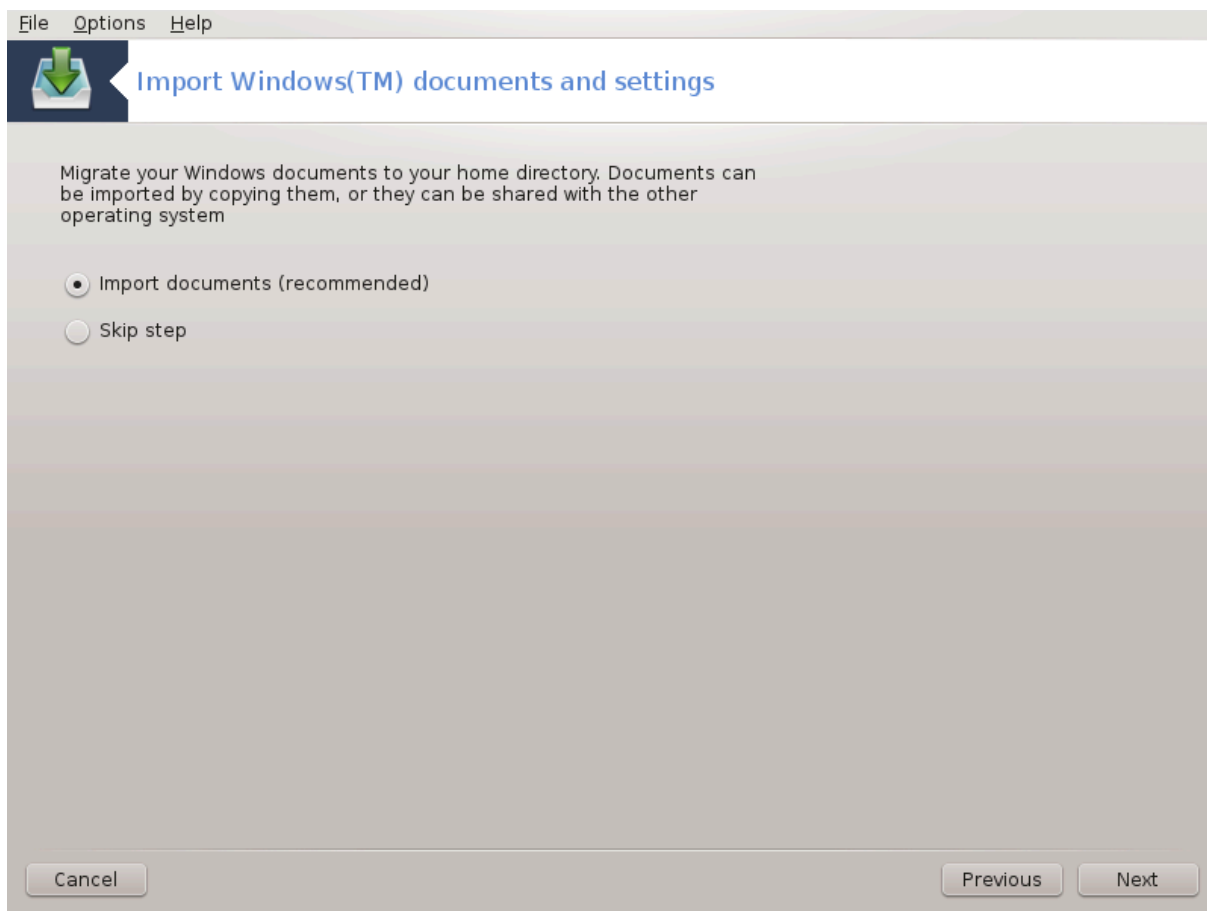

Миграција може потрајати неко време у зависности од величине фолдера са документима.

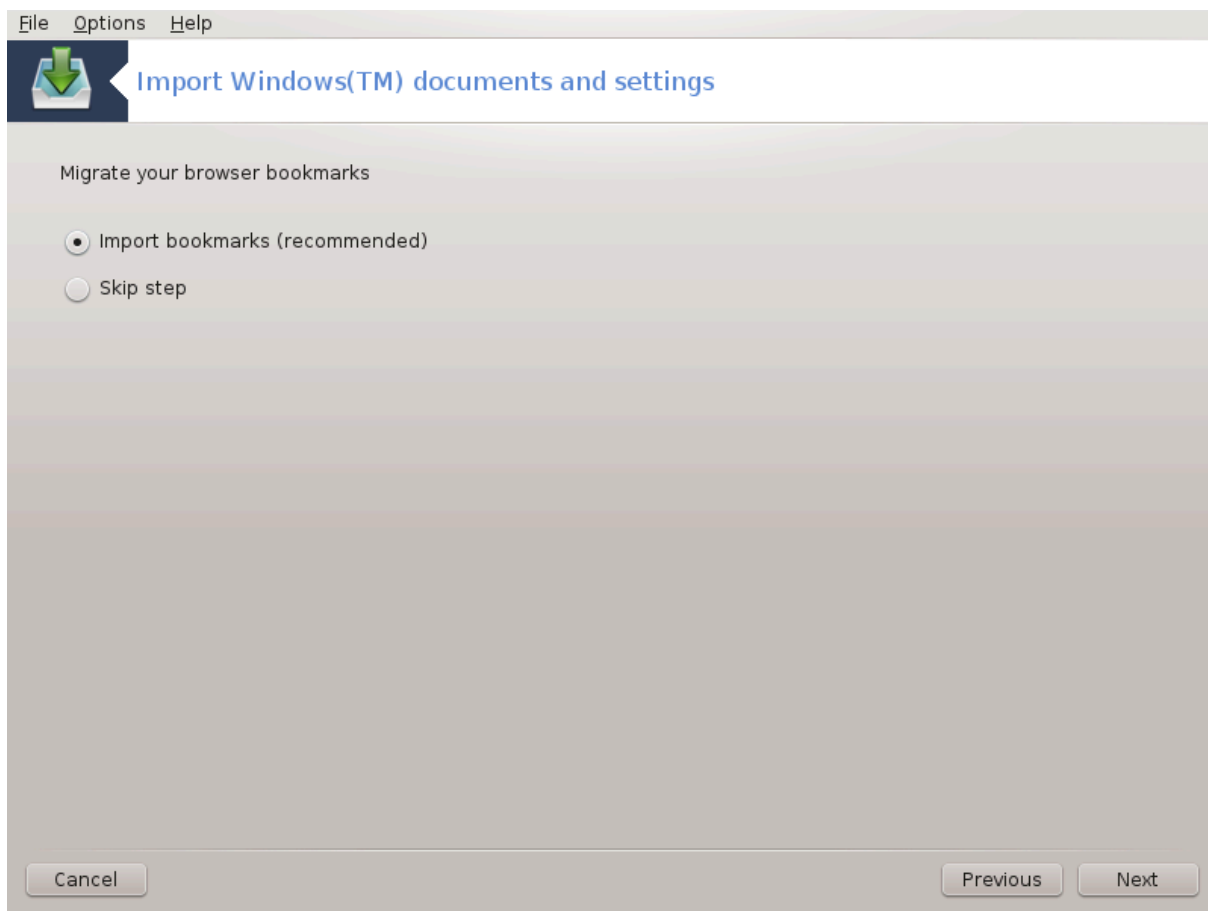
Неке Windows® апликације (посебно драјвери) могу креирати корисничке налоге у посебне сврхе. На пример, NVidia драјвери у Windows®-у су ажурирани коришћењем ΥπατυσΥσερ-а. Немојте да користите овакве налоге у сврху увоза.

Када завршите са избором наолога кликните на тастер Даље. Следећа страница се користи за избор метода увоза документа:

Transfugdrake је дизајниран за увожење Windows® података из Μψ Δοχυμεντο, Μψ Μυσιχ и Μψ Πιχτυρεσ директоријума. Могуће је прескочити увоз избором одговарајуће ставке у овом прозору.

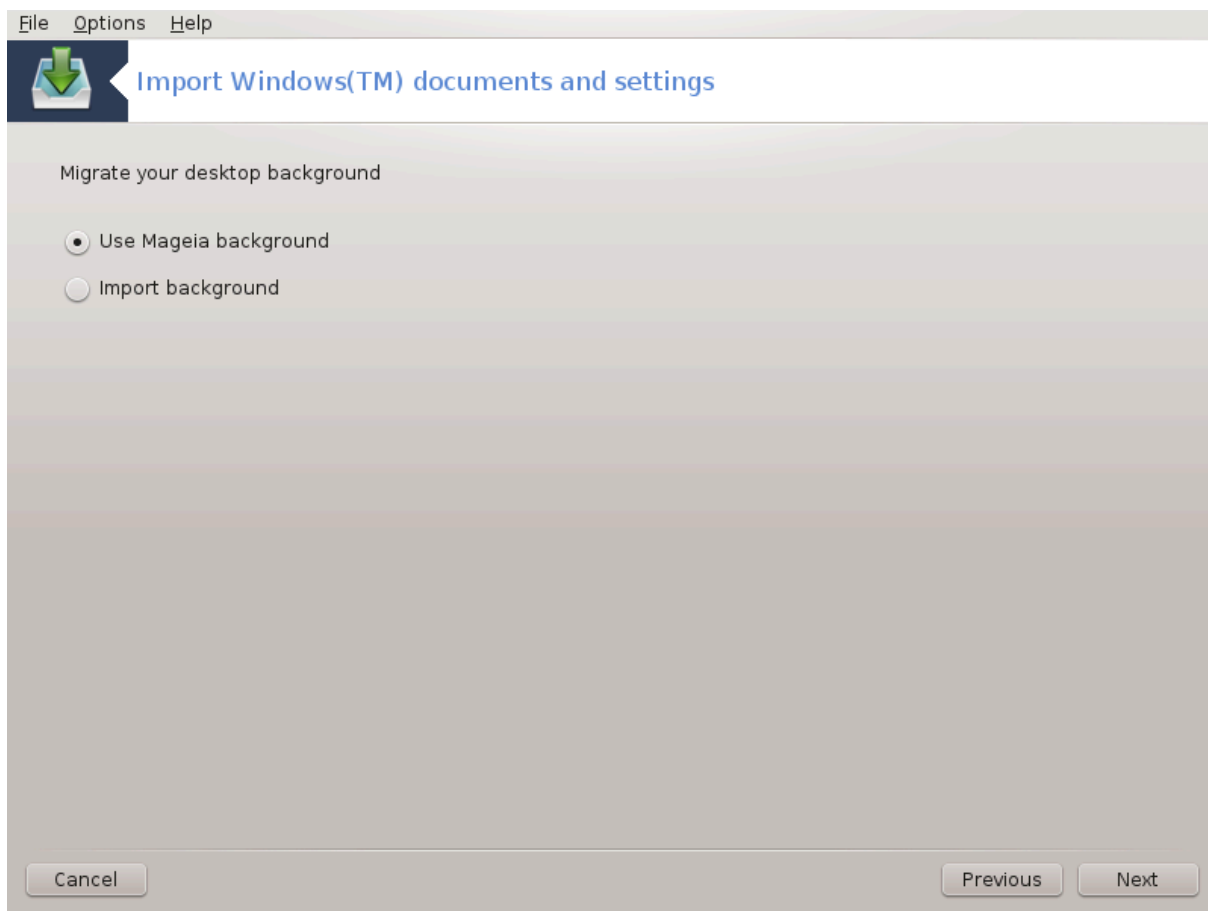
Када завршите са избором методе за увоз докумената кликните на тастер Даље. Следећа страница се користи за избор методе увоза обележивача:

Transfugdrake може да увезе обележиваче из Интернет Еξπлорер-# и Μοζιλλα Φιρεφοξ-# у обележиваче Mageia Μοζιλλα Φιρεφοξ-#.

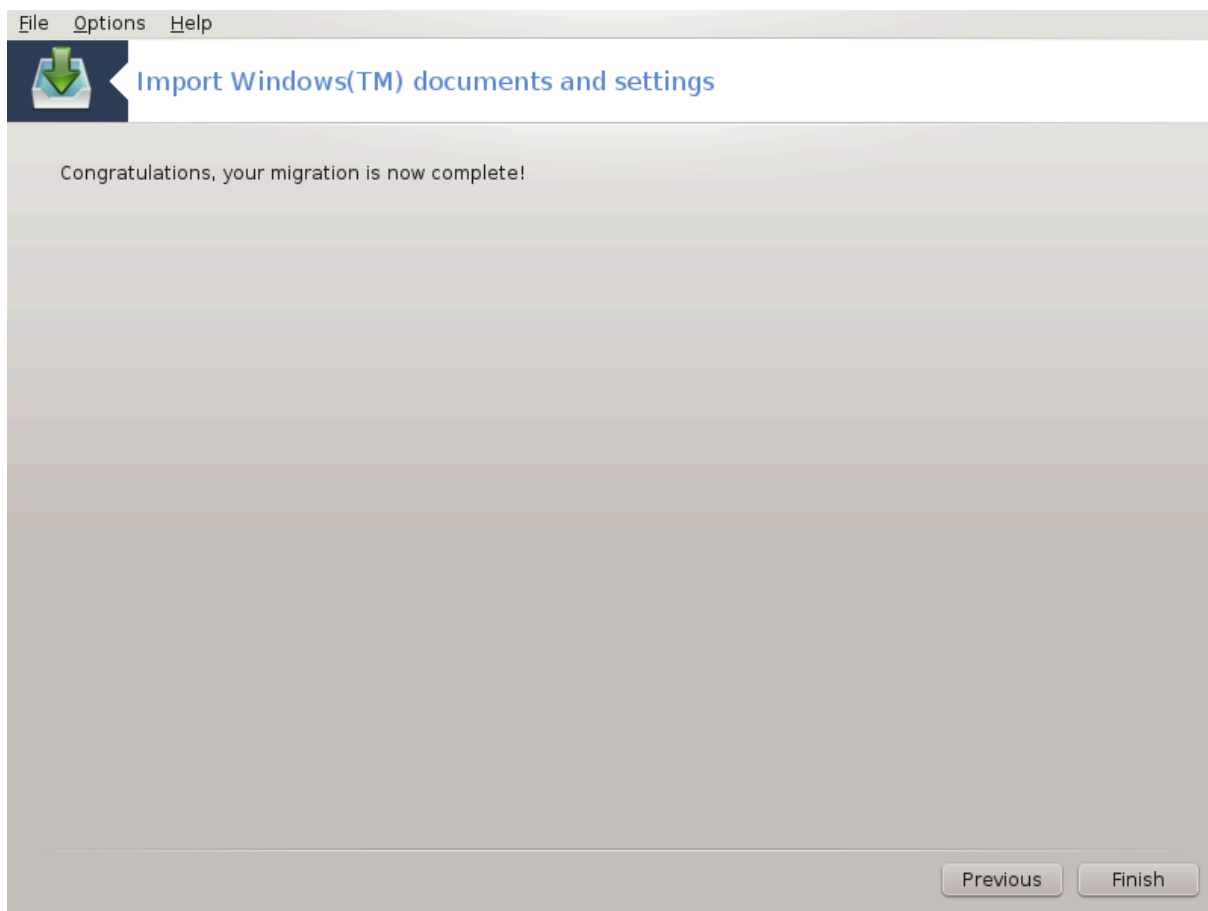
Изаберите жељени опцију увоза и притисните тастер Даље.

Следећа страница вам омогућава увоз десктоп позадине:

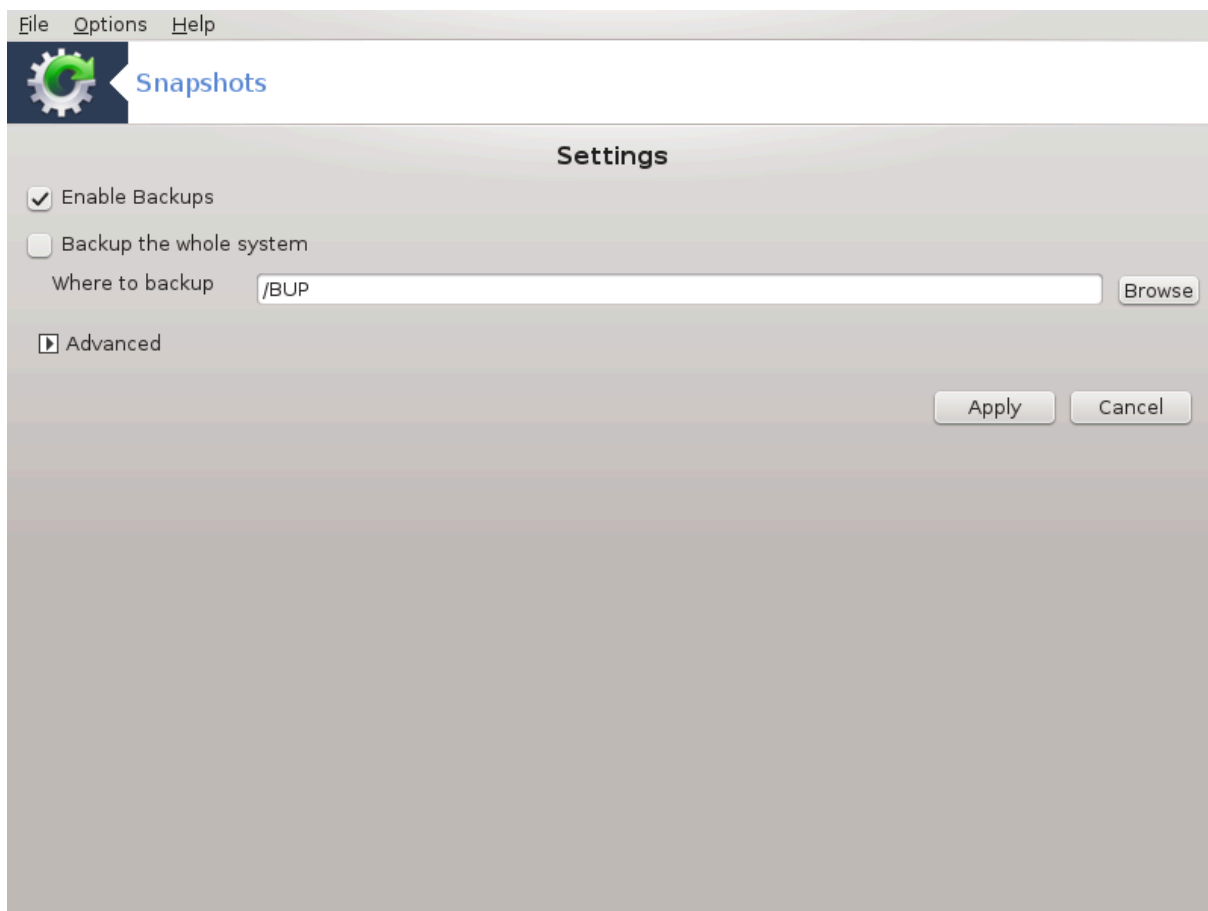
Изаберите жељени опцију увоза и притисните тастер Даље.

Последња страница чаробњака приказује неке од порука о конфигурисању. Само притисните тастер Заврши.

7.10. Резервне копије

draksnapshot-config

Овај алат ³⁴ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, под табом Систем, у секцији Алати за Администрацију.

Када покренете овај алат у МСС по први пут, видећете поруку о инсталацији draksnapshot-а. Кликните на Инсталирај да би наставили. Draksnapshot и неки други пакети који су му потребни ће бити инсталирани.

Поновним кликом на Снимци, ћете видети екран Подешавања. Означите омогући резервне копије и, уколико желите да направите резервну копију целог система, Резервна копија целог система.

Уколико желите резервну копију једног броја ваших директоријума, онда изаберите Напредно. Видећете мали искачући прозор. Употребите тастере Додај и Уклони који се налазе уз Листа резервних копија да би укључили или искључили директоријуме и фајлове из резервне копије. Користите исте тастере који се налазе уз листу Изостанци за уклањање поддиректоријума и/или фајлова из изабраних директоријума, који **не** би требало да буду укључени у резервну копију. Кликните на Затвори када завршите.

Сада упишите путању за где сместити резервну копију, или изаберите тастер Претражи да би изабрали исправну путању. Било који монтирани USB стик или екстерни HD се може пронаћи у **/run/media/your_user_name/**.

Кликните на Примени да би креирали снимак.

³⁴ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **draksnapshot-config** као root.

8. Дељење преко мреже

На овом екрану можете изабрати између неколико алата за дељење дискова и директоријума. Кликните на линк доле да би сазнали више.

1. Подесите Windows(R) дељење
 - a. [Одељак 8.1, „Приступите Windows \(SMB\) дељеном уређају и директоријумима“](#)
 - b. [Одељак 8.2, „Делите директоријуме и уређаје са Samba-ом“](#) = ##### #####
Ωινδοωσ (ΣΜΒ)
2. Подесите NFS дељење
 - a. [Одељак 8.3, „Приступите NFS дељеним уређајима и директоријумима“](#)
 - b. [Одељак 8.4, „Делите уређаје и директоријуме коришћењем NFS-а“](#)
3. Подесите WebDAV дељење
 - a. [Одељак 8.5, „Приступите WebDAV дељеним уређајима и директоријумима“](#)

8.1. Приступите Windows (SMB) дељеном уређају и директоријумима

```
diskdrake --smb
```


8.1.1. Упознавање

Овај алат ³⁵ вам омогућава да одредите одређене дељене директоријуме који ће бити доступни свим корисницима на рачунару. Протокол који се користи за ово је SMB који је популаран на Windows(R) системима. Дељени директоријуми ће бити доступни одмах по подизању система. Дељени директоријуми ће такође бити директно доступни и једнокорисничкој сесији за корисника који користи програме попут веб претраживача.

Пре покретања алата, добра је идеја да одредите имена доступних сервера, на пример са [Одељак 6.8, „Дефиниције Домаћима“](#)

8.1.2. Процедура

Изаберите претражи сервере за добављање листе сервера са дељеним директоријумима.

Кликните на име сервера и на > пре имена сервера да би приказали листу дељених директоријума и изаберите директоријум ком желите да приступите.

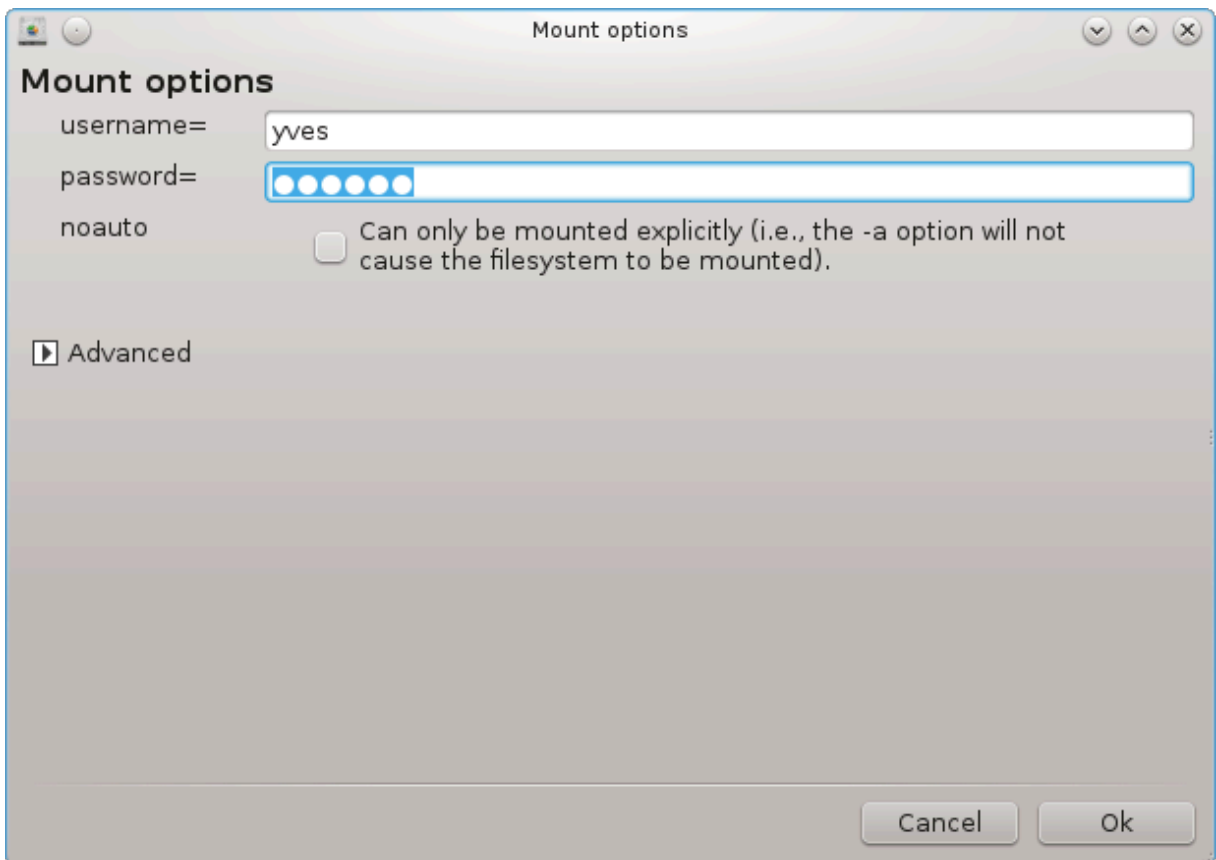
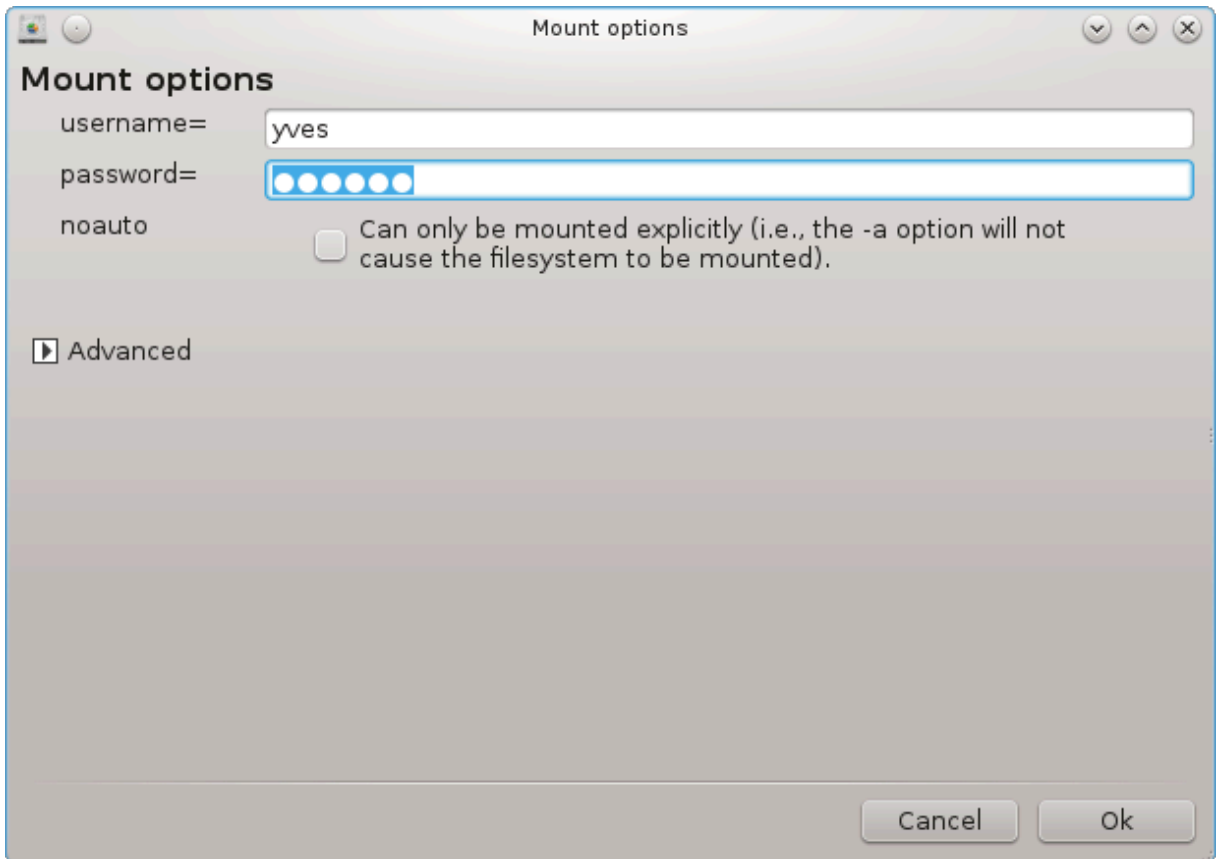
Тастер Тачка монтирања ће постати доступан а ви треба да одредите где желите да монтирате директоријум.

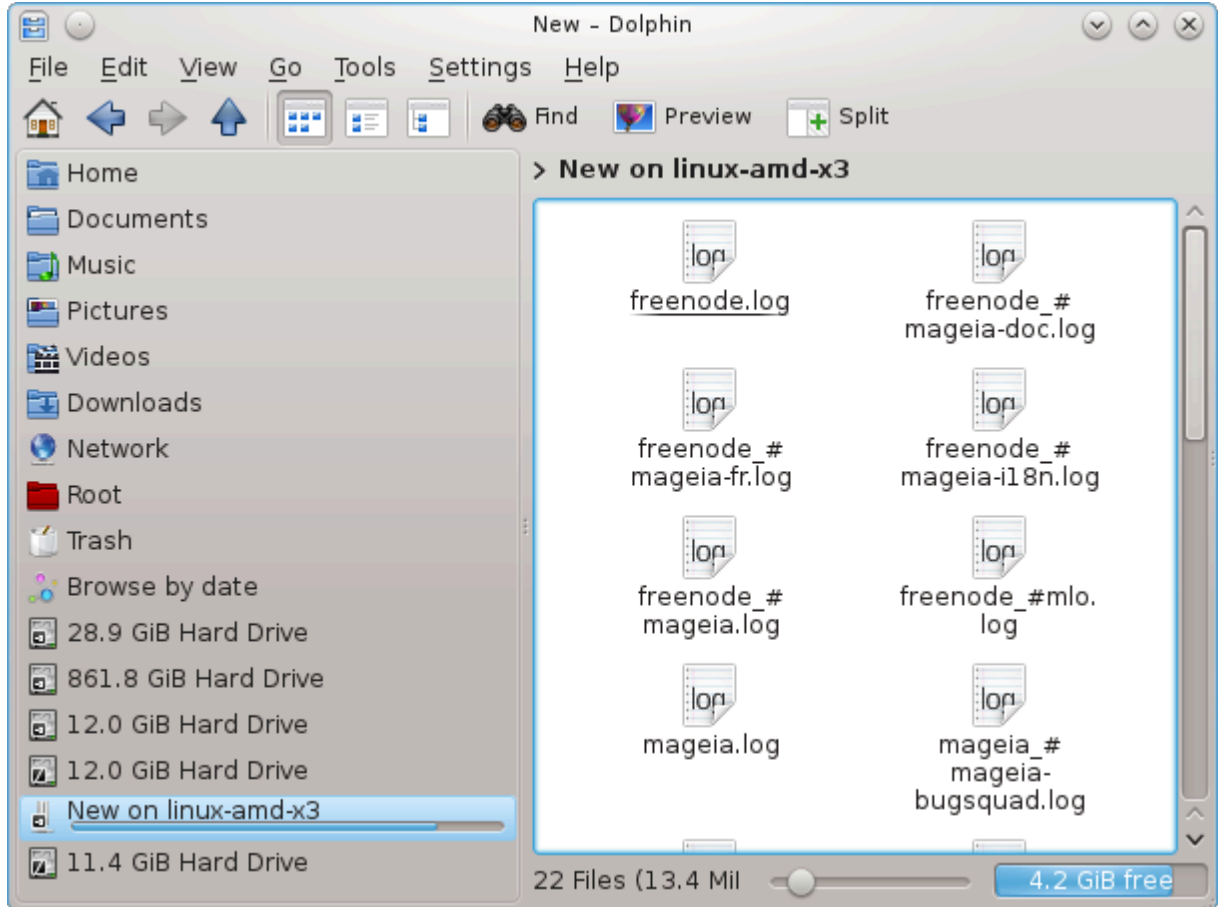
Након избора тачке монтирања, може бити монтиран са тастером Монтирај. Такође можете проверити и изменити неке од опција са тастером Опције.

У опцијама, можете одредити име корисника и лозинку за оне коју су у могућности да се повежу на SMB сервер. Након монтирања директоријума, можете га и демонтирати са истим тастером.

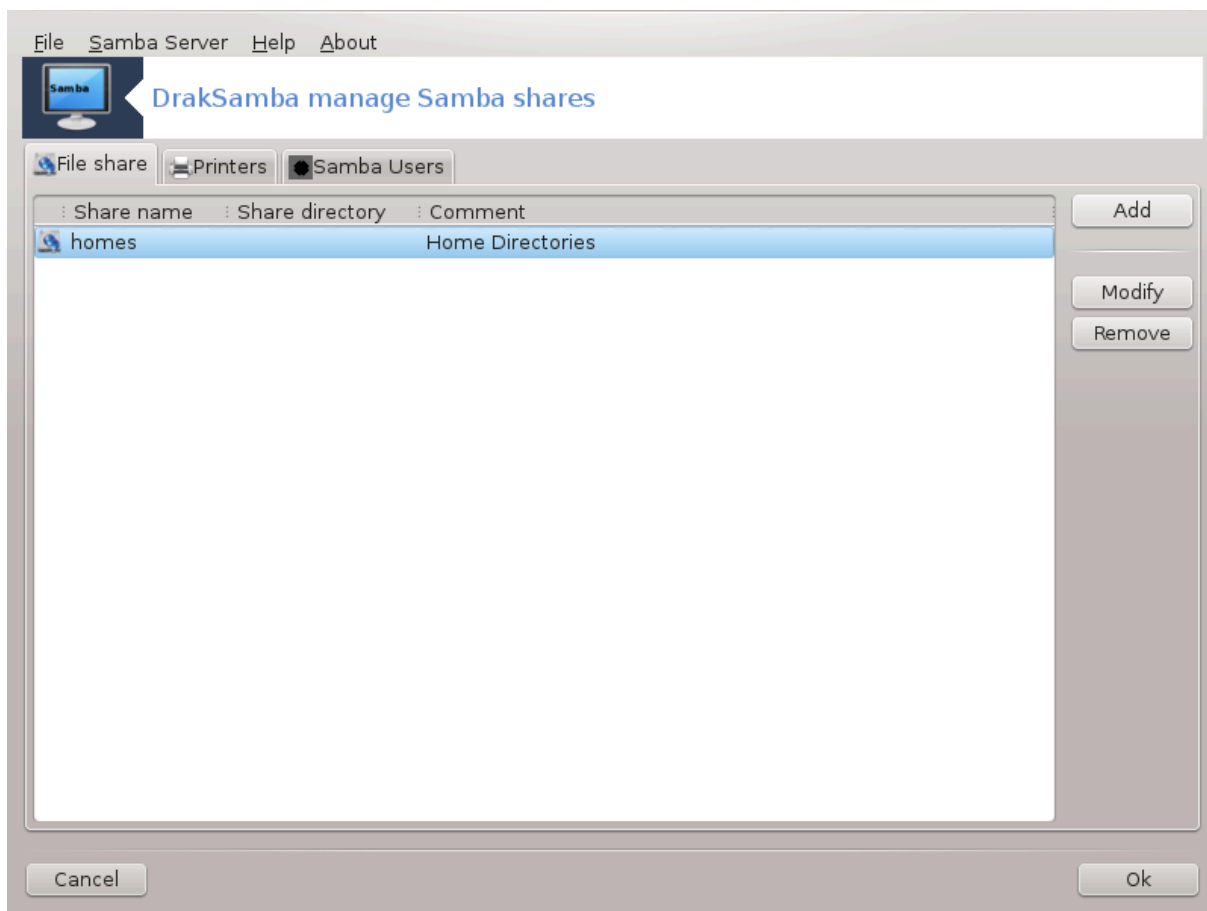
³⁵ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **diskdrake --smb** као root.

При прихватању конфигурације са тастером Заврши, појавиће се порука са питањем "Да ли желите да сачувате измене у /etc/fstab". Ово ће омогућити да директоријум буде доступан после сваког подизања система, уколико је мрежа доступна. Нови директоријум ће онда бити доступан у вашем фајл менаџеру, на примеру у Dolphin-у.

8.2. Делите директоријуме и уређаје са Samba-ом draksambashare

8.2.1. Упознавање

Samba је протокол који се користи у различитим Оперативним Системима за дељење ресурса попут директоријума или штампача. Овај алат вам омогућава да подесите машину као Samba сервер коришћењем SMB/CIFS протокола. Овај протокол такође користи Windows(R) и радне станице са овим ОС-ом могу приступити ресурсима Samba сервера.

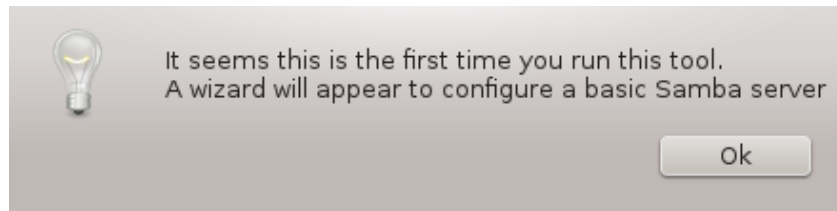
8.2.2. Припрема

Да би био доступан са других радних станица, сервер мора да има фиксну IP адресу. Она се може поставити директно на серверу, на пример са [Одељак 6.1, „Центар за мрежу“](#), или на DHCP серверу који идентификује станицу са њеном MAC адресом и увек јој даје исту адресу. Заштитни зид такође мора да дозволи долазне захтева ка Samba серверу.

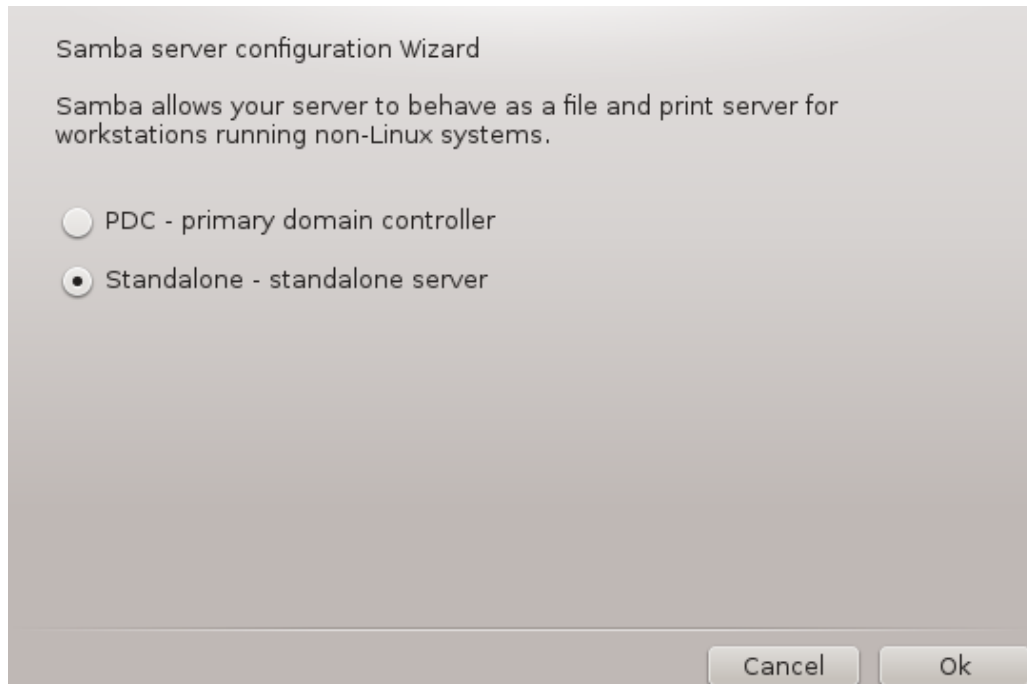
8.2.3. Чаробњак - Самостојећи сервер

При првом покретању, алати ³⁶ проверавају да ли су потребни пакети инсталирани и предлаже њихову инсталацију уколико још увек нису присутни. Тада се покреће чаробњак за подешавање Samba сервера.

³⁶ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **draksambashare** као root.

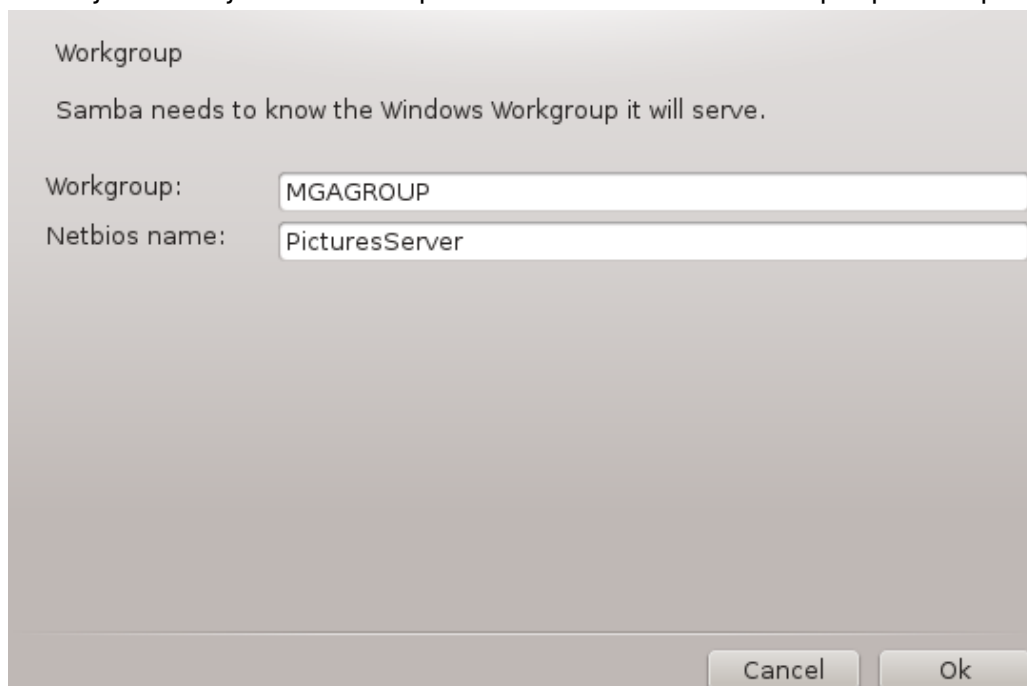

У следећем прозору опција за подешавање Самосталног сервера је већ означена.

Зарим одредите име радне групе. Ово име би требало да буде исто за приступ дељеним ресурсима.

netbios име је име које ће бити коришћено за означавање сервера на мрежи.

Изаберите сигурносни мод:

- корисник: клијент мора бити ауторизован за приступ ресурсима
- дељење: клијент се само аутентификује посебно за свако дељење

Можете одредити којим домаћинима је дозвољено да приступе ресурсима, са IP адресом и именом домаћина.

Security mode

User level: the client sends a session setup request directly following protocol negotiation. This request provides a username and password.
Share level: the client authenticates itself separately for each share
Domain level: provides a mechanism for storing all user and group accounts in a central, shared, account repository. The centralized account repository is shared between domain (security) controllers.

Security mode: user

Hosts allow:

Cancel Ok

Одредите заставу сервера. Уастава је начин на који ће овај сервер бити описан на Windows радној станици.

Server Banner.

The banner is the way this server will be described in the Windows workstations.

Banner: MageiaPicturesShare (Samba Server %v)

Cancel Ok

Место где Samba бележи информације може бити одређено у следећем кораку

Samba Log
 Log file: use file.%m to use a separate log file for each machine that connects
 Log level: set the log (verbosity) level (0 <= log level <= 10)
 Max Log size: put a capping on the size of the log files (in Kb).

Log file:

Max log size:

Log level:

Cancel Ok

Чаробњак приказује листу изабраних параметара пре него што пријватите конфигурацију. Када се прихвати, конфигурација ће бити уписана у `/etc/samba/smb.conf`

The wizard collected the following parameters to configure Samba.

To accept these values, and configure your server, click the Next button or use the Back button to correct them.

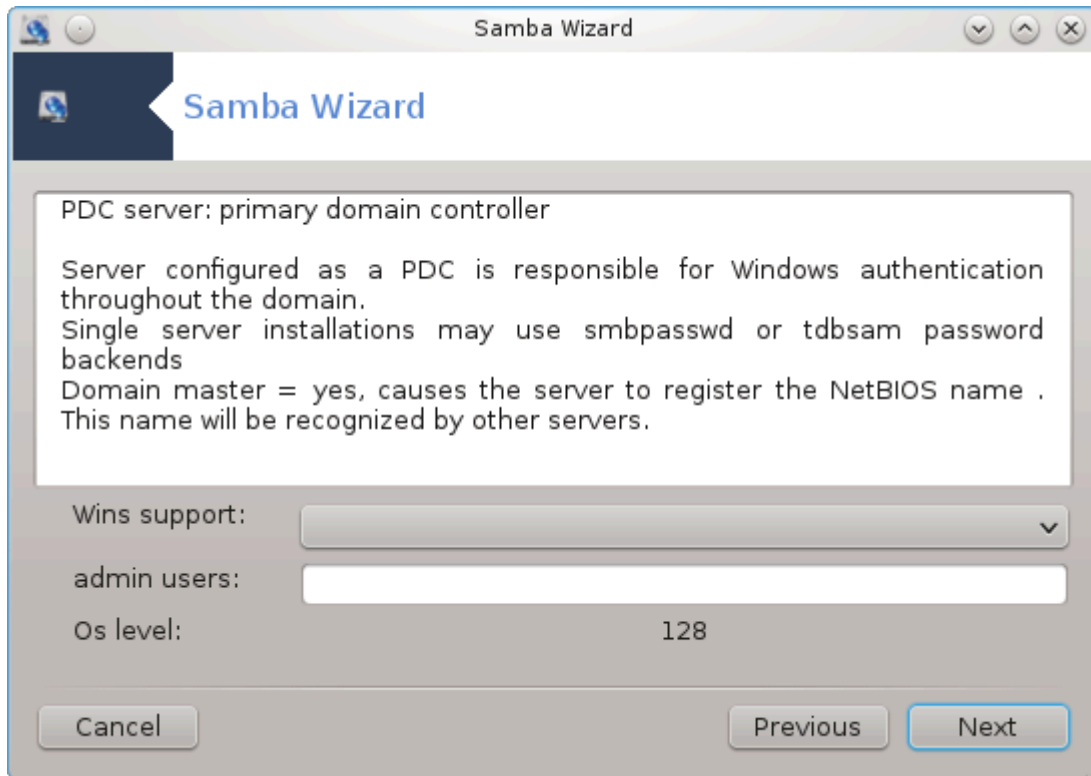
If you have previously create some shares, they will appear in this configuration. Run 'drakwizard sambashare' to manage your shares.

Samba type: Standalone - standalone server
 Workgroup: MGAGROUP
 Server banner: MageiaPicturesShare (Samba Server %v)
 Log file: /var/log/samba/%m.log

Advanced

Cancel Ok

8.2.4. Чаробњак - Примарни контролер домена

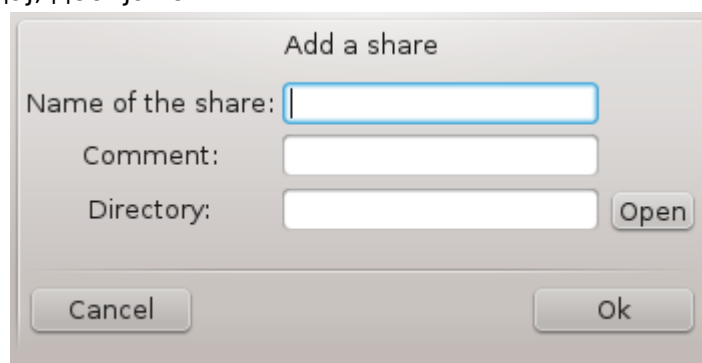

Уколико је изабрана опција "Примарни контролер домена", чаробњак је тражити индикацију да ли Wins подржава или не постаљање имена admin корисника. Следећи кораци су исти и за самостални сервер, осим што морате да изаберете сигурносни мод:

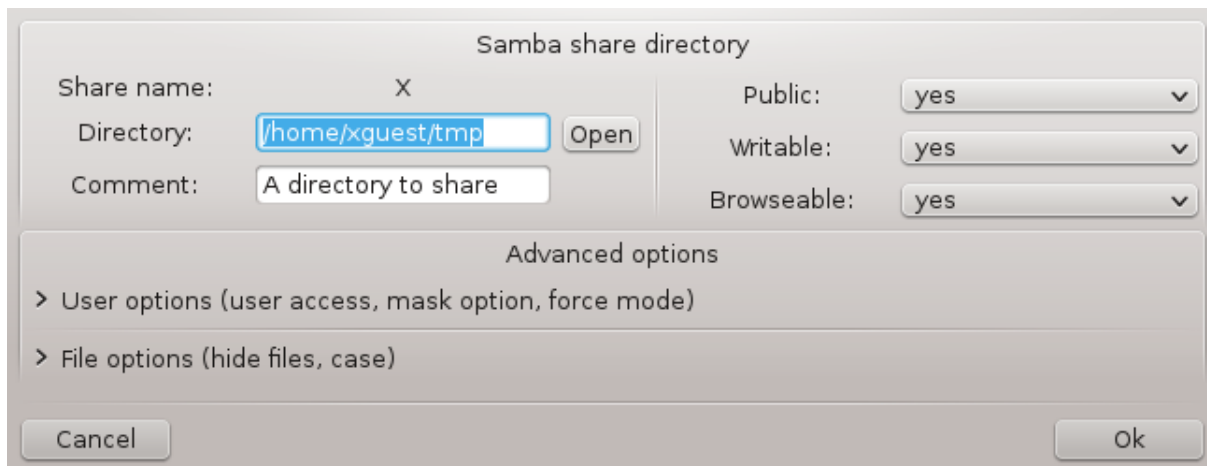
- домен: обезбеђује механизам за смештање свих корисничких и групних налога у централизован, дељени, репозиторијум за налоге. Централизован репозиторијум за налоге је дељен између (сигурносних) контролера.

8.2.5. Одредите директоријум за дељење

Са тастером Додај, добијамо:

Стога се додаје нови унос. Он се може изменити са тастером Измени. Опције се могу изменити, попут тога да ли је директоријум јавно видљив, уписив или претражив. Име за дељење се не може мењати.

8.2.6. Уноси менија

Када листа има бар један унос, опције менија се могу користити.

Подешавање Фајл/Упис. Сачувај тренутно конфигурацију у `/etc/samba/smb.conf`.

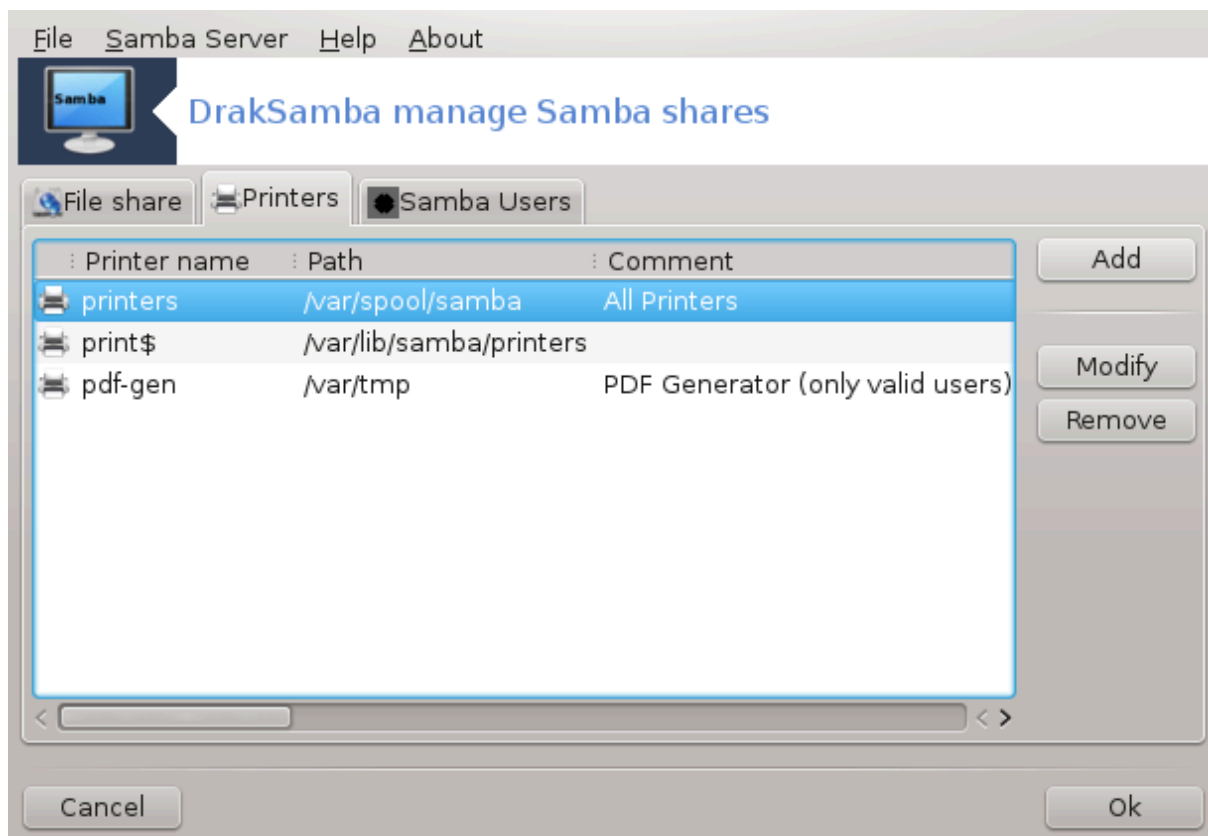
Samba сервер|Подеси. Чаробњак може бити поново покренут са овом командом.

Samba сервер|Рестартуј. Сервер је заустављен и рестартован са тренутним конфигурационим фајловима.

Samba Сервер|Поново прочитај. Приказана конфигурација је понову учитана из тренутних конфигурационих фајлова.

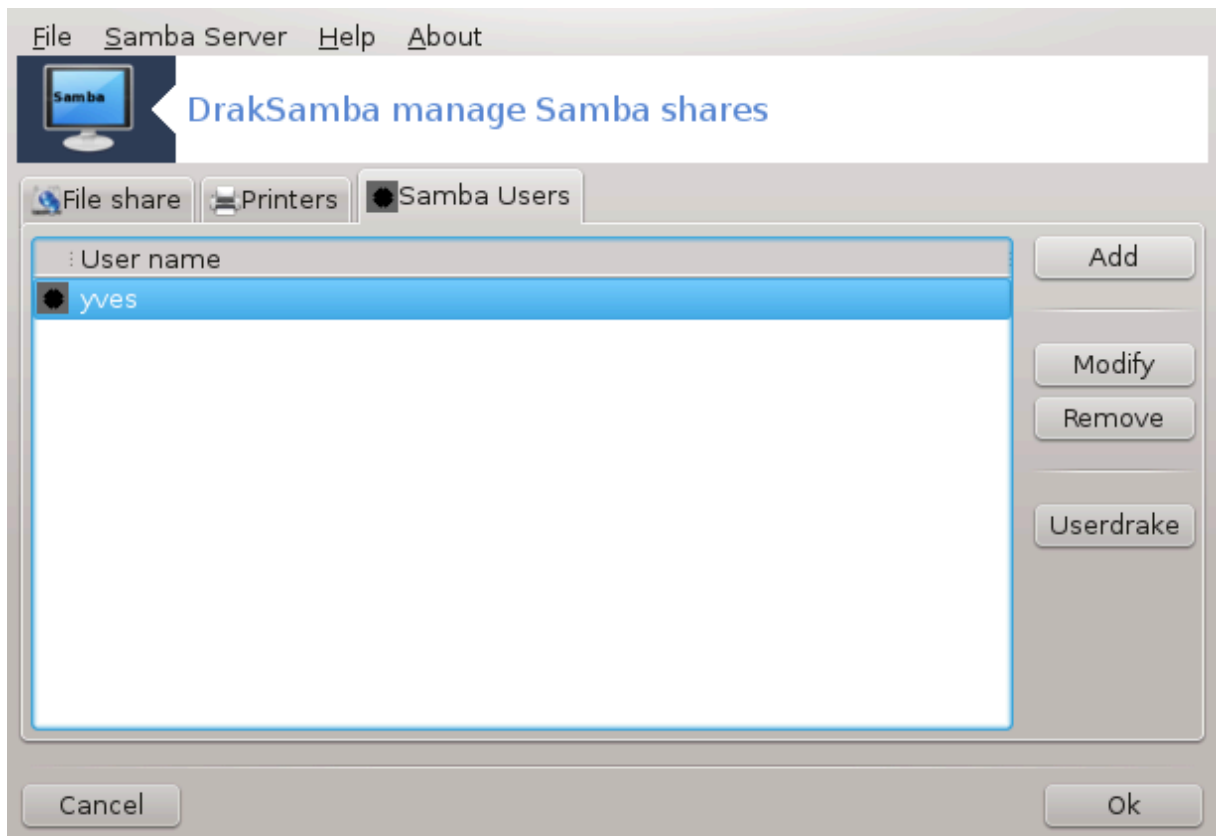
8.2.7. Дељење штампача

Samba вам омогућава да делите штампаче.

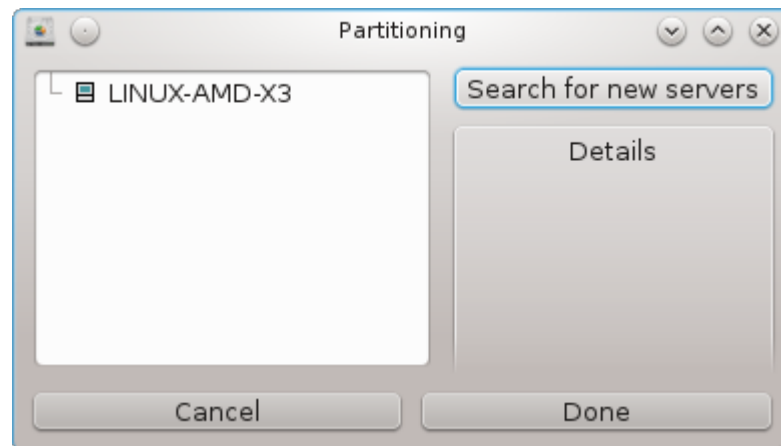
8.2.8. Samba корисници

У овом табу, можете додати кориснике којима је дозвољено да приступе дељеним ресурсима када је потребна аутентификација. Можете додати кориснике из [Одељак 7.8, „Корисници и групе“](#)

8.3. Приступите NFS дељеним уређајима и директоријумима

diskdrake --nfs

8.3.1. Упознавање

Овај алат ³⁷ вам омогућава да одредите одређене дељене директоријуме који ће бити доступни свим корисницима на рачунару. Протокол који се користи за ово је

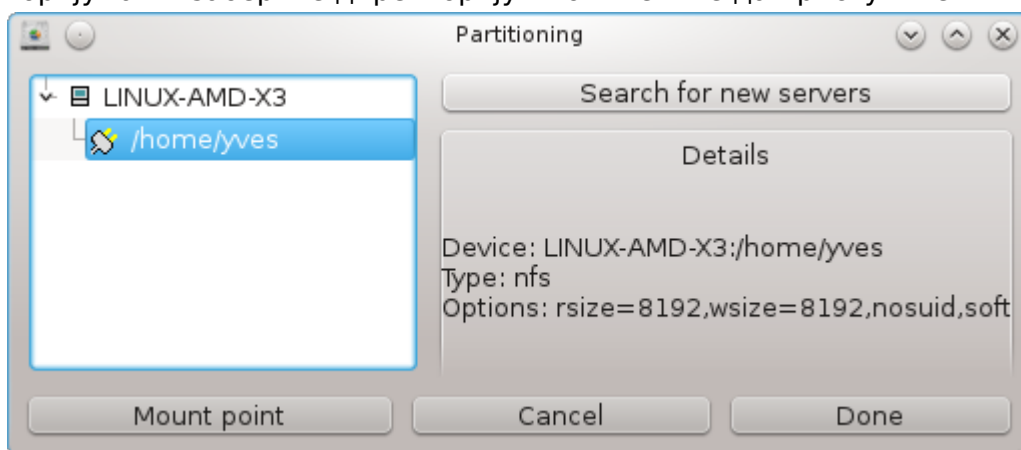
³⁷Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **diskdrake --nfs** као root.

NFS који је доступан на већини Линукс и Јуникс система. Дељени директоријуми ће стога бити доступни одмах по подизању система. Дељени директоријуми ће такође бити директно доступни и једнокорисничкој сесији за корисника који користи програме попут веб претраживача.

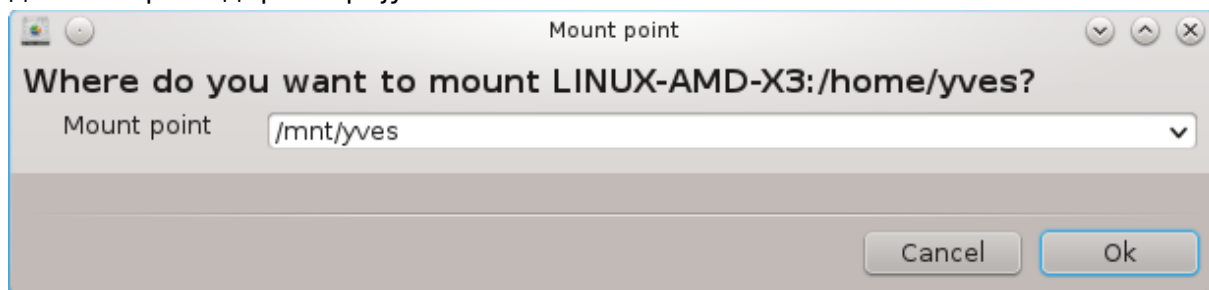
8.3.2. Процедура

Изаберите претражи сервере за добављање листе сервера са дељеним директоријумима.

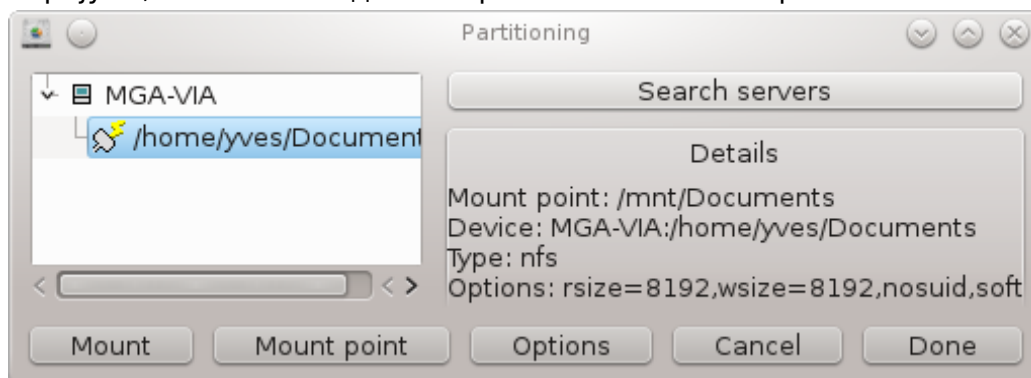
Кликните на симбол > пре имена сервера да би приказали листу дељених директоријума и изаберите директоријум ком желите да приступите.

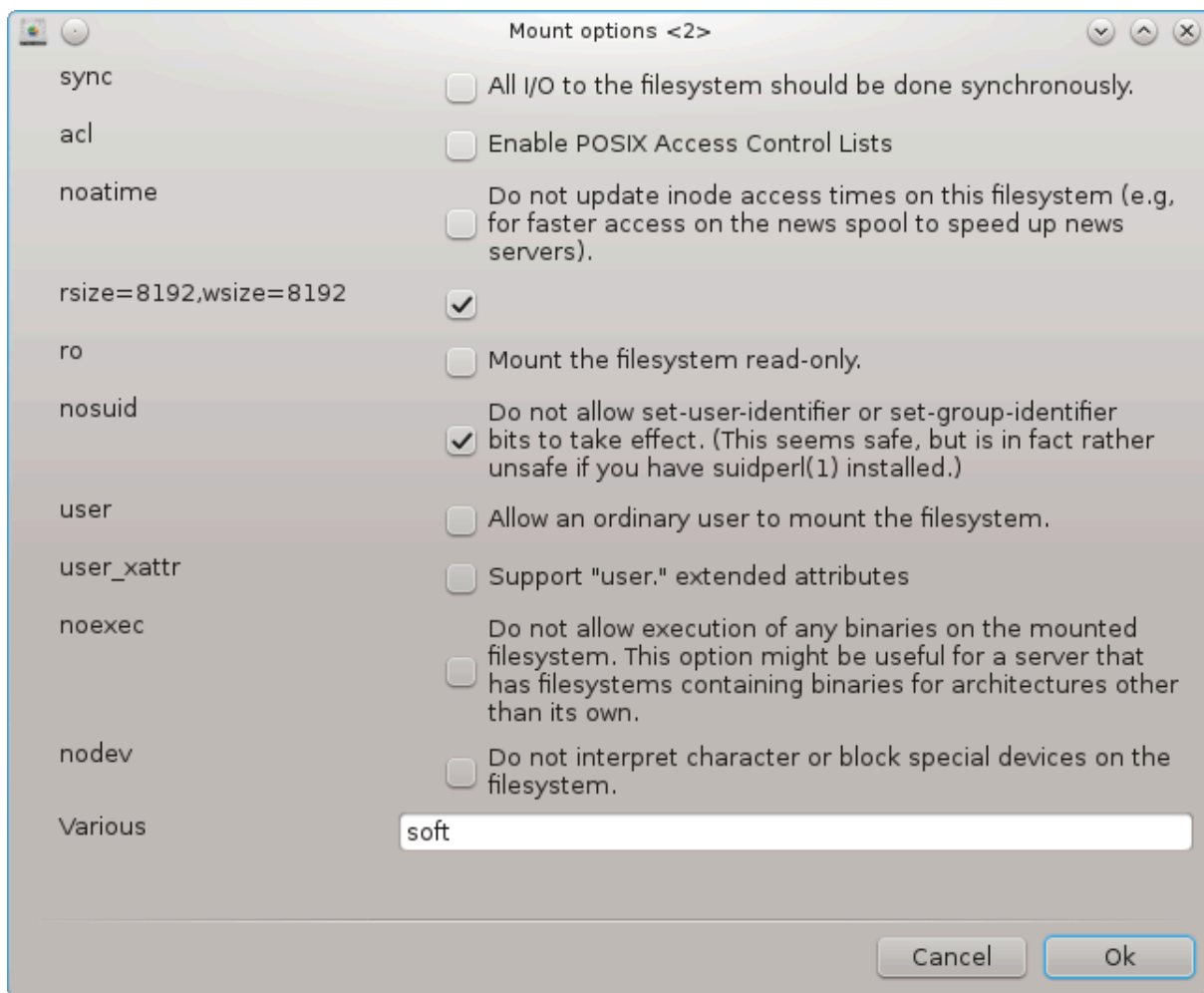

Тастер Тачка монтирања ће бити доступан а ви треба да одредите где желите да монтирате директоријум.

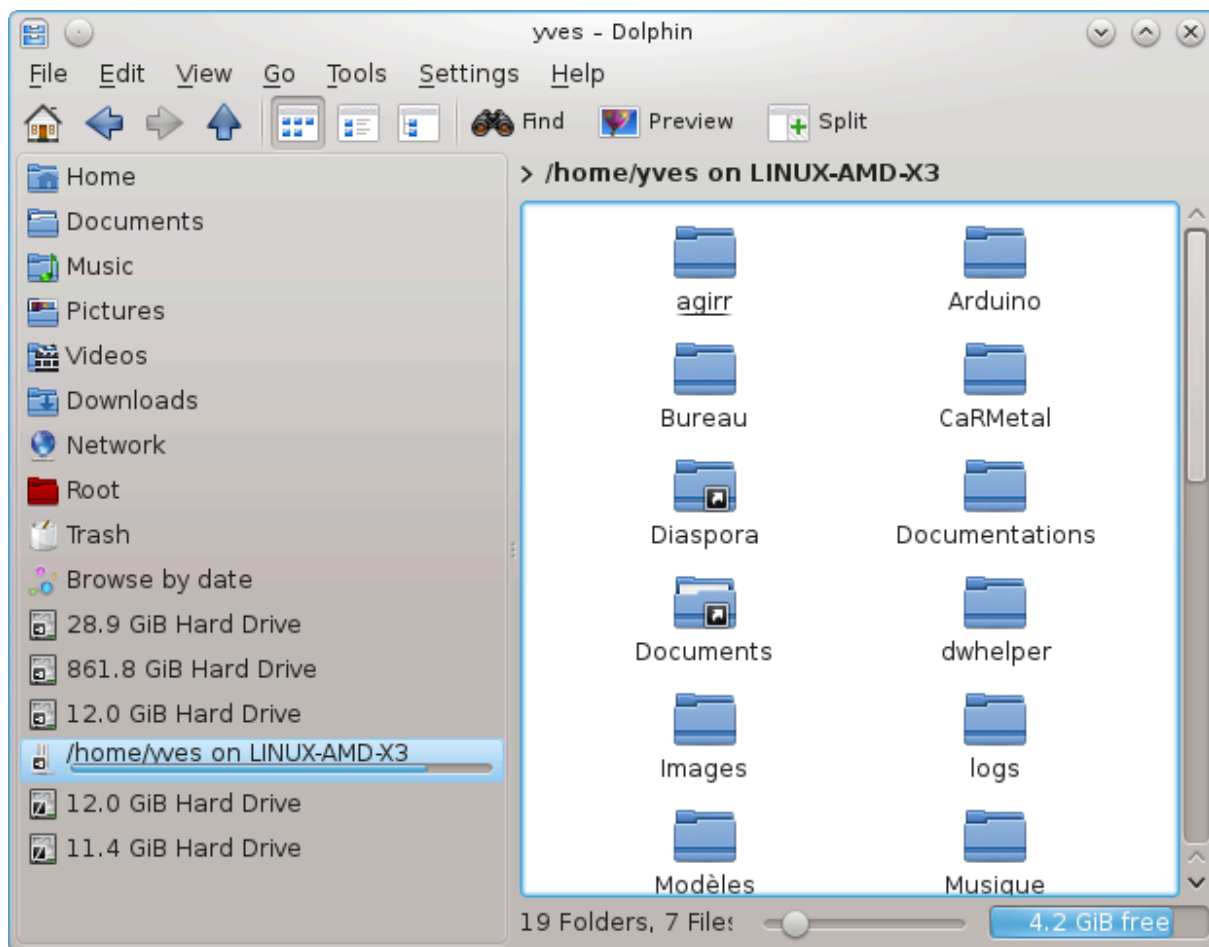

Након избора тачке монтирања, можете је монтирати. Такође можете проверити и променити неке од опција помоћу тастера Опције . Након мотирања директоријума, можете га и деинсталирати са истим тастером.

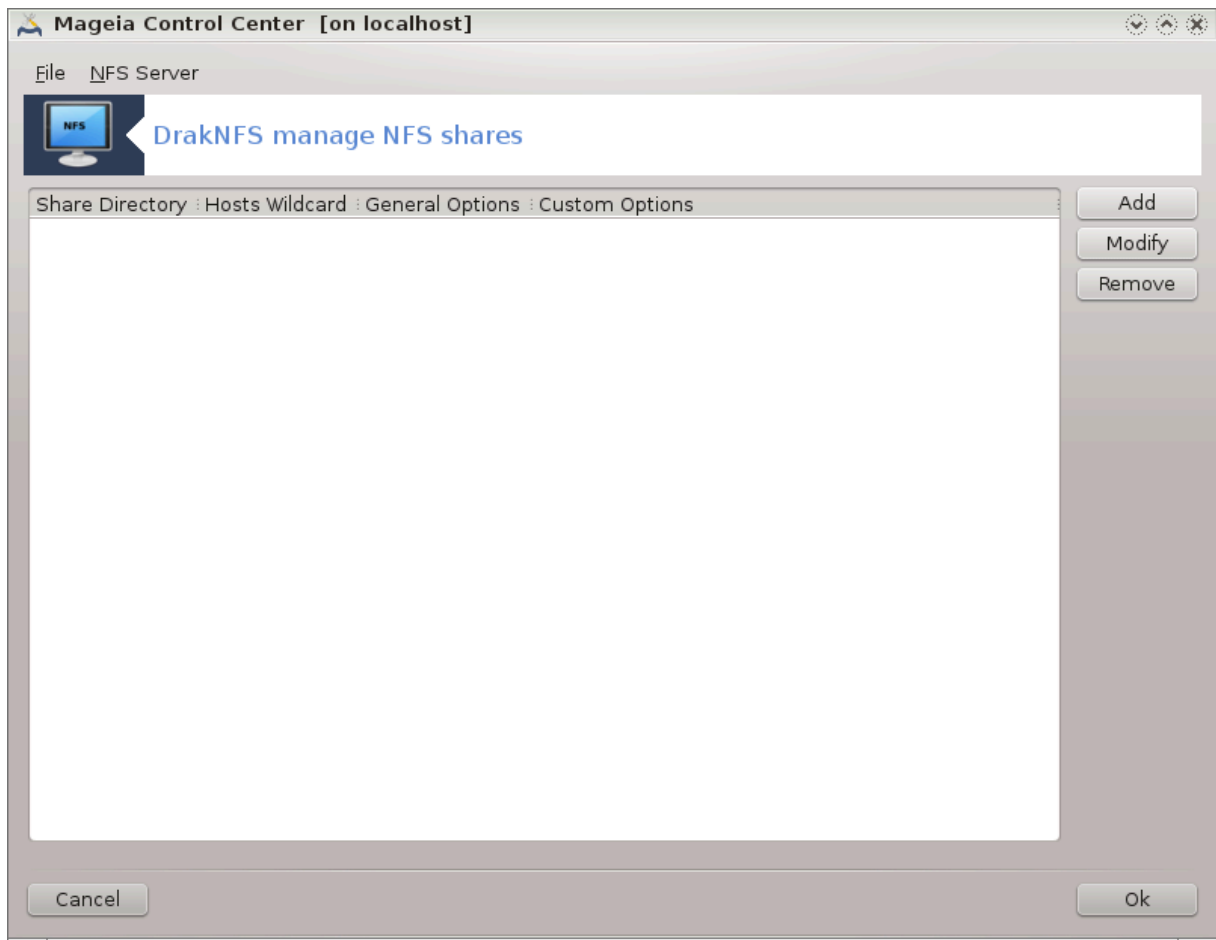

При прихватању конфигурације са тастером Заврши , појавиће се порука са питањем "Да ли желите да сачувате измене у `/etc/fstab`". Ово ће омогућити да директоријум буде доступан после сваког подизања система, уколико је мрежа доступна. Нови директоријум ће онда бити доступан у вашем фајл менаџеру, на примеру у Dolphin-у.

8.4. Делите уређаје и директоријуме коришћењем NFS-а

draknfs

8.4.1. Предуслови

Када покренете чаробњака³⁸ по први пут, можете добити следећу поруку:

Пакет `nfs-utils` мора бити инсталиран. Да ли желите да га инсталирате?

Након завршетка инсталације, прозор са празном листом ће бити приказан.

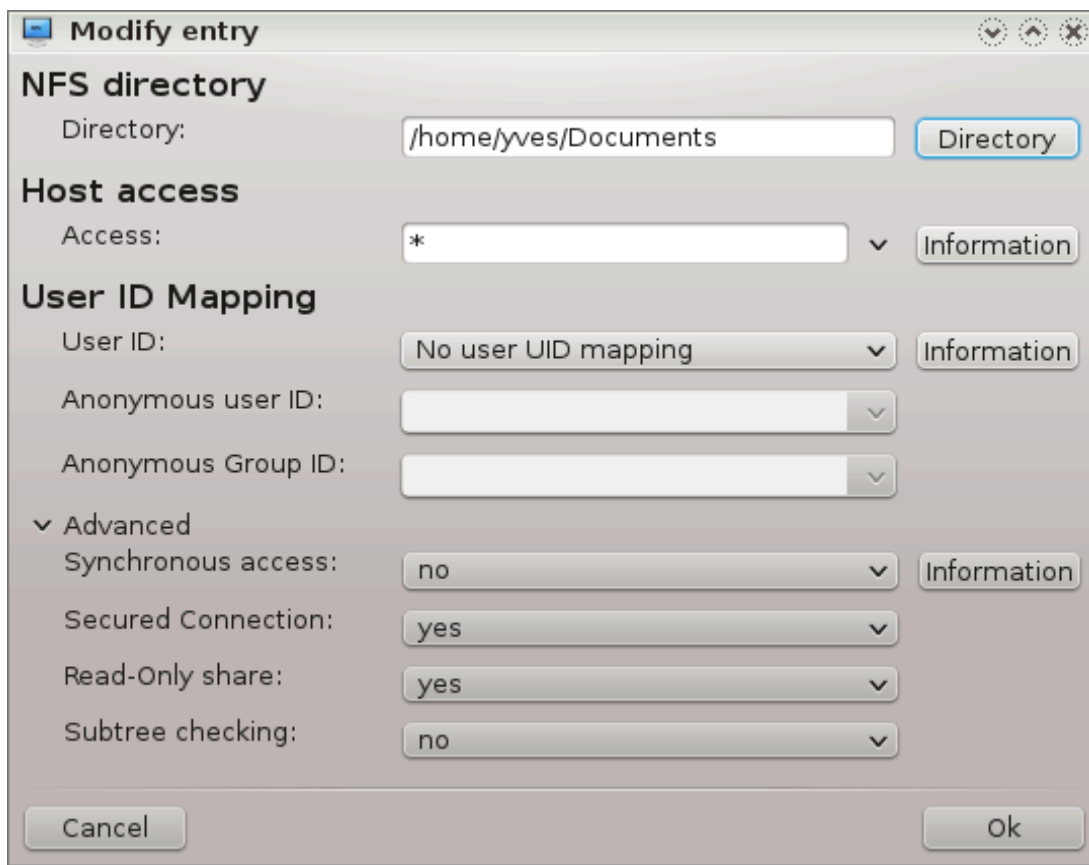
8.4.2. Главни прозор

Приказана је листа дељених директоријума. На овом кораку, листа је празна. Тастер Додај даје приступ конфигурационом алату.

8.4.3. Измените унос

Конфигурациони алат је означен са "Измени унос". Такође може бити покренут са тастером "Измени". Доступни су следећи параметри.

³⁸ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **draknfs** као root.

8.4.3.1. NFS Директоријум

Овде можете одретити које директоријум желите да делите. Тастер Директоријум даје приступ претраживачу за његов избор.

8.4.3.2. Приступ домаћину

Овде можете одредити домаћине који су ауторизовани за приступ дељеном директоријуму.

NFS клијенти могу бити одређени на неколико начина:

#####: или домаћин изведен из имена које је препознао ресолвер, или из пуног квалификованог имена домена или из IP адресе

#####: NIS мрежне групе могу бити дате као @group.

#####: имена машине могу садржати џокер карактере * и ?. На пример: *.cs.foo.edu одговара свим домаћинима на домену cs.foo.edu.

IP #####: такође можете извести симултано директоријуме на све домаћине који се налазе у IP (под-)мрежи. На пример, или `/255.255.252.0' или `/22' додато на основну мрежну адресу.

8.4.3.3. Кориснички ID Mapping

root #####: захтеви за мапирање из uid/gid 0 у анонимни uid/gid (root_squash). root корисник из клијнта не може да чита и уписује фајлове на сервер а који су креирани од стране root-а на самом серверу.

root #####: искључује squashing. Ова опција је углавном корисна клијентима који немају дискове (no_root_squash).

#####: мапира све uids и gids у анонимне кориснике (all_squash). Корисно је NFS-извезене јавне FTP директоријуме, директоријуме за смешрање вести, итд. Супротна опција је без кориснички UID мапирање (no_all_squash), што је подразумевана поставка.

anonuid # anonuid: експлицитно постављање uid и gid анонимног налога.

8.4.3.4. Напредне опције

#####: ова опција тражи да захтеви потичу са интернет порта мањег од IPPORT_RESERVED (1024). Ова опција је подразумевано укључена.

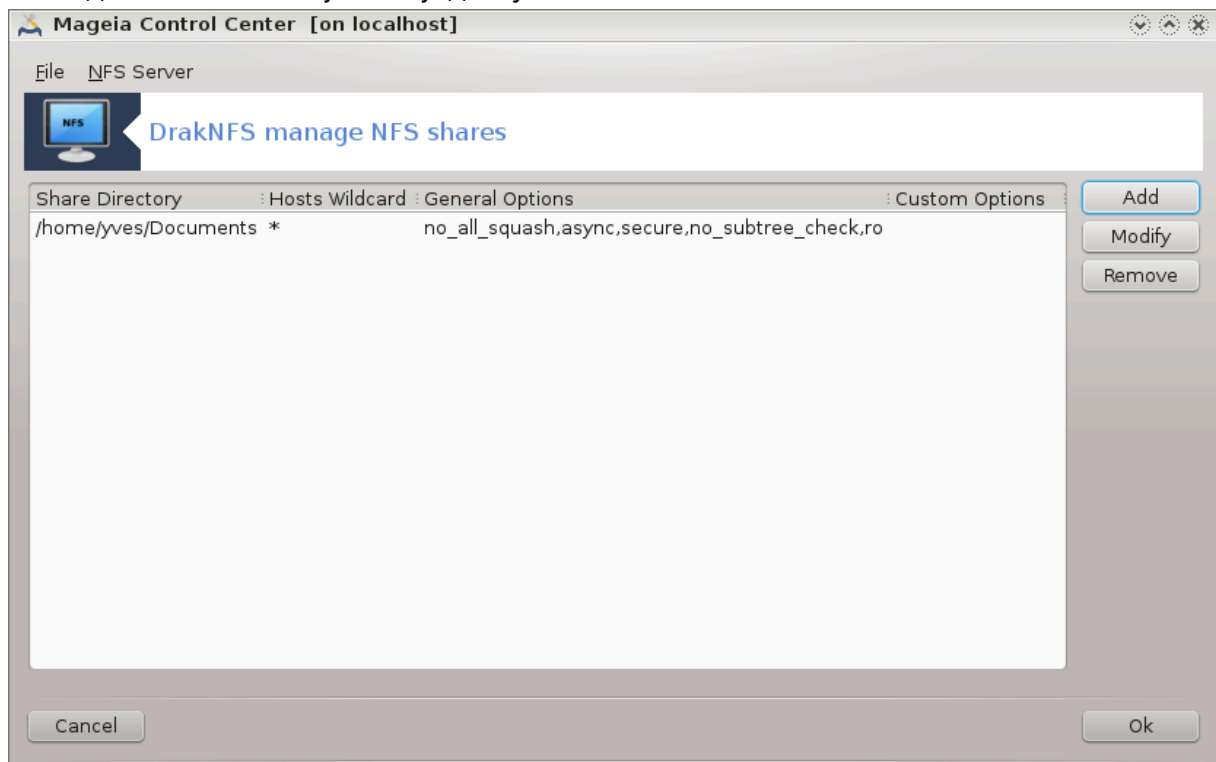
#####: омогућава или само захтеве за читање или и читање и уписивање на овом NFS простору. Подразумевано је да је онемогућен сваки захтев који мења фајл систем. Ово такође може бити експлицитно одређено корићењем ове опције.

онемогућава NFS сервер да крши NFS протокол и да одговара на захтеве пре него се било какве измене направљене на основу тих захтева пошаљу на стабилно складиштење (нпр. тврди диск).

омогућава проверу подстабла што може у неким случајевима допринети побољшању сигурности, али може смањити поузданост. Погледајте exports(5) map страницу за више детаља.

8.4.4. Уноси менија

За сада листа има најмање један унос.

8.4.4.1. Подешавање Фајл/Упис

Сачувај тренутну конфигурацију.

8.4.4.2. NFS Сервер|Рестартуј

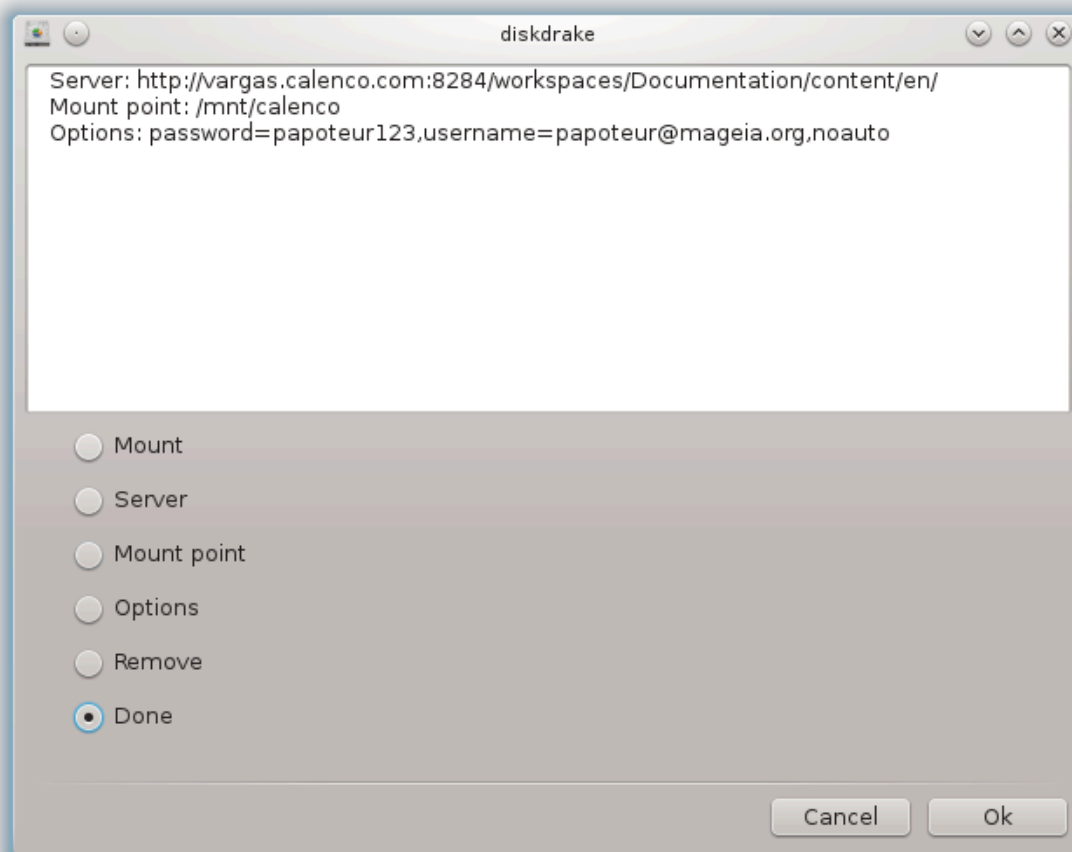
Сервер је заустављен и рестартован са тренутним конфигурационим фајловима.

8.4.4.3. NFS Сервер|Поново учитај

Приказана конфигурација је понову учитана из тренутних конфигурационих фајлова.

8.5. Приступите WebDAV дељеним уређајима и директоријумима

`diskdrake --dav`

Овај алат ³⁹ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, под табом Дељење Мреже, са ознаком Подешавање WebDAV дељења.

8.5.1. Упознавање

[WebDAV](http://en.wikipedia.org/wiki/WebDAV) [http://en.wikipedia.org/wiki/WebDAV] је протокол који омогућава локално монтирање директоријума на веб серверу, као да су у питању локални

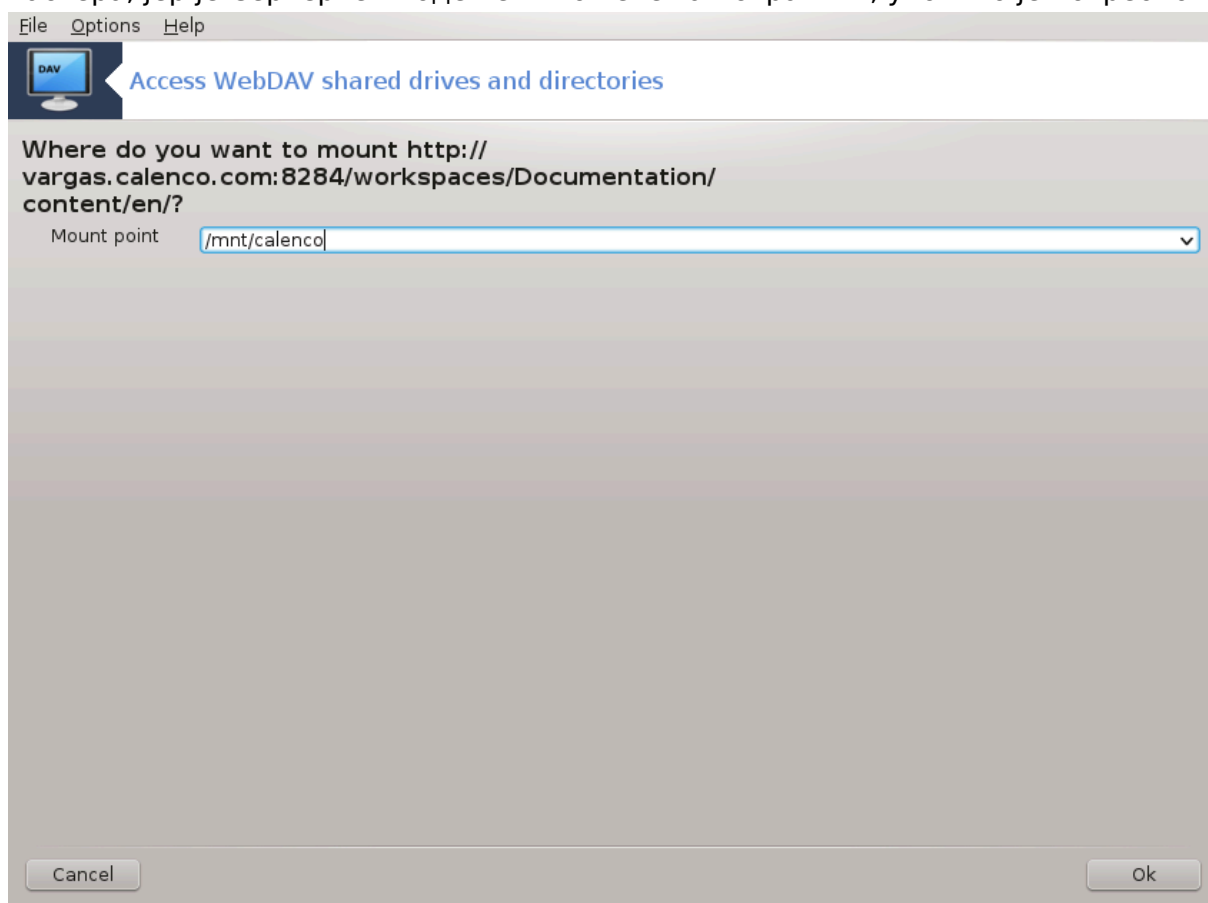
³⁹ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **diskdrake --dav** као root.

диреторијуми. Неопходно је да удаљена машина има покренут WebDAV сервер. Сврха овог алата није подешавање WebDAV сервера.

8.5.2. Креирање новог уноса

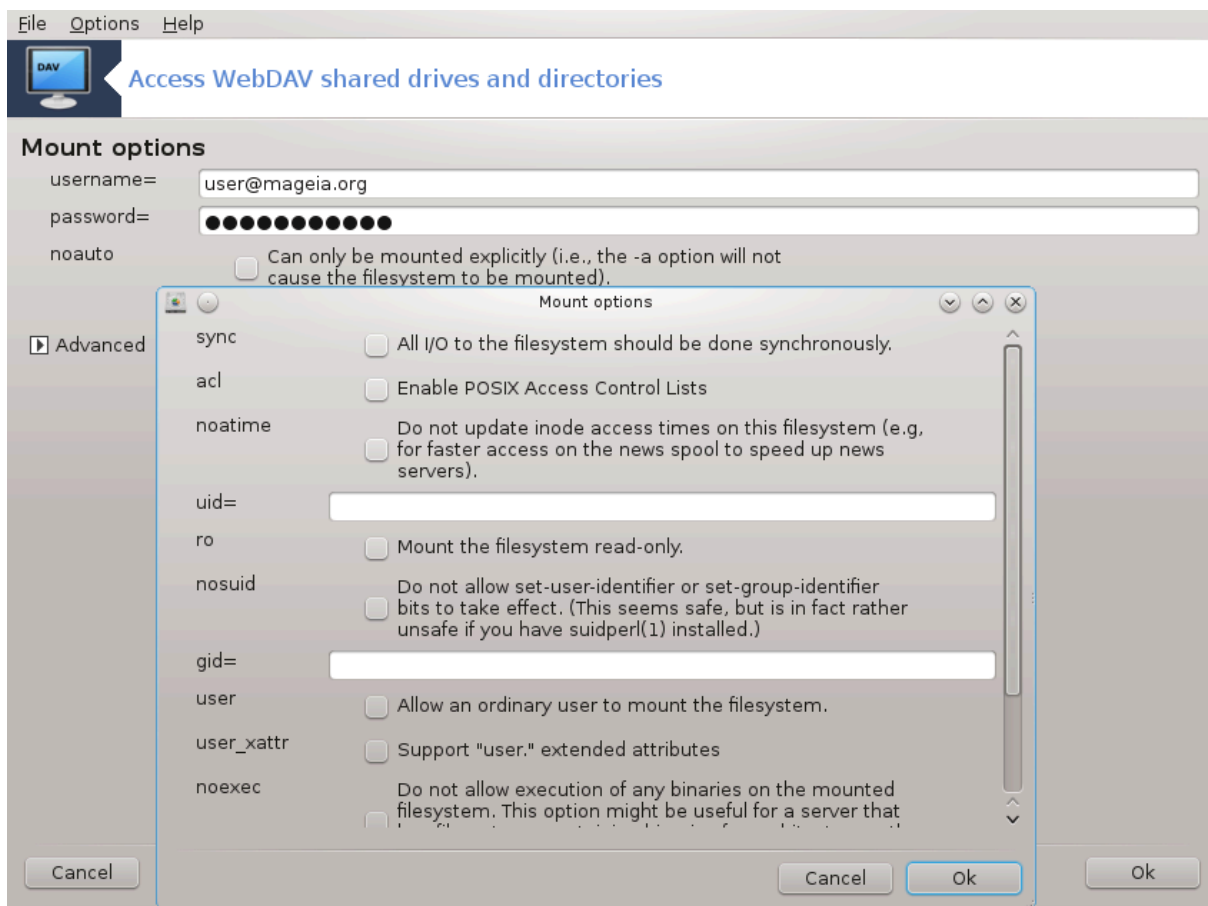
Први екран алата приказује већ подешене уносе, уколико их има, као и тастер Нови. Користите га за креирање новог уноса. Упишите URL сервера у поље новог екрана..

Тада прелазите на екран са радио тастерима где бирате одређене акције. Наставите са акцијом Тачка монтирања кликом на У реду након избора радио тастера, јер је Сервер већ подешен. Можете га исправити, уколико је потребно.

Садржај удаљеног директоријума ће бити доступан кроз ову тачку монтирања.

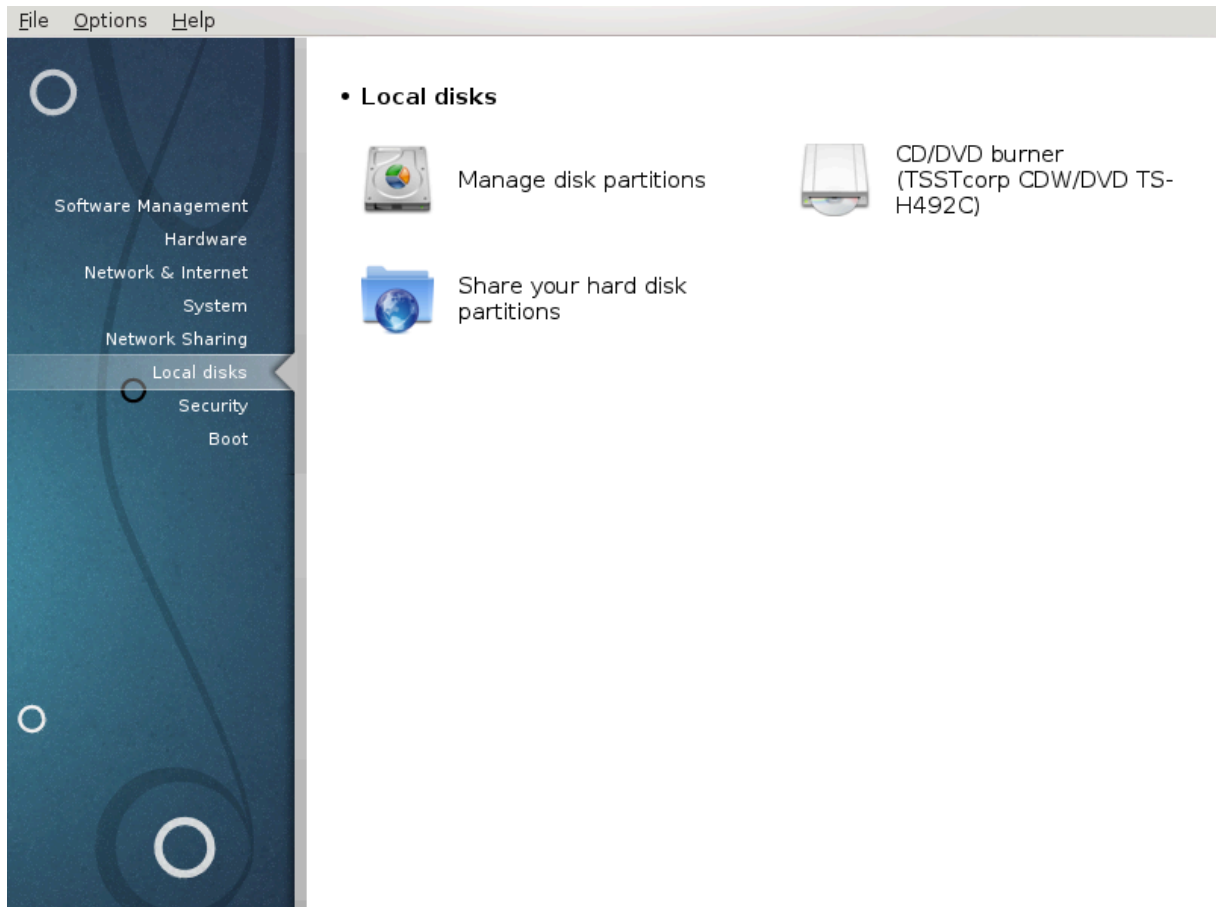
У следећем кораку, упишите своје корисничко име и лозинку. Уколико су вам потребне друге опције, можете их дати на екрану напредно.

Опција Монтирај омогућава вам да одмах монтирате приступ.

Након прихватања конфигурације са радио тастером Завршено, поново ће се појавити први екран са приказаном вашом новом тачком монтирања. Након што изаберете Крај, бићете упитани да ли желите или не да сачувате измене у /ετχ/φσταβ. Изаберите ову опцију уколико желите да вам удаљени директоријум буде доступан после сваког подизања система. Уколико је ваша конфигурација за једнократну употребу, не морате је сачувати.

9. Локални дискови

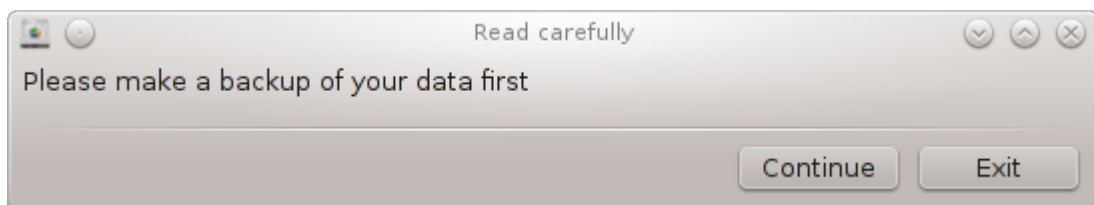
На овом екрану можете изабрати између неколико алата да би управљали или делили ваше локалне дискове. Кликните на линк доле да би сазнали више.

Локални дискови

1. [Одељак 9.1, „Управљајте диск партицијама“](#)
2. [Одељак 9.2, „CD/DVD резач“](#)
3. [Одељак 9.3, „Подеси штампач\(е\), редове за штампу, ...“](#)

9.1. Управљајте диск партицијама

drakdisk или diskdrake

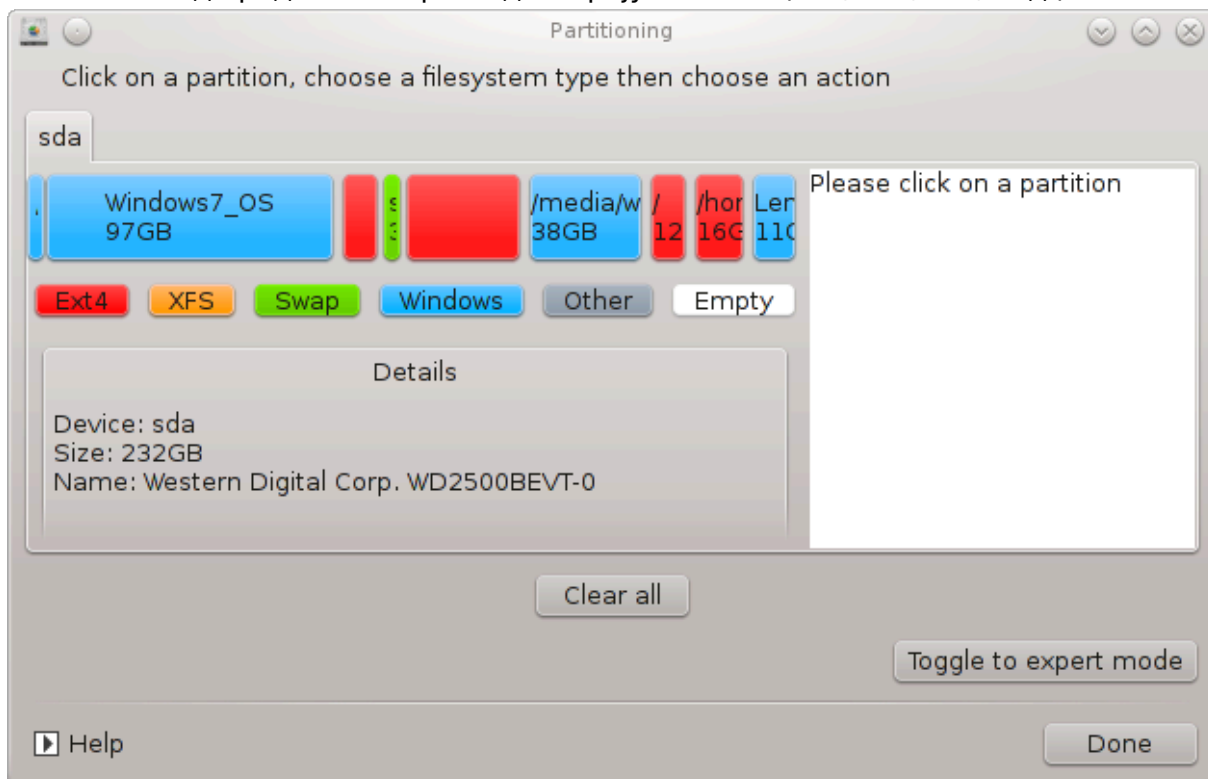

Овај алат ⁴⁰ је веома моћан, па и мала грешка на вашој тастатури може довести до губљења свих података на партицији или чак брисања

⁴⁰Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **drakdisk** или **diskdrake** као root.

целог диска. Из тог разлога, видеће екран горе на врху екрана алатке. Кликните на ##### уколико нисте сигурни шта радите.

Уколико имате више од једног тврдог диска, можете променити тврди диск на ком желите да радите избором одговарајућег таба (sda, sdb, sdc, итд.)

Можете изабрати из великог броја могућих опција за подешавање вашег тврдог диска. Брисање целог тврдог диска, дељење и спајање партиција, промене њихових величина или промене фајл система, форматирање или предлед онога шта се налази на партицији: све је то могуће урадити. Тастер ##### на дну је за брисање целог диска, а други тастери постају видљиви када кликнете десним тастером на партицију.

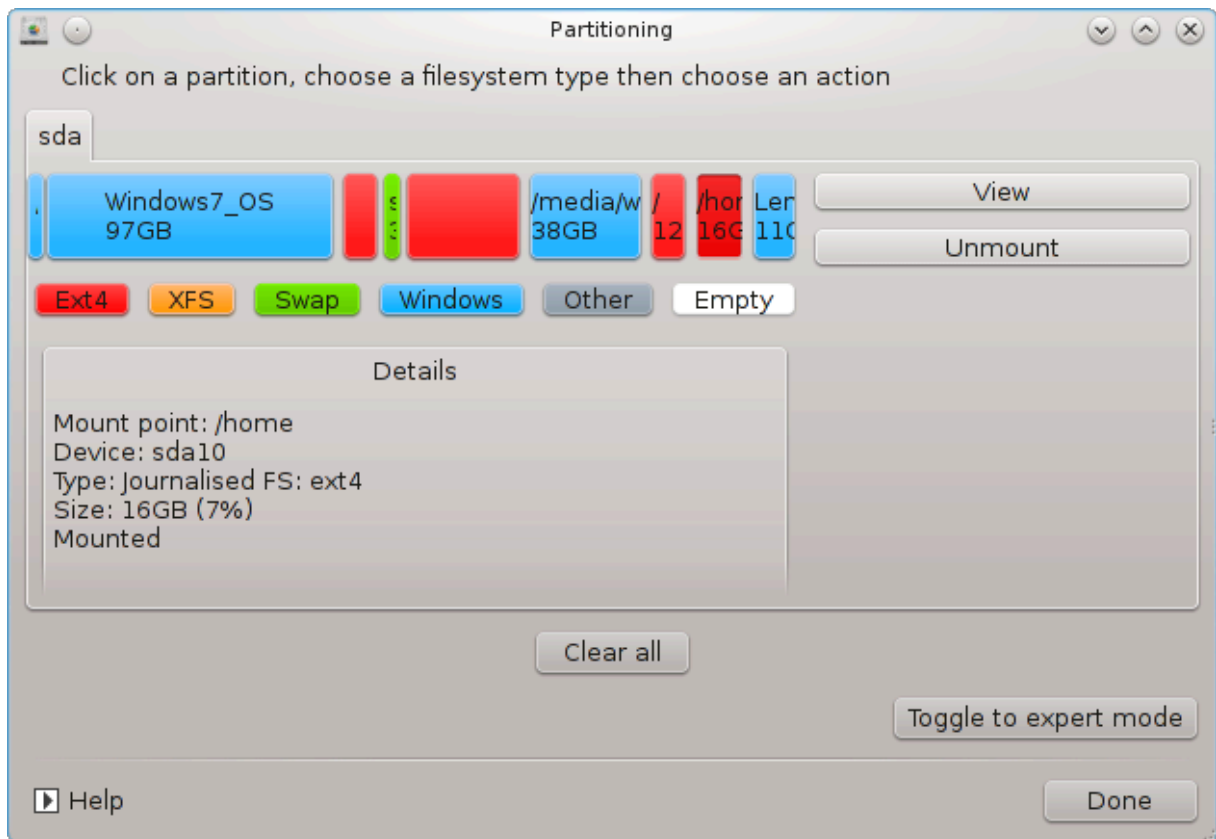
Уколико имате UEFI систем, можете видети малу партицију са именом "EFI Системска партиција" које је монтирана на /boot/EFI. Никада је немојте брисати, јер садржи стартере са све ваше различите оперативне системе.

Уколико је изабрана партиција монтирана, као у примеру доле, не можете изабрати да јој промените величину, форматирање је или обришете. Да би то могли да урадите, прво морате да је демонтирате.

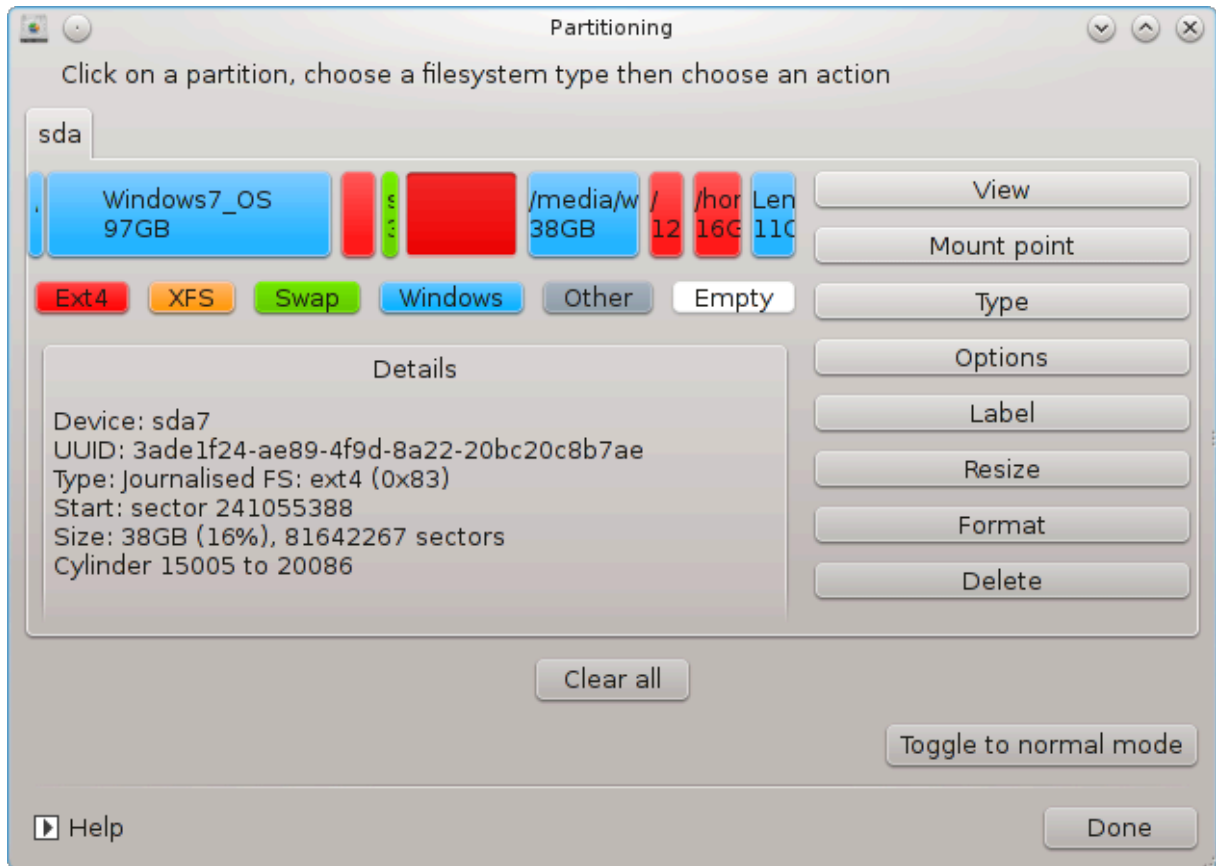
Могуће је само променити величину партиције са њене десне стране.

За промену типа партиције (на пример промена са ext3 на ext4) мораћете да обришете партицију а затим да је поново креирате са новим типом. Тастер Креирај ће се појавити када се изабере празан део на диску.

Можете изабрати тачку монтирања која не постоји, и онда ће бити креирана.

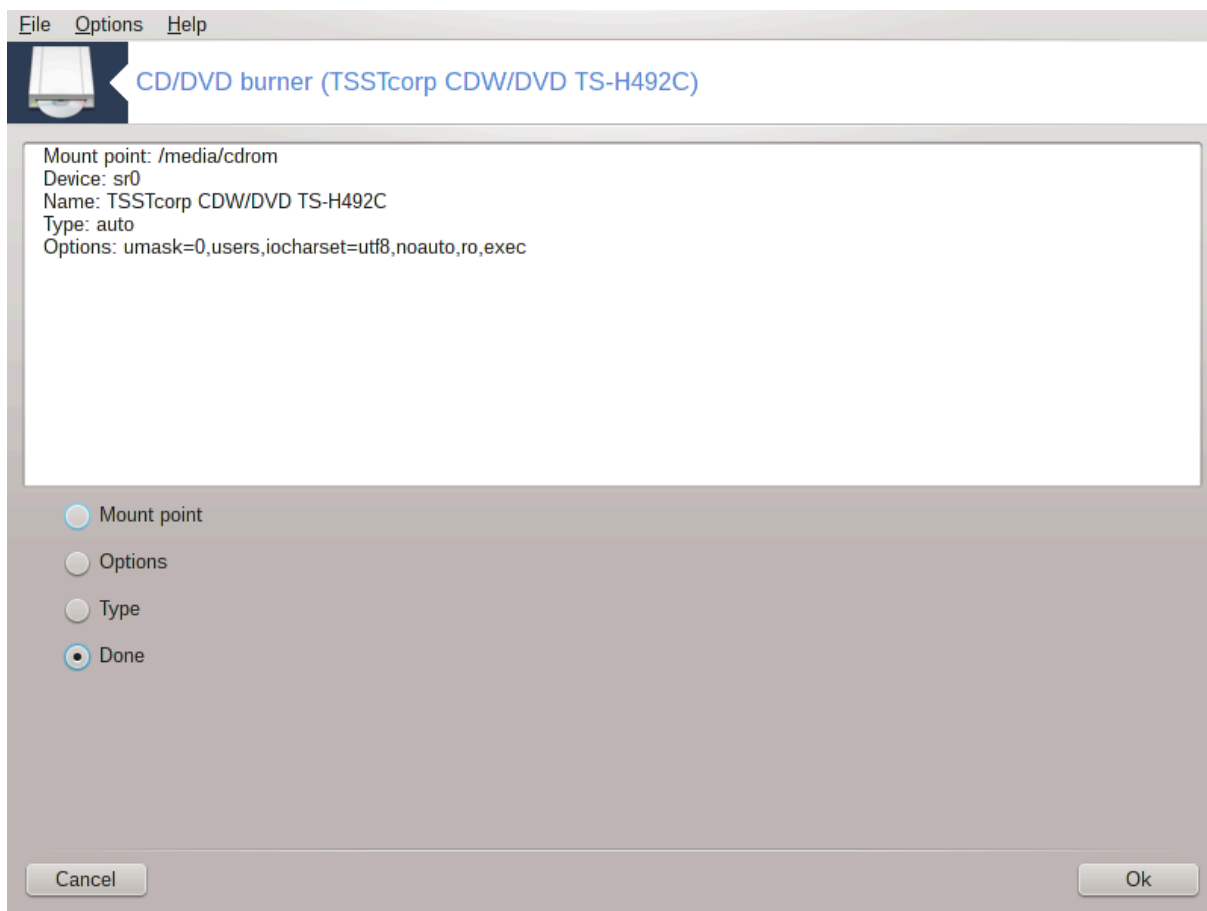

Бирањем ##### ## ##### ## добијате додатне могућности, попут постављање ознаке партиције, као што се може видети на снимку екрана доле.

9.2. CD/DVD резач

diskdrake --removable

Овај алат ⁴¹ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, под табом Локални дискови, означен у складу са вашим преносивим хардвером (само CD/DVD плејери и резачи и читач дискета).

Његов циљ је да одреди начин на који се монтирају преносиви дискови.

На врху прозора се налази кратак опис вашег хардвера и одабране опције за монтирање. Можете користити мени при дну за њихову измену. Означите оно што желите да измените и кликните на тастер У реду.

9.2.1. Тачка монтирања

Означите ово поље да би променили тачку монтирања. Подразумевана је `/media/cdrom`.

9.2.2. Опције

Многе опције за монтирање се могу изабрати или директно и листи или преко подменија Напредно. Главне су:

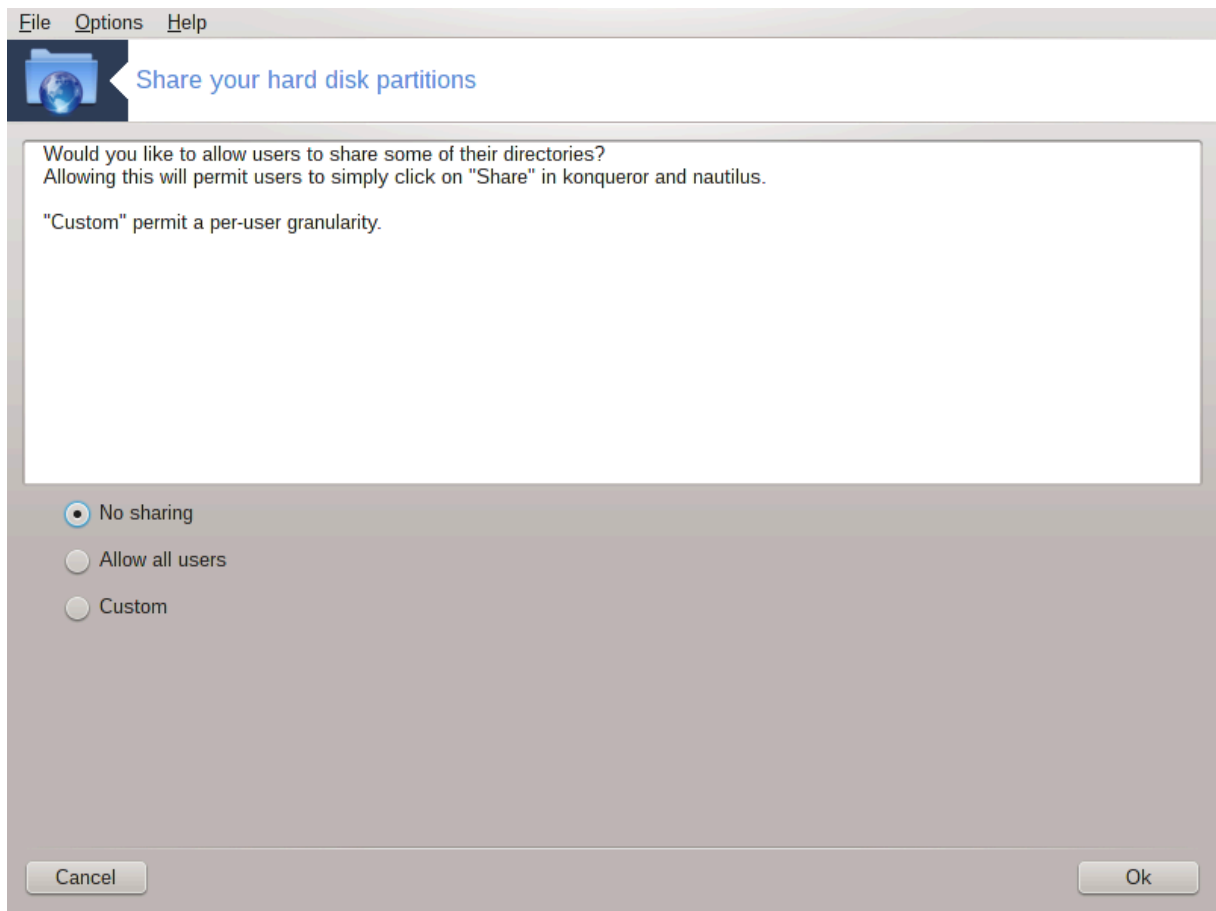
9.2.2.1. user/nouser

корисник омогућава обичном кориснику (не root-у) да монтира преносиве дискове, ова опција укључује `noexec`, `nosuid` и `nODEV`. Корисник који монтира диск је једини који може да га демонтира.

⁴¹Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **diskdrake --removable** као root.

9.3. Подеси штампач(е), редове за штампу, ...

diskdrake --fileshare

Овај једноставни алат ⁴² вам омогућава да, као администратор, дозволите корисницима да деле делове својих /home поддиректоријума са другим корисницима на истој локалној мрежи који могу имати рачунаре или са Линукс или Windows оперативним системом.

Може се наћи у Mageia Контролном Центру, у табу Локални Диск, означено са "Делите партиције свог тврдог диска".

Као прво, одговорите на питање : "Да ли желите да дозволите корисницима да деле неке од својих директоријума ?", кликните на Без дељења уколико је одговор не за све кориснике, кликните на Дозволи свим корисницима за све кориснике и кликните на Прилагођено уколико је одговор не за неке кориснике а да за друге. За овај последњи случај, корисници који су ауторизовани за дељење директоријума морају припадати fileshare групи, која се аутоматски креира на систему. Упит за ово ћете добити касније.

Кликом на У реду, ће се појавити други екран са упитом за избор између NFS или SMB-а. Означите NFS уколико је Линукс једини оперативни систем на мрежи, односно означите SMB уколико се на мрежи налазе и Линукс и Windows машине а затим кликните на У реду. По потреби ће бити инсталирани било који потребни пакети.

⁴² Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем **diskdrake --fileshare** као root.

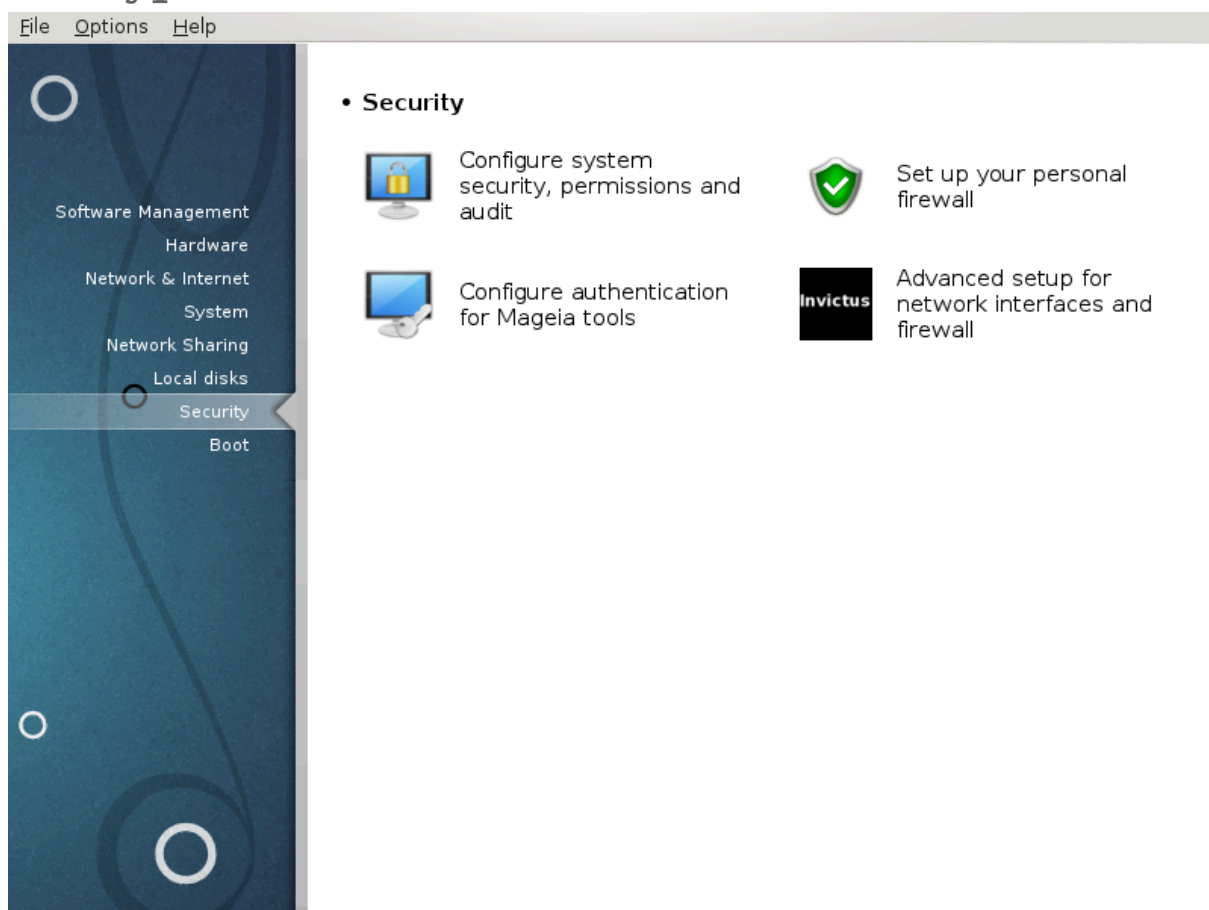
Подешавање је сада завршено осим уколико нисте изабрали опцију Прилагођено. У овом случају, појавиће се додатни екран да би отворили Userdrake. Овај алат вам омогућава да додате кориснике овлашћене за дељење њихових директоријума у fileshare групу. У табу User, кликните на корисника да би га додали у групу fileshare, затим на Измени, у табу Групе. Означите fileshare групу и кликните на У реду. За више информација о Userdrake-у, погледајте: [Одељак 7.8, „Корисници и групе“](#)

Када додајете новог корисника у fileshare групу, морате да се дисконектујете па поново конектујете на мрежу да би измене биле примењене.

Од сада сваки корисника који припада fileshare групи може изабрати у његовом/ њеном фајл менаџеру директоријуме за дељење, иако немају сви фајл менаџери ову способност.

10. Сигурност

На овом екрану можете изабрати између неколико сигурносних алата. Кликните на линк доле да би сазнали више.

Сигурност

1. [Одељак 10.1, „MSEC: Сигурност и провере система“](#) = ##### # ##### # #####, ##### # #####
2. [Одељак 10.2, „Подесите свој лични заштитни зид“](#)

3. [Одељак 10.3, „Подеси аутентификацију за Mageia алате“](#)
4. [Одељак 10.4, „Напредно подешавање мрежних интерфејса и заштитног зида“](#)
5. [Одељак 10.5, „Родитељска контрола“](#)

10.1. MSEC: Сигурност и провере система

msecgui

10.1.1. Презентација

msecgui⁴³ је графички кориснички интерфејс за msec који омогућава да подесите сигурност вашег система у складу са два приступа:

- Он подешава понашање система, msec намеће измене система да би га учинио сигурнијим.
- Он спроводи аутоматске периодичне провере у циљу да вас упозори уколико указује на опасност.

msec користи концепт "нивоа сигурности" чија је намена подешавање групе системских дозвола, које могу бити измењене зарад промена или извршења. Неколико њих је предложено од Mageia, али ви сами можете дефинисати своје прилагођене нивое сигурности.

⁴³ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **msecgui** као root.

10.1.2. Таб за преглед

Погледајте снимак екрана горе

Први таб узима листу различитих сигурносних алата са тастером на десној страни да би их подесили:

- Заштитни зид је пронађен у МСС / Сигурност / Подесите свој лични заштитни зид
- Надоградње, такође пронађене у МСС / Управљање Софтвером / Надоградите свој систем
- сам msec са додатним информацијама:
 - укључен или не
 - подешени Основни ниво сигурности
 - датум последњих Периодичнеих провера и тастер да би видели детаљан извештај и други тастер да би сада покренули нову проверу.

10.1.3. Таб за опције Сигурности

Кликом на други таб или на тастер Подеси Сигурност вас води на исти екран који је приказан доле.

10.1.3.1. Таб Основне сигурности

Нивои сигурности:

Након што означите поље Омогући MSEC алат, овај таб цам омогућава да двокликенте да би изабрали ниво сигурности који онда постаје подебљан. Уколико поље није изабрано, ниво « none » се примењује. Следећи нивои су доступни:

1. Ниво **none**. Овај ниво је намењен уколико не желите да користите msec за контролу сигурности система, и више волите да га сами подесите. Искључује све сигурносне провере и рестрикције и ограничења везана за конфигурацију и подешавања система. Молимо вас да користите овај ниво сам уколико знате шта радите, јер ће оставити ваш систем рањивим на нападе.
2. Ниво **Стандардни**. Ово је подразумевана конфигурација инсталирана и подразумевана за обичне кориснике. Он ограничава неколико системских подешавања и извршава дневне сигурносне провере које откривају измене у системским фајловима, налозима система, и рањиве дозволе за директоријуме (Овај ниво је сличан нивоима 2 и 3 из претходне верзије msec-a).
3. Ниво **Осигурани**. Овај ниво је намењен онда када желите да осигурате систем, али да буде и употребљив. Он додатно ограничава дозволе на систему и извршава више периодичних провера. Надаље, приступ систему је додатно ограничен. (Овај ниво је сличан нивоима 4 (Високи) и 5 (Параноични) из претходне верзије msec-a)
4. Поред ових нивоа, постоје различити нивои везани за поједине задатке, попут новог за **фајл сервер, веб сервер и нетбук**. Такви нивои покушавају да поново поресе сигурност система у складу са најчешћом праксом.
5. Последња два нивоа који се зову **audit_daily** и **audit_weekly** и нису стварно сигурносни нивоу већ више само алати за периодичне провере.

Ови нивои су сачувани у `/etc/security/msec/level.<levelname>`. Можете дефинисати ваше сопствене сигурносне нивое, чувајући их у посебних фајловима са називом `level.<levelname>`, смештеним у фолдеру `/etc/security/msec/`. Ова функција је намењена искусним корисницима којима је потребна посебна или више сигурна конфигурација система.

Имајте на уму да параметри измњени од стране корисника имају предност у односу на подразумевана подешавања нивоа.

Сигурносни аларми:

Уколико означите поље Шаљи сигурносна аларме преко ел.поште, сигурносни аларми креирани од стране msec-a ће бити слани преко локалне ел.поште администратору за сигурност назначеном у оближњем пољу. Можете попунити или локалног корисника или комплетну адресу ел.поште (локална адреса ел.поште и менаџер ел.поште морају такође бити подешени). На крају, можете добити сигурносне аларме директно на ваш десктоп. Означите одговарајуће поље да би то укључили.

Веома се препоручује да омогућите опцију сигурносних аларма у циљу да одмах обавестите администратора за сигурност о могућим

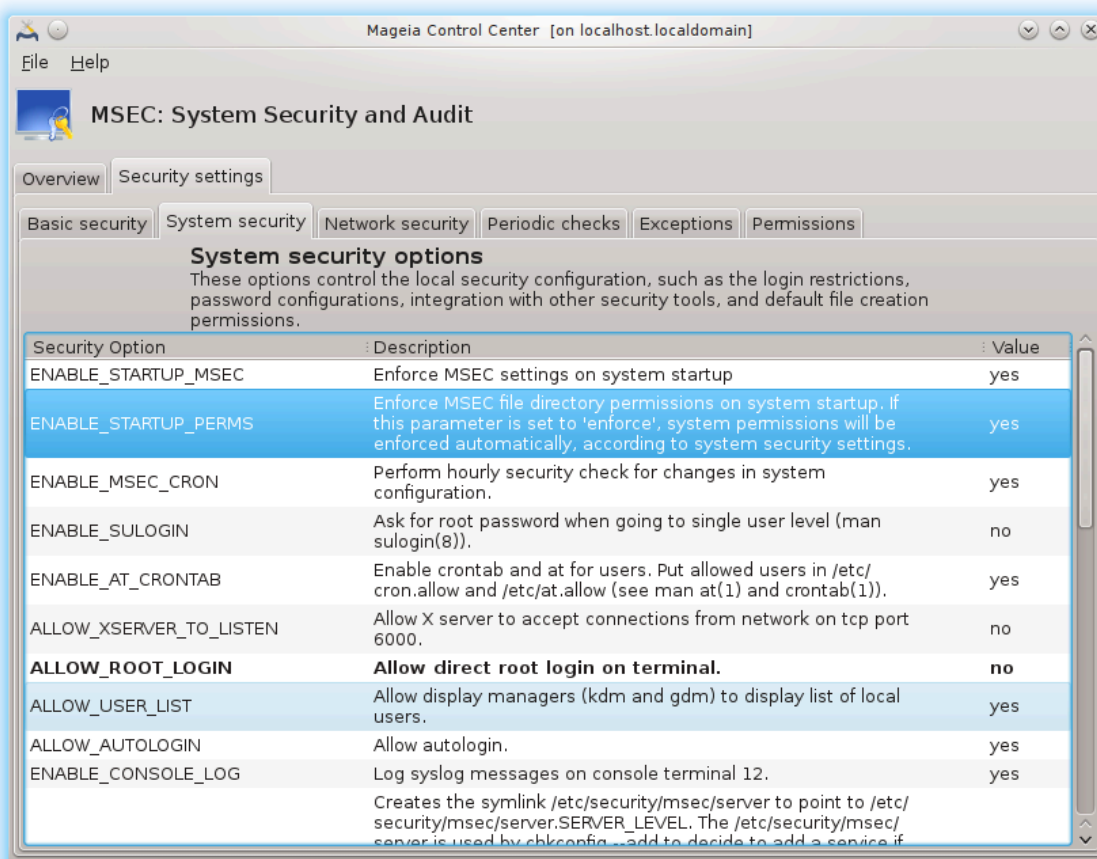
сигурносним проблемима. Уколико не, администратор ће морати редовно да проверава фајлове дневника доступне у `/etc/security/msec/`.

Сигурносне опције:

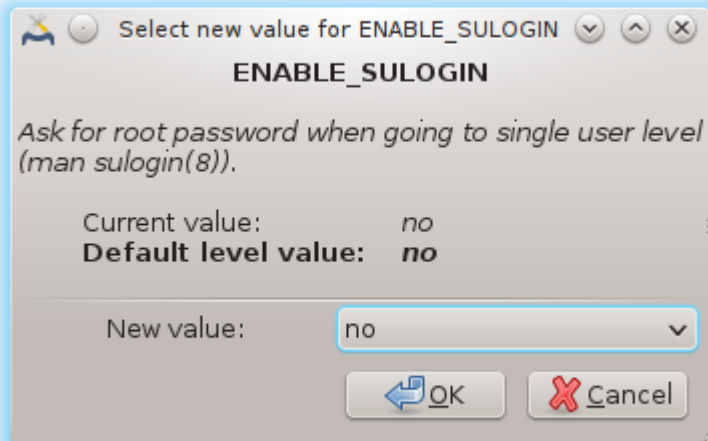
Креирање прилагођеног нивоа није само начин за прилагођавање сигурности рачунара, већ је такође могуће користити накнадно овде постојеће табове за промену било које опције. Тренутна конфигурација msec-а се је смештена у `/etc/security/msec/security.conf`. Овај фајл садржи име тренутог нивоа сигурности и листу свих измена које су извршене на опцијама.

10.1.3.2. Таб Сигурност система

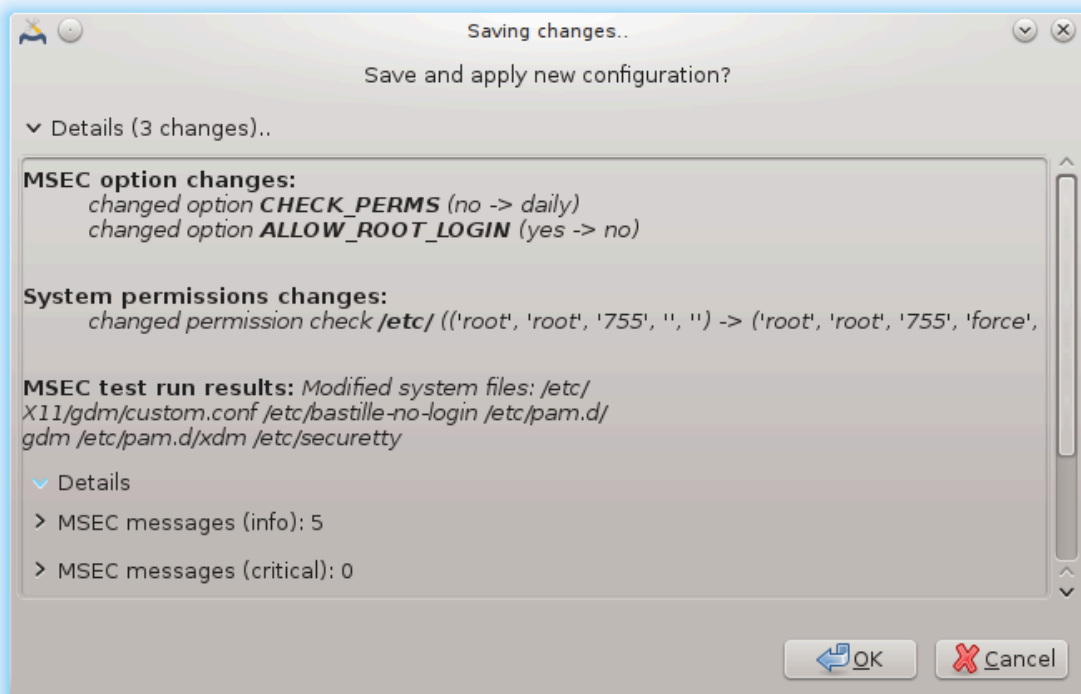
Овај таб приказује све сигурносне опције у колони на левој страни, објашњења у средишњој колони, и њихове тренутне вредности у колони на десној страни.

Да би изменили опцију, двокликните на њу и појавиће се нови прозор (снимак екрана доле). Он приказује име опције, кратак опис, тренутну и подразумевану вредност, и падајућу листу где можете изабрати нову вредност. Кликните на тастер У реду да би потврдили избор.

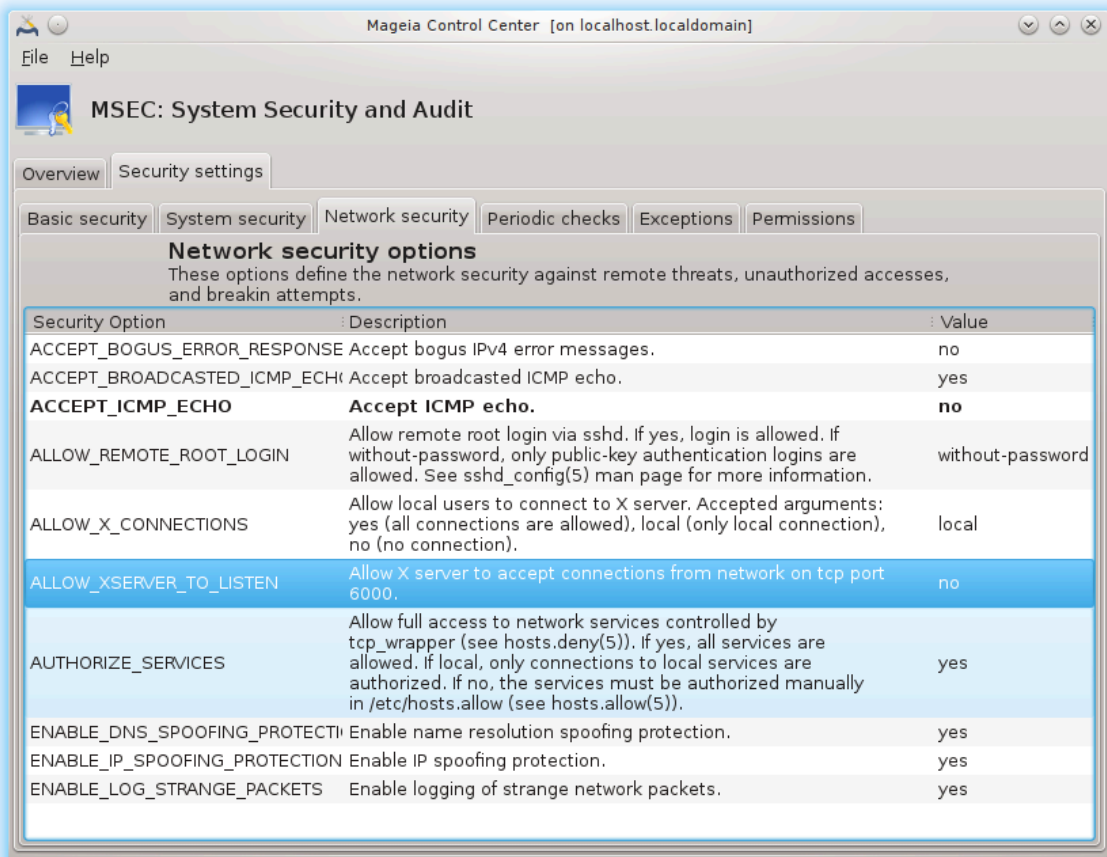

Не заборавите да када излазите из `msecgui`-у сачувате вашу коначну конфигурацију преко менија **Фајл** -> **Сачувај конфигурацију**. Уколико сте променили подешавања, `msecgui` вам омогућава да прегледате промене пре него што их сачувате.

10.1.3.3. Сигурност мреже

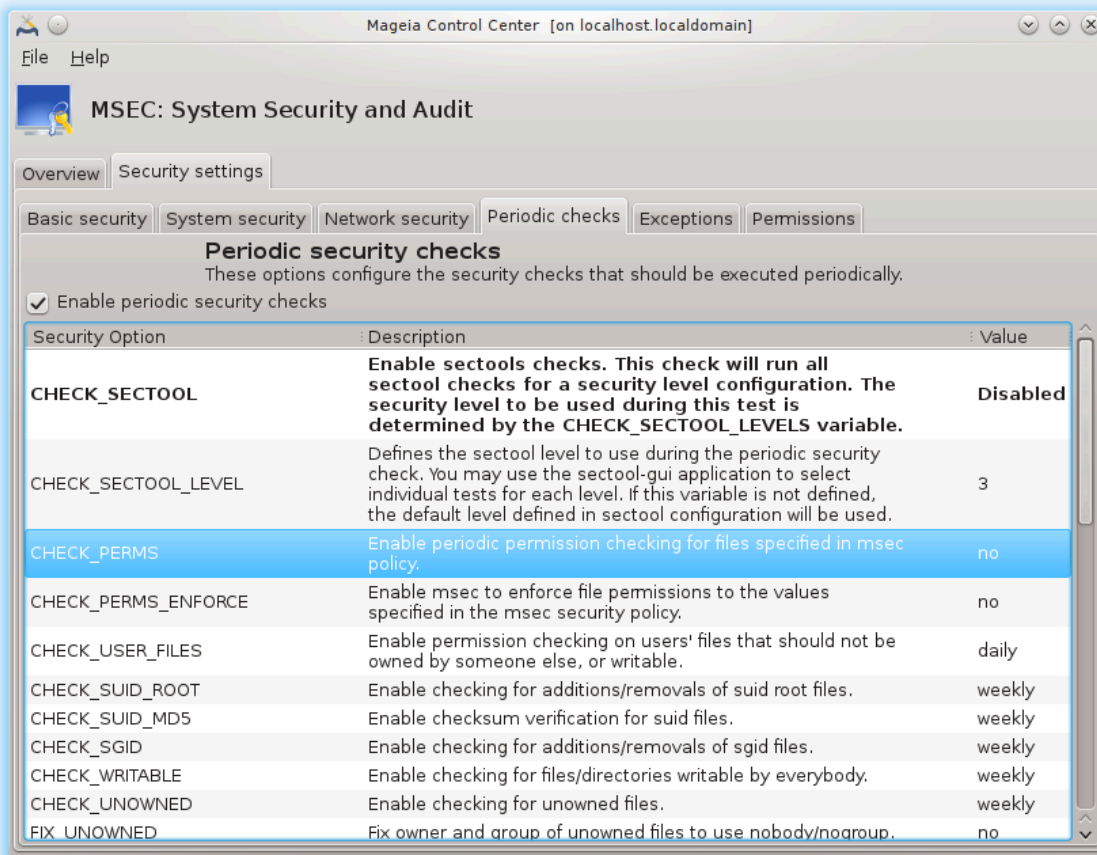
Овај таб приказује све мрежне опције и ради као и претходни таб

10.1.3.4. Таб Периодичне провере

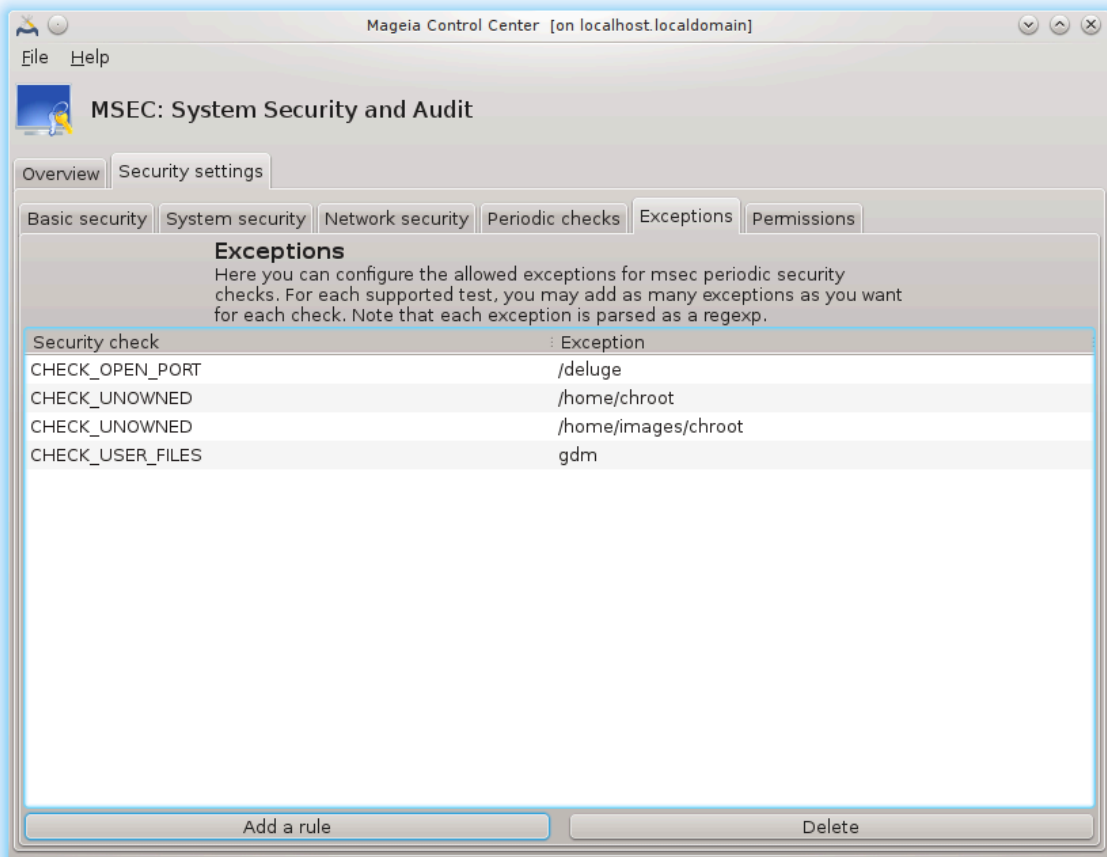
Периодичне провере имају за циљ да обавесте администратора за безбедност преко сигурносних аларма или обавештења за све ситуације за које msec мисли да су потенцијално опасне.

Овај таб приказује све периодичне провере које је извршио msec и њихову учесталост уколико је поље Омогући периодичне сигурносне провере означено. Промене су извршене слично као и на предходном табу.

10.1.3.5. Таб Изузетци

Понекада алармна обавештења настају услед познатих и жељених ситуација. У тим случајевима она су бескорисна и представљају губљење времена за администратора. Овај таб вам омогућава да креирате произвољни број изузетака за које желите да избегнете нежељена обавештења. Очигледно је празан при првом покретању msec-а. Екран доле приказује четири изузетка.

Да би креирали изузетак, кликните на тастер Додај правило

Изаберите жељени ниво провере у падајућој листи са називом Провера а онда, унесите Изузетак у текстуално поље. Додавање изузетка очигледно није коначно, ви га можете или избрисати коришћењем тастера Обриши у табу Изузеци или изменити са двокликом.

10.1.3.6. Дозволе

Овај таб је намењен за проверу и примену дозвола фајлова и директоријума.

Као и за сигурност, msec поседује различите нивое дозвола (стандардни, сигурни, ..) који су омогућени у складу са изабраним нивоом сигурности. Можете креирати сопствене прилагођене нивое сигурности, чувајући их посебним фајловима названим `perm.<levelname>` смештеним у фолдер `/etc/security/msec/`. Ова функција је намењена искусним корисницима којима је потребна прилагођена конфигурација. Такође је могуће користити надаље овде приказани таб за промену било које дозволе коју желите. Тренутна конфигурација се налази у `/etc/security/msec/perms.conf`. Овај фајл садржи листу свих измена направљених на дозволама.

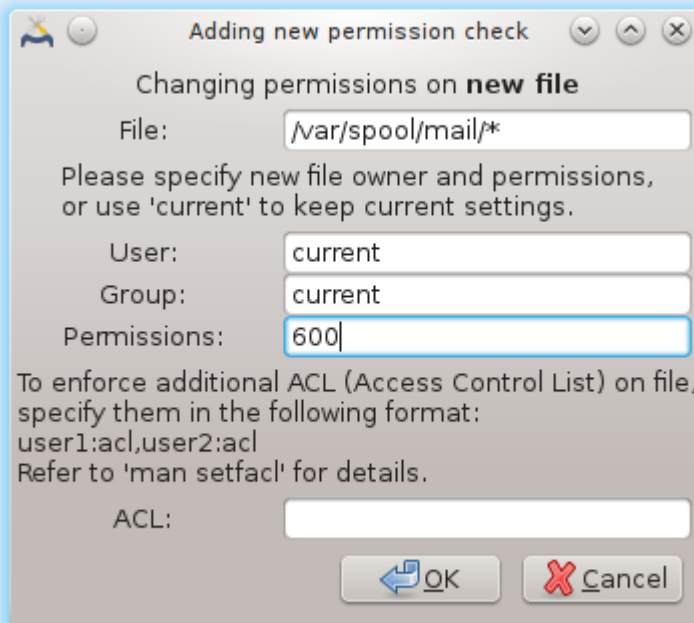
Подразумеване дозволе су видљива као листа правила (једно правило по линији). Можете видети на левој страни, фајл или директоријум кога се правило тиче, затим власника, групу као и дозволу дату самим правилом. Уколико, за дато правило:

- поље **Обавезно примени** није означено, msec само проверава да ли су утврђене дозволе за ово правило поштују и шаље аларм поруку уколико нису, али не врши било какве измене.
- поље **Обавезно примени јесте** означено, онда msec ће применити дозволу при првој периодичној провери и преписати дозволе.

Да би ово радило, опција `CHECK_PERMS` у **табу Периодичне провера** мора бити одговарајуће подешена.

За креирање новог правила, кликните на тастер Додај правило и попуните поље како је приказано у примеру доле. Џокер * је дозвољен у пољу Фајл. "тренутно" значи без измена.

Кликните на тастер У реду да би проверити избор и не заборавите да када излазите снимите вашу коначну конфигурацију корићењем менија Фајл -> Сачувај конфигурацију. Уколико сте променили подешавања, msecgui вам омогућава да прегледате измене пре него што их сачувате.

Такође је могуће да креирате или подесите правила изменом конфигурационог фајла /etc/security/msec/perms.conf.

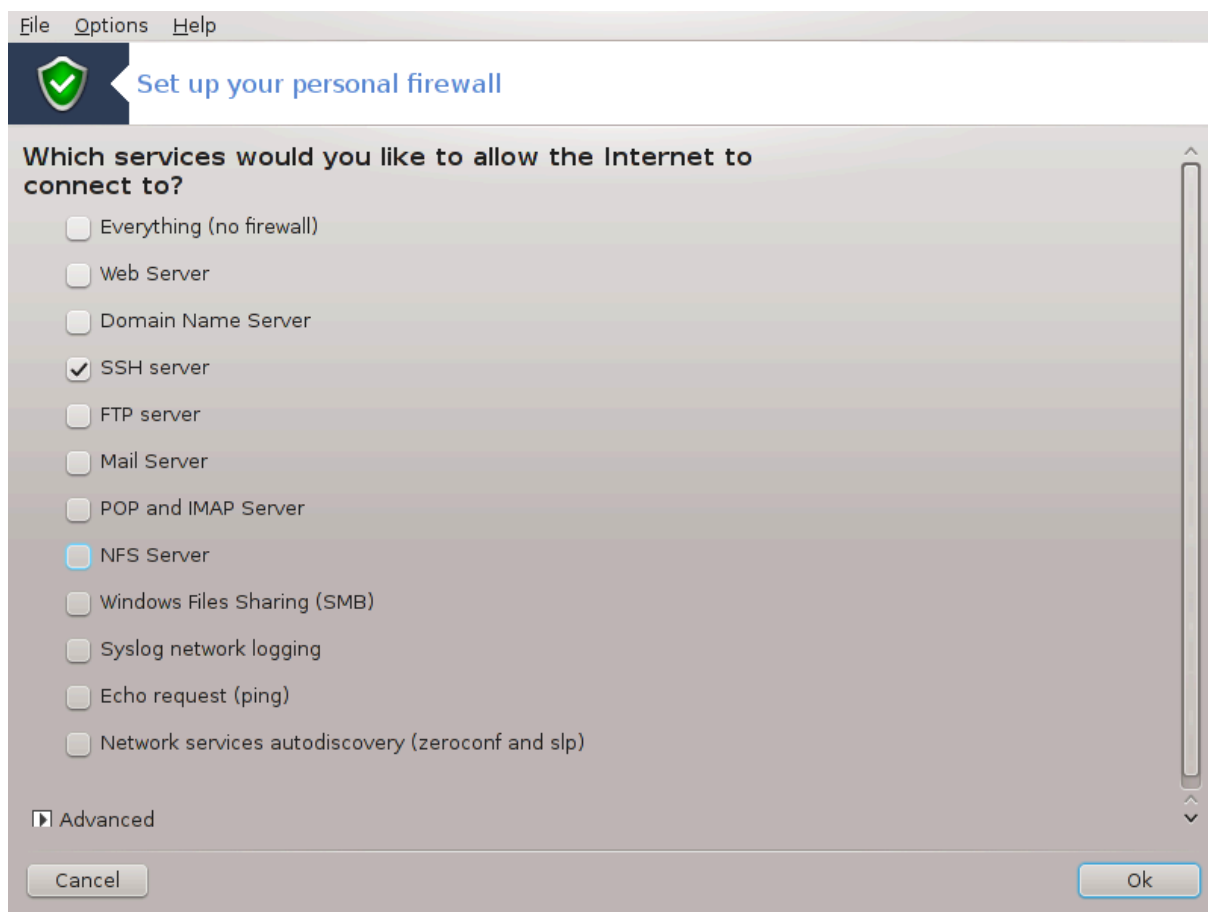
Измене у **табу Дозволе** (или директно у конфигурационом фајлу) се узимају у обзир при првој периодичном провери (проверите опцију CHECK_PERMS у **табу Периодичне провере**). Уколико желите да оне одмах ступе на снагу, користите команду msecperms у конзоли са root овлашћењима. Пре тога, можете користити команду msecperms -p да би видели које ће дозволе бити промењене са msecperms.

Не заборавите да уколико измените дозволе у конзоли или фајл менаџеру, за фајл где је поље "Обавезно примени" означено у **табу Дозволе**, msecgui ће поново уписати старе дозволе после неког времена, у складу са конфигурацијом опција CHECK_PERMS и CHECK_PERMS_ENFORCE у табу **Периодичне Провере**.

10.2. Подесите свој лични заштитни зид

drakfirewall

Овај алат ⁴⁴ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, под табом Сигурност, са ознаком "Подесите свој лични заштитни зид". То је исти алат који се налази на првом табу "Подесите сигурност, дозволе и провере система"

Основни Заштитни зид је подразумевано инсталиран са Mageia. Све долазеће конекције од споља су блокиране уколико нису ауторизоване. На првом екрану горе, можете изабрати сервисе за које су покушаји спољних конекција за повезивање прихваћени. Ради ваше сигурности, деселекујте прво поље - Све (без заштитног зида) - осим уколико желите да искључите заштитни зид, и само одаберете потребне сервисе.

Могуће је ручно унети бројеве портова који треба да буду отворени. Кликните на Напредној отвориће се нови прозор. У пољу Остали портови, упишите потребне портове пратећи ове примере:

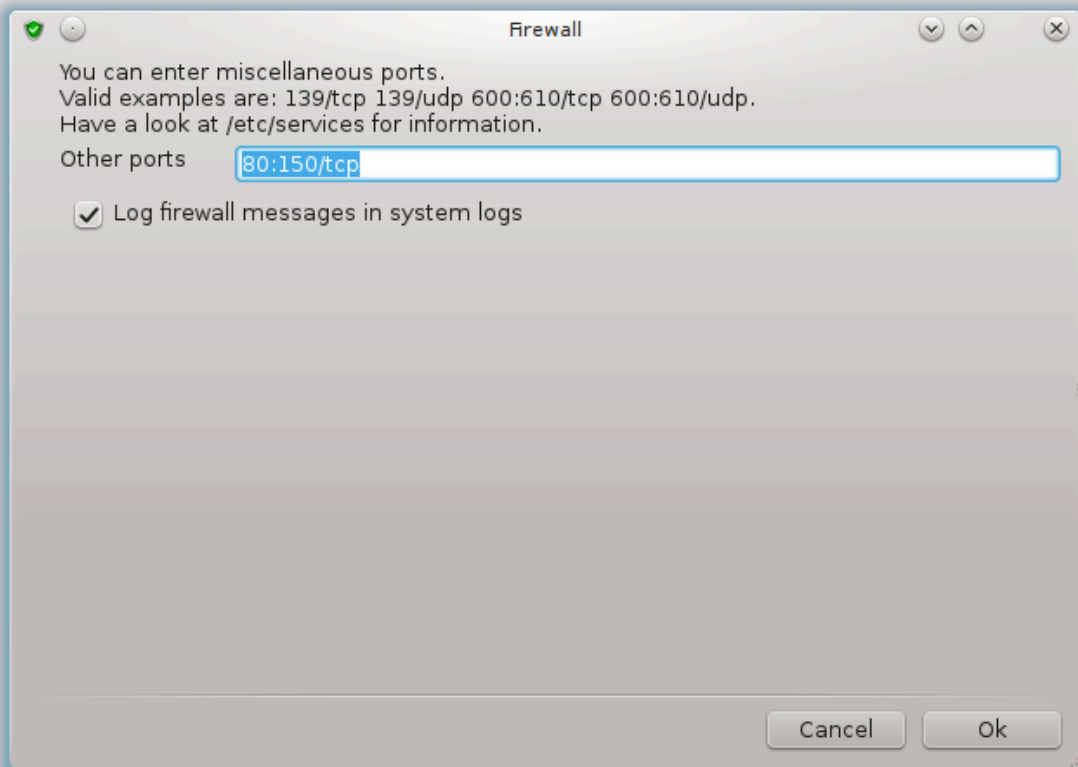
80/tcp : отворен порт 80 tcp протокол

24000:24010/udp : отвара све портове од 24000 to 24010 udp протокол

Приказани портови би требало да буду одвојени размаком.

Уколико је означено поље Бележење порука заштитног зида у системски дневник, поруке заштитног зида ће бити сачуване у системском дневнику.

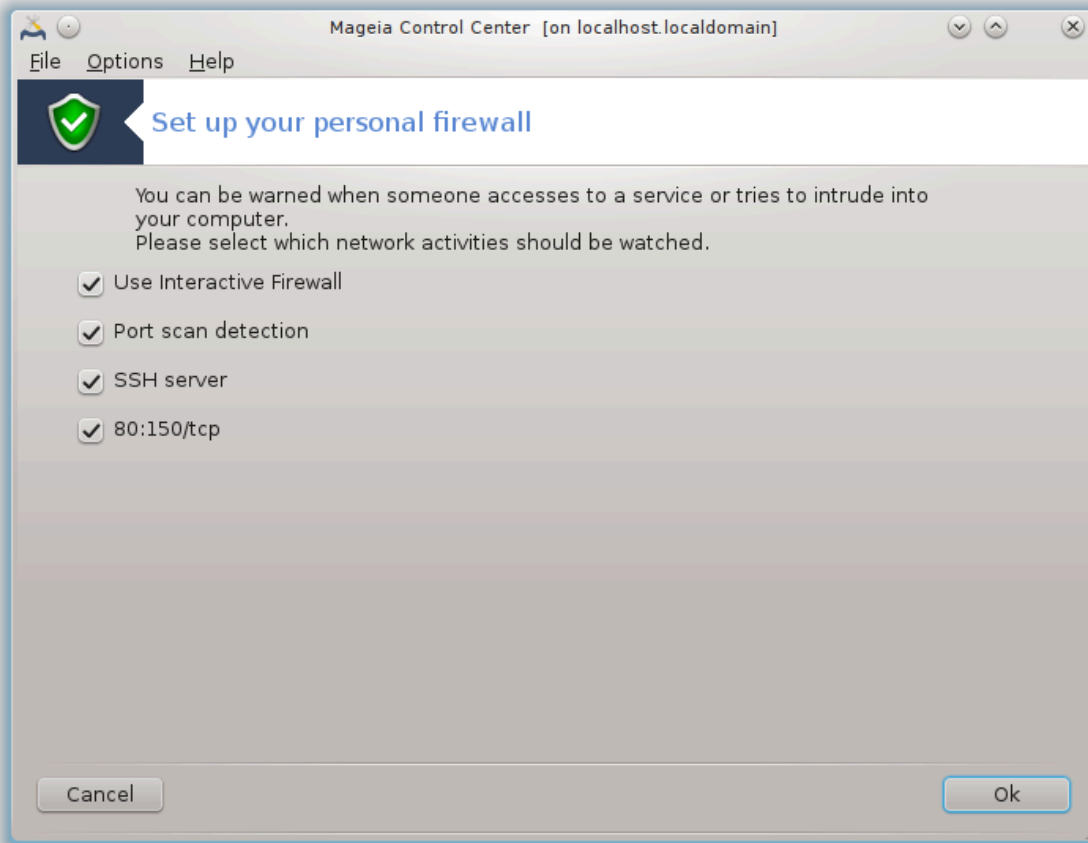
⁴⁴ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **drakefirewall** као root.

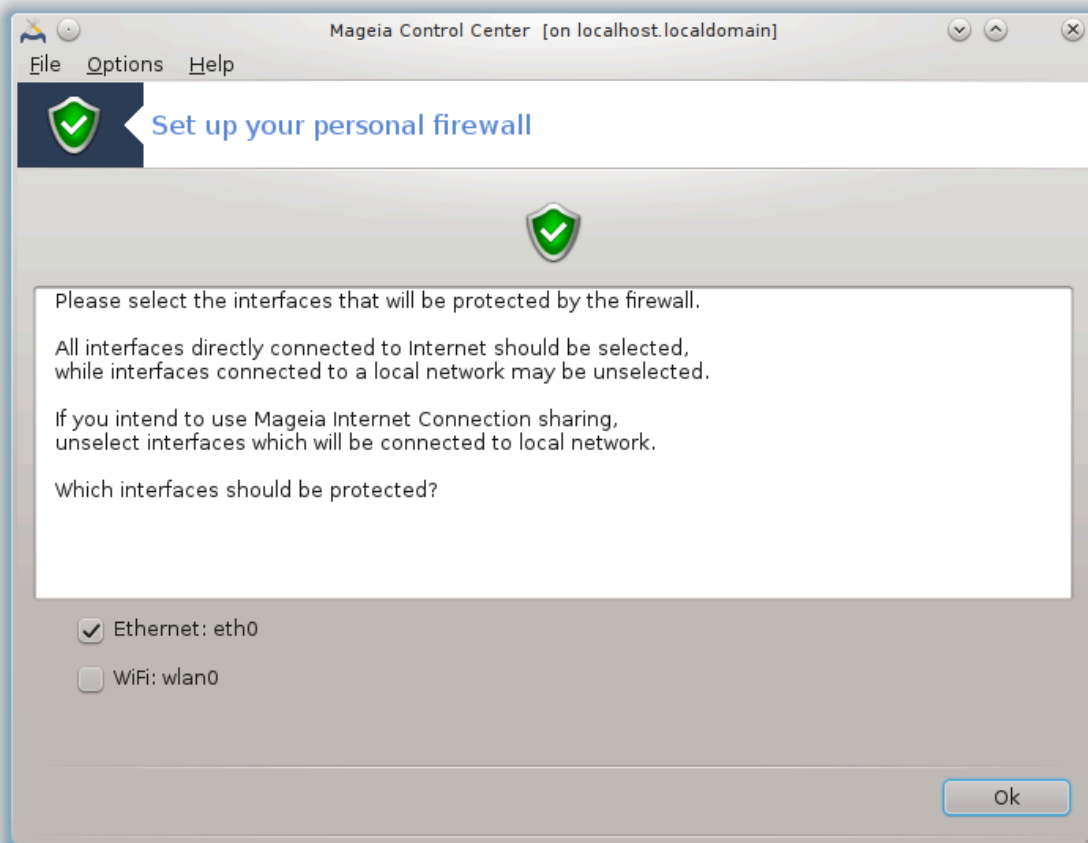

Уколико поседујете одређене сервисе (веб или сервер ел.поште, дељење фајлова, ...) апсолутно је могуће да не морате ништа да одаберете, чак је и препручено, а неће спречити вашу конекцију са Интернетом.

Следећи екран се бави опцијама Интерактивног Заштитног зида. Ове опције вам омогућавају да будете упозорени приликом покушаја повезивања уколико бар прво поље Користи Интерактивни Заштитни зид одабрано. Изаберите друго поље да би били упозорен уколико је дошло до скенирања портова (у циљу проналажења пропуста и уласка на вашу машину). Свако поље од трећег надаље одговара порту којег сте отворили на прва два екрана; на снимку екрана доле, постоје два таква поља: SSH сервер и 80:150/tcp. Изаберите их да би било упозорени сваки пут када дође до покушаја конекције на те портове.

Ова упозорења су дата од стране искачућих аларма преко мрежног додатка.

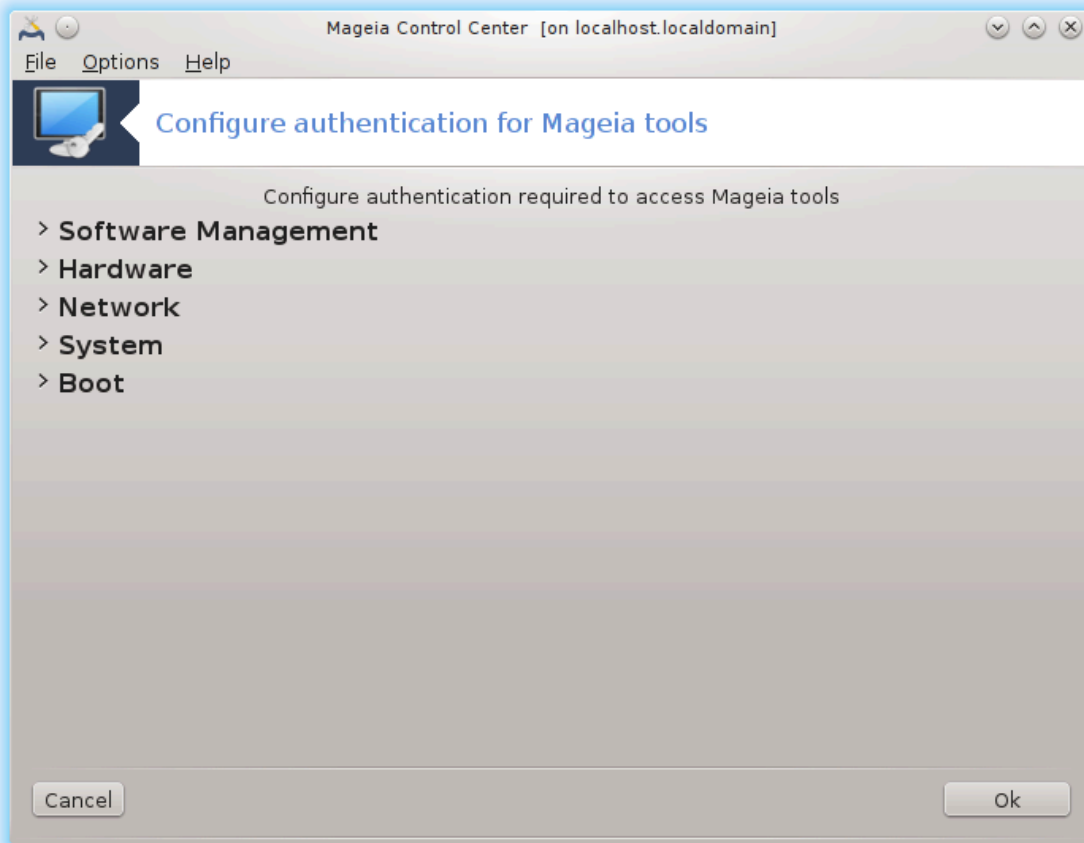

На последњем екрану, изаберите који мрежни интерфејси су повезани на Интернет и морају бити заштићени. Када једном кликнете на тастер У реду, неопходни пакети ће бити преузети.

Уколико не знате шта да одаберете, подледајте таб Мрежа & Интернет у МСС-у, иконица Подесите нови мрежни интерфејс.

10.3. Подеси аутентификацију за Mageia алате draksec

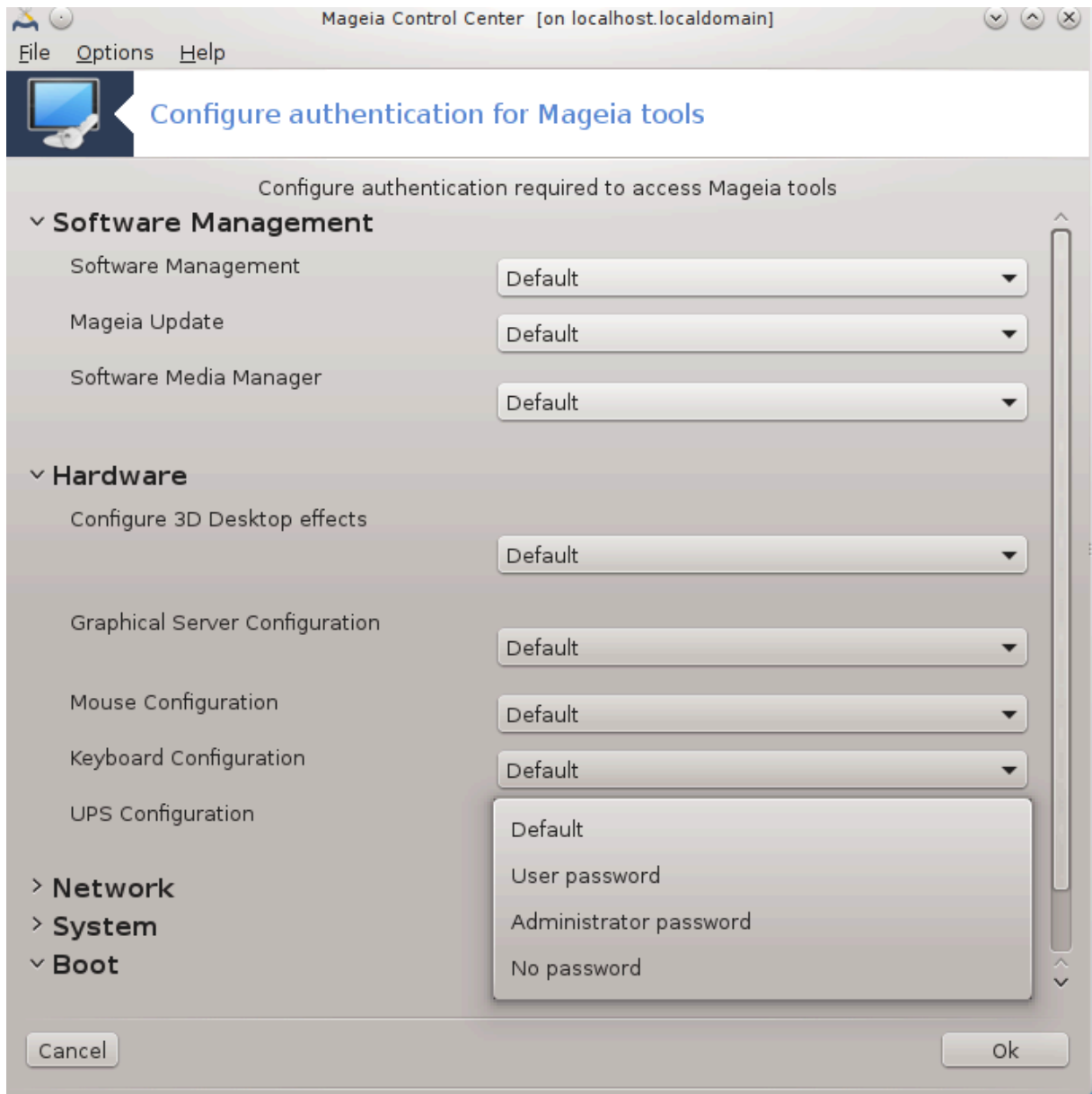

Овај алат ⁴⁵ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, у табу **Сигурност**

Он омогућава да регуларни корисници добију овлашћења потребна за задатке које обично извршава администратор.

Кликните на малу стрелицу пре ставке уколико желите падајући:

⁴⁵ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **draksec** као root.

Већијна алата доступних у Mageia Контролном Центру су приказани на левој страни прозора (погледајте снимак екрана горе) а за сваки алат, падајућа листа на десној страни даје избор између:

- Подразумевано: Мод за покретање зависи од изабраног нивоа сигурности. Погледајте исти МСС таб, алат "Подешавање сигурности система, дозвола и провера"
- Корисничка лозинка: захтевати корисничку лозинку пре покретања алата.
- Администраторска лозинка: захтевати администраторску лозинку пре покретања алата
- Без лозинке: алат се може покренути без потребе за уношењем било које лозинке

10.4. Напредно подешавање мрежних интерфејса и заштитног зида

drakinvictus

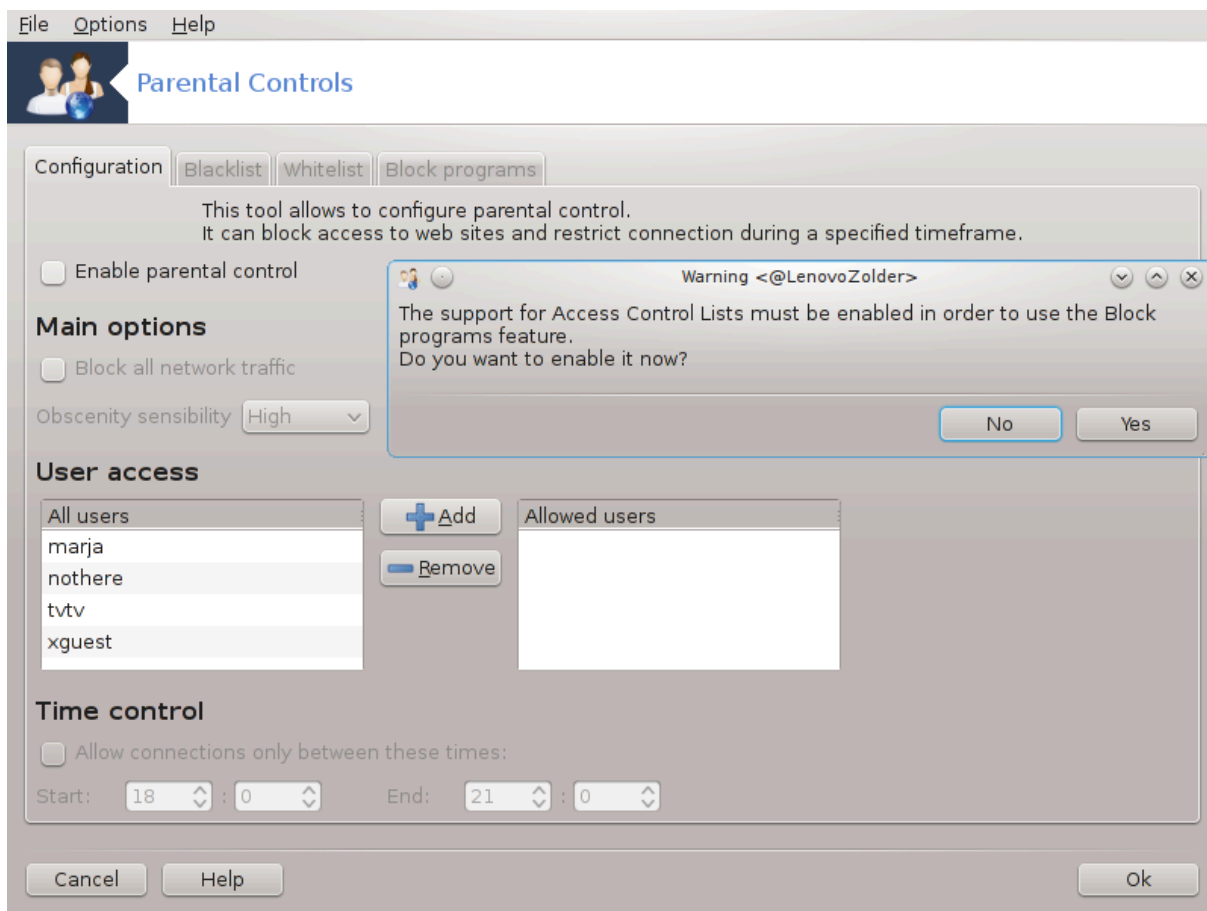
The screenshot shows the 'drakinvictus' application window. The title bar contains 'File Options Help'. The main window has a dark header with the 'Invictus' logo and the title 'Advanced setup for network interfaces and firewall'. Below the header, a message states: 'This tool allows to set up network interfaces failover and firewall replication.' The main content area is divided into two sections: 'Network redundancy (leave empty if interface is not used)' and 'Firewall replication'. The 'Network redundancy' section includes a table with columns for 'Interface', 'Real address', 'Virtual shared address', and 'Virtual ID'. The first row shows 'eth0' in the 'Interface' column and empty text boxes for the other three. Below this table is a 'Password' field and a checkbox labeled 'Start as master'. The 'Firewall replication' section contains a checkbox for 'Synchronize firewall conntrack tables', a 'Synchronization network interface' dropdown menu, and a 'Connection mark bit' dropdown menu set to '30'. At the bottom of the window are 'Apply' and 'Quit' buttons.

Ова страница још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakinvictus** као root.

10.5. Родитељска контрола

drakguard

Овај алат⁴⁶ се може пронаћи у Mageia Контролном Центру, под табом Сигурност, са ознаком Родитељска контрола. Уколико не видите ову ознаку, мораћете да инсталирате drakguard пакет (подразумевано није инсталиран).

10.5.1. Презентација

Drakguard представља једноставан начин за подешавање родитељске контроле на вашем рачунару да би ограничили ко шта може да уради, и у које доба дана. Drakguard има три корисне могућности:

- Он ограничава приступ вебу именованим корисницима у одређено доба дана. То чини контролисањем заштитног зида уграђеног у Mageia.
- Он блокира извршење одређених команди именованим корисницима тако да ти корисници могу да изврше само оно што им дозвољавају.
- Он ограничава приступ веб сајтовима, било ручно одређеним кроз црне/беле листе, било динамички, базиран на садржају вебсајта. Да би ово постигао Drakguard користи најбољи програм за родитељску контролу отвореног кода DansGuardian.

⁴⁶Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **drakeguard** као root.

10.5.2. Подешавање Родитељских контрола

Уколико ваш рачунар садржи партције тврдог диска које су форматиране у Ext3, Ext3, или RaiserFS формату видећете искачући прозор који нуди подешавање ACL-а на вашим партицијама. ACL представља Access Control Lists - Листе за Контролу Приступа, и опција је Линукс кернела која омогућава да приступ индивидуалним фајловима буде ограничен именованим корисницима.. ACL је уграђен у Ext4 и Btrfs фајл системе, али мора бити укључен као опција у Ext2, Ext3, или Reiserfs партицијама. Уколико изаберете 'Да' на овом промπτу drakguard ће подесити да све ваше партиције подржавају ACL, а затим вам предложити да рестартујете рачунар.

Омогући родитељску контролу: уколико је означено, родитељска контрола је омогућена и отворен је приступ табу Блокирај програме.

Блокирај сав мрежни саобраћај: уколико је означено, сви веб сајтови су блокирани, изузев оних који се налазе у табу Бела листа. У супротном, сви сајтови су доступни, изузев оних у табу Црна листа..

Кориснички приступ: Корисницима са леве стране ће бити ограничен приступ у складу са правилима која сте успоставили. Корисници са десне стране неће имати ограничен приступ тако да одрасли корисници рачунара не би било ометени. Изаберите корисника не левој страни и кликните на Додај да би њега/њу додали као дозвољеног корисника. Изаберите корисника са десне стране и кликните на Уклони да би њега/њу уклонили из дозвољених корисника.

Контрола времена : Ако је означено, приступ интернету је дозвољен уз рестикције између Почетног и Завршног времена. Тотално је блокиран ван овом временског оквира.

10.5.2.1. Таб Црна листа/Бела лист

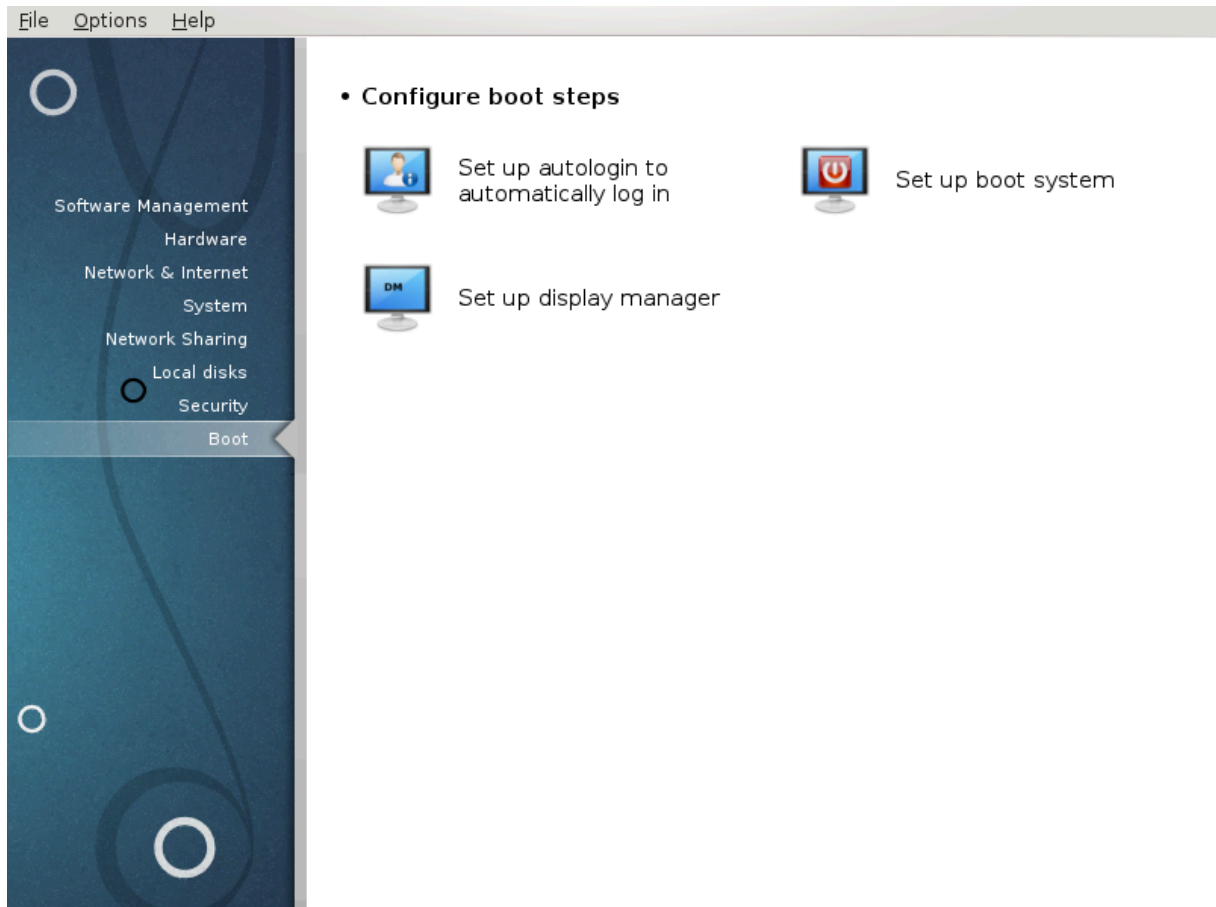
Унесите адресу веб сајта у прво поље на врху и кликните на тастер Додај.

10.5.2.2. Таб Блокирани програми

Блокирај дефинисане апликације: Омогућава употребу ACL-а за ограничавање приступа одређеним апликацијама. Унесите путању до апликације коју желите да блокирате.

Деблокирај Листу корисника: Корисници приказани на десној страни неће бити предмет асl блокирања.

11. Boot

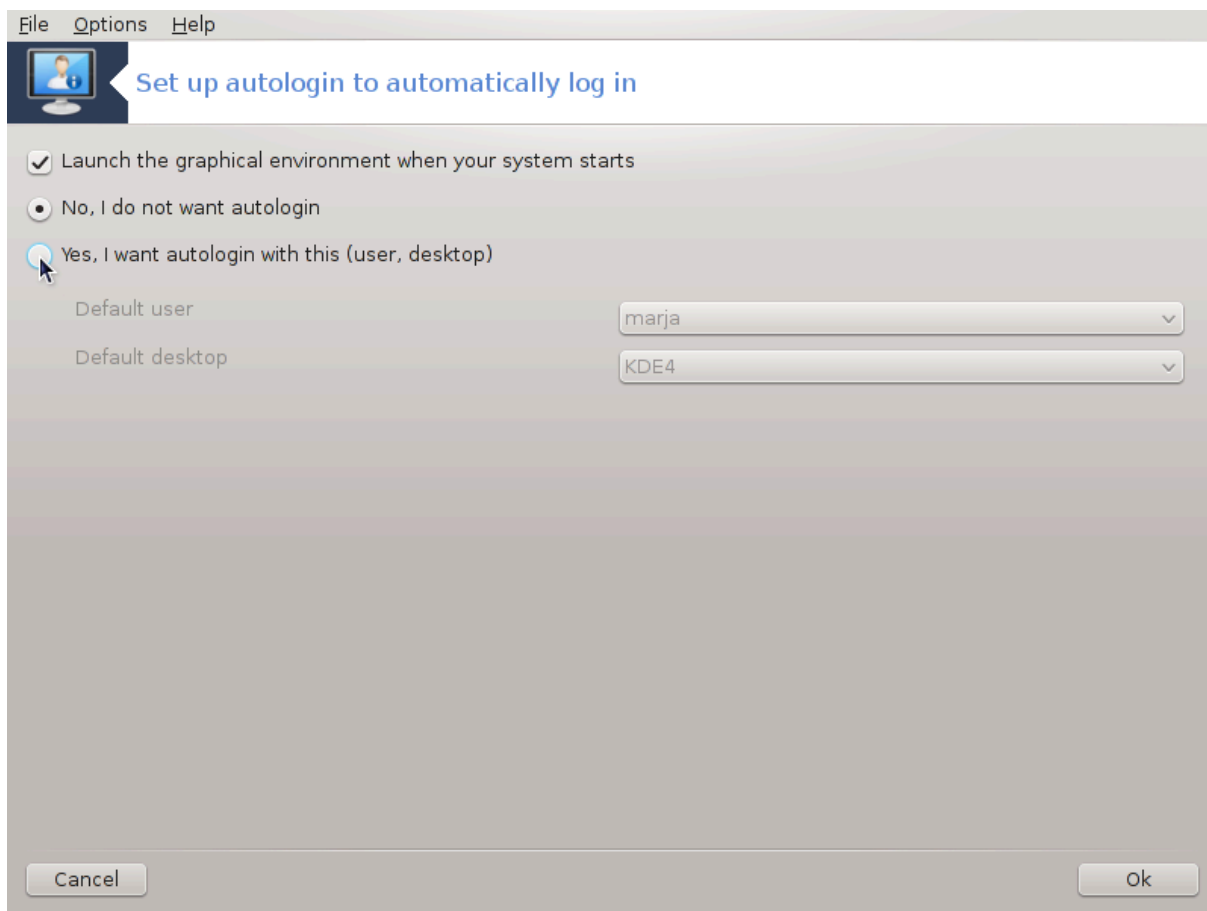
На овом екрану можете одабрати између неколико алата за подешавање корака при подизању система. Кликните на линк доле да би сазнали више о томе.

Подесите кораке при подизању система

1. [Одељак 11.1, „Поставите аутопријаву за аутоматско пријављивање“](#)
2. [Одељак 11.2, „Постављање покретања система“](#)
3. [Одељак 11.3, „Подесите менаџер приказа“](#)

11.1. Поставите аутопријаву за аутоматско пријављивање

drakautologin

Овај алат⁴⁷ вам омогућава да се аутоматски пријавите истог корисника, на његово/њено графичко окружење, без потребе за уношењем лозинке. То се зове аутопријављивање. Ово је генерално добра идеја када постоји само један корисник који ће да користи рачунар.

Може се пронаћи у табу **Boot** Mageia Контролног Центра са ознаком "Подеси autologin за аутоматско пријављивање".

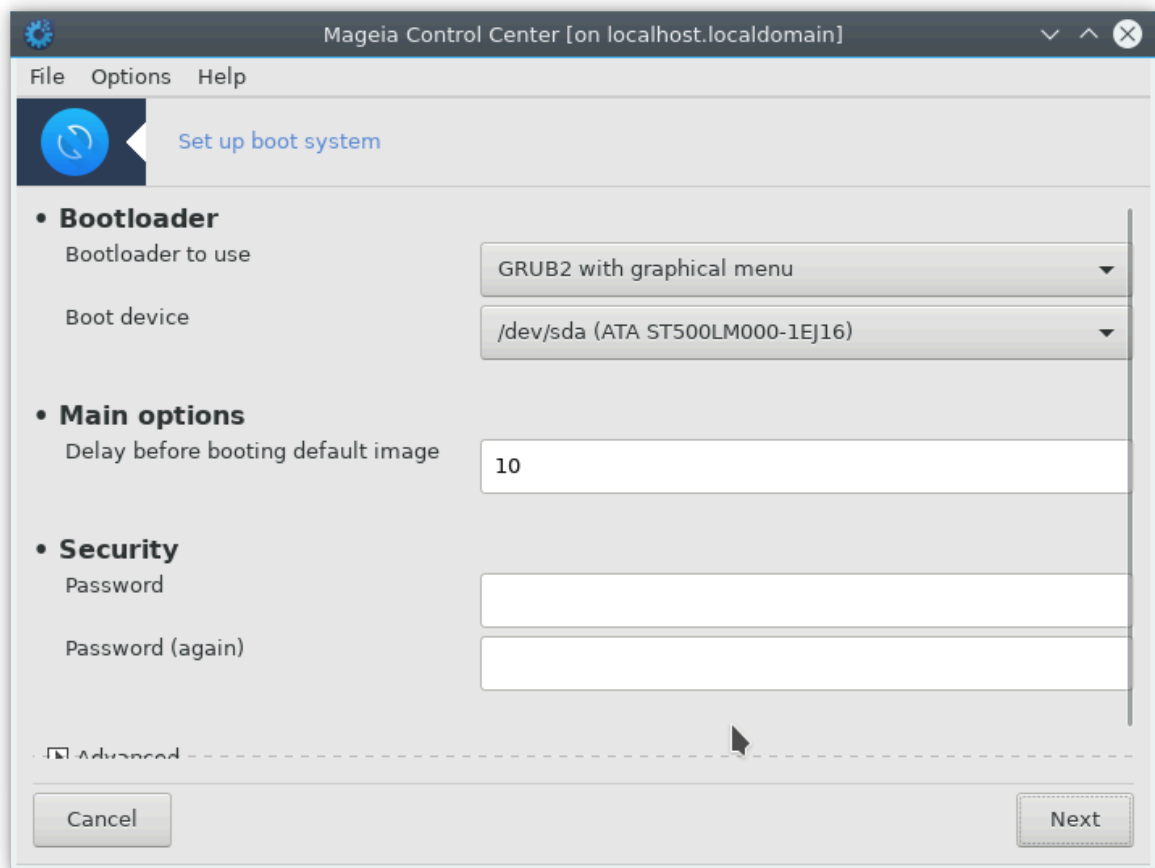
Тастери на итерфејсу су прилично очигледни:

Означите Покрени графичко окружење при подизању система, уколико желите да X Window System буде покренут при старту. Уколико не означите, систем ће се покренути у текстуалном моду. Ипак, могуће је покренути графички интерфејс и ручно. Ово се може урадити покретањем команде 'startx' или 'systemctl start dm'.

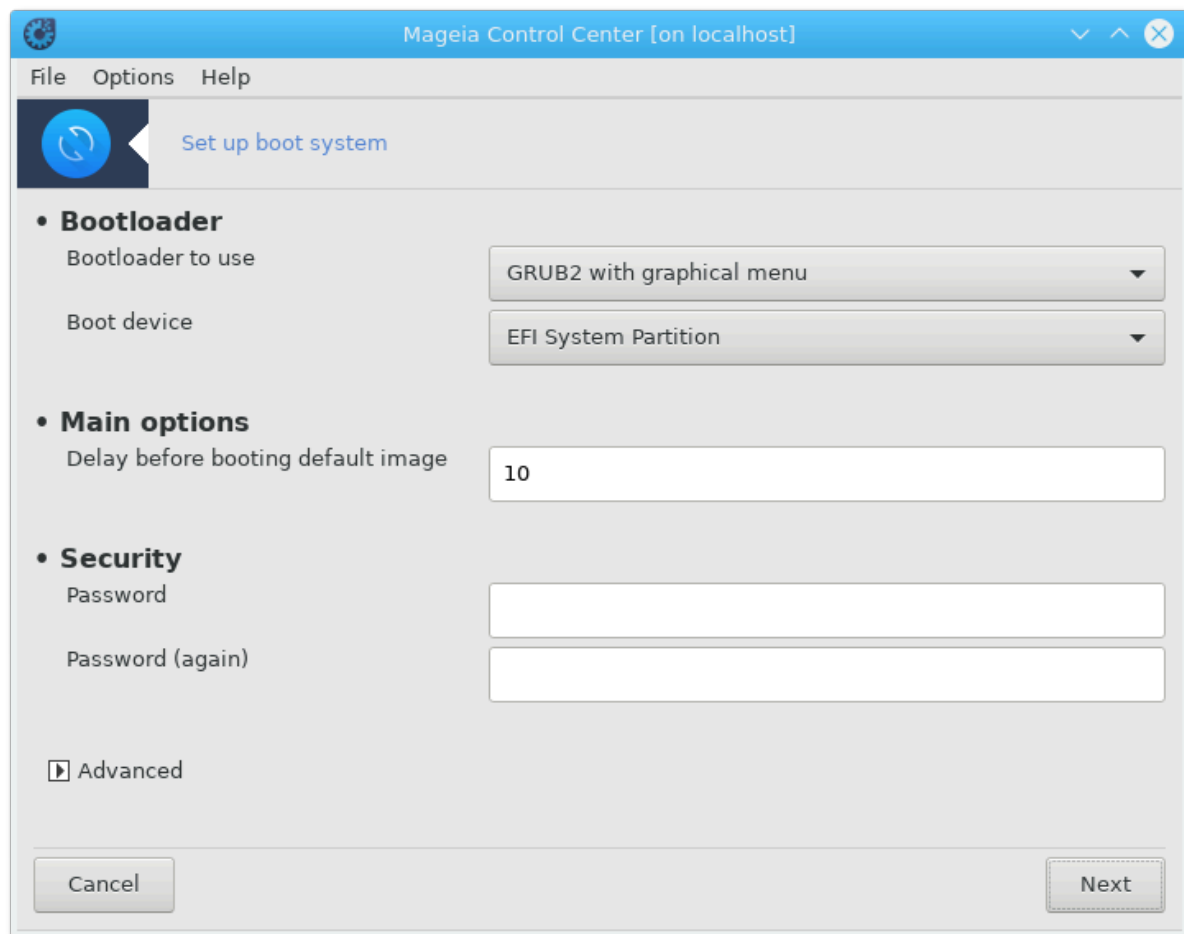
Уколико је поље означено, две друге опције ће бити доступне, па означите или Не, не желим аутоматско пријављивање, уколико желите да систем настави да тражи корисничко име и лозинку при пријављивању или Да, желим аутоматско пријављивање са овим (корисник, десктоп), уколико је потребно. У овом случају мораћете да одредите Подразумеваног корисника и Подразумевани десктоп.

11.2. Постављање покретања система drakboot

⁴⁷ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakautologin** као root.

Уколико користите UEFI систем уместо BIOS-а, кориснички интерфејс је за нијансу другачији јер је бутбилни уређај очигледно EFI системска партиција (ESP).

Овај алат⁴⁸ вам омогућава да подесите опције стартовања система (избор стартера, постављање лозинке, подразумевано стартовање, итд.)

Може се пронаћи у табу Boot у Mageia Контролном Центру са ознаком "Подешавање стартовања система".

Не користите овај алат осим уколико знате тачно шта радите. Мењање појединих опција може спречити вашу машину да поново подигне систем !

У првом делу, названом Стартер, могуће је, уколико се користи BIOS, изабрати који Стартер користити, Grub, Grub2 или Lilo, и да ли са графичким или текстуалним менијем. То је само питање укуса, јер нема других последица. Такође можете поставити Boot уређај, али немојте мењати ништа уколико нисте експерт. Стартни - боот уређај је место где је стартер инсталиран па било које измене могу спречити вашу машину да се стартује.

У UEFI систему, стартер је Grub2-efi и инсталиран је на /boot/EFI партицији. Ова FAT32 форматирана партиција је позната свим инсталираним оперативним системима.

У другом делу, названом Главне опције можете подесити Паузу пре покретања подразумеваног система, у секундама. Током ове паузе, Grub или Lilo ће

⁴⁸Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakboot** као root.

приказати листу доступних оперативних система, дајући вам могуће изборе. Уколико не направите избор, стартер ће покренути подразумевани систем, чим пауза истекне.

У трећем и последњем делу, названом Сигурност, могуће је поставити лозинку за стартер. Ово значи да ћете морати да упишете корисничко име и лозинку при статовану да би могли да изаберете оперативни систем или промените подешавања. Корисничко име је "root" а лозинка је она која је овде изабрана.

Тастер Напредно даје неке додатне опције.

Омогући ACPI:

ACPI (Advanced Configuration and Power Interface) је стандард када је у питање управљање енергијом. Он може да сачува енергију заустављањем некоришћених уређаја, и овај метод се користи пре АРМ-а. Означите ово поље уколико је ваш хардвер компатибилан са ACPI-ом.

Омогући SMP:

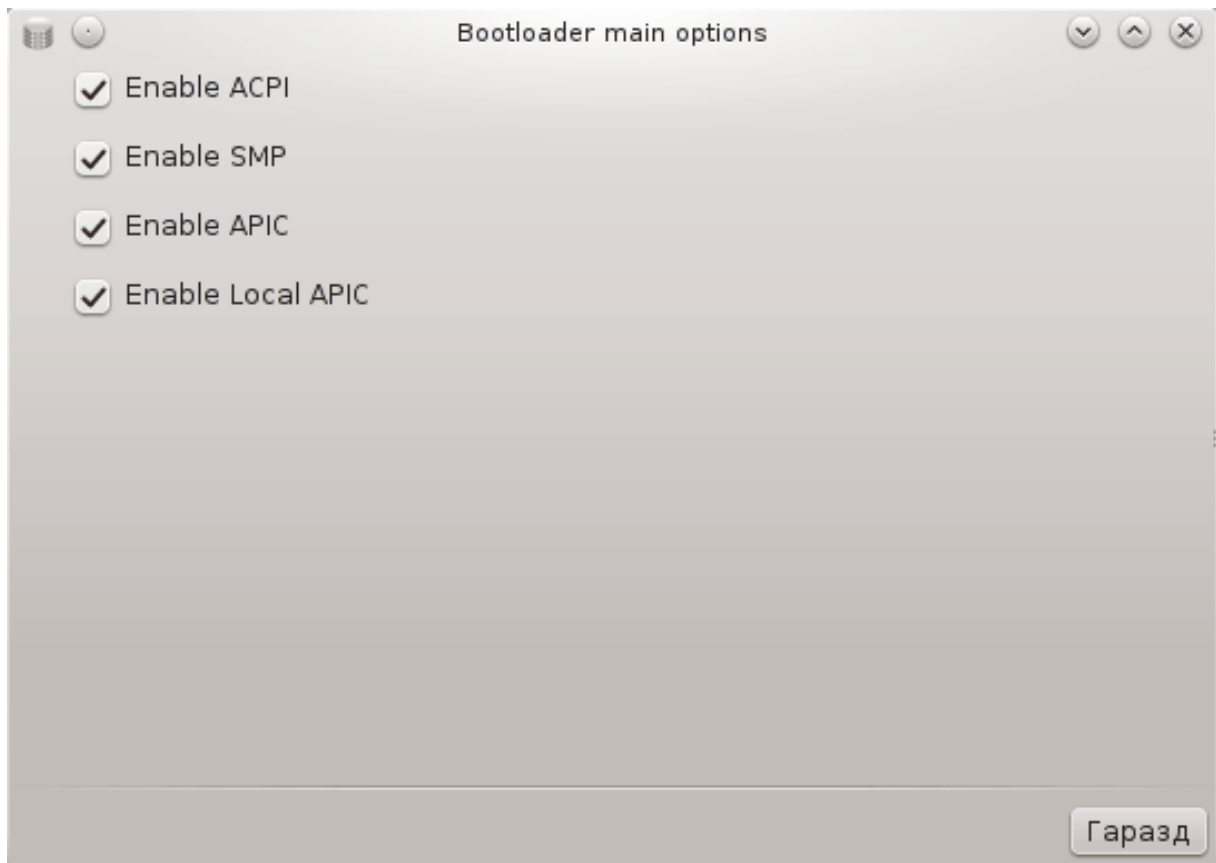
SMP представља Симетричне Мулти Процесоре, то је архитектура за вишејезгарне процесоре.

Уколико имате процесор са HyperThreading-ом, Mageia ће га препознати као дуални процесор и омогућити SMP.

Омогући APIC и Омогући локални APIC:

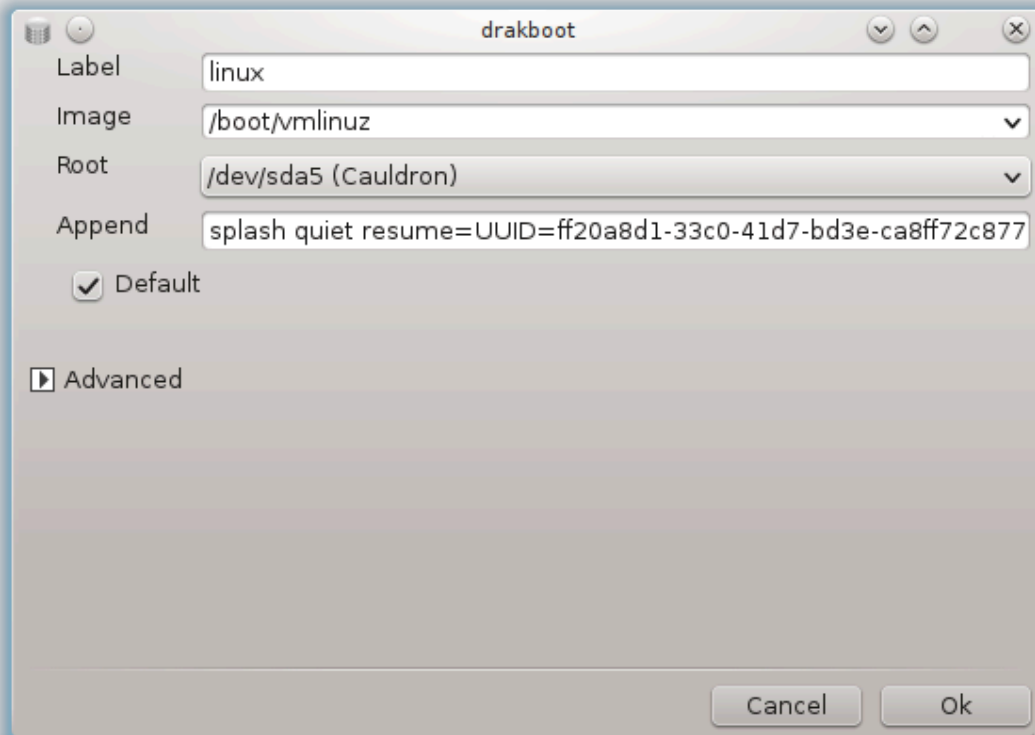
APIC представља Advanced Programmable Interrupt Controller. Постоје две компоненте у Интелвом APIC систему, локални APIC (LAPIC) и I/O APIC. Последњи прослеђује прекиде које прима са периферних бусева на један или више локалних APIC-ја који су у процесору. Ово је веома корисно за више-процесорске системе. Неки рачунари имају проблема са APIC системом што може довести до замрзавања или неправилне детекције (порука о грешци "spurious 8259A interrupt: IRQ7"). У овом случају, искључите APIC и/или Локални APIC.

Следећи екран се разликује у зависности од тога који сте стартер одабрали.

- Имате стари Grub или Lilo:

У овом случају, можете видети листу свих доступних система при стартовању. Онај подразумевани је означен звездицом. Уколико кликнете на тастере Додај или Измени појавиће се нови прозор за додавање новог уноса у мени стартера или за измену постојећег. Морате познавати Lilo или Grub да би могли да користите ове алате.

Поље Ознака је слободне форме, овде можете уписати оно што желите да буде приказано у менију. Одговара Grub команди "title". На пример: Mageia3.

Поље Image садржи име кернела. Одговара Grub команди "kernel". На пример /boot/vmlinuz.

Поље Root садржи име уређаја на ком је смештен кернел. Одговара Grub команди "root". На пример (hd0,1).

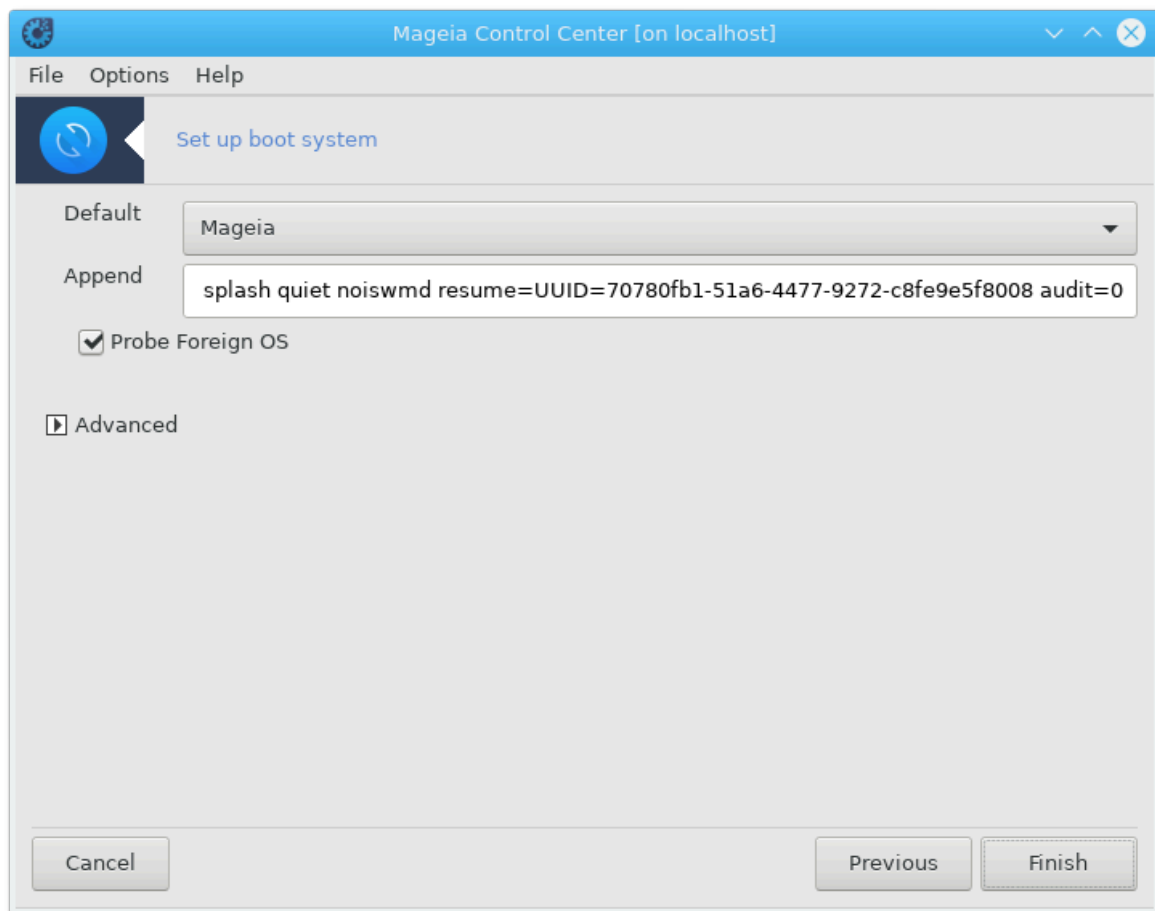
Поље Додај садржи опције које треба додати кернелу током подизања система.

Уколико је означено поље Подразумевано, Grub ће подразумевано подићи ову ставку.

У додатном екрану под са називом Напредно, могуће је изабрати Видео мод, initrd фајл и мрежни профил, погледајте [Section 6.6, "Управљајте различитим мрежним профилима"](#), у падајућим листама.

- Ви имате Grub2 или Grub2-efi (стартери који се подразумевано користе у Наслеђеном-старом и UEFI моду):

У овом случају, падајућа листа означена са Подразумевано приказује све доступне уносе; кликинете на један за који желите да буде подразумевани.

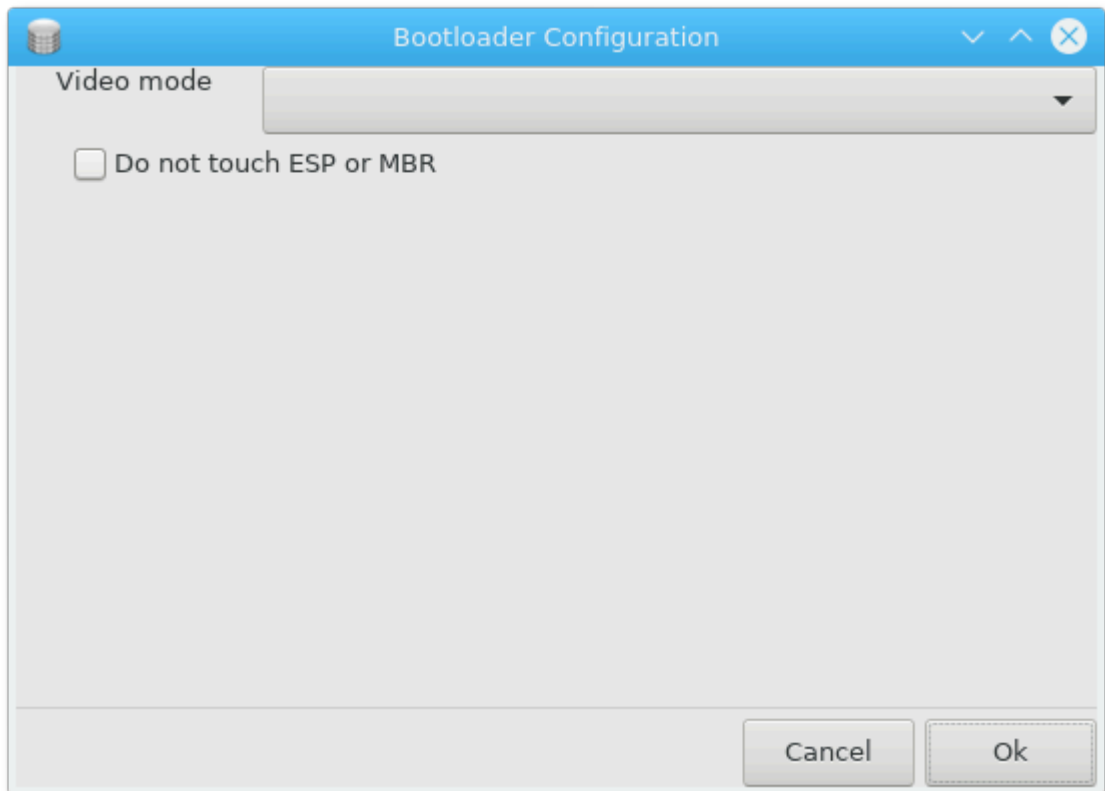

Поље Додај садржи опције које треба додати кернелу током подизања система.

Уколико имате инсталиране друге оперативне системе, Mageia ће покушати да их дода у ваш Mageia стартни мени. Уколико не желите ово, деселектујете поље Претражи друге ОС-ове

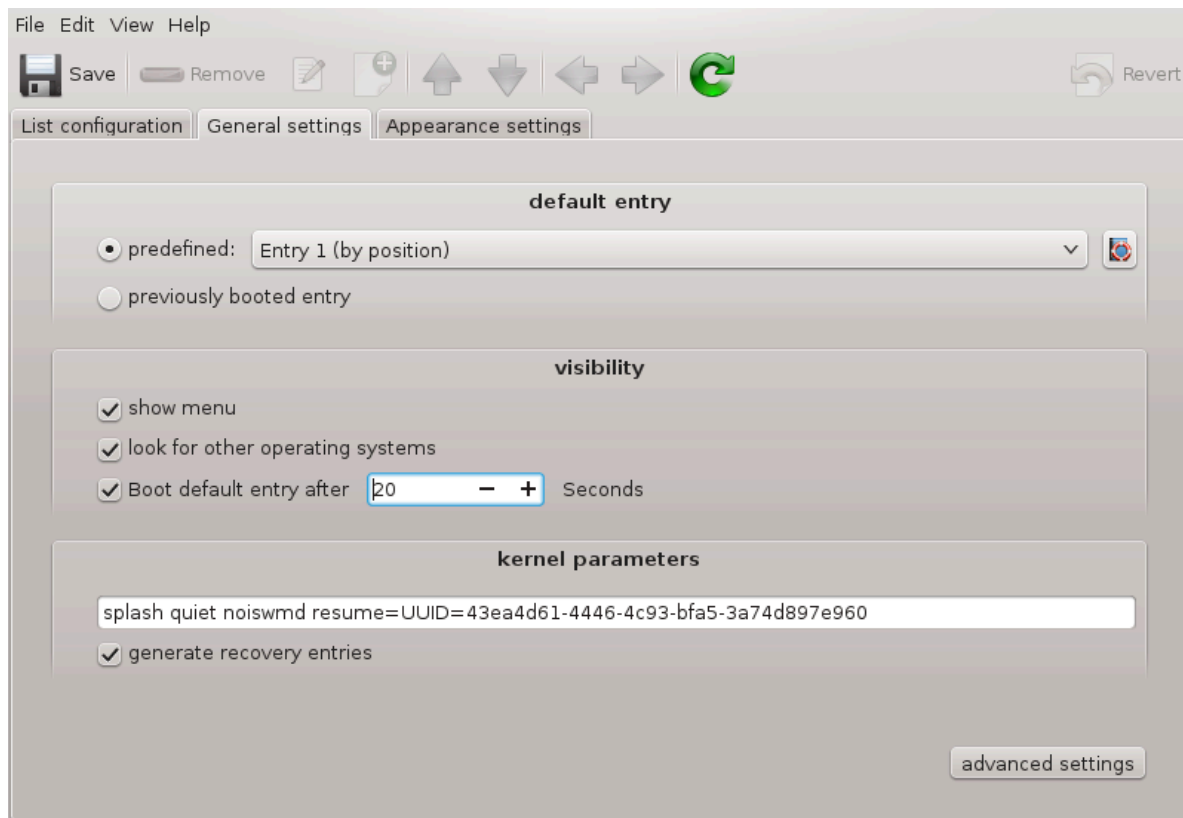
У додатном екрану под са називом Напредно, могуће је изабрати Видео мод. Уколико не желите бутабилну Mageia, већ лачано подизање из другог

оперативног система, означите поље Не дирај ESP или MBR и прихватите упозорење.

Не инсталирати на ESP или MBR значи да инсталација неће бити бутабилна осим уколико је не покрећете ланђано из другог ОС-а.

Да би поставили многе друге параметре, можете користити алат под именом `Грув #####`, који је доступан у Mageia репоима (погледајте доле).

11.3. Подесите менаџер приказа dracadm

Овде⁴⁹ можете изабрати који дисплеј менаџер желите да користите за пријављивање на ваше десктоп окружење. Биће приказана само она доступна на вашем систему.

Већина корисника ће приметити само да екран за пријављивање изгледа другачије. Међутим, постоје разлике и у могућностима. LXDM је једноставан дисплеј менаџер, SDDM и GDM имају више могућности.

12. Остали Mageia Алати

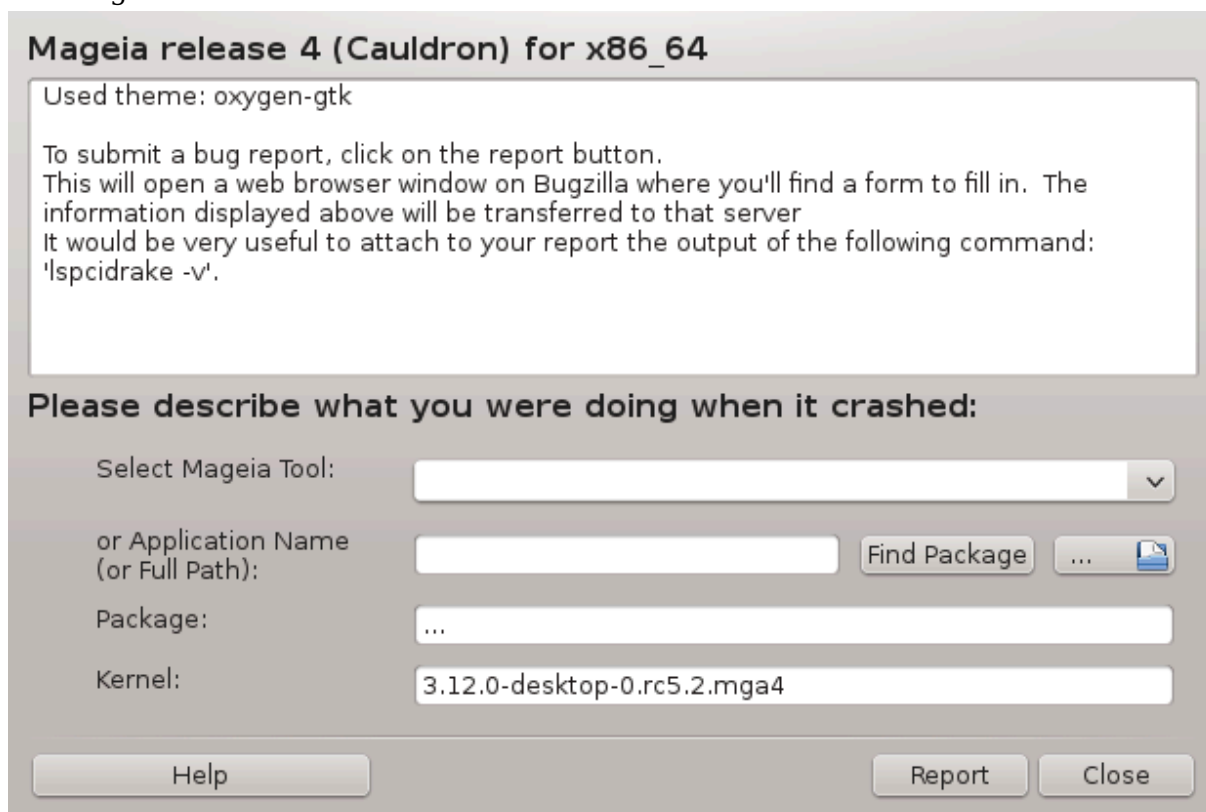
Постоји још Mageia алата у односу на оне који се могу покренути преко Mageia Контролног Центра. Кликните на линк доле да би сазнали више, или наставите са читањем следећих страница.

1. [Одељак 12.1, „Mageia Алат за пријављивање грешака“](#)^{δρακβυγ}
2. [Одељак 12.2, „Прикупља Записе и Системске информације везане за Извешаје о грешкама“](#)^{δρακβυγ_репорт}
3. [Одељак 12.3, „Прикажи доступна NFS и SMB дељења“](#)^{## #####}
4. [Одељак 12.4, „Приказује информације о вашим PCI, USB и PCMCIA“](#)
5. И још алата?

⁴⁹ Овај алат можете покренути из командне линије куцањем **drakedm** као root.

12.1. Mageia Алат за пријављивање грешака

drakbug

Mageia release 4 (Cauldron) for x86_64

Used theme: oxygen-gtk

To submit a bug report, click on the report button.
This will open a web browser window on Bugzilla where you'll find a form to fill in. The information displayed above will be transferred to that server
It would be very useful to attach to your report the output of the following command:
'lspcirdrake -v'.

Please describe what you were doing when it crashed:

Select Mageia Tool:

or Application Name (or Full Path): Find Package ...

Package:

Kernel:

Help Report Close

Обично, овај алат ⁵⁰ се аутоматски покреће када дође до рушења Mageia алата. Међутим, такође је могуће, након попуњавања извештаја о грешци, да сами тражите покретање овог алата да би проверили неке од информација које он даје, а затим да их пребаците у постојећи извештај о грешци.

Уколико нови извештај о грешци захтева да буде попуњен а ви нисте навикли да то радите, прочитајте [Како исправно пријавити извештај о грешци](https://wiki.mageia.org/en/How_to_report_a_bug_properly) [https://wiki.mageia.org/en/How_to_report_a_bug_properly] пре клика на тастер "Извештај".

У случају да је је извештај о грешци већ неко направио (порука о грешци коју даје drakbug ће бити онда иста), корисно је додати коментар на тај постојећи извештај да сте и ви видели грешку.

12.2. Прикупља Записе и Системске информације везане за Извештаје о грешкама

drakbug_report

Овај алат ⁵¹ се једино може покренути и користити у командној линији.

Препоручено је да се сама команда упише у фајл, на пример, радећи овако **drakbug_report > drakbugreport.txt**, али будите сигурни да имате довољно места на диску: фајл лако може имати величину од неколико GB-та.

⁵⁰ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakbug**.

⁵¹ Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **drakbug_report** као root.

Излаз је сувише велики да би могао да се прикачи уз извештај о грешци пре него што се уклоне непотребни делови.

Ова команда прикупља следеће информације о вашем систему:

- lspci
- pci_devices
- dmidecode
- fdisk
- scsi
- /sys/bus/scsi/devices
- lsmod
- cmdline
- pcmcia: stab
- usb
- партиције
- cpuinfo
- syslog
- Xorg.log
- monitor_full_edid
- stage1.log
- ddebug.log
- install.log
- fstab
- modprobe.conf
- lilo.conf
- grub: menu.lst
- grub: install.sh
- grub: device.map
- xorg.conf
- urpmi.cfg
- modprobe.preload
- sysconfig/i18n
- /proc/iomem
- /proc/ioport
- mageia верзија
- rpm -qa
- df

У време када је писана ова страница за помоћ, "syslog" део излаза ове команде је био празан, зато што овај алат још увек није био подешен за ваш прелазак на systemd. Уколико је још увек празна, можете додати "syslog" покретањем (као root) **journalctl -a > journalctl.txt**. Уколико

немате превише места на диску, можете, на пример, узети последњих 5000 линија дневника уместо свега са командом: **journalctl -a | tail -n5000 > journalctl5000.txt**.

12.3. Прикажи доступна NFS и SMB дељења

lsnetdrake

Овај алат⁵² се једино може покренути и користити у командној линији.

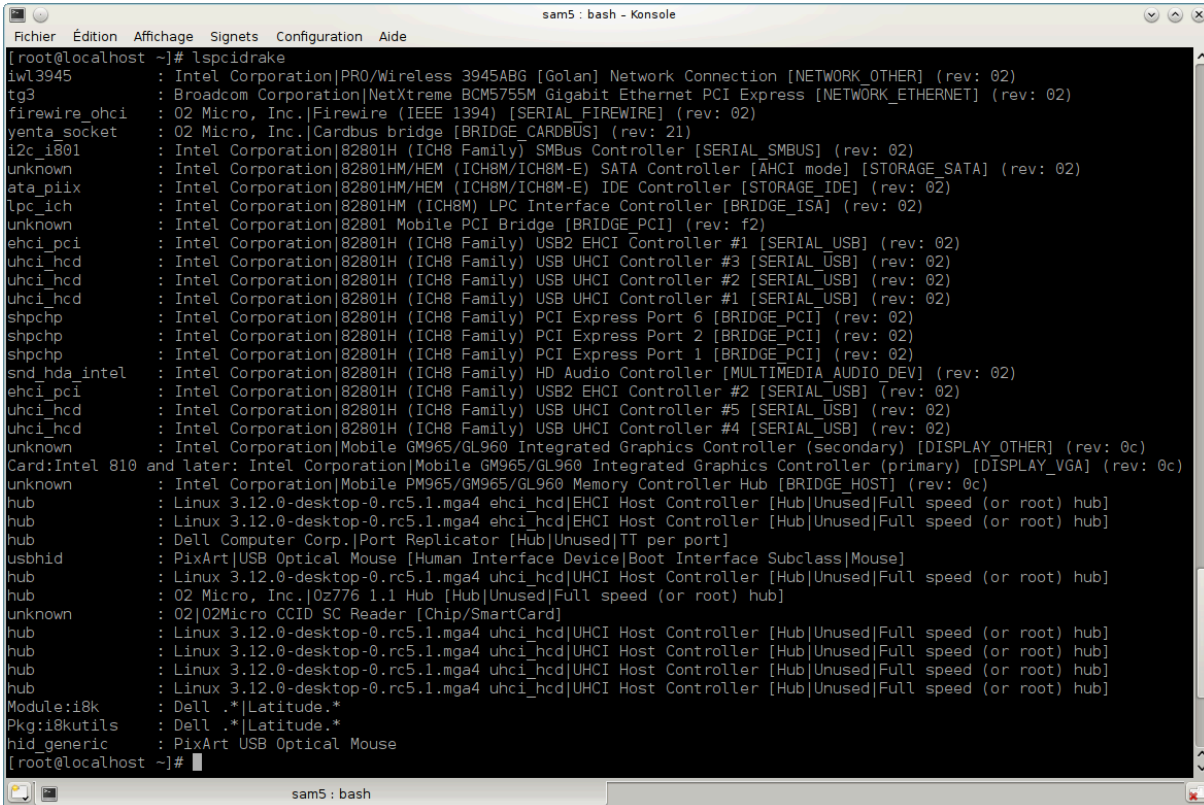
Ова страница још увек није написана због недостатка извора. Уколико мислите да можете ви да га напишете контактирајте [Документациони тим](https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team) [https://wiki.mageia.org/en/Documentation_team]. Унапред се захваљујемо.

12.4. Приказује информације о вашим PCI, USB и PCMCIA

lspcidrake

Овај алат⁵³ се једино може покренути и користити у командној линији. Он даје неке додатне информације уколико се користи под root налогом.

lspcidrake даје листу свих повезаних уређаја на рачунар (USB, PCI и PCMCIA) и његових драјвера. Потребни су му ldetect and ldetect-1st пакети да би радио.


```
[root@localhost ~]# lspcidrake
iwL3945      : Intel Corporation|PRO/Wireless 3945ABG [Golan] Network Connection [NETWORK_OTHER] (rev: 02)
tg3         : Broadcom Corporation|NetXtreme BCM5755M Gigabit Ethernet PCI Express [NETWORK_ETHERNET] (rev: 02)
firewire_ohci : 02 Micro, Inc.|Firewire (IEEE 1394) [SERIAL_FIREWIRE] (rev: 02)
yenta_socket : 02 Micro, Inc.|Cardbus bridge [BRIDGE_CARDBUS] (rev: 21)
i2c_i801    : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) SMBus Controller [SERIAL_SMBUS] (rev: 02)
unknown    : Intel Corporation|82801HM/HEM (ICH8M/ICH8M-E) SATA Controller [AHCI mode] [STORAGE_SATA] (rev: 02)
ata_piix    : Intel Corporation|82801HM/HEM (ICH8M/ICH8M-E) IDE Controller [STORAGE_IDE] (rev: 02)
lpc_ich     : Intel Corporation|82801HM (ICH8M) LPC Interface Controller [BRIDGE_ISA] (rev: 02)
unknown    : Intel Corporation|82801 Mobile PCI Bridge [BRIDGE_PCI] (rev: f2)
ehci_pci   : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) USB2 EHCI Controller #1 [SERIAL_USB] (rev: 02)
uhci_hcd   : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) USB UHCI Controller #3 [SERIAL_USB] (rev: 02)
uhci_hcd   : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) USB UHCI Controller #2 [SERIAL_USB] (rev: 02)
uhci_hcd   : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) USB UHCI Controller #1 [SERIAL_USB] (rev: 02)
shpchp     : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) PCI Express Port 6 [BRIDGE_PCI] (rev: 02)
shpchp     : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) PCI Express Port 2 [BRIDGE_PCI] (rev: 02)
shpchp     : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) PCI Express Port 1 [BRIDGE_PCI] (rev: 02)
snd_hda_intel : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) HD Audio Controller [MULTIMEDIA_AUDIO_DEV] (rev: 02)
ehci_pci   : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) USB2 EHCI Controller #2 [SERIAL_USB] (rev: 02)
uhci_hcd   : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) USB UHCI Controller #5 [SERIAL_USB] (rev: 02)
uhci_hcd   : Intel Corporation|82801H (ICH8 Family) USB UHCI Controller #4 [SERIAL_USB] (rev: 02)
unknown    : Intel Corporation|Mobile GM965/GL960 Integrated Graphics Controller (secondary) [DISPLAY_OTHER] (rev: 0c)
Card: Intel 810 and later: Intel Corporation|Mobile GM965/GL960 Integrated Graphics Controller (primary) [DISPLAY_VGA] (rev: 0c)
unknown    : Intel Corporation|Mobile PM965/GM965/GL960 Memory Controller Hub [BRIDGE_HOST] (rev: 0c)
hub        : Linux 3.12.0-desktop-0.rc5.1.mga4 ehci_hcd|EHCI Host Controller [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
hub        : Linux 3.12.0-desktop-0.rc5.1.mga4 ehci_hcd|EHCI Host Controller [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
hub        : Dell Computer Corp.|Port Replicator [Hub|Unused|TT per port]
usbhid     : PixArt|USB Optical Mouse [Human Interface Device|Boot Interface Subclass|Mouse]
hub        : Linux 3.12.0-desktop-0.rc5.1.mga4 uhci_hcd|UHCI Host Controller [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
hub        : 02 Micro, Inc.|Oz776 1.1 Hub [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
unknown    : 02|02Micro CCID SC Reader [Chip|SmartCard]
hub        : Linux 3.12.0-desktop-0.rc5.1.mga4 uhci_hcd|UHCI Host Controller [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
hub        : Linux 3.12.0-desktop-0.rc5.1.mga4 uhci_hcd|UHCI Host Controller [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
hub        : Linux 3.12.0-desktop-0.rc5.1.mga4 uhci_hcd|UHCI Host Controller [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
hub        : Linux 3.12.0-desktop-0.rc5.1.mga4 uhci_hcd|UHCI Host Controller [Hub|Unused|Full speed (or root) hub]
Module:i8k : Dell .*|Latitude.*
Pkg:i8kutils : Dell .*|Latitude.*
hid_generic : PixArt USB Optical Mouse
[root@localhost ~]#
```

Са опцијом -v, lspcidrake додаје идентификације дистрибутера и уређаја.

lspcidrake често генерише веома друге листе, па, за проналажење информација, често се користи у комбинацији са командом greg, као у следећим примерима:

⁵²Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **lsnetdrake**.

⁵³Овај алат можете покренути из командне линије, куцањем команде **lspcidrake**.

Информације о графичкој картици;

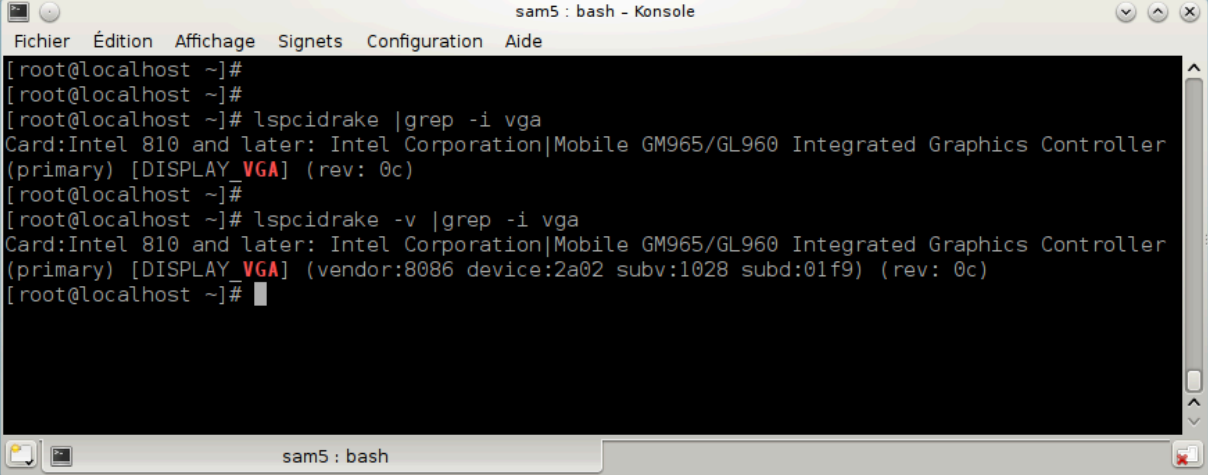
lspci | grep VGA

Информације о мрежи

lspci | grep -i network

-i то за ингорисање разлика у величини карактера.

На снимку екрана доле, можете видети у акцији опцију -v за lspci и -i опцију за grep.


```

sam5 : bash - Konsole
Fichier  Édition  Affichage  Signets  Configuration  Aide
[root@localhost ~]#
[root@localhost ~]#
[root@localhost ~]# lspci |grep -i vga
Card:Intel 810 and later: Intel Corporation|Mobile GM965/GL960 Integrated Graphics Controller
(primary) [DISPLAY_VGA] (rev: 0c)
[root@localhost ~]#
[root@localhost ~]# lspci -v |grep -i vga
Card:Intel 810 and later: Intel Corporation|Mobile GM965/GL960 Integrated Graphics Controller
(primary) [DISPLAY_VGA] (vendor:8086 device:2a02 subv:1028 subd:01f9) (rev: 0c)
[root@localhost ~]#

```

Постоји још једна алат који даје информације о хардверу, а зове се **dmidecode**(покренути као root)